

ĐẶC SAN
KỶ NIỆM
HỘI NGỘ LẦN THỨ
5

San Jose 2009

**năm mười lăm năm
thành lập**

**TRUNG HỌC PHAN THANH GIẢN ĐÀ NẴNG
1954 - 2009**

Ngày ấy

Và ...bây giờ

nhìn lại một chặng đường

chủ trương :

**HỘI ÁI HỮU
CỰU HỌC SINH PHAN THANH GIẢN HẢI NGỌAI**

www.ptgdn.com

nhóm thực hiện :

Phan Tấn Hiệp & Huyền Linh
chủ biên - layout

Trần Thị Kim Vân
cộng tác tại VN

Đào Ngọc Lý
hình ảnh & phụ bản

cùng với sự đóng góp bài vở của cựu giáo sư & học sinh ptg :

Lê Quang Văn - Võ Anh Dũng - Trần Ngọc Tôn - Huyền Linh - Tô Lâm - Nguyễn Ngọc Điệp—Vĩnh Tuấn - Mộc Thiêng - Nguyễn Đức Lý - Đỗ Xuân Quý - Người Họ Trần - Người Houston- Trần Thị Kim Vân - Trương Thanh Đồng - Khuyết Danh - Nguyễn Phi Hoàn - Lê Cẩm Thanh - Hoàng Mộng Giang - Trần Đình Môn Quang - Nguyễn Văn Nam - Nguyễn Diễm - Nguyễn Phước - Lý Tiểu Lâm - Phạm Thị Loan - Lê Đình Hạnh - Phạm Tac - Võ Kim Dung - Lê Khắc Lân - Thanh Xuân - Ly Nguyễn - Quỳnh Thư - Đào Ngọc Lý - Trần Ái Cẩm - Lê Văn Duy – Võ Thị Sỹ - Gã Nhà Quê PTH - Vũ Mộng Ngọc - Võ Nguyễn Nhật Tân - Cựu Phụ huynh Học Sinh - Người Nhật Tin - ptgya-hoogroups - KT.

tài liệu tham khảo:

Đặc San 50 Năm thành lập trường tại VN
Đặc San 50 Năm thành lập trường tại Hải Ngoại
Đặc San Trường Cũ, Giáng Xưa
Trang Nhà Phan thanh Giản Đà nắng

xin xem phần mục lục trang 316

Chân Thành Cảm Tạ

Saigon Times
Lữ Kim Liên Century Real Estate , San Jose, CA
Phở Đà Lạt, Houston, TX
Cơm Tấm Trần Quý Cáp, Little Saigon, CA
Y Vân Hotel , Đà Nẵng, Việt Nam
Ngọc Lý, Design Studio, Đà Nẵng, Việt Nam
Phạm Thị Thanh Hương
Võ Anh Dũng & Nguyễn Kim Hạnh
Võ Kim Dung
Phạm Chung
Nguyễn Thanh Nhạn
Trần Thiếu Lan
Võ đình Huy & Võ Thị Thúy
Nguyễn Đức Lý
Nguyễn Kim Thanh
Đoàn Kim Diệu Chi
Đoàn Bích Thủy
Nguyễn Đức Chương
Nguyễn Tuyết Nhung
Nguyễn Ngọc Điệp

đã yểm trợ về tài chính để chúng tôi có thêm phương tiện chuẩn bị và tổ chức ngày Hội Ngộ Phan Thanh Giản Hải Ngoại tại San Jose, California 2009 thành công tốt đẹp .

hội ái hữu cựu học sinh phan thanh giản hải ngoại

LỜI MỞ

Ban Biên Tập

Viết về một ngôi trường đã mất tên, không còn hiện hữu thật khó, nhất là trong những thập niên sáu mươi, bảy mươi không có máy vi tính để cất giữ những dữ kiện, cũng không có những văn bản, hồ sơ về những thành quả, những hoạt động của trường, hơn nữa thế kỷ đã qua, biết bao vật đổi sao dời, trường Phan Thanh Giản Đà Nẵng tồn tại từ 1954 đến 1975, sau đó cùng với số phận những trường tư thục khác tại Đà Nẵng nó đã thật sự bị xóa tên sau sự đổi thay của thời thế.

Năm mươi lăm năm, thời gian cũng đã quá dài để quá khứ bị lãng quên, để kỷ niệm chỉ còn là những miền man hươu ảo trôi vào cõi không theo vết mờ của năm tháng, như cây phượng vĩ trước cổng trường cũng theo thời gian lớn lên, nở hoa ngập đỏ một góc đường rồi cũng già đi, chết dần mòn theo định luật của thời gian đi vào quên lãng không còn lưu lại một dấu vết. Cho dù cảnh cũ đã thay, ngôi trường đã mất tên nhưng trường trung học Phan Thanh Giản Đà Nẵng đã không chết theo thời gian, không phai mờ theo năm tháng, không chìm vào hư vô mà trái lại tinh thần ngôi trường vẫn lớn mạnh, vẫn tồn tại, vẫn hiện hữu trong tâm hồn, trong cõi nhớ của thầy trò Phan Thanh Giản ở trong nước cũng như ở hải ngoại.

*Đặc san kỷ niệm 55 năm thành lập trường mang tên : “**Nhìn lại một chặng đường**” có vẻ bao quát quá, rộng lớn quá và nếu thực hiện được phải đòi hỏi nhiều công trình nghiên cứu, phân tích, tập hợp của nhiều người từ thầy đến trò, tốn nhiều thời gian mới hình thành được, một điều không phải*

để trong tình huống người còn trong nước, người ra xứ người như bây giờ . Chúng tôi , Ban Biên Tập thật sự không mang cái hoài bão to lớn đó vì hiển nhiên đó là một điều ngoài tầm tay với , ngoài khả năng hạn hẹp của nhóm chủ biên. Ước vọng nhỏ nhoi của ban biên tập là nhân kỷ Đại Hội lần thứ 5 của trường , chúng ta có một lưu niệm nho nhỏ như một món quà trân quý cho lần sinh nhật thứ 55 của trường . Chúng ta cùng nghĩ về 55 năm ngày thành lập trường , cùng nhìn lại một quá khứ , một kỷ niệm , một nơi chốn đã khởi đầu cho một chặng đường . Thầy trò Phan Thanh Giản qua những đổi thay , những oan khiêng của thời thế, có nhiều người đã trải qua những chặng đường chông gai , đầy giông tố , có kẻ bước đi với những bước chân êm ái...để rồi cuối cùng ai cũng phải mệt mỏi dừng chân bên bờ kỷ niệm , ngoảnh mặt nhìn lại một khoảng trời dĩ vãng , tìm về những ký ức thơm nồng của một thời uơm mơ, nồng nàn hương phấn của tuổi học trò .

Đặc san ra đời với thời gian chuẩn bị rất eo hẹp cho nên nội dung và hình thức sẽ không đạt được những tiêu chuẩn mà ban biên tập cũng như người đọc mong muốn, sẽ có nhiều khuyết điểm về kỹ thuật, hạn chế về nội dung ,... ước mong người đọc có một cái nhìn bao dung , dịu dàng cho một tác phẩm cu rư mang không đủ ngày tháng , ra đời cho đúng thời gian tính . Ban Biên Tập thành thật cảm ơn Giáo sư Võ Anh Dũng đã khuyến khích , từ quê nhà Giáo sư hiệu trưởng Lê Quang Văn mặc dầu tuổi già sức yếu cũng đã đóng góp nhiều bài viết, lo lắng, khích lệ , và đặc biệt từ Đà Nẵng họa sĩ Đào Ngọc Lý đã tốn nhiều thời gian, tâm huyết để hình thành một tờ bìa thật đẹp, thật ý nghĩa phản ánh đầy đủ về “ **Nhìn lại một chặng đường**” : từ hiện tại rục rờ đi lùi vào quá khứ mờ nhạt phai , hoặc ngược lại từ quá khứ mờ xa tiến gần lại hiện tại huy hoàng , như ngôi trường Phan Thanh Giản đã mờ xa nhưng hiện tại vẫn còn ghi rõ nét trong trí nhớ thầy trò trường Phan. Và lời thành thật cảm ơn người bạn học cũ, Trần thị Kim Vân, không những viết khoẻ, viết mạnh, có mặt trong tất cả các Đặc San của trường mà còn kêu gọi các bạn cùng trường , cùng lớp đóng góp bài vở cho phong phú nội dung của cuốn kỷ yếu này...

Chúng tôi cũng trân trọng cảm ơn quý thầy cô và các bạn cựu học sinh Phan Thanh Giản mặc dù thời gian không có nhiều, lại bận rộn với cuộc sống nhưng vẫn cố gắng viết thật nhiều, thật đầy đủ về những kỷ niệm dễ thương của tuổi học trò. Và chúng tôi cũng thành thật cáo lỗi các tác giả có những bài viết chúng tôi không thể đăng được vì hoặc là nội dung không thích hợp, hoặc là có sự trùng hợp với nội dung của những bài khác.

Sau hết, chúng tôi trân trọng cảm tạ các vị mạnh thường quân, các cơ sở thương mại đã rộng lượng đóng góp tài chính để Đặc San có nguồn tài trợ ra đời. Chúng tôi cũng cảm ơn quý thầy cô, các bạn cũng như các thân hữu đã yêu thương nâng niu đón nhận tờ Đặc San để cùng chia sẻ những buồn vui, những kỷ niệm về một thời Phan Thanh Giản dấu yêu.

Gởi lời chào thân ái

Ban Biên Tập

**Hân Hoan Chào Mừng Đại Hội Lần Thứ
Năm Gia Đình Cựu Học Sinh Phan Thanh
Giản Đà Nẵng Tại San Jose, California**

tâm tư

Gửi đến ngàn phương

Trần Ái Cầm, hội trưởng hội ái hữu cựu học sinh ptg hải ngoại

Cái thưở mà hầu hết các thế hệ chúng ta ngày hai buổi cắp sách đến ngôi trường thân yêu Phan Thanh Giản Đà Nẵng:

*...Giờ nao nức của một thời tuổi trẻ
Hồi ngói nâu, hồi tường trắng, cửa gương!
Những hồn nhiên thơ mộng tuổi vào trường
Rương nhỏ nhỏ với linh hồn bằng ngọc*

*Sắp hạnh phúc như chương trình lớp học
Buổi chiều đầu họ tìm bạn kết duyên
Trong sân trường tưởng dạo giữa Đào Viên
Quần áo trắng đẹp như lòng son trẻ*

*Chân non dại ngập ngừng từng bước nhẹ
Tim run run trăm tình cảm rứt rứt...
Tuổi mười lăm gấp sách lại đứng nghe
Lòng mới nở giữa tay đời âm áp...*

(Tự Trường - Huy Cận)

Thời gian bốn, năm chục năm qua tưởng chừng như tách trà còn đang nghi ngút khói mới hôm qua. Tiếng cười thánh thót hồn nhiên dưới vòm cây lá biếc trong sân trường quen thuộc. Chỉ cần một chiếc lá rơi nhẹ xuống mặt hồ tiềm thức là y như khúc phim dĩ vãng ngày tháng cũ lại bùng vỡ sáng lên trong hồn nhau hiện hữu thân yêu với những kỷ niệm êm đềm.

Ngày xưa chúng ta cứ tưởng chừng nhìn ngắm dòng sông Hàn xuất phát từ Hòn Kẽm Đá Dừng trong dãy Trường Sơn thăm thẳm đổ về từ nhánh Sông Thu để cuộn cuộn ra khơi biệt ngàn dâu tích. Nhưng có biết đâu dòng hải lưu sông Hàn vẫn thẳm lặng miệt mài chảy giữa mệnh mông đại dương. Cũng giống như chúng ta mang dòng hải lưu Phan Thanh

Giản trôi giạt khắp bốn phương trời. Trưởng thành theo thời gian và vượt qua bao nhiêu gập ghềnh sỏi đá bão tố của cuộc đời di tản đau thương bằng máu và nước mắt để mưu cầu hạnh phúc tự do an bình nơi xứ người. Con đường lưu vong cách trở lâu dần rồi cũng gần gũi quen thân. Đôi khi giữ tâm tĩnh lặng không biết là sông hay là núi, chỉ thấy quê hương ở trong tâm mình nguyên vẹn thủy chung. Thế giới nơi chốn bạn hữu định cư trong tầm nhìn không còn bí hiểm vĩ đại như ngày xưa tưởng tượng ở quê nhà. Chúng ta đã từng đi qua những kỳ quan lừng lẫy danh tiếng như Đồ Trận Stone-Henge ở Anh Quốc, Đền Taj Mahal ở Ấn Độ, Cầu Golden Gate ở Hoa Kỳ, Tháp Eiffel ở Pháp, Great Wall (Vạn Lý Trường Thành ở Trung Quốc, Giza-Pyramid (Kim Tự Tháp) ở Egypt Ai Cập và Đền Ankor-Wat (Đế Thiên Đế Thích ở Cambodia... Nhưng đối với tình cảm chủ quan của chúng ta thì không có nơi nào đẹp bằng quê hương, Chùa Non Nước Đà Nẵng, Lai Viễn Kiều Hội An của thời niên thiếu... thành phố đã cư mang ngôi trường Phan Thanh Giản thân thương vẫn là hình ảnh khó phai trong tâm trí của chúng ta... Sự sai lầm lớn nhất của đời người là đánh mất mình... Chính vì chúng ta không bao

giờ muốn đánh mất cội nguồn, đánh mất bản sắc đặc thù văn hóa dân tộc ở nơi những quốc gia chúng ta chọn để dung thân. Đánh mất bản chất hồn nhiên chân thật cư xử với nhau dưới mái trường Phan Thanh Giản ngày xưa quả thật là điều đáng tiếc. Nên Giáo Sư Võ Anh Dũng đầu tiên gợi ý cùng với một số cựu học sinh tại Nam California: Ái Cầm - Lê Thị Thúy - Trương Hoàng Vân - Thái Khải Mạn, Trần Thế Dzu, Nguyễn Chánh, Võ Đình Huy, Nguyễn Gia Việt Hùng, Ngô Lệ Mỹ, Trương Thị Thanh Xuân, Nguyễn Kim Hạnh, Nguyễn Thanh Nhạn, Phan Kim Nguyên, Đỗ Thị Oanh, Tường Vi... quyết tâm thành lập Hội Ái Hữu Cựu Học Sinh và Giáo Chức Phan Thanh Giản ở hải ngoại. Mục đích bảo tồn và phát huy tinh thần xa gần và thể hiện tinh thần "Tôn Sư Trọng Đạo" luôn nhớ đến quý thầy cô. Tương trợ chia sẻ buồn vui với nhau giữa bằng hữu đồng môn ở hải ngoại và trong nước. Chính vì ý nghĩa cao quý đó nên đã được sự tiếp tay cùng với sự hưởng ứng của quý thầy cô và quý bạn đồng môn và đã nồng nhiệt hỗ trợ liên tục tổ chức các Đại Hội Lần Thứ Nhất đến Đại Hội Kỳ II, Kỳ III, và Kỳ IV đạt những thành quả tốt đẹp.

Đặc biệt các bạn Thiếu Lan, Võ Đình Huy, Hồ Thu Thủy đã bỏ nhiều thì giờ, công sức thực hiện trang nhà Phan Thanh Giản Đà Nẵng mỗi ngày thêm nhiều sáng tạo, khởi sắc và phong phú. Và cũng cảm ơn nhóm IPM với Huyền Linh, Phan Tấn Hiệp chủ trương Đặc San Phan Thanh Giản từ hình thức đến nội dung, một công trình giá trị về văn học và lưu niệm đáng được ca ngợi. Xuyên qua những thành quả mà Hội Ái Hữu chúng ta ghi nhận được như phát triển tinh thần bằng hữu xa gần, liên tục gửi quà tặng quý Thầy Cô trong hoàn cảnh khó khăn vào dịp Xuân Tết và tài trợ học bổng cho các thế hệ con cháu thuộc đại gia đình Phan Thanh Giản ở quê nhà.

Năm nay, Đại Hội Kỳ V Kỷ Niệm 55 Năm Ngày Thành Lập Trường Phan Thanh Giản Đà Nẵng sẽ được tung bùng tổ chức tại thành phố Chung Lũng Hoa Vàng (San Jose) thơ mộng và hiền hòa. Các bạn Lữ Kim Liên, Nguyễn Thị Bích Liên, Bùi Ngọc Quang, Nguyễn Thị Hoa, Nguyễn A, Nguyễn Hiếu, Nguyễn Thu, Nguyễn Châu và Lê Hân ban tổ chức với sự tham dự quý thầy cô và các bằng hữu đồng môn ở các tiểu bang Hoa Kỳ và nước ngoài. Cầu chúc Đại Hội Phan Thanh Giản Đà Nẵng Kỳ V thành công viên mãn. Chúng tôi hy vọng thế hệ chúng ta mãi mãi là nhịp cầu cuối cùng nối kết tình thân giữa quý thầy cô và bằng hữu đồng môn đông tây hải hòa sát son bền vững. Như lửa ấm trong lòng nhau. Hôm nay chúng ta ngồi bên nhau, thầy trò đã hòa chung mái tóc bạc trắng như mây trời. Chúng ta đã hiểu con đường trầm luân sạn đạo thăng trầm của lịch sử mà chúng ta đã vượt qua. Tất cả đều phù vân hư huyền. Có còn lại chẳng là những

kỷ niệm ngọc ngà của một thời yêu dấu trên quê hương ngày xưa và trong đó chúng ta đã có một phần đời hạnh phúc dưới mái trường Phan Thanh Giản Đà Nẵng bên quý thầy cô và bạn hữu với ánh mắt như bình minh, nụ cười như hoa và tình thương như sông biển.

Bây giờ ở nơi viễn xứ, thời gian rồi sẽ phai tàn, nhưng nét đẹp của bản sắc đặc thù văn hóa dân tộc và kỷ niệm thân ái mãi tồn tại khi chúng ta đã quên tất cả. Kính chúc quý thầy cô và các bạn hữu cùng với gia đình xa gần lúc nào cũng an vui hạnh phúc, mọi nguyện ước đều đạt thành như ý.

Trần Ái Cầm

歸家
杜牧
稚子尋沙
不問
春何處
去
隨風
散
落花
逐水
流
東
去
如
此
春
光
不
可
追
尋
也

Qui gia

Trẻ tử khiên y vấn
Qui gia hà thái tri?
Cộng thùy tranh tuế nguyệt
Doanh đắc mấn như ti!

ĐỔ MỤC

Về nhà

Trẻ thơ nú áo hỏi thăm ông
Về quê muộn thế xóm làng trông
Cùng ai năm tháng đi tranh sống?
Chỉ lời mái tóc bạc như không!

Trẻ con nú áo hỏi thăm
Ông đi nghìn dặm biệt tâm quê nhà
Tranh cùng ai tháng năm qua
Lợi gì mái tóc tuyết pha nào nề.

ÁI CẨM

lá thư viết từ quê nhà

**Giáo Sư Lê Quang Văn
Cựu Hiệu Trưởng**

Sau 1975 , bằng hiệu TRƯỜNG TRUNG HỌC TƯ THỰC PHAN THANH GIẢN , số 31 Lê Lợi Đà Nẵng , không còn nữa !

“Thế chiến quốc, thế xuân thu
Gặp thời thế , thế thời phải thế ! “

“Lò giáo dục Phan Thanh Giản Đà Nẵng “ thọ đúng 20 năm. Hai mươi năm ấy biết bao nghĩa thiết biết bao ân tình !

Hai mươi năm , một thời gian không dài đối với đời người nhưng lại quá ngắn với sự phát triển của một ngôi trường . Tuy vậy “ lò giáo dục Phan Thanh Giản Đà Nẵng” cũng đã đào tạo được hai mươi thế hệ học sinh ưu tú với rất nhiều người thành đạt , thành danh trên trường đời . Hạnh phúc thay, dù ở cương vị nào, không gian, thời gian nào, chẳng những ở trong nước mà có thể nói là khắp nơi trên khắp thế giới tâm tình thầy trò Phan Thanh Giản vẫn tràn đầy như ngày nào . học sinh Phan Thanh Giản Lê Đình Hạnh (tú tài 1967) đã nói dùm chúng ta :

*“ Tóc có bạc ,
Mắt có mờ đi chút đỉnh ,
Tai nghe nhầm ,
Hồn phách nhớ như in ,
Chao ôi ! TẤT CẢ CÒN NGUYỄN VỆ
Còn cả tình em trong trái tim “*

Năm mươi lăm năm nhìn lại , không phải để so sánh hơn thua hay rút kinh nghiệm , nhìn lại để gọi nhớ những ai đã làm gì cho ta , ta sống sao trong cái mái trường thân thiết ấy và tưởng niệm những người yêu quý đã vĩnh viễn ra đi ! lạ lùng thay , từ năm 1954 , trong bối cảnh còn tranh tối tranh sáng : cơ hội cho những kẻ muốn làm giàu tất , thời điểm cho những kẻ đầu cơ trục lợi,thế mà nhà thầy

NGUYỄN GIA CHÁNH lại xây trường mở lớp đầu tư giáo dục ! mà trong lĩnh vực giáo dục thì ông Chánh đâu phải là người thông thạo ! nhưng lại là người có bản lĩnh , sáng suốt , thức thời và nhất là biết lắng nghe ! Chuyện kể : những ngày đầu lo tổ chức lễ khai giảng niên khoá đầu tiên 1955- 1956 , cạnh bàn hiệu trưởng có kê thêm bàn giám đốc, ông hiệu trưởng **PHẠM KIÊM ÂU**

phản ứng liền : trong trường không có chức vụ này , nếu có giám đốc thì chức hiệu trưởng thừa và tôi không làm nữa (?) Thế là sau đó , không có bàn cho giám đốc nữa và cũng từ đó ông Nguyễn Gia Chánh rất ít khi xuất hiện hay có ý kiến gì về việc dạy và học của thầy trò Phan Thanh Giản ! đáng kính , đáng phục thay !

Từ đó hình thành một tập thể “ n trong 1 “ bao gồm ban giám hiệu cùng toàn thể thầy cô giáo chăm lo xây dựng và phát triển “ lò giáo dục Phan Thanh Giản Đà Nẵng “ : giáo dục có chất lượng tốt , nề nếp kỷ luật nghiêm minh được phụ huynh học sinh tin tưởng . Những bậc “ Khai Quốc Công Thần “ mà những ai đã là thành viên của “ lò Phan

Thanh Giản Đà Nẵng “đều khắc sâu vào tâm khảm . Đó là quý thầy cô : **VÕ ĐÌNH TRỊ** , **NGUYỄN Ý** , **TRƯƠNG VĂN THÔNG** , **TRƯƠNG HỒNG MINH** , **TRẦN THANH DUNG** , **BÙI ĐẶNG HÀ THỊ PHỤNG** , **NGUYỄN VĂN XUÂN** , **NGUYỄN GIAI** , **HỒ QUÝ** , **TẶNG THỊ NHU** ... đều đã theo ông giám đốc Nguyễn Gia Chánh qua lập trường mới bên kia thế giới, cùng những vị lão

Một số các cựu giáo sư Phan Thanh Giản

thần đang xếp hàng để lần lượt theo : **LƯƠNG QUẾ** , **BÙI NGỌC CÂN** , **TRƯƠNG CHI PHỒ** , **TRẦN NGỌC LAN** , **NGUYỄN QUANG ĐỈNH** , **HỒ AN** , **NGUYỄN TUYÊ** , **PHẠM THỊ TUYẾT ANH** ... (tôi cũng đã “suýt đi “ nhưng phải trở về vì trường mới bên kia đã có hiệu trưởng rồi ! ...)

Tôi gia nhập tập thể “ n trong 1 “đó được 12 năm , với bảy năm giữ chức vụ hiệu trưởng . Phải nói thẳng nói thật rằng đây là nơi tôi khởi sự đi dạy , là nơi tôi bắt đầu làm thầy , là nơi giúp tôi trưởng thành trong cuộc sống , nơi đúc kết những kinh nghiệm của kinh nghiệm quý báu của tuổi trẻ đầy hăng say nhưng con non trẻ đủ mọi mặt ! Mỗi mỗi việc lớn , nhỏ tôi đều hỏi ý kiến , hội ý các “ lão

thần “ : VÕ ĐÌNH TRỊ , NGUYỄN VĂN XUÂN , TRẦN THANH DUNG , NGUYỄN Ý ... ngay cả việc gỡ rối tơ lòng cho tôi bằng cách “ không biết , không nghe , không thấy “ cũng là ý kiến quyết định cuối cùng của các vị ấy để giúp tôi qua khỏi hoàng cảnh” oái ăm”, quá khó khăn để giải quyết đối với cá nhân tôi ! sau này hồi tưởng lại , chính các “ông , bà , học sinh cũ của tôi “ là đối tượng tôi truyền đạt kiến thức , tiếp xúc và trao đổi hằng ngày đã giúp tôi rèn luyện kiến thức chuyên môn , phương pháp giảng dạy và quan trọng hơn cả là trau dồi phẩm chất người thầy !

*Một số thầy cô
hiện diện trong
buổi phát học
bổng cho con cháu
học trò PTG năm
2007.*

Năm mươi lăm năm nhìn lại ! niên khoá đầu tiên 1955- 1956 (vì năm 1954 chỉ mới đào móng xây dựng phòng ốc) hơn nửa thế kỷ cho một ngôi trường (dù trường chỉ “thọ” đúng 20 năm , 1955-1975) là một dấu ấn lắng sâu trong tâm khảm với bao giai điệu thăng trầm trong cuộc sống , hai mươi năm đủ để chúng ta đắm lòng trong kỷ niệm , đủ để tình thầy , nghĩa bạn tuôn trào cảm xúc !

Ngôi trường PHAN THANH GIẢN thân yêu con đường LÊ LỢI dập diu áo trắng của các cô cậu học trò ngày cũ : bao kỷ niệm xưa trở về rộn rã , lắng sâu ! còn lại gì trong tôi , còn lại gì trong quý bạn đồng nghiệp , còn lại gì trong từng học trò thân yêu của tôi :

*“ Có khi tâm đã thốt lời ,
Để cho cỏ dại sống đời bình yên “*

Kỷ niệm đông đây , xin một chút thỉnh lặng cho lòng mình chùng xuống , nhớ đến từng người , từng đồng nghiệp , cũng như học trò , kẻ còn , người mất , kẻ cận kề thân thương người xa tít tắp bên bờ đại dương . Tôi cảm nghiệm thật sâu xa : Mùa xuân của đất trời mỗi năm đến rồi lại đi , nhưng MÙA XUÂN TRONG TÔI , TRONG MÔI THÀNH VIÊN PHAN THANH GIẢN THÂN YÊU , CHƯA MỘT LẦN VÀNG ÚA !!!

Lê quang Văn

Giáo sư Võ Anh Dũng

trường phan thanh giản đà nẵng

Sau hiệp định Genève, ông Nguyễn Gia Chánh, một nhà thầu khoán về địa ốc ở Đà Nẵng khởi công xây trường Phan Thanh Giản. Người chịu trách nhiệm trong việc xây cất là ông Hai ở Thanh Khê. Ông Hai cũng là người lo việc bảo trì, xây cất thêm lớp học của trường cho đến biến cố năm 1975.

Lý do thành lập trường Phan Thanh Giản, theo ông Giám Đốc Nguyễn Gia Chánh, không phải là vấn đề thương mại mà ông muốn góp công trong việc giáo dục các con em không có hội theo học các trường công lập, nhất là những học sinh nghèo nhưng hiếu học. Trong những lần tâm tình với người thân quen, ông bày tỏ ước muốn của mình là các con cháu của ông nên theo học ngành sư phạm để sau này thay ông điều hành trường PTG.

Trường PTGĐN được khai sinh trong

VỚI VẤN
NƯỚC
MỒI
TRỜI

một giai đoạn khá quan trọng của lịch sử VN, thời điểm nước Việt thân yêu của chúng ta bị phân đôi từ vĩ tuyến 17, phía Bắc do đảng Cộng Sản kiểm soát và phía Nam thuộc về chính quyền Quốc Gia.

Ông Nguyễn Gia Chánh

Trong suốt 20 năm hoạt động, trường PTG đã trải qua những thăng trầm của đất nước và ta có thể chia sinh mệnh của ngôi trường thân yêu thành 3 giai đoạn sau đây:

I/ Những năm tháng thanh bình :

Đó là thời gian từ năm 1955, trường khai giảng niên khóa đầu tiên, đến cuối thập niên 1960.

Trường chỉ mở những lớp tiểu học và trung học đệ nhất cấp (lớp 6 đến lớp 9) tại địa chỉ 21 đường Lê Lợi, Đà Nẵng. Cơ sở gồm có 1 dãy nhà trệt và 1 dãy lầu . Phía trước là sân chơi đầy cỏ dại cũng là nơi để xe. Trường cũng có 1 chi nhánh tiểu học ở số 71 đường Triệu Nữ Vương do thầy Châu và cô Mai đảm trách từ lớp mẫu giáo đến lớp 3. Chi nhánh này chỉ hoạt động trong vài năm thì được sát nhập vào trường chính.

Trong thời điểm này, bộ Giáo dục chưa có hạn tuổi nên đã có rất nhiều anh, chị em lớn tuổi từ vùng quê ghi danh theo học. Có nhiều anh chị đã có gia đình và con cái theo học các lớp đệ ngũ, đệ tứ nên tỉ lệ thi đậu bằng trung học phổ thông rất cao. Những học sinh xuất sắc trong các kỳ thi trung học phổ thông như các anh Nguyễn Thuyên, Nguyễn Văn Ba, Quách Rô, Đoàn Thế Đức, Nguyễn Tăng Miên, Trần Vinh Anh đã làm tăng uy tín của trường đối với quý vị phụ huynh học sinh.

Người dân miền Nam cộng thêm với hơn 1 triệu dân di cư từ miền Bắc đã góp tay xây dựng đất nước, tôn trọng hiệp định Genève đã biến miền Nam thành một quốc gia trù phú trong thanh bình. Có thể nói đây là những năm tháng tuyệt vời nhất của đất nước trong lịch sử cận đại của dân tộc. Trường đã tổ chức những cuộc du ngoạn, những ngày cắm trại mùa hè ở những vùng quê hẻo lánh xa xôi nhưng rất an toàn. Mỗi cuối tuần, nhiều học sinh PTG đã dùng xe đạp đi về Duy Xuyên, Đại Lộc, Thăng Bình, Hội An, Vĩnh Điện, Thanh Quýt thăm bạn bè và thưởng thức những trái cây nổi tiếng của địa phương như bòn bon, mít, ổi, thơm, v.v.v,..

Tiếc thay, những ngày tháng thanh bình này qua ngắn ngủi và những cựu học sinh PTGDN nói riêng và người dân Việt nói chung hôm nay tuổi dưới 60 đã không có cơ hội sống trong cảnh thanh bình, an lạc tuyệt vời của quê hương.

II/ Những năm chinh chiến:

Khi tiếng súng khai diễn cuộc chiến do những người bên kia vĩ tuyến chủ động, cuộc sống của miền Nam Việt Nam đã bắt đầu thay đổi. Những vùng thôn quê xa xôi hẻo lánh dần dần mất an ninh và người dân đã di tản về các thành phố để mưu sinh. Dân số ở Đà Nẵng đã tăng nhanh trong những năm đầu của thập niên 60.

Trường Phan Thanh Giản phải mở thêm nhiều lớp học vì sự gia tăng học sinh. Trường xây thêm một dãy lầu đối diện với dãy lầu cũ và một dãy nhà trệt nối liền hai dãy lầu. Trường cũng đã cho xây 1 sân bóng rổ và có thể nói đây là sân bóng rổ đúng tiêu chuẩn thứ nhì ở Đà Nẵng sau trường Thọ Nhơn.

Trường mở thêm các lớp trung học đệ nhị cấp (lớp 10 đến lớp 12). Trong các kỳ thi Tú Tài I và Tú Tài II, tỉ lệ thi đỗ của học sinh PTG rất cao và có những năm đã dẫn đầu các trường trung học kể cả các trường công lập. Đã có những học sinh đỗ các hạng tối ưu hoặc hạng ưu làm rạng danh cho trường như các anh Nguyễn Đình Bách và Trần Gia Phước. Anh Bách là giảng sư Đại học tại Đà Nẵng và anh Phước là khoa trưởng về toán và computer science của 1 đại học nổi tiếng ở Đức.

Là một tư thực, nhưng ban giám đốc nhà trường đã đặt vấn đề giáo dục lên hàng đầu bằng cách đã miễn phí hoặc giảm học phí cho những học sinh học giỏi, có hạnh kiểm tốt hoặc có những thành tích trong các hoạt động văn nghệ, thể thao. Do đó, ngoài những kết quả tốt đẹp trong các kỳ thi, trường đã chiếm nhiều giải vô địch ở cấp thành phố, quân khu trong các bộ môn thể thao và điền kinh như bóng tròn, bóng rổ, võ cầu, bóng bàn, bơi lội, điền kinh. Về văn nghệ, trường cũng đã từng thắng nhiều giải ở Đà Nẵng trong các lần tranh đua về hợp ca, đơn ca.

Hằng năm, trường đã tổ chức những cuộc du ngoạn, cắm trại trong các sinh hoạt hiệu đoàn. Trường có những cuộc cứu trợ các nạn nhân bão lụt ít nhất là 1 lần mỗi năm ở những vùng quê và cũng đã tổ chức các buổi văn nghệ ở những vùng đóng quân xa xôi của các đơn vị quân đội thuộc các binh chủng Hải, Lục, Không Quân của Quân Lực Việt Nam Cộng Hòa. Đã có rất nhiều cựu học sinh PTGĐN hy sinh trong cuộc chiến tự vệ đem an vui, hạnh phúc về cho những người dân Nam Việt Nam.

mùa

phượng nở

Phượng nở đầy ngập cả sân trường
Mùa thi anh ngại với yêu đương
Ve sầu rộn rã mừng vào hạ
Giờ chia tay ở chốn sân trường .

Hoa phượng nở là hoa học trò
Ép vào trang giấy trắng vu vơ
Nỗi niềm thương nhớ không tên tuổi
Những ý vu vơ vô bến bờ

Cố nén trong lòng những ghen ngào
Qua rồi một thoáng giấc chiêm bao
Liên về ! phượng nở mùa thương nhớ
Liên về ! anh thấy lòng rạc rào .

Vu vơ anh nhớ chuyện tụi mình
Trái tim anh dẹt lại mộng mơ
Đường đến trường rợp đầy hoa phượng
Anh tự làm nên mấy vần thơ .

Để nhớ lại Hồ Thị Hồng Liên lớp lục I
niên khóa 68.

VŨ MỘNG NGỌC 12 A 2
niên khoá 71-72

III/ Trường chỉ còn trong kỷ niệm :

Thật sự trường Phan Thanh Giản Đà Nẵng đã ngưng hoạt động từ tháng 2 năm 1975. Trường lúc đó được dùng làm nơi tạm cư cho những đồng bào lánh nạn từ Quảng Trị, Đồng Hà, Huế, khi những địa phương này đã mất. Rồi Đà Nẵng cũng chịu chung số phận của những tỉnh phía Bắc. Trường sau nhiều lần đổi tên và cuối cùng thì bị bức tử như Sài Gòn, như những con đường thân thương ghi nhiều kỷ niệm, thay thế bằng những tên tuổi quá xa lạ với người dân miền Nam. Những thay đổi bất ngờ đã làm cho những cánh chim non của trường nói riêng và toàn dân miền Nam lo sợ, uất hận.

Tương chừng sẽ không có những trùng phùng, những lần họp mặt liên lớp vì những lo toan, những chập chùng nguy khốn trong cuộc đời ở quốc nội. Những cánh chim PTG may mắn thoát khỏi cảnh ngục tù trên quê hương định cư trên những vùng đất xa lạ, phải tập nói, tập hội nhập vào những xã hội mới tưởng như không còn thời gian để nghĩ về ngôi trường thân yêu đã cho mình nhiều kỷ niệm.

Nhưng khổ đau nào rồi cũng được khắc phục. Những cựu học sinh PTG ở trong nước cũng như ở hải ngoại đã dần dần tìm cách liên lạc với nhau, tạo nên những buổi họp mặt rất cảm động. Riêng ở hải ngoại đã có 4 kỳ Đại Hội mà lần nào số người tham dự cũng rất đông, vui và cảm động. Những cựu học sinh từ nhiều nơi trên thế giới tụ họp về Nam California, Seattle, Washington, tay bắt, mặt mừng, chia sẻ những kinh nghiệm sống nơi xứ người và ôn lại những kỷ niệm yêu dấu của tuổi học trò.

Đặc biệt, trong Đại Hội III ở Seattle, Washington đã có sự hiện diện của bà cựu Giám Đốc Nguyễn Gia Chánh và gia đình,

trong Đại Hội IV tại Nam Cali, Giáo Sư Hiệu Trưởng Lê Quang Văn và phu nhân đến từ VN làm Đại Hội tăng thêm nhiều ý nghĩa. Hội Ái Hữu Cựu Học Sinh Phan Thanh Giản Hải Ngoại được thành lập vào năm 2004 và đã tạo được những công tác rất hữu ích trong tinh thần tôn sư trọng đạo. Hội đã giúp đỡ một vài cựu học sinh PTG trong những trường hợp ngặt nghèo, khuyến khích sự hiếu học của các con em cựu học sinh PTG bằng những học bổng giá trị và lo việc phụng dưỡng những cựu GS và cựu học sinh trong cũng như ngoài nước. Hội cũng đã lo việc mừng tuổi quý Thầy,

Bà Nguyễn Gia Chánh trong ngày đại hội tại Seattle

Cô mỗi năm trong dịp Xuân về. Được biết riêng trong năm qua (2008), hai chị Hoàng Vân và Thanh Nhạn đã mang về 4000 Mỹ Kim để mừng tuổi 40 cựu Giáo Sư và nhân viên trường ở Sài Gòn và Đà Nẵng.

Năm nay, ĐH V, đánh dấu 55 năm ngày thành lập trường (1954-2009) sẽ được tổ chức tại San José, California vào ngày thứ Bảy, 25 tháng 7 năm 2009.

Sau 20 năm hoạt động, trường PTGĐN, cùng với những trường bạn, đã đóng góp một phần không nhỏ trong việc giáo dục các thế hệ con em tại Đà Nẵng. Nền giáo dục

của miền Nam Việt Nam là một hệ thống giáo dục đầy nhân bản dựa trên 3 tiêu chuẩn : Đức Dục, Trí Dục và Thể Dục. Những thế hệ học sinh của miền Nam Việt Nam được rèn luyện để theo kịp đà tiến triển của nền văn minh nhân loại, được dạy dỗ để trở thành một phần tử tốt của xã hội, yêu quê hương, hiếu đạo với cha mẹ tổ tiên, nhớ ơn Cha, Mẹ, Thầy ,Cô, và được rèn luyện để có 1 cơ thể cường tráng . Hệ thống giáo dục Miền Nam không dạy con em hận thù, nghi kỵ và nhất là không ca tụng bất cứ một đảng phái, một lãnh tụ, hay một tôn giáo nào. Trong nền giáo dục này, tất cả các học sinh được đối xử công bằng, dù cha mẹ các em có những chánh kiến khác nhau. Tiếc thay, hệ thống giáo dục này đã bị chấm dứt khi miền Nam thân yêu của chúng ta đã mất.

Cố Giáo Sư Nguyễn Văn Xuân, một học giả nổi tiếng của miền Nam, trong một bài viết so sánh về các nền giáo dục đã ca ngợi một cách gián tiếp nền giáo dục có trách nhiệm của miền Nam Việt Nam như sau:

" Một quốc gia thật sự là quốc gia, một bộ giáo dục thật sự là giáo dục thì không có quyền để cho con mình được quyền vô học, học kém, và cũng không được cách ly chúng nó với nền giáo dục quốc gia một cách vô tổ chức, vô kiểm soát, và vô trách nhiệm... Bó hoa quá cũ vì đã nở trước 1975. Nhưng tôi nghĩ khi đọc lại, có bạn sẽ tìm ra một vài hương sắc chưa phải lỗi thời nếu ta muốn dạy con cái có kiến thức, hoạt động hữu hiệu và tích cực."

Võ Anh Dũng
4/2009

Nguyễn Văn Nam

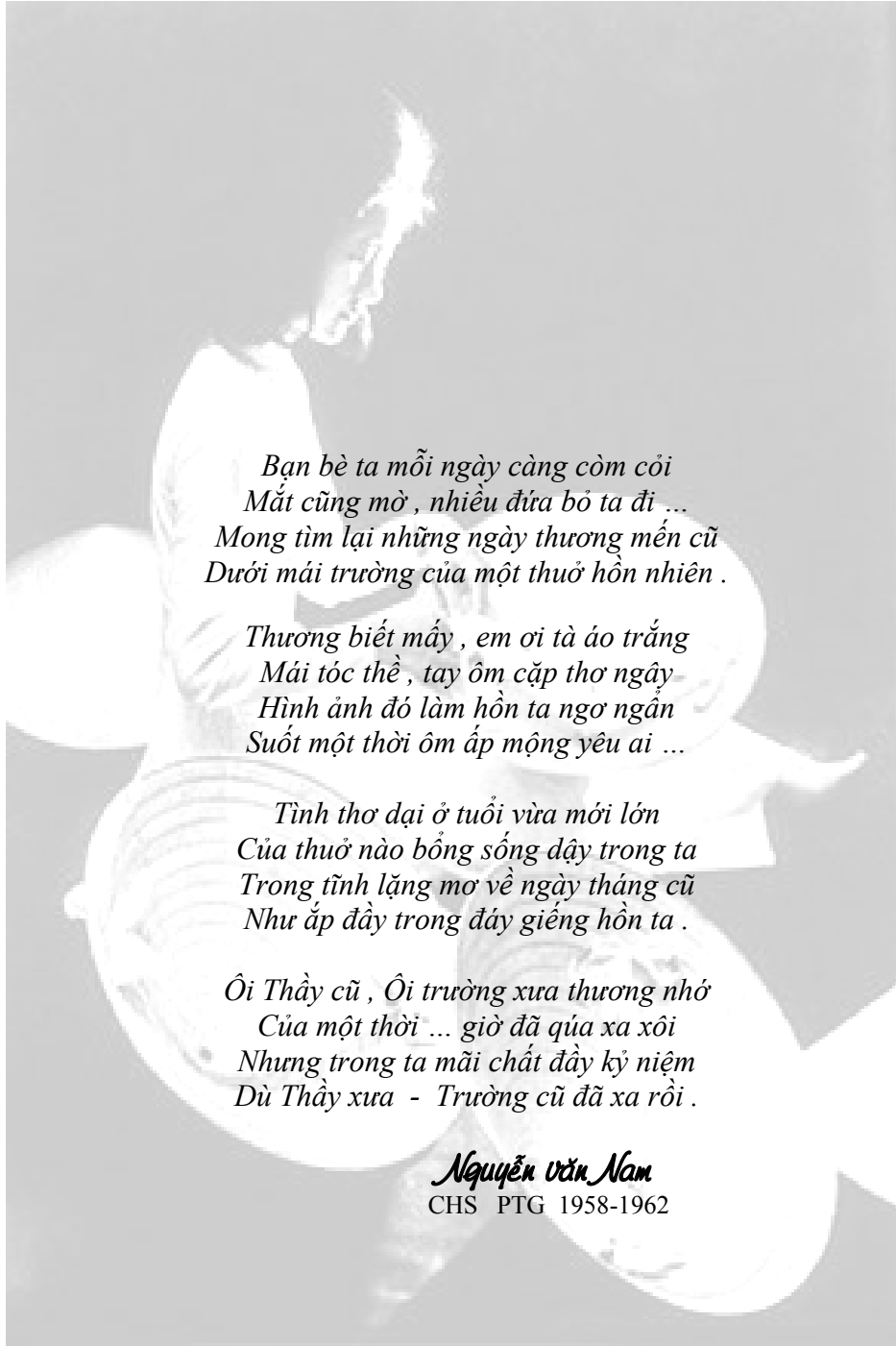

Trường Xưa **bạn cũ**

Kính tặng thầy cô và các bạn
cựu học sinh PTG Đà Nẵng

*Có nhiều lúc ta chẳng còn ta nữa
Một mình ngồi hoài vọng tuổi thơ ngây
Mái trường xưa cũng xa ta từ đây
Xác xơ buồn nhìn con nước ra khơi .*

*Có Thầy cũ giờ đã thành thiên cổ
Nhu rong rêu thành quách đứng thành hàng
Trong sâu thẳm hồn thiên sâu nhỏ lệ
Đọng lại thành sương khói giữa hư vô .*

*Bạn bè ta mỗi ngày càng còm cõi
Mắt cũng mờ , nhiều đũa bỏ ta đi ...
Mong tìm lại những ngày thương mến cũ
Dưới mái trường của một thuở hồn nhiên .*

*Thương biết mấy , em ơi tà áo trắng
Mái tóc thè , tay ôm cặp thơ ngây
Hình ảnh đó làm hồn ta ngỡ ngàng
Suốt một thời ôm ấp mộng yêu ai ...*

*Tình thơ dại ở tuổi vừa mới lớn
Của thuở nào bỗng sống dậy trong ta
Trong tỉnh lặng mơ về ngày tháng cũ
Như áp đầy trong đáy giếng hồn ta .*

*Ôi Thầy cũ , Ôi trường xưa thương nhớ
Của một thời ... giờ đã quá xa xôi
Nhưng trong ta mãi chắt đầy kỷ niệm
Dù Thầy xưa - Trường cũ đã xa rồi .*

Nguyễn Văn Nam
CHS PTG 1958-1962

vũ thị sỹ

nhớ

Anh,
Ngày ra trường quen anh
Đi dạy đường xa xôi
Đầy nắng và cát bụi
Chưa quen mặt học trò
Chưa thuộc bài lên lớp
Em chỉ có mang theo
Tình yêu anh nồng ấm.

Anh,
Con đường em đi qua
Ngày nổi ngày vất vả
Trong mưa bom súng đạn
Có những thầy người chết
Nằm vất vương bên đường
Thân nhân không người nhận.

Anh vẫn biết em buồn
Anh vẫn lo em khổ
Dẫu sao
Xin hãy an lòng

*Giờ đây trên bục giảng
Nhìn những đôi mắt đen
Hồn nhiên và trong vắt
Em thấy có niềm tin
Em thấy đời đáng sống
Nỗi niềm này riêng Anh.*

*Bao nhiêu năm trôi qua
Em vững vàng bước tiếp
Nghề dạy nghề kinh nghiệm
Anh dạy em tin yêu*

*Bây giờ em gần bó
Ngôi trường và học trò
Những ngày mưa, ngày nắng
Những niềm vui nỗi buồn
Anh ơi, cho dầu rằng
Cuộc sống là VÔ THƯỜNG
Giờ anh xa vời vợi
Nỗi nhớ vẫn không cùng*

Vô thị Sq

Người

*Ôi san hô, những ngón tay khẳng khiu khô lạnh
Bút ngọn cỏ buồn ta nuốt từng nỗi nhớ nhưng
Những bước đi - gổì chùng - dấu chân rời rã
Người đã xa rồi - ngày sâu - tình cũng lặng hoang vu*

Tình

*Ôi san hô, những cánh buồn chơ vơ loang lổ
Nước soi mòn chảy trắng niềm đợi mong
Gió lộng lòng thổi xô bờ tóc rối
Ta ném cuộc tình nghe mặn chát viền môi*

Và

*Ôi san hô, từng đống cao như đống xương rã vụn
Cát khô dạt về không lấp kín mô hoang
Xương trắng rung rung cô đơn nghiệt ngã
Hồn oan cuộc tình vật vã lao lung*

San

*Ôi san hô - Ôi san hô
Những ngón trắng san hô buồn
Những đốt san hô vỡ vàng hiu quạnh
Những mảnh tình san hô mục rã xót xa*

Hô

*Ôi san hô - Ôi san hô
San hô nặng - con tim ta trĩu buồn mong nhớ
San hô trắng - dấu chân người quay đi không ngoảnh lại
San hô khô cứng lạnh lùng - từ mạch máu ta ngừng luân
lưu băng hoại
Ta chơ vơ giữa bãi cát vàng không hóa đá vọng phu
Mà chợt biến thành tảng san hô
Khô trắng miệt mài chờ*

VÕ THỊ SỸ

*Võ thị Sỹ, học trò ptg class of 69, đã từng tham gia làm báo từ những ngày
trung học trong nhóm Gió Hiên, bài viết được gửi từ quê nhà. Thành thật
cám ơn bạn Võ thị Sỹ.*

nhớ trường

Mẹ cho em đôi mắt hoàng phi
Cho em má trắng làm chi
Cho em duyên đứng, duyên đi, duyên cười
Em qua em ở xứ người
Chân thêm cách biệt, lòng mường nhớ em
Trường xưa đồ nắng bên thềm
Phượng nghiêng che nữa, chân em bước vào
Sân trường bàn đá lao xao
Chuông reng vào lớp kịp chào anh đâu
Mắt đi mà chân băng khuâng
Bạn thầy theo dõi, bàn không thiếu người
Tóc em nhuộm lớp anh tươi
Trường Phan Thanh Giản mỉm cười đón em.

Phạm Tác

Viết tặng các bạn niên khóa 71

1954-2009

nhìn lại... những tâm tình....

Những tâm tình sau đây hoặc được lấy ra từ những Đặc San của trường, hoặc qua những phỏng vấn trực tiếp với thầy trò Phan Thanh Giản , ghi lại những cảm nghĩ, ký ức về một ngôi trường đã ghi dấu nhiều kỷ niệm...

**Giáo Sư Hiệu Trưởng
Lê Quang Văn**

“.....Năm mươi lăm năm sau, không hẳn là 55 tuổi của một ngôi trường, song cũng là 55 năm khắc ghi trong tâm hồn bao con người, bao thế hệ đi qua ngôi trường ấy, dấu ấn của tình đồng nghiệp, dấu ấn của tình nghĩa thầy trò. Và thì ra, dấu ấn kia đủ đậm, đủ sâu để từ muôn hướng, những cánh chim còn cất cánh gọi đàn .

Các thầy cô đồng nghiệp kính quý, các thế hệ học trò thân mến, tôi cảm ơn tất cả..., tôi tri ân từng người: kẻ còn người mất...những học trò nay đã công thành, danh toại và đặc biệt những học trò đang còn trần trở, gian nan...tôi ước mong có dịp nối vòng tay lớn để gặp gỡ, để hàn huyên cho thỏa ý, toại lòng. Nhờ các bạn đồng nghiệp tận tình, nhờ các thế hệ học trò thân thương mà tôi đã đóng góp được thật nhiều trí lực cho thời trai trẻ cho một “ triều đại “ hưng thịnh nhất , tươi sáng nhất của trường Phan Thanh Giản mến yêu”

“Có thể nói trong trong số tám trường học mà tôi đã dạy đến nay thì trường Phan Thanh Giản là trường tôi đã cộng tác trong thời gian dài 20 năm và cũng là trường đã để lại trong tôi nhiều ấn tượng sâu sắc và những kỷ niệm không bao giờ phai...”

**Cố Giáo Sư
Bùi Đặng Hà Phụng**

Trường Phan Thanh Giản chúng ta trong suốt hai mươi năm dạy và học luôn luôn được sự ngưỡng mộ của các bậc phụ huynh về kỷ cương đạo đức của trường và sự học hành nghiêm túc và tiến bộ của học sinh . Do đó trường càng ngày càng phát triển về chất lượng cũng như về số lượng .

Cho nên thời gian dù có đồng hành với sự lãng quên vẫn không thể xóa đi những thành tích mà trường Phan Thanh Giản đã gặt hái , cũng không thể xóa nhòa bao kỷ niệm đẹp đẽ, trong sáng, vui buồn giữa thầy trò của một trường trung học đã một thời vang bóng”

Giáo Sư Võ Anh Dũng

“ Trong cuộc sống mỗi người đều có một quãng đời đáng nhớ. Với tôi đó là dưới mái trường Phan Thanh Giản Đà Nẵng. Tôi có may mắn là một học sinh PTG và sau này trở lại trường xưa với công việc hướng dẫn những người trẻ tuổi hơn mình, được làm một gạch nối giữa thế hệ của các anh chị lớn tuổi, theo học từ ngày trường mới thành lập và những người trẻ hơn gắn bó cho đến những ngày trường bị xóa tên...

....Niềm hạnh phúc lớn lao của đời tôi là sau nhiều thập niên, tôi vẫn còn giữ được những mối chân tình với những đồng nghiệp, đồng môn và những cựu học sinh thân yêu. Tôi mượn những giọng này để cảm tạ những cảm tình, những yểm trợ và lòng rộng lượng tha thứ cho tất cả những người có một phần đời gắn bó với sinh mệnh của ngôi trường Phan Thanh Giản thân yêu”

“... Hôm nay khi viết những giòng ký ức này, tôi thấy nao nao nhớ cảnh, nhớ người, nhớ ngôi trường xưa, nhớ bạn đồng nghiệp kẻ còn người khuất, nhớ đám học trò mà phần đông đã là “ *mái tóc chòm đen chòm lốm đốm, hàm răng chiếc rụng chiếc lung lay* “ Vì hoàn cảnh mọi người đều sống rải rác đó nay, cách nhau hàng ngàn dặm nhưng lại biết “*nhau trong chốn tinh thần, tuy xa non nước nhưng gần tất gang* “ là vậy đó.

Và tôi cũng cảm thấy mãn nguyện vì mình có được hai gia đình huyết thống ruột thịt và một gia đình truyền thống với bao đồng sự, đồng môn, cả hai gia đình đều ấm êm, âu cũng là nguồn hạnh phúc lớn lao của một đời thanh bạch ... “

Giáo Sư Lê Quang Đĩnh

Giáo Sư Thùy An

“Tháng năm qua tất cả đã trở thành ký ức, nhưng lớp bụi thời gian vẫn không thể xóa nhòa hình ảnh ngôi trường Phan thanh Giản của chúng ta, đơn sơ nhỏ bé nhưng ấm áp tình thân, là nơi khắc ghi bao kỷ niệm êm đềm thời tuổi trẻ. Thật khó thể nào quên ...

....Trải qua bao sóng gió cuộc đời, người thành đạt, kẻ không gặp may, người còn ở Việt Nam, kẻ sống đời lữ thứ...thời gian vẫn không tha một ai . Tất cả chúng ta , giờ tóc đã không còn xanh, da đã không còn trắng, hãy ngồi với nhau để nhớ về những ngày xưa...”

Thấp Lửa Yêu Thương

Nhạc: Lê Khắc Lân

Lời: Thái Tú Hạp, Võ Anh Dũng, Võ Đình Huy, Khánh Thọ,
Hoàng Vân, Bích Liên, Huyền Linh, Thiều Lan, Thanh Nhạn

Tuổi thơ như thoáng mây bay. Bạn bè chung bước có Thầy có Cô.

Giờ đây tung cánh muôn phương. Ngày xưa yêu dấu nay tìm ở

dâu. Về đây tìm dáng yêu xưa. Cửa tà áo trắng thuở nào đam

mê. Về đây thấp lửa yêu thương. Tình Phan Thanh

Giản nghìn phương đậm đà. Tình Phan Thanh Giản đậm sâu nồng

nàn. Bao năm qua tình vẫn thiết tha. Nâng niu bao kỷ niệm mượn mà ngày
Dư âm xưa lòng mãi vẫn vương Đi muôn nơi thân tình Cô Thầy còn

nhân. Xa muôn phương sao ngỡ vẫn còn gần đây. Lưu luyến này ngày mai mãi âm
đây. Sau bao năm nhưng mãi mơ về trường xưa. Ghi nhớ hoài tuổi thơ ấy trong

vang. Về đây hâm nóng chuyện xưa. Trò Phan Thanh
 tim.

Giản xa gần vẫn thương. Ngày xưa chung mái trường
 xinh. Hôm nay mãi mãi chút tình vẫn vương. Về đây thấp lửa yêu
 thương. Tình Phan Thanh Giản nghìn phương đậm đà. Tình Phan Thanh
 Giản đậm sâu nồng nàn.

Thơ Nguyễn Đức Lý

trung học PHAN THANH GIẢN

*Ở nơi này,
Có thầy cô bạn hữu
Có những chiều mưa
Gió cuốn bay trang sách
Có những lần
Em đi học về
Mưa thấm ướt đôi vai.*

*Ở nơi này,
Bao học trò đến
Bao học trò ra đi
Có bao trò
Tham gia vào cuộc chiến
Có bao trò
phụng sự cho quê hương .*

*Ở nơi này,
Mùa hè đến
Có màu phượng đỏ
Cổng trường xôn xao
Những tà áo diễm tuyệt thời con gái.
Có tóc em dài
Quyện lấy bờ vai*

Có những hồng nhan
Cho mùa thu thêm huyền ảo
Có cánh hồng
Đưa tiễn chinh nhân

Ở nơi này,
Có những người lính trận
Về thăm trường cũ
Tìm người mình thương
Để nói sợi tơ hồng.
Dang dở vì chiến tranh.

Ở nơi đây,
Có những cánh chim
Khắp năm châu hội tụ
Tìm về đây
Tổ ấm rất thân yêu
Trường mình PHAN THANH GIẢN.

trường xưa

Trường xưa bây giờ đây
Người ấy ở đâu rồi
Tìm em con phố nhỏ
Trên lối mòn ngẩn ngơ

Trường xưa nay còn đâu
Màu phấn bảng bay mờ
Thầy cô giờ xa xứ
Tôi lạc bước bơ vơ

Trường xưa đầy phượng rơi
Nhật cánh hoa sân trường
Nhớ em, nàng tiên nhỏ
Cho tôi nhiều mộng mơ.

Trường xưa nhiều vần thơ
Như hoa gắm trong lòng
Còn ghi trong lưu bút
Nhớ một thời thật thơ .

nguyễn đức lý
ptq 68

học trò phan thanh giản

Một Thời... Nhìn Lại

Phạm thị Loan

ptq 65

“Tôi đang đi dưới ánh nắng của một ngày đầu hè, khi con đường Lê Lợi chỉ lác đác một vài cánh phượng đỏ. Tôi sinh ra và lớn lên ở thành phố này, thành phố vắng bóng công viên nhưng lại có một giòng sông, giòng sông Hàn tuổi thơ không có bãi cát bồi nhưng lại có bờ kè đá. Tôi lớn lên cùng giòng sông như tiếng hát của một ca sĩ nổi danh nào đó, để biết lang thang dưới những bóng râm của những hàng cây vào chiều thứ Bảy hay Chúa Nhật oai bút, như để đánh dấu một hay nhiều kỷ niệm. Kỷ niệm ? Hoài niệm ? Không hẳn chỉ có một giòng sông vì còn đó còn có trường Phan Thanh Giản dấu yêu...”

Tôi đến với Phan Thanh Giản có lẽ hơn sáu năm trường, ngót nghét 2000 ngày. Hai ngàn ngày, hai ngàn kỷ niệm : nào là họp lớp, đi cắm trại, diễn văn nghệ, cứu trợ đồng bào lũ lụt, thăm thầy cô...tất cả như mới vừa xảy ra. Thế mà mình đã đến tuổi tri thiên mạng, hình như chỉ còn những nét đẹp còn đọng lại và cái xấu thì lu mờ hẳn đi. Có kẻ làm ông kia bà nọ, có kẻ năm xuống vì chiến tranh, vì bệnh hoạn, vì già nua...Cho dù có những đổi thay dồn dập thế mà linh hồn trường Phan Thanh Giản vẫn còn đó, vẫn còn hiện hữu với thời gian ...”

Nguyễn văn Nam
ptg 58-62

“ ...Quá khứ, hiện tại, tương lai là những mắt xích trong chuỗi dài cuộc sống. Mỗi lần nhớ hoặc gặp lại thầy cũ, bạn xưa trong lòng tôi lại nay ấp kỷ niệm thân thương của một thời áo trắng, ngây thơ và nghịch ngợm. Thời gian dù có qua đi nhưng tình đó vẫn còn mãi ngự trị trong lòng chúng tôi và đó là những kỷ vật vô giá của thời tuổi trẻ, là hành trang để chúng tôi bước vào đời.

Vật đổi sao dời, ngôi trường giờ không còn nữa, hay nó đứng ra nó đã được đổi tên khác và xây dựng lại. Tuy vậy mỗi lần đi ngang qua trường cũ tôi vẫn tần ngần đứng nhìn, những hoài niệm về một thời cấp sách lại hiện về như in trong tâm trí tôi những khuôn mặt thân thương để mến của bạn bè . Oi thời gian xin người hãy trả lại cho tôi những tia nắng ấm áp trên sân trường, những hồn nhiên tuổi trẻ, những đam mê thơ mộng...hãy trả lại hết cho chúng tôi...”

Trương thị Thu Sương
ptg 71

“Bâng khuâng trong từng nỗi nhớ, ký ức quay lùi nhặt tì kỷ niệm, nhưng dường như cuộc sống tất bật đời thường đã làm khô quánh cả tâm hồn ...Viết gì nay ? Vui buồn lẫn lộn củ một thời trung học dưới mái trường Phan thanh Giản đến rồi cả không gian và thứ tự thời gian.

Mái trường xưa, nơi đã ươm mầm những tình cảm trong sáng, chân chất cho đến bây giờ vẫn không bị lấp vùi bởi bụi cát trường đời. Dẫu những mái tóc xanh ngày xưa giờ nay đã điểm muối tiêu hay đen tuyền thuốc nhuộm cũng “ mày, tau, chi, tớ “ và những tiếng cười dòn vô tư không tạo dáng, để cho lòng mình cảm giác thư thái, thân thương quên đi mệt mỏi của nhịp sống đời thường.

Vui biết chừng nào khi giờ nay tôi còn ngồi cầm bút để mỉm cười và lưng tròng nước mắt với từng kỷ niệm của tuổi học trò xa tít, thả hồn mình đi ngược thời gian , say sưa tuyệt vời cảm xúc gặp lại thầy bạn cũ. Một thời để nhớ ...và để....

Lê thị Thu Nguyệt
ptg 69-75

“Năm 1994, tôi cùng một số bạn về thăm lại trường xưa. Trường Phan Thanh Giản bây giờ là trường Lê Quý Đôn, ngôi trường cũ đã được xây mới nhiều, chỉ còn lại một dãy lầu và cây phượng vĩ. Chúng tôi tranh thủ ghi hình cảnh cũ còn lại..

Bước vào trường ai nấy đều nao nao xao xuyến, lớp học, bàn ghế bành đen tất cả vẫn còn đây .. .chỉ có thầy cô, bạn học giờ đã xa rồi...Trên cả đoạn đời của mình , có lúc nào chúng ta chạnh lòng nhớ đến ngôi trường xưa không? Riêng tôi đang đứng trong trường lúc này mà cứ ngỡ như là hôm qua khi mình đang còn mặc áo trắng cắp sách đến trường Phan Thanh Giản.

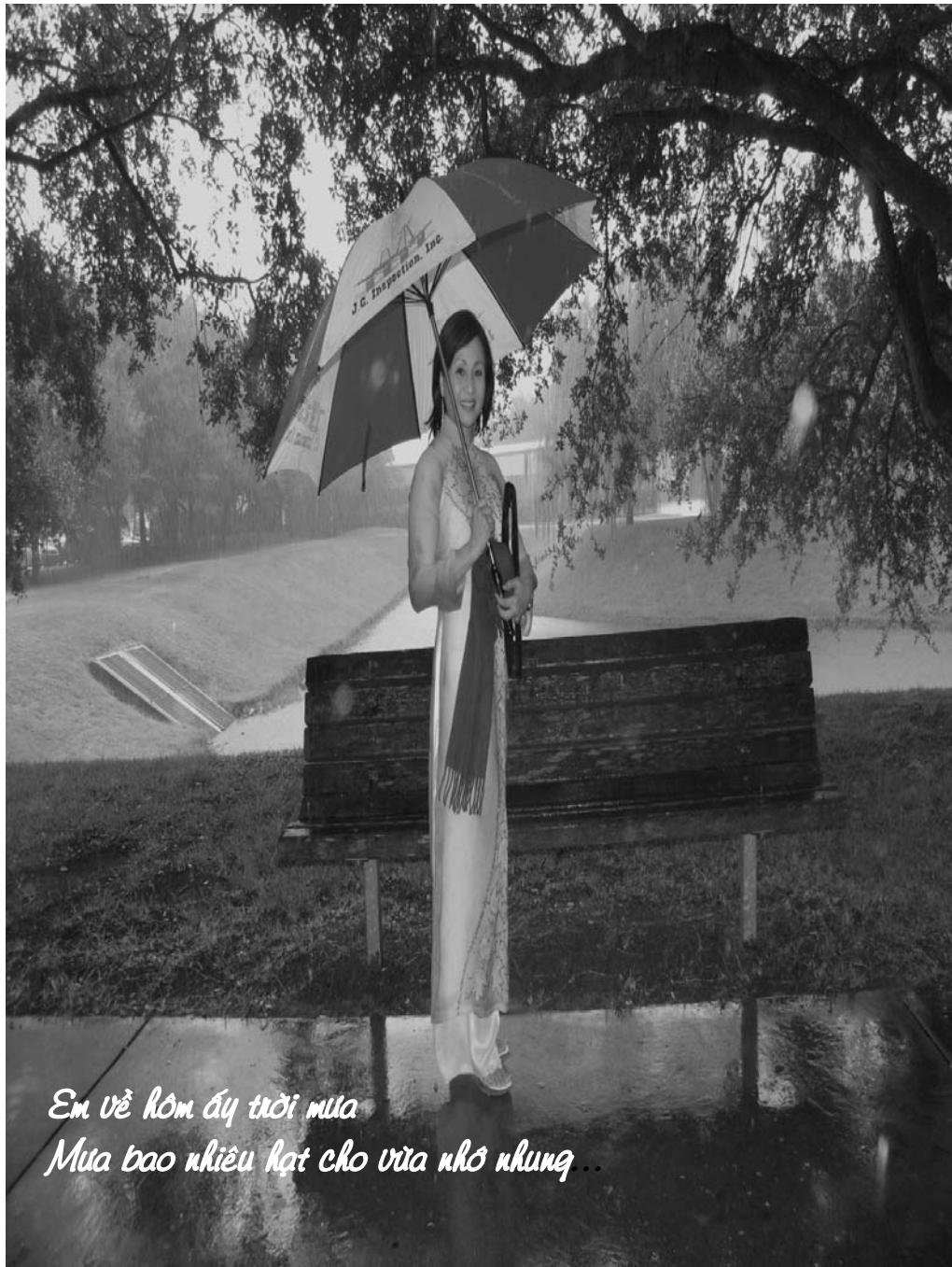
Kỷ niệm luôn mãi vẫn là kỷ niệm, nó luôn theo ta suốt cuộc hành trình, nó là những gì còn lại của quá khứ, chấp thành đôi cánh diệu kỳ, giúp chúng ta bay về tương lai phải không các bạn ?”

“Trong số các cô, cô Tịnh là người tôi nhớ nhất, chúng tôi học với cô từ lúc cô mới ra trường . Cô mặc áo dài thì khỏi phải chê luôn, mỗi lần cô đi từ văn phòng sang phòng 1 tất cả chúng tôi đều dõi mắt nhìn theo, cô hay mặc áo dài màu hồng hoặc màu tím nhạt có điểm những bông hoa nhỏ li ti . Chúng tôi hay ghép cô với thầy Dũng vì cả thầy và cô đều dong dỏng cao, cô đẹp và thầy lại trẻ chưa có vợ. Lúc đó chúng tôi cứ ngây thơ cầu trời cho thầy Dũng và cô Tịnh lấy nhau...Vui thật.

Kỷ niệm về thầy cô thì vô cùng, chỉ mong một hoài niệm nhỏ nhoi nay sẽ là một món quà vui , nó là tấm lòng của tôi, tình cảm của tôi dành cho thầy cô sau hơn ba mươi lăm xa thầy, lià bạn

Lô thị Bích Quý
ptg 69-75

*Em về hôm ấy trời mưa
Mưa bao nhiêu hạt cho vừa nhớ nhung ..*

Trần thị Ái Cẩm
ptg 69

“... Bây giờ nắng đã bắt đầu rực rỡ trên những hàng cây phượng tím ở California, mùa chia tay của bầy trẻ thơ trong các trường lớp , tôi lại nhớ quay quắt về mái trường Phan Thanh Giản thân yêu của một thời luyện nhớ, mỗi độ hoa phượng đỏ nở đầy trên lối đi . Và tôi đã mừng tượng ra từng khuôn mặt thầy cô, từng khuôn mặt bạn bè, từng âm thanh rộn rã buồn vui. Bây giờ tôi mới thật sự hiểu “ không ai tắm hai lần trên một dòng sông “...Tất cả đều vô thường nhưng đó cũng là hiện tượng miên viễn tồn tại . Nước ra biển nhưng vẫn còn dòng hải lưu của sông Thu Bồn chảy mãi trong tim chúng ta ngọt ngào suốt cả một đời. Và trong cội nguồn tâm linh đó, chúng ta đã nghe tiếng cười vọng lên tảnh thoát cao vút từ ngọn đỉnh ngôi trường Phan Thanh Giản từ thành phố Đà Nẵng dấu yêu...

Nếu không có những kỷ niệm từ ngôi trường Phan Thanh Giản, chắc lòng tôi sẽ hoang vu kinh khiếp ở quê người như những chuyến xe về Hội An - Đà Nẵng của những chiều đông vắng khách. Thời gian rồi sẽ qua đi , hãy thăm nhắc nhớ nhau hãy ngược dòng về ngọn nguồn cố quận như loài cá hồi vượt nghìn dặm mù khơi”

“Thời gian qua nhanh , thoáng chớp mà đã hơn ba mươi mấy năm rồi trường xa lớp thế mà những kỷ niệm ngày xưa như mới ngày nào , đâu dễ xóa mờ...Thỉnh thoảng bạn bè củ gặp nhau, gọi phone cho nhau, nhắc lại chuyện cũ cùng cười vang nghe sao mà thân thương quá...Tuổi học trò ai cũng đi qua, ai cũng có một thời thương thương , nhớ nhớ ... thương cây phượng đỏ, nhớ nắng sân trường nhớ hai dãy lầu đứng đối diện nhau và một khoảng sân nhỏ để tinh thần như quện chặt lấy nhau như trong một gia đình, gia đình Phan Thanh Giản. Riêng tôi những ngày còn ngồi học dưới mái trường Phan Thanh Giản là những ngày xưa thân ái không thể nào phai nhạt cho dù bụi thời gian có muốn phủ mờ...

Những kỷ niệm đẹp, những hình ảnh thầy cô, bạn bè luôn luôn đọng đầy ký ức. Những kỷ niệm cứ mãi còn vương vấn để đôi lúc nghĩ về thấy như có cái gì đó đánh thức tiềm thức, tuổi thơ bùng dậy thấy mình như trở lại ngày xưa, còn ngồi đâu đấy trong lớp học, với bảng đen phấn trắng, trong vòng tay yêu thương của bạn bè, trong ánh mắt triều mến của thầy cô ...

*Phan Thanh Giản, trường xưa bao kỷ niệm
Đâu xa rồi vẫn thấp thoáng trong tôi
Những dáng hình bạn cũ với thầy cô
Tình bạn cũ hồn nhiên nay lưu luyến...”*

Trần Huyền Linh
ptg ibm

Trần thị Lương
ptg 11B

“... Những giọt nắng chói chang lung linh trên mấy tán lá kiền kiền rọi xuống mặt đường, rồi giọt nắng cứ theo tôi đi mãi, đi mãi trên những con đường mà ngày xưa tôi đã từng đi qua, khi còn là một cô học trò bé nhỏ.

Rồi kỷ niệm mỗi lúc càng trở dậy trong tôi, ngôi trường ấy không còn mang tên Phan Thanh Giản, bởi tất cả đã hoàn toàn thay đổi, cây phượng trước cổng trường cũng trơ trụi lá, những cánh phượng không còn khoe sắc bởi mùa hè năm nay đến muộn.

Thấm toát mà đã hơn ba mươi năm xa trường, tôi ao ước được sống lại tuổi ấu thơ, hồn nhiên và nghịch ngợm...Nhưng đã hết rồi, tóc đã bạc, những sợi tóc đen , trắng đan xen nhau như muốn thách đố với thời gian. Tuổi xuân rồi cũng qua mau, đã ngoài bốn mươi rồi còn gì. Tôi đứng ngẩn ngơ tìm kiếm một cái gì đó mà không bao giờ có được...”

“... Dọc con đường Lê Lợi tôi tìm về ngôi trường Phan Thanh Giản, một chút rung động trong tim khiến tôi dừng xe lại, tần ngần nhìn mãi vào ngôi trường . Ngôi trường xưa bay giờ mang tên Lê Quý Đôn. Và kia những học sinh uà ra với những tà áo dài màu xanh tung bay. Sao tôi thấy quen thuộc quá! Đó là hình ảnh của chúng tôi ngày nào...”

Tôn Nữ Yến
ptgibm

Tôi nhớ lắm , bạn ơi tôi nhớ lắm...

Tôi nhớ những trái me chua chấm muối ớt dẫu dưới học bàn, những đêm dài thức khuya để tập trung ôn bài cho kỳ thi Tú Tài. Rồi những giọt nước mắt buồn vui của bạn bè khi thi đậu và sau đó là chia tay mỗi đứa một phương trời để lập nghiệp .

Bâ giờ kẻ Trung, người Nam, kẻ ở Mỹ người Canada...lênh đênh trên khắp địa cầu. Có nhớ đến nhau cũng chỉ gặp nhau qua điện thoại hay gửi hình cho nhau còn gặp mặt, xiết tay một lần that khó phải không các bạn ? ...”

Vinh Tuấn

khác

*Ban đêm khác với ban ngày
Như tôi khác với người thôi ấy mà
Trăng lên khác với trăng tà
Nên tôi mùa hạ. Người thời mùa đông
Chỗ đứng khác với chỗ nằm
Nên tôi vẫn cứ xa xăm với người
Buổi sáng khác với buổi chiều
Nên tôi vất vả một đời bên nhau
Sung sướng khác với niềm đau*

Vinh Tuấn

***BBT : Nhà thơ Vinh Tuấn hiện nay là phó chủ tịch Hội Văn Bút Hải Ngoại
và là phu quân của ptg N.A, ban biên tập thành thật cảm ơn anh VT.***

ngày xưa hoàng thị

Ta một thuở trông cây si trước cổng
Ngẩn tò te đàn bướm lượn sân trường
Áo dài bay bao trái tim thổn thức
Nhịp guốc vang dẫm nát vụn linh hồn

Nhớ thuở ấy các nàng sao ác quá
Lòng chẳng thương mà liếc mắt đưa duyên
Làm bao kẻ nãm, sáu ngày không ngủ
Cứ mơ màng như lạc chốn thiên tiên

Ở cái thuở rượu chè chưa thấm đậm
Mà toàn thân cứ ngây ngất hôn mê
Ôi mũi tên tẩm nộ cười ác liệt
Bắn trúng tim thằng cuội chết không ngờ

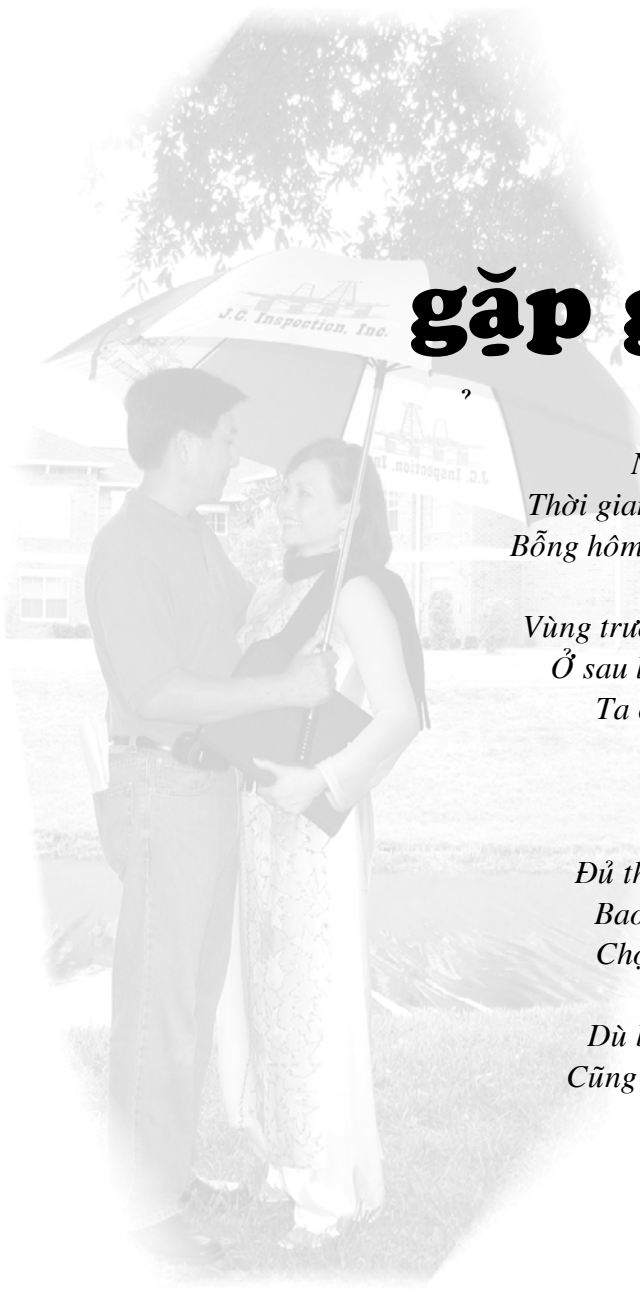
Ta nghĩ lại mình anh hùng kiệt xuất
Như Kinh Kha đã một thuở sang Tần
Sao chết đứng giữa sân trường áo trắng
Nghị ngại mình bị bùa yếm chẳng cam

Nên quyết chí một hôm làm việc lớn
Viết bài thơ bày tỏ hết tâm can
Nhưng xui xẻo việc chưa thành đã tận
Bài thơ tình được đọc giữa ba quân

Tiếng hò reo ôi nát tan thân phận
Đành lên chùa cho hết nợ trầm luân
Xin ghi lại một thời trong trí nhớ
Gửi tặng các nàng PTG đa đoan.

Gửi tặng các nàng ptg
cùng một thời hoa mộng
năm nào. VT

Vinh Tuấn

gặp gỡ

*Ta gặp em giữa đất trời xứ lạ
Nụ cười vui gõ cửa trái tim gầy
Thời gian đã tưởng chừng như mất mát
Bỗng hôm nay sáng rực dưới chân người*

*Vùng trước mặt tóc người bay trong gió
Ở sau lưng dáng mộng tỏa hương đầy
Ta chợt thấy trái sầu tương tư lạc
Biết ai kia cất giữ hộ dùm đây*

*Cảm ơn em dù không là gì cả
Đủ thấp dùm ngọn nến ở trong đêm
Bao tháng năm đời ta chừng tơ tã
Chợt nhờ em lượm lại trái tim cùn*

*Dù biết rằng gặp nhau rồi xa cách
Cũng thấy lòng ấm lại tuổi hoa niên
Mai nơi kia em có còn nhớ lại
Thì nơi đây lối cũ trở về tìm*

Vĩnh Tuấn

Bên mùa thay lá, thay hoa,
thay mãi đời ta
Đến trời xanh mãi, 2 hững hờ ngàn mới
Để lại trong cõi thiên thu hình bóng nụ cười...
(Tranh Công Sơn)

tranh đức lý

nhìn lại...

những thành quả giáo dục

“... tôi cũng cảm ơn các nhận xét chân tình của cô Phụng, thầy Dung , thầy Xuân, thầy Đỉnh, thầy Quý, thầy Thông ...**thời thầy Lê Quang Văn làm hiệu trưởng là triều đại hưng thịnh và huy hoàng của trường Phan Thanh Giản**, tôi vẫn nhớ như in đã hai niên khóa liên tiếp trường Phan Thanh Giản thoát khỏi duyên phận thứ phi để lãnh cúp vô địch trong làng khoa bảng thời đó:

Năm 1967-1968 : Trần gia Phước đậu tối ưu và năm học 1968-1969 Nguyễn Đình Bách lại chiếm bảng Vàng : tối ưu toàn hội đồng cả Huế và Đà Nẵng...Hàng năm tỷ lệ đậu Tú Tài 1, Tú Tài 2 luôn luôn dẫn đầu các trường tư thục tại thành phố Đà Nẵng.. “

Giáo Sư Lê Quang Văn

“ ...Với ban giám đốc thông cảm quan tâm đến các học sinh nghèo hiếu học, với ban giám thị nghiêm minh, với đội ngũ giáo sư hùng hậu , có khả năng, giàu kinh nghiệm, tận tụy, yêu nghề, yêu học sinh đã xem việc dạy học không chỉ là một nghề nghiệp bình thường mà còn là một nhiệm vụ cao cả. Trường Phan thanh Giản đã áp dụng lối giáo dục toàn diện : Văn, Thể, Mỹ trong suốt 20 năm đã đào tạo không biết bao nhiêu thế hệ học sinh nay đã vào đời, đã thành nhân, đã thành danh đang góp phần xây dựng đất nước mang lại rất nhiều vinh quang cho trường...

Cô Bùi Đặng Hà Phụng

nhìn lại ...

MỘT VÀI GƯƠNG THÀNH CÔNG ...

BBT : Trường Trung học Phan Thanh Giản đã đào tạo rất nhiều nhân tài cho xã hội, vì tính cách giới hạn của tập ĐS nhỏ này, và cũng không có nhiều tư liệu , chúng tôi chỉ gửi đến độc giả vài ba khuôn mặt cựu học sinh mà chúng tôi có tài liệu hoặc do nhóm Phan Thanh Giản giới thiệu. Phần này không có tính cách xưng tụng cá nhân mà chỉ nhân cơ hội này giới thiệu một vài khuôn mặt tiêu biểu, đại diện cho một số lớn anh chị em thành công qua những chặng đường.

Trần Ái Cẩm

VÀ ĐÀI TƯỢNG NIỆM THUYỀN NHÂN

***một công trình
tâm linh
lịch sử***

- Học sinh trường Phan Thanh Giản Đà Nẵng , niên khoá 69 , thườ
nhỏ học ở trường Thọ Nhơn và trường Khai Trí ở Sài Gòn .

- Trước năm 1975 làm hiệu trưởng trường Chánh Đạo Đà Nẵng .

- Vượt biên đến Hoa Kỳ năm 1979 .

- Chủ nhiệm tuần báo Sài Gòn Time từ 1987 đến nay.

- Giám đốc Niên Giám Hoa Việt thương mại năm 1990.

- Cùng với phu quân là nhà thơ Thái Tú Hạp chủ trương giai phẩm
Quảng Đà 1991 – 2005 , nhà xuất bản Sông Thu 1985.

- Chuyển dịch và xuất bản những tác phẩm của nữ sĩ Quỳnh Dao như
Băng Nhi, Tuyết Kha , Hoa Biển, Dấu Khắc Hoa Mai, Ngọn Cỏ Ven Sông....

- Hội trưởng hội Ái Hữu Cựu Học sinh Phan Thanh Giản Đà Nẵng hải
ngoại .

- Hội trưởng hội Ái Hữu người Hoa Bình Định tại hải ngoại .

Đài Tưởng Niệm Thuyền Nhân tại Little Sài Gòn

- Năm 1994 được trung tâm Á Châu Thái Bình Dương (Asian Pacific Family Center) tại Los Angeles trao giải thưởng Women of the year để vinh danh đến những hoạt động từ thiện và văn hóa .

Nhưng đáng kể nhất là cùng với phu quân, nhà thơ Thái Tú Hạp, đã trong 10 năm trời ròng rã , vượt bao nhiêu khó khăn và trở ngại để vận động thực hiện **Đài Tưởng Niệm Thuyền Nhân** . **Một công trình có tính cách tâm linh và lịch sử** , khắc ghi sự hy sinh cao cả của hàng trăm ngàn thuyền nhân , bộ nhân vượt biên tìm tự do trong những cuộc hành trình đầy gian khổ, đau thương nhưng bi tráng sau ngày cộng sản xua quân đánh chiếm miền Nam, tạo nên một thảm trạng thuyền nhân với trên 200 ngàn người tử nạn mà theo đánh giá của Cao Ủy Tị Nạn Liên Hiệp Quốc là chưa có một di sản nào trong lịch sử Việt Nam thể hiện sự can trường của người Việt chấp nhận đi vào con đường chết để tìm sự sống như hiện tượng thuyền nhân.

Đài Tưởng niệm thuyền nhân được đặt trong Nghĩa Trang Westminster

Ái Cẩm và Thái Tú Hạp nhận bằng khen từ bà thị trưởng Westminster

Memorial Park, đã được khánh thành tại Thủ Đô Ty Nạn ngày 25/4/2009, là một trong những biểu tượng sẽ hiện diện và tồn tại mãi mãi trong lòng người Việt ly hương, để tưởng niệm những người đã vĩnh viễn ra đi và để nhắc nhớ các thế hệ con cháu sau này sẽ hiểu nguyên nhân vì sao chúng ta có mặt ở xứ sở Hoa Kỳ .

Thành thật chúc mừng Ái Cẩm và Thái Tú Hạp về một công trình thành công viên mãn. một nỗ lực quý báu để lại cho hậu thế .

Đặc San PTG -2009 xin trân trọng giới thiệu đến bạn đọc và khi đến Little Saigon nhớ đến thăm Đài Tưởng Niệm Thuyền Nhân, một công trình của người trong gia đình PTG của chúng ta.

Bài viết được BBT lược dịch qua những thông tin báo chí nhân ngày khánh thành Đài tưởng niệm 25/4/2009.

Tiến Sĩ
Trương Xuân Bình

***một tù nhân chính trị,
một thuyền nhân
thông minh, bền chí***

Anh học trường Phan Thanh Giản lớp đệ lục, đệ ngũ và đệ tứ dưới sự dìu dắt của các thầy Vinh, thầy Giai, Thầy Trí, thầy Xuân, Thầy Quý, thầy Thông, thầy Tuyên cô Tuyết Anh. Vì thế từ một học sinh đứng hạng chót ở lớp đệ lục, nhưng lên đến cuối năm đệ ngũ đứng hạng 6. Anh là học sinh duy nhất của trường được phần thưởng thứ 6 trong năm đó vì thông thường thì chỉ có phần thưởng từ hạng nhất đến hạng năm mà thôi.

Hè 1963, anh là một trong 16 người đậu trung học phổ thông với thứ hạng bình thứ của trường Phan Thanh Giản (11 bình thứ, 4 bình và 1 ưu hạng) đem lại niềm hãnh diện cho trường PTG năm đó vì là một trường có nhiều học sinh đậu cao .

Bỏ bằng lớp đệ tam, anh ra Huế học đệ nhị, đệ nhất và hai kỳ thi Tú Tài đều đậu hạng Bình ban B môn toán .

Tại Huế anh là một trong những sáng lập

BBT : Qua website của American River College, chúng tôi liên lạc qua email với Tiến Sĩ Bình, là một cựu Sĩ Quan Hải Quân, bị đày đọa trong những trại lao động khổ sai tại miền Bắc. Vượt biên, tị nạn, không mệt mỏi, tiếp tục con đường học vấn và đã đạt được nhiều thành quả tốt đẹp trên xứ người. Anh là một tấm gương sáng về sự thông minh, bền chí và quyết tâm, là một trong những tài năng hiếm quý của người Việt hải ngoại...

viên của ban nhạc Les Pantheres and Le Bossu , anh chơi lead guitar, đi trình diễn chung quanh Huế và các club Mỹ . Là ban nhạc đầu tiên ở miền Trung được anh Trường Kỳ trong ban biên tập Kịch Ảnh ra tới Huế phỏng vấn và đăng phóng sự trên báo Kịch Ảnh.

Anh đậu vào trường Kỹ sư Nông Lâm Súc Huế nhưng không học đi vào Sài Gòn học đại học Khoa Học .

Tháng bảy năm 1967 anh trúng tuyển vào Trường Sĩ Quan Hải Quân Nha Trang khóa 18 và bắt đầu cuộc sống quân nhân. Cũng đồng thời lúc đó anh có giấy báo của tòa Đại sứ Úc gửi về cho đi du học, rồi trường Kỹ Sư Phú Thọ gọi đi học nhưng đã trễ vì đã có số quân rồi không rút lui được. Cũng nên nhắc lại là trong khoảng thời gian đó thi đậu vào trường Sĩ Quan Hải Quân Nha Trang rất khó, tại ba trung tâm Đà Nẵng, Sài Gòn và Cần Thơ có 1400 thí sinh có Tú Tài 2 Ban B nhưng bộ Tư Lệnh Hải Quân chỉ chọn đúng 100 người chính thức và 20 người dự khuyết.

Tốt nghiệp trường SQHQ Nha Trang khóa 18 Đệ Nhị Xử Nữ với cấp bậc Hải quân Thiếu úy làm Sĩ quan thực tập trên chiến hạm USS Rainier của Đệ Thất Hạm Đội Hoa Kỳ. Sau đó anh tiếp tục lên đĩnh trên biển, chiến đấu trên sông rạch làm bồn phận của một người trai thời chiến bảo vệ vùng biển của Tổ Quốc thân yêu .Năm 1973 anh được thăng cấp Hải Quân Đại Úy giữ chức vụ Chỉ Huy Phó Giang Đoàn 58 Tuần Thám - Hội An, Quảng Nam - và sau đó là Chánh văn phòng Sở Phòng Vệ Duyên Hải trực thuộc nha Kỹ Thuật, Phòng 7 Phấn Gián trực thuộc bộ tổng Tham Mưu.

Chính vì giữ chức vụ đó cho nên sau ngày Cộng Sản thôn tính miền Nam tháng 4 năm 1975 anh đã bị tống vào trại học tập cải tạo, chuyển ra miền Bắc, ở các trại tù nổi tiếng khắc nghiệt, sơn lâm chướng khí như trại 5, trại 3, liên trại 6 Yên Bái Hoàng Liên Sơn.

Năm 1980 anh vượt biên qua tới Singapore , chuyển về Galang , Indonesia rồi nhập cảnh Hoa Kỳ năm 1981 .

- Mùa thu 1981 ghi danh vào học trường Seattle Central Community College , sau 4 quarters anh tốt nghiệp AS degree in Mechanical Drafting .

- Năm 1982 -1985 : University of Washington, anh tốt nghiệp **Double Majors in Mechanical Engineering (Control Dynamics) và Mathematics, Applied Analysis** .

- Năm 1987 – 88 trở lại trường học và sau 3 semesters tại New Mexico State University, tốt nghiệp Master of Science về Math-Physic. **Thesis: Calculus of variations in maximizing the escaped speed of the space vehicle using minimized materials.**

- 1988-89 : Giảng-Sư nghiên-cứu tại Washington State University, WA.(Research Associate)

- 1989 -1996 : Giảng-Sư (Associate instructor) University of California at Davis Mastes of Science về Toán Ứng Dụng (Applied Mathematics) (1990), **Doctor of Philosophy về Toán học Ứng Dụng (Applied Mathematics), Doctor of Philosophy về Toán học Vật-lý (Mathematical Physics)**.

- 1996 - present : Professor : Math, engineering và physics tại hầu hết các Universities and Colleges tại Sacramento Metropolitan (including Napa Valley College, Yuba College, Sacramento City College, Sierra College and University of Phoenix...ở các county khác) . GS thực thụ tại American River College.

Selected publishing papers:

- Generation Gravitational Waves by Acoustic Wave Interactions
- (Journal of Mathematical Physics) [Find the solution of the Einstein's equation interaction with sound waves by a newest method, BT's theorem using geometrical optics expansion]
- Spherical harmonic waves map for non-planar waves (same method as Euler-Lagrangian stationary waves)
- Alternate Pascal triangle coefficients on factorial functions (Gamma functions) – pending .
- Co-author and on the Review Team for several text books.

tiên sĩ
Trần Gia Phước

***một học sinh ưu tú
một giáo sư đại học xuất sắc
một nhà phát minh tầm cỡ.***

Anh là con trai của Giáo Sư Phan Thanh Giản Trần Gia Thoại, và là em ruột của nhà phê bình sử học , giáo sư Trần Gia Phụng , BBT đã nhiều lần cố gắng liên lạc để làm một cuộc phỏng vấn nhưng vì lý do khác nhau về giờ giấc giữa Đức và Mỹ nên có khó khăn không thực hiện được. Chúng ta hãy nhìn những thành quả của anh qua bản tiểu sử dưới đây :

- Học từ PTG từ Mẫu giáo đến lớp 12
- Đậu tú tài I hạng Ưu năm 1969
- Đậu tú tài II hạng Ưu năm 1970

- Tháng 12 năm 1970 du học Đức tại Đại học Stuttgart University ngành Electronic Engineering và tốt nghiệp Diploma (tương đương Master degree) vào năm 1977.

- 1977-1978 Làm việc cho ITT - Software Engineer.

- 1979-1982 làm giảng nghiệm viên tại Đại học Siegen, tiếp tục học chương trình Tiên Sĩ tại đây.

- Tốt nghiệp bằng Tiến Sĩ năm 1982. Luận án (Thesis) của anh được giải thưởng của German Information Technology Society (ITG) của Cộng Hoà Liên bang Đức.

- Từ năm 1983 đến năm 1986, vừa làm giảng nghiệm viên vừa viết luận án Habilitation thứ nhì để thành Giáo Sư thực thụ.

- Năm 1986 được hãng IBM mời cộng tác với tại IBM Zurich Research Laboratories, Switzerland.

- Năm 1988 được **trường Đại Học Wuerzburg University** mời làm **Giáo Sư thực thụ giảng dạy về Communication Networks, Institute of Computer Science.**

- Consulting and advisory works of a number of companies, including Siemens (Munich, Berlin), Nortel (Dallas/Texas), T-Mobile International (Bonn), France Telecom (Belfort), Bosch (Stuttgart), ...

- Since 1996 được mời làm Adjunct Professor của Đại học RMIT (Royal Melbourne Institute of Technology) tại Melbourne, Úc.

- Năm 2003 được mời làm Adjunct Professor tại Đại học Canterbury (Christchurch, New Zealand).

- Năm 2007 làm **khoa trưởng tại Đại Học Wuerzburg về ngành Toán và Computer Science.(Faculty of Mathematics and Computer Science)**

- ***Có hơn 30 bằng sáng chế (Patents) và hơn 100 scientific papers.***

- Founder of Infosim Company (Wuerzburg, Germany and Singapore), now advisory board chairman.

- Since 2008: Coordinator of the German Government Initiative For The Development Of The Internet Of The Future (Project G-Lab)

- Consultant of European Union On Research Topics Of Future Communication Networks, Framework 7.

- Chairman of the the project COST 257 (from the European Union, 17 participating countries) on “Impacts of new services on the architecture and performance of broadband networks”

- Award: Award of the German Information Technology Society (ITG)

Universität Würzburg
Institute of Computer Science
Department of Distributed Systems
Prof. Dr. P. Tran-Gia

Biography, Prof. Phuoc Tran-Gia

Phuoc Tran-Gia is dean of the Faculty of Mathematics and Computer Science and professor at the Institute of Computer Science, University of Würzburg, Germany. He is also Chairman of the Advisory Board of Infosim. Previously he was at academia in Stuttgart, Siegen (Germany) as well as industries at Alcatel (software of switching system), IBM Zurich Research Laboratory (architecture and performance evaluation of communication networks).

Phuoc Tran-Gia was chairperson of the management committee of the COST 257 action of the European Union entitled "Impact of new services on the performance and architecture of broadband networks". He is also founding director of the multi-university Nortel's "Center of

Network Optimization". He is consultant and cooperation project leader with various companies including Siemens (Munich, Berlin), Nortel (Dallas/Texas), T-Mobile International (Bonn), France Telecom (Belfort), Bosch (Stuttgart). His current research areas include architecture and performance analysis of communication systems, and planning and optimization of communication networks. He currently works with the European Union authorities and the German Ministry of Research and Education on funding strategies and initiatives towards Next Generation Internet.

Address:

Lehrstuhl für Informatik III, Universität Würzburg, Am Hubland, 97074 Würzburg

***nhà họa sĩ tài giỏi
nhà thiết kế nổi tiếng***

Hình ảnh anh chàng học sinh miền biển rõ nét: đen người chắc khỏe, tóc để dài che khuất mắt, thỉnh thoảng lắc đầu hất tóc ra sau, cười che miệng sợ lộ răng khểnh. (!) vào những thập niên 60 khi còn đang theo học tại trường Phan Thanh Giản Đà Nẵng, Có ai đâu ngờ được, chỉ mấy chục năm sau chàng học trò miền biển đó đã trở thành một họa sĩ, một nhà thiết kế nổi tiếng tại quê nhà.

Từ lúc trẻ, Lý đã có khả năng hội họa, thể hiện qua những nét hí họa chân dung bạn bè trên bảng đen, báo lớp...

Là học trò ruột của thầy Sơn (Họa sĩ Đức Sơn) vào những năm 64 - 65, những bức vẽ phong cảnh ngoài trời, vẽ tượng tại bảo tàng Chăm... luôn được thầy đánh giá cao. Năm Đệ Tứ, Đệ Tam trường PTG có mở ban D dạy môn Hán tự, thầy Nguyễn Văn Xuân (đã mất) luôn ngạc nhiên về khả năng viết chữ “Nho” của học trò mình, thầy cứ hỏi : “Mi học chữ Hán hồi mô rứa mà viết đẹp rứa?” Thực ra nhờ khả năng ghi nhận, “có hoa tay” nên Ngọc Lý “vẽ” chữ chứ đâu phải viết.

Đó là vài nét chân dung của bạn còn đọng lại trong ký ức, từ năm

1969 trở đi bạn bè lưu lạc đến mãi sau 1975 mới biết Ngọc Lý đã theo nghiệp vẽ từ dạo đó, trôi dạt lên rừng, xuống biển rồi về lại quê nhà Đà Nẵng.

Là một trong những **thành viên đầu tiên của Hội trang trí Mỹ thuật TP Đà Nẵng**, sau thời gian bao cấp đã lập Doanh nghiệp Quảng cáo - Trang trí mỹ thuật Ngọc Lý, tại 56 Ngô Gia Tự - ĐN, cho đến bây giờ.

Hầu hết những hội chợ, triển lãm, trang trí vũ trường, nhà hàng ở Đà Nẵng đều có sự tham gia của Doanh nghiệp Ngọc Lý. Điển hình như Nhà hàng Hồ Thiên Nga đường Hà Huy Tập, cafe Suối Mơ đường Nguyễn Hữu Thọ, **đặc biệt là cafe Trúc Lâm Viên đường Lê Đình Dương, một thương hiệu nổi tiếng có tính cách quốc tế đã dành được nhiều sự ngưỡng mộ của khách thưởng ngoạn trong và ngoài nước**

Hiện nay Ngọc Lý là nhà **Quảng Cáo chính thức của các hãng: Heineken, Tiger, Triumph, HP Computer tại Đà Nẵng.**

Vừa rồi về lại quê nhà, BBT có gặp Ngọc Lý để trao đổi, thực hiện bìa cho Đặc San 2009, cho cựu học sinh PTG tại họp mặt tại San Jose, kỷ niệm 55 năm thành lập trường đúng vào lúc anh chàng đang ở tâm trạng “ **Nhìn lại một chặng đường**”. Với nụ cười hiền hòa với chiếc răng khểnh duyên dáng anh hoan hỷ đóng góp công việc chung. Ngọc Lý cũng là người design cho hình bìa ĐS PTG kỷ niệm 50 năm và luôn luôn tích cực, đóng góp tài năng của mình trong những sinh hoạt PTG tại quê nhà.

Những lúc thư giãn cũng thường vẽ tranh, viết thư pháp, nếu các bạn thích thì liên hệ:

ngoclyadv@dng.vnn.vn

or DNTN Ngọc Lý-56 Ngô Gia Tự-Đà Nẵng.

Tell: 0511.3824839 - 0913 403 138

thế hệ ptg tiếp nối

leslie nguyên

Nàng bước chân hồng

Những ngày theo dõi thể vận hội mùa đông , nhìn thấy các ngôi sao trượt băng nghệ thuật, chúng tôi vẫn thầm mong mỗi một ngày nào đó sẽ có sự đóng góp của các ngôi sao Việt Nam. Và hôm nay niềm mơ ước đó đang dần được thành hình, đó là sự góp mặt của cô con gái rượu của anh Nguyễn Đức Chương đang trên đường đi đến đích :

Cháu Leslie Nguyễn đã tham gia vào đội Iceskating .

Anh Nguyễn Đức Chương là một cựu học sinh Phan Thanh Giản niên khóa 1972-1973, anh đến Mỹ năm 1975 . Sau nhiều năm lăn lộn trên các trường đại học , một thân một mình vừa đi học , vừa đi làm để kiếm sống . Đoạn đường tuy chông gai , sỏi đá cho những bước đầu khó khăn . Tháng 6 năm 1988 anh lập gia đình với chị Loan một cô gái Vũng Tàu hiền lành và hai vợ chồng đã cùng góp sức điều hành một công ty nhỏ và đã thành công. Anh Chương được phần thưởng **Businessman of the Year 2004** và anh được vinh dự vào **Toà Bạch Ốc** để nhận giải và dùng cơm với **Tổng**

Thông Bush . Đôi vợ chồng trẻ Chương Loan đã nuôi dạy con rất chu đáo , các cháu đã được cha mẹ lo đủ mọi mặt từ trí dục, đức dục và cả thể dục . Mẹ đã chờ con đi tập luyện từ năm các cháu mới lên 5 tuổi , trung bình mỗi ngày tập hai giờ từ 5 – 7 giờ sáng trước khi đến trường .

Sau một thời gian dài chú công tập luyện , cháu Leslie được nhận vào đội tuyển Iceskating của vùng Anaheim California . Bắt đầu từ đó cô bé càng hăng say tập luyện và Leslie đã nhiều lần đoạt giải trong vùng để rồi cô bé được nhận vào đội tuyển Cali Gold .

Năm 17 tuổi cô bé Leslie được vinh dự đứng trong đội tuyển Cali Gold đi tham dự giải trượt băng Iceskating Spring Cup 2009 . Cuộc thi được tổ chức trong hai ngày 14 và 15 tháng 2 năm 2009 tại Milan nước Ý . Cuộc thi này có mười nước tham dự là : Áo, Croatia, Đức, Hungary, Ý , Nhật, Nga, Thụy

California Gold Skating Team USA

Điền, Thụy Sĩ và Hoa Kỳ .

Sau hai ngày miệt mài thi đấu , đội Cali Gold được về nhì với 162.84 điểm và đội Berlin Đức về nhất với số điểm 181.92 điểm .

Cháu Leslie Nguyễn không những

giỏi về thể thao mà cũng giỏi về văn hóa . **Cháu đã được phần thưởng President's Education Awards Program 2005. Năm nay 2009, cháu tốt nghiệp đứng hạng thứ 3 toàn trường Diamond Ranch High School .**

Team USA compete Gold Cup

Thành công của cháu Leslie là một hãnh diện không những riêng cho gia đình anh Chương mà cũng là một niềm vui to lớn cho trường Phan Thanh Giản vì đã có một nhân tài đóng góp cho đất nước tạm dung . Xin gửi lời chúc mừng đến gia đình anh Nguyễn Đức Chương và mong cháu Leslie sẽ gặt hái nhiều thành công hơn nữa trong tương lai .

Ước mong Bước chân hồng của bé Leslie sẽ được nâng cao và bay xa , xa thật xa trên sàn trượt băng nghệ thuật của thế giới .

nhìn lại...

những sinh hoạt học đường

“...trường cũng rất chú trọng về thể thao và văn nghệ. Các đội túc cầu, bóng rổ, vũ cầu, bóng bàn, điền kinh và bơi lội của trường đã đoạt nhiều giải vô địch cấp thị xã và liên tỉnh. Những đêm văn nghệ Tết và Hè đạ thu hút rất đông khán thính giả...

Về sinh hoạt học đường, trường đã tổ chức những cuộc du ngoạn và các buổi cắm trại tại Mỹ Khê, Non Nước, Nam Ô, Lăng Cô, Thăng Bình...

Về hoạt động xã hội, hàng năm trường đã có những lần cứu trợ nạn nhân bị bão lụt, thăm viếng ủy lạo chiến sĩ ở những căn cứ quân sự hay tiền đồn, cứu trợ nạn nhân tén Mậu Thân ở Huế....

Võ Nguyễn Anh Thư

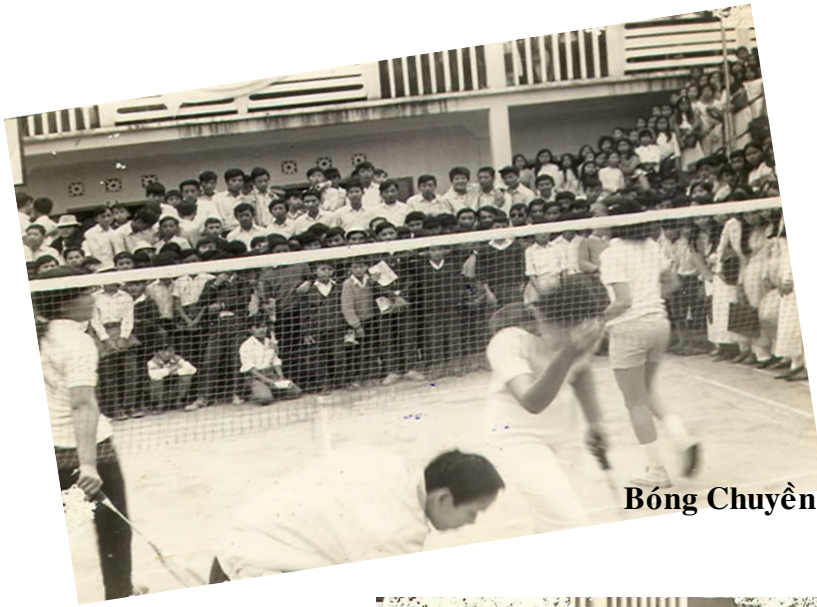
*Một số thành quả
mà các nhân tài thể
thao của trường
Phan Thanh Giản
gặt hái được*

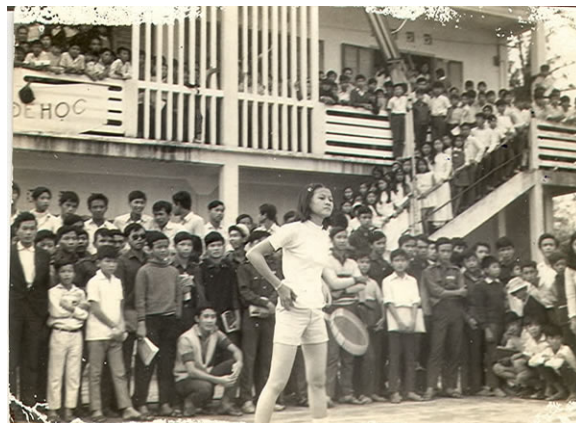
Đội Túc Cầu

Đội Bóng Rổ

Bóng Chuyền

Vũ Cầu

Du Ngoạn

**Cứu trợ nạn nhân
bão lụt miền
Trung**

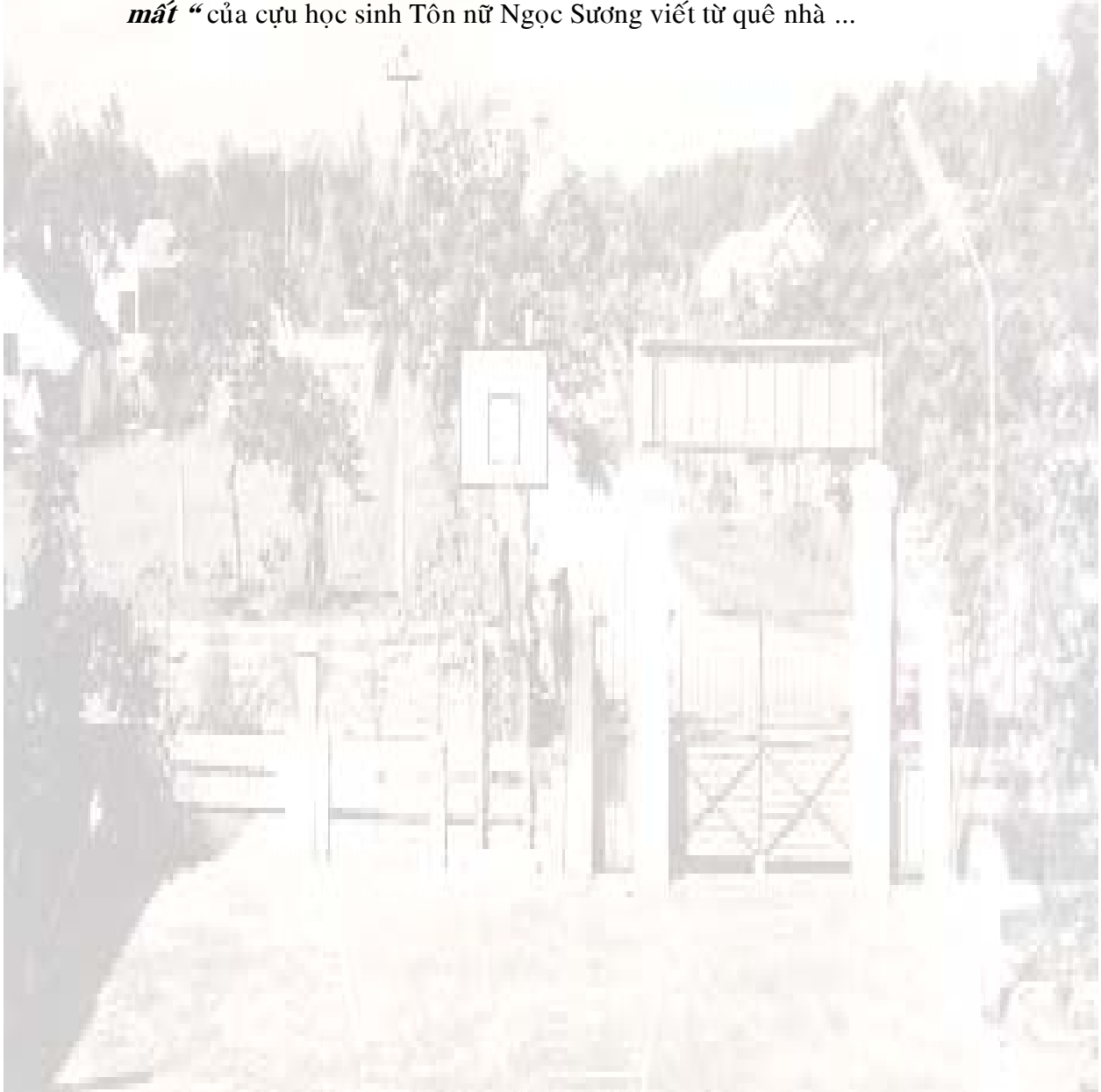

Sinh hoạt trại tại bãi biển Sơn Trà

Tại Phú Thượng

...Sau năm 1975, trường Phan Thanh Giản cùng chung một số phận với một số trường Tư Thục tại thành phố Đà Nẵng đã thật sự xóa tên , trường đã mất tên nhưng linh hồn trường vẫn sống mãi , vẫn tồn tại trong từng trái tim của cựu học sinh Phan Thanh Giản... Có câu hỏi được đặc ra: tại sao vậy ? Có cái gì huyền bí, có cái gì thiêng liêng đã quyến học trò và ngôi trường đi vào miên viễn ? Năm mươi lăm năm nhìn lại trong một hành trình dài, học trò Phan Thanh Giản vẫn họp mặt, từng lớp, từng lớp , hàng năm, hàng năm san sẻ cho nhau những ký ức của một thời thơ mộng. Chúng ta hãy nghe một đoạn trong bài viết “ ***Không còn... nhưng không mất*** “ của cựu học sinh Tôn nữ Ngọc Sương viết từ quê nhà ...

... Và bây giờ

Qua bao đổi thay của thời thế giờ đây trường Phan Thanh Giản không còn nữa nhưng vẫn thấp thoáng ẩn hiện dấu vết của muôn vàn hình ảnh, dĩ vãng chợt ùa về chen lẫn trong ký ức ngậm ngùi mong đợi .Các học trò thuở nào giờ đã lớn khôn .Vì mưu sinh và qua bao thăng trầm của cuộc sống ,còn một số bạn ở Đà Nẵng đã chứng kiến sự thay đổi từng giai đoạn của ngôi trường ,một số về quê hoặc vào Nam lập nghiệp hoặc đi thật xa cách nửa vòng trái đất.

Nhưng đau xót nhất vẫn là các bạn tan trường rồi biệt biệt vĩnh viễn ra đi không trở về dù chỉ một lần để thăm lại trường xưa ,bạn cũ.

Sau bao nhiêu mất dấu ,tuổi thơ đã nằm im trong ký ức tự dưng những cô cậu học trò Phan Thanh Giản ngày nào lại cuống quýt tìm nhau, rồi họp nhóm, họp lớp ,họp trường ,gặp nhau mừng mừng tủi tủi ,kể cho nhau biết bao là chuyện” ngày xưa ấy ” ... Những chuyện mà cứ tưởng đã vào quên lãng nhưng không ,vẫn nhớ như in và cứ thế “ nhớ và kể ” Lần giở những trang lưu bút ghi vội vàng trước mỗi kỳ nghỉ hè với dòng chữ ngây ngô nhưng dễ thương lạ kỳ ,những tấm hình đã úa vàng theo năm tháng ,thậm chí còn không nhận ra ai vì...bây giờ tuổi đời của chúng tôi đã hơn “nửa thế kỷ” rồi còn gì !

Tôn Nữ Ngọc Sương
ptg71

Thế 69-70.

Nguyệt Miền.

Thời gian trôi qua mau thật, mỗi ngày
mão dầy như sương mà giờ đây thì đã đêm
Đạt Lưu lại đây vai đồng chừ vung về
đề sau này nó có thể gọi tên những
ký niệm vui buồn trong tuổi học thì
vũ không quên lúc cho Nguyệt năm
nay thì cứ gặp nhiều mây màn trên
đường học vấn, yêu đời hơn bao giờ
hết, và có một hương tại sáng sáng
và cũng đang quên người bạn tên mặt
hiện và có hình thời gian, hay làm
ôn mặt trong lớp MA này.
Bản cương lớp.

T.A.J.

Quê Hương Đạt
15 phố Bấy Đa Nẵng
23/5/70

**không
còn...
nhưng
không mất**

ghi lại một số những hình ảnh họp mặt của trường, lớp ptq sau 1975

tại quê nhà _____

Trong sân trường cũ rêu phong , thầy trò Phan Thanh Giản từ khắp nơi , nghe tiếng kêu gọi đàn , tung cánh về họp mặt, kỷ niệm 50 năm ngày thành lập trường (1954-2004)

**Họp mặt niên khóa
1957-1962 VN**

**Họp mặt niên khóa
1963-1970 VN**

**Họp mặt niên khóa
1964-1971 VN**

**Họp mặt niên khóa
1968-1974 VN**

**Họp mặt niên khóa
1969-1975 VN**

**Họp mặt niên khóa
1970-1975 VN**

**Họp mặt niên khóa
IBM VN**

**Họp mặt niên khóa
73,74,75 VN**

**Họp mặt niên khóa
62-69 VN**

nhìn lại...

HỌC TRÒ PTG VÀ CUỘC CHIẾN

Phan Thục, ptg 69

“...những năm 69-70, cuộc chiến càng ngày càng khốc liệt, tôi rời trường Phan thanh Giản và đi vào quân ngũ như đa số các bạn cùng lứa. Chiến tranh đã cuốn tôi vào vòng xoáy của nó, xa nhà, xa bạn bè, xa thành phố cũ của một thời thơ ấu. Mùi thuốc súng, những mảnh đạn, đối diện với nỗi chết làm cho tôi quên mất đi những ký ức một thời.

Chiến tranh tàn, sống sót trở về từ trại cải tạo, nhìn lại phố xưa sau bao nhiêu năm...đi lại con đường cũ, tần ngần nhìn lại ngôi trường xưa, đã không còn, đã đổi tên , đã xa lạ..., nhưng mà sao tôi vẫn thấy trong đó, từ trong sâu thẳm của tiềm thức, bóng dáng của bạn bè, hình ảnh của thầy cô, từng góc lớp, từng chỗ ngồi. Mới đó mà đã hơn 30 năm , mọi thứ đã đổi thay kể cả cái thành phố này, nhưng có một điều không đổi là trường Phan Thanh Giản của tôi vẫn còn hiện diện đâu đây “

Nguyễn Thứ, ptg 66

...Viết gì đây ? Viết về những
thằng bạn cùng trường, cùng lớp đã
ra đi trong cuộc chiến này, viết về
thân phận kém may mắn của thế
hệ chúng tôi khi phải sinh ra và lớn
lên trong chiến tranh. Mấy chục
năm nhìn lại, ai còn ai mất, mỗi
người mỗi ngã chia ly. Như một
bầy chim hạc đàn của những ngày

thơ ấu dưới mái trường Phan Thanh Giản, bây giờ ngồi điểm lại
có còn ai , lớp học ngày xưa năm bảy chục mà giờ đây mỗi lần
gặp mặt chỉ còn lựa thưa năm bảy đứa...

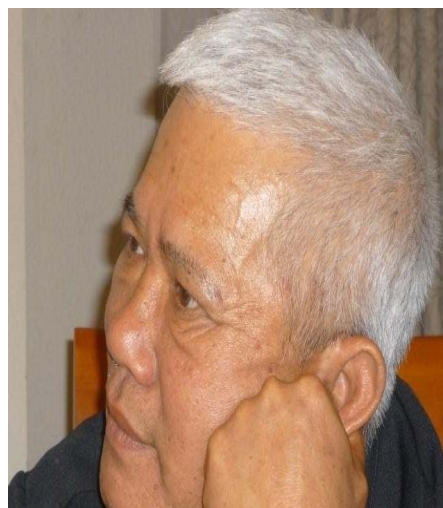
Là một trong những người may mắn còn sống sót trong
cuộc chiến sau những năm tháng chiến tranh tôi muốn gửi đến
các bạn học cũ dưới mái trường Phan Thanh Giản kém may mắn
một vòng hoa, một nén hương cho sự vĩnh viễn ra đi cùng với
những dấu yêu của một thời PTG....

ptg tại hải ngoại

....Biến cố 30/4/1975 đã đưa đẩy hàng triệu người VN bỏ nước ra đi trong đó không ít là những cựu học sinh Phan Thanh Giản. Trên bước đường lưu vong xa xứ, qua những khó khăn trắc trở ở xứ người, sau khi ổn định phần nào đời sống, học trò Phan Thanh Giản khắp nơi trên thế giới lại liên lạc, nối vòng tay bắt một nhịp cầu để những cánh chim lạc xứ, xa trường có cơ hội gặp nhau ôn lại những tâm tình, những thương yêu, những ký ức của một thời Phan Thanh Giản. Chúng ta hãy nghe lời tâm tình của một học sinh hải ngoại:

“Bão đến bão đi cứ xem là đồ vỡ cả, đồ từ con đường Lê Lợi, đồ luôn ngõ cụt Lê Thánh Tôn, ngã cả một phố Đà yêu dấu, cúi nhặt từng viên gạch, từng cọng hoa Phượng và hàng cây bàng trong sân... hàn gắn lại những vụn vặt kỷ niệm, hy vọng là ươm nòng mãi mãi cho nụ hồng Phan Thanh Giản. Cuối cùng, trên đám cỏ xanh dễ thương của miền nam Cali, chúng ta trở về hôm nay để đón nhận sứ mạng. Thâu góp những mảnh thân tình vụn vỡ, bằng tất cả tâm linh. Hãy lắng nghe tiếng động của tâm hồn... từng tiếng gọi thiết tha, thật nhẹ và mong manh như nắng lụa vàng của quận Cam :

Trần Ngọc Sơn
ptg69

*Anh về, nhớ mái tóc mây
Tương tư một thưở, cỏ cây muôn phần
Anh về dấu vết cơn mê
Theo màu áo trắng... tình lê thê dài....*

Ta tự hỏi lòng... đó có phải là “tình yêu” của một quyển luyện với ngôi trường ngày cũ ?

Hãy dành “một chút gì” thánh thiện, cầu xin sự an lành đến cho chính mình... để ươm hồng một cách thành thật, cái chữ “tình” tuyệt diệu, đã hơn một lần tai kề tai, kề nhau nghe ... đó là tình học trò. Đời học sinh đã qua. Ta biết nhau trong tiềm thức thị hiện xa vời nào đó hay tình cờ gặp gỡ lại nhau ở một nơi thoáng khổ lưu đầy trên quả hành tình này, nhưng tình đồng môn Phan Thanh Giản, hy vọng là anh và em, thầy và trò, “bầu chặt” mãi mãi.

Một chỗ đứng, ta dành cho nhau. Cuối cùng, hãy là đôi cánh lớn, giang rộng, bắt lấy nhau trong cái cuối đời viễn xứ...”

hình ảnh họp mặt

THẦY TRÒ PTG HẢI NGOẠI

ĐẠI HỘI 1 , KỶ NIỆM 50 NĂM TẠI LITTLE SAIGON 2004

ĐẠI HỘI 2 , TẠI LITTLE SAIGON 2006

ĐẠI HỘI 3 , TẠI SEATTLE 2007

ĐẠI HỘI 4 , TẠI LITTLE SAIGON 2008

nhìn lại ...

NHỮNG HOẠT ĐỘNG XÃ HỘI

Nguyễn Bích Liên

...Và chúng tôi, những cựu GS&HS PTGDN hải ngoại đã và đang hoan hỉ thực hiện một vài công việc trong tinh thần tương thân tương ái. Mỗi khi có dịp, hội cựu GS&HS PTGDN không quên thăm viếng, vấn an, và giúp đỡ Quý Thầy Cô, nhất là Quý Thầy Cô tuổi già sức yếu. Hoặc viết thư và gửi quà chúc Tết đến Quý Thầy Cô vào mỗi dịp xuân về. Hội cũng không quên quyên góp giúp đỡ những bạn bè nghèo gặp hoàn cảnh khó khăn, hay giúp đỡ một số người gặp hoạn nạn trong những cơn bão lụt vừa qua tại Đà Nẵng. Hội cựu GS&HS PTGDN cũng quan tâm đến việc phúng điếu, chia buồn cùng gia quyến khi Thầy Cô quá vãng, hoặc thân nhân của học sinh PTGDN qua đời. *Những nghĩa cử đó của nhóm cựu GS & HS PTGDN hải ngoại nói lên tấm lòng tha thiết đối với tình người Việt Nam nói chung và đối với Thầy Cô, bạn bè PTGDN nói riêng...*

Trương Hoàng Vân

....chúng tôi trở lại đường cũ và rẽ qua Đống Đa để đến nhà cô Lâm Thuý Hậu. Cô đã dọn nhà, tôi bèn xin số điện thoại để liên lạc. Đến đường Hải Hồ, tìm số nhà cô Nguyễn Tuyết Anh nhưng cũng không đúng. Tôi gọi điện thoại theo trong danh sách, được nói chuyện với cô và cô cho tôi địa chỉ hiện tại. Cũng may là tôi đi với Oanh, nếu không thì không biết làm sao mà tìm những con đường mang tên.... lạ hoắc này!

Gặp Cô Tuyết Anh, đây cũng là một trong những thầy cô mà tôi không biết mặt. Cô rất là vui vẻ, tôi hỏi thăm về cô Lâm Thuý Hậu, cô cho biết là cô Hậu đã đi Sài gòn, chắc là vài tuần nữa mới về đến. Tôi nhờ cô trao lại cho Cô Hậu và cô hoan hỉ nhận lời. Cô cho biết cô Phan thị Huệ cũng ở gần đây và chính cô gọi điện thoại cho cô Huệ, cho biết là chúng tôi sẽ đến.

Từ nhà cô Tuyết Anh đến nhà cô Huệ cũng gần, trong nhà có một vài bà cùng lứa tuổi với cô Huệ đang ngồi nói chuyện với nhau. Cô Huệ tiếp chúng tôi ngoài bàn khách và giới thiệu với các bạn, cho biết các cựu học sinh Phan Thanh Giản Đà Nẵng tại Hải Ngoại lúc nào cũng nhớ đến các vị thầy cô ngày xưa, năm nào cũng gửi thư và tiền về chúc Tết với tình tương thân tương ái.....

Thăm thầy bệnh hoạn, già yếu..

Mừng thầy thượng thọ

Cứu trợ bảo lụt

Phát học bổng 2008

Phát thưởng 2001

nhìn lại ... thông tin, báo chí...

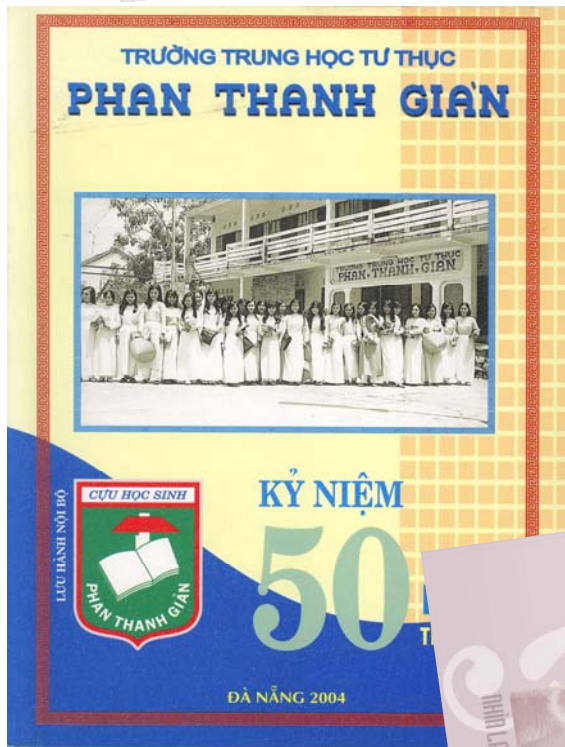
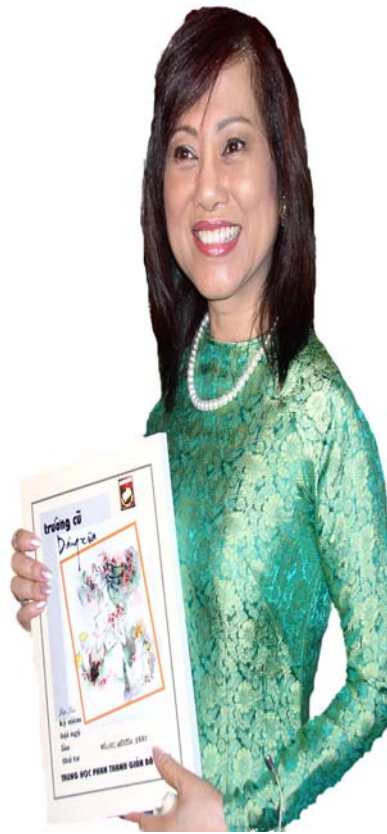

Trần thiếu Lan
ptg74

“ Sau bao nhiêu năm lưu lạc tha phương, cựu giáo sư và cựu học sinh đang sinh sống rải rác khắp nơi trên thế giới, việc liên lạc không phải là một chuyện dễ. Qua sự bàn thảo về các phương thức thông tin liên lạc và kêu gọi tham dự Đại Hội, ý định thành lập website PTG đã ra đời. Bạn Võ Đình Huy thật mau mắn thiết lập một trang sơ khởi để mọi người góp ý trước khi ra mắt công chúng. Có lẽ vì tôi đã tìm lại các bạn của tôi qua internet qua website, nên tôi đặc biệt có lòng tin vào việc làm này và vì thế, tôi đã sốt sắng tham gia và hợp tác chặt chẽ với Huy, hai chị em, người ở Mỹ, kẻ ở Canada, đã cùng nhau miệt mài nghiên cứu dưới sự cố vấn của thầy Dũng và một số anh chị lớp đàn anh. Vào tháng 9 năm 2003 website www.ptgdn.com được chính thức chào đời với mục đích là làm phương tiện truyền thông để nối kết đại gia đình Phan thanh Giản Đà Nẵng đang sinh sống trên khắp năm châu.

Web trường tuy ra đời, nhưng vẫn là một căn nhà thật đơn sơ từ hình thức đến nội dung. "Vạn sự khởi đầu nan", tuy mang đầy nhiệt huyết với tham vọng "nối vòng tay lớn", nhưng lại có khả năng và thời gian hạn hẹp, Huy và Lan đã phải làm ngoài giờ và không ngừng học hỏi thêm để cải tiến trang nhà về mặt kỹ thuật, mỹ thuật và nghệ thuật trình bày hầu đáp ứng với nhu cầu cập nhật hóa cho trang web và tạo niềm tin trong lòng của khách viếng website.. Thật may mắn, chúng tôi đã tiếp tục nhận được những lời khuyến khích và hướng dẫn tận tình của quý Thầy, Cô. Những đóng góp về thơ, văn, nhạc, họa, hình ảnh và các tin tức sinh hoạt đã lần lượt gửi đến.”

www.ptgdn.com

*Năm ấy, giặc xuống tàu về nước
Đất sông Hàn chôn “nhượng địa” tối tăm
Đà Nẵng ta, hoa nở khắp sân trường
Phan Thanh Giản, ngôi trường ta thuở đó
Năm học đầu tiên, trường ơi ta nhớ lắm
Ba dãy phòng, lớp học mới xây xong
Bàn ghế xuềnh xoàng, phấn bảng đơn sơ
Vân xinh xắn, trông ra đường Lê Lợi
Ngày ấy, thầy trò ở đâu ! về như ngày hội
Chắc hẳn : thôn làng, núi rừng, chiến khu
Hay phố xa xôi, chim về, chim đậu
Quanh sân trường rộn rã, đông vui*

Đó là lời thơ của thầy Hoàng Hồ, một cựu học sinh, sau này là giáo sư dạy Toán viết về trường xưa, còn lời thơ của học trò thì sao đây :

trường xưa trong thơ

*Ngày xưa đó nơi góc đường Lê Lợi
Gặp cây dài ngã bóng mát Quang Trung
Còn đâu đây, đọng dấu một ngôi trường
Rất thân ái ! gọi tên Phan Thanh Giản*

học trò phan thanh giản

Trần Huyền Linh

Phan Thanh Giản, ngôi trường nhỏ nhắn xinh xắn nằm ở góc đường Quang Trung, Lê Lợi . Trường có ba dãy lầu , mỗi dãy có bốn phòng học , sau đó vì sĩ số học sinh gia tăng nên trường xây thêm một dãy nhà ngang cũng có bốn phòng học .

*Trường tôi đó ba dãy lầu xinh xắn
Hành lang dài che bóng dáng người xưa
Mảnh sân chơi đùa nổi nhớ đến gần
Tình bè bạn êm đềm thời thơ ấu .*

Hoặc là ;

*Hai dãy lầu , ai chờ và ai ngóng
Mái tóc dài ai lướt nhẹ qua sân*

Trước cổng trường có hai cây phượng vĩ , không biết có từ bao giờ mà thân cây cao dài, xoè tán rộng . Cây tỏa bóng mát cho các cô cậu học trò đến trường sớm, cổng chưa mở nên trò chuyện râm ran. Ngày nào cũng gặp nhau mà sao nhiều chuyện gú , nói hoài không hết , lâu lâu lại vang lên những tràng cười giòn tan làm rung động cành lá . Những chú chim non giật mình vỗ cánh bay đi nhường khoảng không lại cho học trò . Kể từ đó , cổng trường xưa đã đi vào thi văn của các nhà thơ học trò .

*Ngày xưa ấy ! trước trường Phan Thanh Giản
Có hai hàng phượng vĩ đứng song đôi
Như cây SI cũng ngơ ngán bồi hồi
Nhìn áo trắng ngày ngày ra vào cổng .*

Anh Phước Đồng một cựu học sinh của niên khóa 57-62 đã viết về cổng trường trong bài thơ “ Khó Quên” :

*Cây phượng vĩ , mái trường xưa còn đó
Dấu chân chim ngày nọ hót rì rào
Cổng trường cũ ghi bao nhiêu kỷ niệm
Mà chừ còn ... mừng tượng giấc chiêm bao*

Anh Tôn Thất Phú Sĩ , một chàng rể của trường , sau nhiều năm dài miệt mài đưa đón người thương , đứng chờ trước cổng , nên xa rồi vẫn còn nhớ còn thương dù rằng ; không phải trường anh , anh vẫn thương .

*Cổng trường xưa thấy bồi hồi
Học hành hoang nghịch , một trời đam mê
Thôi đừng nhắc lại làm chi
Cho tôi nhớ mãi khoảng đời ngu ngơ
Ước gì trở lại sân trường
Tôi làm viên gạch lót đường tương lai.*

Đi đón người ta thì đứng bên ngoài chờ , đứng chờ rảnh quá không biết làm gì , anh chàng táy máy nhìn vào bên trong , nhìn xuyên hàng sau cánh cổng màu xám to lớn để thấy :

*Sân trường em cây cao bóng mát
Một hàng phượng vĩ lá rung rung
Năm cây mít thuộc loài mít ướt
Mùi hương đưa ngào ngọt thơm lừng*

Chưa hết đâu ! anh chàng còn thả tầm mắt xuống trước cửa văn phòng để tả thêm :

*Thêm duyên dáng chùm cây bông giấy
Leo quanh co trước cửa văn phòng
Bao mùa hè hoa vẫn đỏ thắm
Làm thước đo thời gian yêu thắm.*

Trời đất ! Tưởng đâu được yêu , ai dè chỉ là yêu thắm , chỉ biết thắm lặng theo sau , theo sau mà chẳng biết nói chi :

*Anh vụng dại yêu thắm nên khổ
Trường xa anh suốt con đường mơ
Ươm cây si , tình anh chớm nở
Mang về trồng trước cổng trường em
Cây si giờ nổi nhớ vu vơ*

Hoặc như anh Nguyễn Phi Hoàng ở Canada đã thật thà thổ lộ :

*Khờ dại - thơ ngây
Tôi đã mòn gót giày theo em từ dạo ấy
Người đâu có hay
Chỉ có hàng cây đường Quang Trung là hiểu
Chỉ có những chiếc lá vàng đường Lê Lợi mới hay
Và tập vở cầm trên tay có tờ thư chưa gửi
Mới hiểu được tình này.*

Nhà thơ Chim Biển , sau những chuyến hải hành đã trở về lại trường xưa để đón đưa người em gái nhỏ đã nói lên nỗi lòng của mình trong bài thơ “ Lưu Luyến ” :

*Ngày xưa đó , bên trường nghe chuông đổ
Làn hện hò phượng đỏ ngập bước chân
Đường Lê Lợi , cột đèn xưa kỷ niệm
Lê Thánh Tôn buồn, của một lần thương*

Và nhà thơ còn “ Tự Thâm ” trách mình , tình xưa nồng nàn như thế đó mà giờ phải chịu cách xa :

*Đâu kỷ niệm ngày xưa thời sách vở
Anh đón em, cổng trường Phan Thanh Giản
Hai đứa mình lên lút lấy thư trao
Môi e ấp hện hò qua hơi thở
Mình đã dặt những vản thơ nhưng nhớ
Trái tâm hồn lên giấy trắng học trò*

Chỉ viết thư tình lên trang giấy học trò thế là chưa đủ, nhà thơ Trịnh Bửu Hoài còn can đảm hơn đã bắt chước người xưa : Người về ta chẳng cho về , ta níu , ta kéo, ta đề câu thơ , dòng thơ như sau :

*Thơ viết thắm lên áo của người
Những dòng thơ nhỏ thắm duyên tôi
Em mang về cõi nào em nhỉ ?
Đà Thành mơ mộng cổng Phan Thanh*

Thầy cô dạy học ở trường Phan Thanh Giản rất nhiệt tình, dạy học trò bằng cả tâm huyết , nên học trò đã được trang bị đầy đủ kiến thức và tri thức hoàn hảo để bước vào cuộc sống . Những cô cậu học trò năm xưa dù đã thành công về mọi mặt trên trường đời , hoặc đã tung cánh bay đi đến những vùng trời xa rộng của xứ người vẫn một lòng nhớ về trường xưa với những tình cảm thật nồng ấm:

*Nhớ quía năm xưa lúc đến trường
Nhớ tà áo trắng tuổi lên hương Nhớ
sân trường nắng màu hoa phượng
Nhớ bóng cô thầy nhớanh thương*

Chu Kim Oanh thuộc niên khóa 62-64 ở bên Mỹ , không về thăm trường xưa được nên đã gói gắm tâm sự mình trong bài “ Nhớ”:

*Ai về Đà Nẵng cho tôi nhắn
Thắp hộ nén hương trước cổng trường
Nhớ thầy, nhớ bạn , hờn yong quốc
Nhớ tới trường Phan mắt lệ nhòa*

Còn anh Mộc Thiêng ở xứ lạnh Omaha cũng trải lòng mình qua mấy vần thơ lai láng như nước sông Hàn:

*Sao mình không hẹn lại tơ vương
Tan trường chung bước dọc con đường
Quang Trung bóng mát chờ nhau, đợi
Chưa về , chưa ghé lại ngôi trường
Trên đường Lê Lợi nghe quen quía
In dấu tình yêu thuở mộng thường
Quên sao được tuổi thơ ngày ấy
Bây giờ nhớ lại bỗng yêu thương.*

Nhớ tới trường xưa là nhớ tới thầy , nhớ bạn, nhớ những ngày cùng

thi đua đèn sách. Nhớ đến tuổi hoa niên , tuổi vui chơi cùng bè bạn , chỉ biết học thôi chẳng biết lo lắng chuyện gì . Anh Dương Tấn Bình đã nhắc nhở :

*Chung lớp chung trường , chung tình bạn
Thâm thoát đã gần bốn thập niên
Kẻ còn, kẻ mất, kẻ ở xa
Tha thiết chuỗi đời qua nhanh quá
Xin chậm chậm lại để chúng ta
Sống về dĩ vãng những ngày qua*

Anh Đỗ Xuân Quý một người bạn chung lớp chung trường nên cùng chung nỗi nhớ với anh Bình , anh cũng nói lên tâm sự của mình :

*Một mai khi trở về thăm lại
Thăm trường xưa , phố cũ , bạn bè thân
Thăm thầy cô, thăm người em nhỏ
Không biết em, Có còn nhận ra ta ?*

Thế đấy ! Nhớ đến trường xưa là nhớ đến cả chuỗi những kỷ niệm khó quên , những ngày thi, những bài toán khó, những giờ ra chơi, những giờ mơ mộng hồn bay ra ngoài khung cửa lớp . Thời đi học là thời dễ thương nhất của đời người , ai cũng muốn trở về

*Cho con về thuở ấy xa xăm
Hứng cùng thầy hoa phấn trên bục giảng
Bon chen trường đời , ngược xuôi năm tháng
Có mấy học trò nhớ lời giảng ngày xưa*

Đúng rồi ! Chính xác lắm rồi ! Lời thầy giảng ngày xưa làm sao mà nhớ cho nổi . Nhưng hình ảnh cô bạn gái học trò năm xưa làm sao mà quên được, vẫn còn ẩn khuất đâu đó trong trí nhớ , trong miền ký ức xa xôi....

*Nhớ em ngày đó tóc thè
Yêu thêm Đà Nẵng lòng nghe nặng buồn*

Những cô bé học trò năm xưa ở vào tuổi thần tiên còn ôm vở đến trường nên không đẹp làm sao được . Em không cần son phấn , em không cần lụa là , em vẫn đẹp , nét đẹp tự nhiên của tuổi mới lớn :

*Một bầy con gái trước hiên
Trường Phan Thanh Giản thơ ngây dịu dàng*

*Môi xinh mắt biếc mơ màng
Tóc dài sợi nhỏ quấn vào đời anh .*

Tuổi học trò thường hay tinh nghịch, hay phá phách đùa giỡn trong mồm mông dễ thương nên đâu ai nữ giận mà trái lại càng thấy đáng yêu hơn, do đó những hình ảnh này đã ghi vào bộ nhớ của nhà thơ Tôn Thất Phú Sĩ

*Hồi em nữ sinh Phan Thanh Giản
Đôi mắt dễ thương sao hững hờ
Môi hồng chúm chím cười tinh nghịch
Như bảo thắm anh là kẻ ngu ngơ*

Do đó khi “ hàng phượng trường em đã trở bông” làm “ vãn vương anh nhật cánh phượng hồng” rồi đem về nhà bằng khung ngời dệt “ mơ ước thơ ngây tuổi học trò”. Năm xưa đó ngời dệt mơ mộng cho lắm để rồi mấy chục năm sau vẫn còn ngời uơm mộng với mơ

*Lê Lợi phố xưa dáng em gầy
Thương ai hình bóng gởi theo mây
Ai có biết lòng ta ấp ủ
Mây với người thành mộng ta xây
Mái ấm trường Phan đã hoen màu
Bao năm gói cũ xanh màu rêu
Ta cứ ngỡ như ngày xưa cũ
Rộn ràng những ánh mắt thương yêu.*

Lời thơ của anh Dương Tân Bình cũng lãng mạn đâu kém:

*Phan Thanh Giản trường tôi yêu dấu
Lặng lẽ chờ đã bấy lâu nay
Từng khuôn mặt của ngày xưa ấy
Tà áo dài phảng phất đâu đây...*

Cô bạn ngày xưa học chung một lớp vẫn còn phảng phất đâu đây trong miền ký ức để mỗi lần thoáng nhớ về cũng ngập ngừng, cũng thấy lòng như se lại :

*Yêu người Đà Nẵng khó quên
Con đường Lê Lợi với em ngày nào
Nắng mưa mấy thuở dạt dào
Buồn trong kỷ niệm , ngọt ngào hương xưa.*

Chi còn lại là hương xưa thôi như lời cổ nhân đã dạy : “Đập cỏ kính ra tìm lấy bóng , xếp tàn y lại để dành hương”. Nhà thơ Mộc Thiêng viết về hương ngày cũ như vậy còn được , chứ không như ai đó đã dám viết . Cô bạn xưa rằng cái còn , cái mất . Gương mặt ròm, hai má hóp nhăn nheo . Chắc anh chàng này ngày xưa yêu không được đáp lễ nên ngày nay mới gay go viết vậy .

Các chàng thi sĩ viết như rứa đó , còn các nàng thơ trường Phan Thanh Giản viết về chính mình ngày xưa ấy ra sao nhỉ ?

*Tay ôm cặp tay nghiêng vành nón lá
Đôi guốc gõ bước chân dài thông thả
Vang đâu đây rộn rã tiếng nói cười
Nắng vàng khoe chùm trứng cá non tươi*

*Là mật ngọt trên môi mềm con gái
Bên cửa lớp thầy nhìn ra cổng đợi
Vài học trò vội vã bước song đôi
Nhanh lên em - mùa thi sắp về rồi
Qua chương mới, thầy giảng bài học mới .*

Đó là thơ của Nguyễn Kim Thoa bên trời Tây. Còn ở trời Mỹ , nàng thơ Hoàng Vân tâm sự :

*Dài tháng năm cùng trường Phan Thanh Giản
Tuổi học trò hoa phượng đỏ màu môi
Mái tóc dài e then xóa bờ vai
Nắng thơm lụa mỏng mơ tà áo trắng
Phan Thanh Giản thiên đường thời con gái
Các thầy cô là thiên sứ rạng ngời
Cho tôi một lần dừng cuộc rong chơi
Để về lại thiên đường thời con gái*

Còn ở lại bên trời Việt Nam , nàng thơ Võ Thị Sỹ cũng nhớ về ngày xưa ấy với những vần thơ da diết, của những lần nghỉ học đi chơi :

*Đã lâu rồi sân trường xa lãng lác
Nắng chia vàng rải rác những hàng hiên
Dưới góc tường rào mấy chiếc cặp ngã nghiêng
Tà áo dài lấm tẩm vài bụi cỏ
.....
Biết chẳng còn nhưng không ngờ là mất
Em ở đâuCô nữ sinh áo trắng hiền hòa*

Nhớ về thuở vàng son ngày trước , anh Tôn Thất Ninh cũng ngâm
ngùi tiếc nuối, trải rộng lòng qua thơ

*Hôm qua tôi trở lại trường
Đi tìm kỷ niệm trong giờ ra chơi
Mùa mưa làm lạ sân trường
Và cây phượng vĩ bên trường ngân nga
Đâu rồi bạn cũ ngây thơ
Một thời kỷ niệm, một thời vàng son
Còn hương gợi nhớ trong hồn
Bây giờ tiếng vọng dư âm còn đây*

Dư âm còn đây còn sâu , nên kỷ niệm đâu thể nhạt nhòa . Làm
sao mà quên được, à mà sao lại phải quên ? Anh Phước Đồng trong bài thơ
“ Khó Quên” cũng đã nhắc:

*Huy hiệu đó ! Thầy kia ! bạn về đông đủ
Đều cùng nhìn ôn lại mái trường xưa
Vẳng đâu đây ! những dư âm ngày cũ
Bao năm rồi ! vời vợi với gió mưa*

Kỷ niệm năm mươi lăm năm ngày thành lập trường , thời gian
hơn nữa thế kỷ, quá nửa đời người . Nhưng thật sự trường đi vào hoạt động
chỉ có hai mươi năm , sau đó trường đã bị xóa tên theo thể cuộc đổi dời .
Do đó những con chim non ngày xưa đã trưởng thành, tóc đã hoa râm vẫn
nhớ nhiều về trường cũ đáng xưa cho nên đã tìm về cội nguồn qua các cuộc
họp mặt trong nước cũng như hải ngoại . Anh Nguyễn Bá Toại đã nhắc :

*Đầu năm họp mặt thân thương
Cùng nhau nhớ lại ngôi trường mến yêu
Con đường Lê Lợi sớm chiều
Tung tăng đàn sáo nâng niu tuổi hồng
Khoanh tay đứng trước bệ rồng
Con tim như muốn tung lông ra ngay
Mực xanh, mực tím vấy tay
Có khi lan cả mặt mày ngộ ghê
Lan man bao chuyện ngộ nghê
Áo dài khúc khích, ca rê rộ cười
Gặp nhau đầy ắp tình người
Kính thấy mến bạn nói cười như xưa*

Nguyệt Sương, cô bé học trò của niên khóa 71 đã viết lên nỗi
nhớ thầy, nhớ bạn như sau :

*Tuổi học trò kỷ niệm dật thành thơ
Ngôi trường mát nhưng hồn trường sống mãi*

Ngôi trường Phan Thanh Giản dù đã bị thay tên, trường xưa
mất dấu nhưng những kỷ niệm về trường xưa lớp cũ vẫn còn nguyên vẹn
trong ký ức của mọi người

*Ngôi trường thay đổi tên và cảnh
Để lại trong đời bởi dư hương
Thương nhau tình nghĩa cùng hâm lại
Đậm nét tờ thư ép nụ hồng
Thương thầy, yêu bạn, thương cô giáo
Gửi gắm tình trong trắng học đường*

Trên đây là những vần thơ mộc mạc của anh Mộc Thiêng khi
nghĩ về trường xưa. Nhà thơ Phú Sĩ trong một lần về quê đi ngang qua
trường xưa đã cảm thấy như bị hụt hẫng, tưởng như bị lạc đường:

*Nay ta về thăm lại ngôi trường cũ
Trường đổi tên, ta lặng lẽ đi tìm
Ngôi trường đó nhưng bây giờ xa lạ
Nắng chiều nay sao nắng quá mong manh
Ta đứng lặng mà sao hồn hiu quạnh
Lòng bâng khuâng hay ta đã lạc đường.*

Cô bé học trò Nguyễn Thị Hiếu thuộc niên khóa 70- 75 cũng âm
thầm nhớ trường xưa mà thổn thức

*Ra đi, xa mãi mái trường
Một thời tuổi ngọc vấn vương năm nào
Quay về - chốn cũ ngày nào
Mà nghe tâm thức cuộn trào sầu dâng
Phượng đời - nắng hạ hè chan
Đan bao nỗi nhớ, trường tan ai chờ
Xa rồi - một thuở huyền mơ
Ngày xa xưa ấy lượn lơ màu yêu
Suy tư - sầu ngẫm cánh diều
Tìm trong hương nắng bóng chiều ngày nao
Trường xưa ơi ! vẫy gọi chào
Còn chăng kỷ niệm nghẹn ngào hồn ai*

Trường xưa không còn nhưng hồn trường vẫn mãi còn, còn đó
kỷ niệm, còn đó bạn bè, còn đó thầy cô, và còn đó tiếng cười reo từ quá
khứ còn vang động lại :

*Phan Thanh Giản trường xưa bao kỷ niệm
Đấu xa rồi vẫn thấp thoáng trong tôi
Những dáng hình bạn cũ với thầy cô
Ôm ấp mãi mối tình thân ngày trước*

Về đi anh, về đi chị , về để nối lại tình thân ngày cũ , về đi ghé công trường Phan rộng mở, đón người về sống lại những ngày vui . Vâng, mời anh , mời chị cùng về tham dự những ngày hội ngộ của trường xưa , dù là trên đất khách quê người , hay trên quê nhà thân thương .

*Đêm hội ngộ sẽ cho em kỷ niệm
Của một thời thơ ấu rất thần tiên
Thời mô rứa ? Thế nào em cũng hỏi
Xin trả lời : Thời PHAN THANH GIẢN đó em.....*

TRẦN HUYỀN LINH

Bến Giác

(Thương nhớ Giáo Sư PTG Võ Văn Tuyền)

Thơ : Tâm Sương

Nhạc : Nguyễn Ngọc Điệp

$\text{♩} = 63$

Boston *Am*

The musical score is written in treble clef with a 4/4 time signature. It consists of ten staves of music. The first staff begins with a key signature of one flat (B-flat) and a tempo marking of quarter note = 63. The melody is simple and melodic, with lyrics written below the notes. Chords are indicated by letters above the staff: Boston, Am, C, Am, Dm, C, Em, Am, G, Am, Dm, C, E7, Am, G, Am, Dm, C, Em, Am. The lyrics are in Vietnamese and describe a scene at a riverbank.

Nước sông chia cách đôi bờ bên kia bến
Giác bên này bờ Mè Anh nương bến Giác đi về Bỏ trăng năm
cũ bỏ dòng sông xưa Sông xưa soi ánh trăng thề nghiêng đôi bóng
ngả đầu mòn còn đây Người đi lá úa hao gầy Cỏ long lanh
lệ gió chiều lao xao Người đi nắng khóc mưa
gào Gió hiu hắt thổi lá mong manh buồn Ba Thu lá úa thay
màu Thiếu bờ vai cũ đôi dòng lệ tuôn Mỗi

Dm Am
 mòn cánh Nhạn bay ngang Nước không lưu ảnh sao lòng còn vương Biệt
 C G7 Am
 ly chia cách đôi đường Dây tơ đàn đứt thanh lòng còn ngân Người
 Dm E7 Am
 về bến Giác xa xăm Phủ tay rũ sạch bao năm nợ trần
 Chân thường một cõi mê mông Bờ Mê bến Giác cũng là sắc
 không

nguyễn ngọc điệp

thơ

Lê Cẩm Thanh
Đt 963-65

Hoa khế

Vương thành giếng

Mỗi năm khi nắng đọng đầu hè
Lung linh hoa khế thơm nụ khoe
Tóc ai thoang thoảng mùi chàm kết
Giếng vắng quay đi dáng rụt rè

Ngày ấy trình nguyên tuổi học trò
Em tôi áo trắng chẳng buồn lo
Hai nhà chung vách đầu cần hẹn
Lối nhỏ gặp nhau cứ thẹn thò

Ngày ấy lòng tôi hay ngỡ ngàng
Bao mùa hoa nắng mới lại sang
Rồi thắm hoa khế dệt thành mộng
Trắng thắm bên nhau tôi với nàng

Cũng mùa nắng ấy tôi ra đi
Kịp nâng chén rượu tiễn vu quy
Xác hồng hoa khế vương thành giếng
Nhạc cưới đưa tôi biệt kinh kỳ

Áo chiến sồn vai nay trở về
Xóm buồn lối cũ rảo bước lê
Ngó quanh chỉ thấy là xa lạ
Hoa khế bao mùa biệt bến quê

Chốn cũ năm xưa người về đâu
Nắng vàng giờ đã trở canh sâu
Tôi đi nhật bóng tìm hoa khế
Có nắng chiều ru mộng ước đầu .

LÊ CẨM THANH

bến

Thu Giang

*Ai đi có nhớ bến Thu giang
Tôi nhớ trên sông áo lụa vàng
Thôn nữ dập dờn qua sóng nước
Mái chèo khua nhẹ ánh trăng loang*

*Nghẹn ngào kẻ ở mong chờ khách
Tê tái người đi nợ nước mang
Ai nhớ bến xưa về đó nhỉ
Gởi giùm cô lái chèo mây ngàn*

*Biết xưa rồi có cảnh phân ly
Lòng nữ trao ai để lỗi nghi
Bến cũ vẫn mong trời đất lạ
Phương này chưa xót mộng ra đi*

*Thu giang ai đó đừng phiền trách
Đắt khách trời xưa dạ khắc ghi
Gởi bạn mảnh tình lòng kẻ phụ
Đường về nhật giúp chút tình si*

Lê Cẩm Thanh

Thuở nao có kẻ chơi đàn
Đứt giây nên phải tìm sang nhờ người
Nối giây nối lại cuộc đời
Bằng tơ óng mượt của người trồng dâu

Đàn tôi giờ lại đứt rồi
Dâu xưa mất lối tơ thoi óng vàng
Nhà tôi thì cạnh nhà nàng
Tôi nàng thì cũng trông sang trông về

Yêu nàng tôi yêu đời quê
Thương nàng tôi mến tôi mê cây đàn
Rồi ngày tiễn bước ngõ ngang
Đàn tôi cũng dạo khúc ngang trái buồn

Dở vui , nàng tặng nụ hôn
Gởi theo với gió cho hồn tôi đau
Nàng đi cây cỏ cũng sầu
Tôi nâng phím nhạc gọi dâu trách tằm

Phải gì dâu giữ tằm chằm
Đàn tôi có đứt sang thăm nhờ nàng
Phải gì chuyện cũ lỡ làng
Để tôi đừng nhớ chuyện đàn chuyện giây .

LÊ CẨM THANH

Từ bài “Đàn Tôi “ của Nguyễn Bính

đàn tôi
đàn tôi

tình bạn không biên giới

Lê Quang Văn

BBT : Ông Clark Brown, một cựu giáo sư Anh Văn trường PTG, rời VN về nước năm 69, sau gần 40 năm ông trở về Đà Nẵng, tìm lại ngôi trường xưa. Trường đã đổi tên, mất dấu, ông lang thang dưới mưa, qua những con đường, những địa danh đã mờ nhạt trong trí tưởng ... Cuối cùng với sự quyết tâm , kiên nhẫn ông đã tìm ra manh mối. Mời quý độc giả nghe câu chuyện thật cảm động sau đây để nhìn lại những chân tình ...

0839969828.....-Alô !

- Alô !
- Vui lòng cho gặp thầy Lê Quang Văn .
- Tôi , Lê Quang Văn xin nghe !
- Thầy có bạn cũ xin gặp Hello Văn , I'm Clark Brown

Sau một hồi chuyện vãn qua điện thoại tôi vẫn tưởng mình đang mơ . Người bạn Mỹ sau 40 năm gặp lại ! Anh chàng thanh niên tóc vàng , cao to , nhiệt tâm , vui tính , là thành viên của IVS - INTERNATIONAL VOLONTAINE SERVICE- Thanh niên chí nguyện Quốc Tế , từ Mỹ đến Việt Nam . Chúng tôi quen nhau thật tình cờ ! là Hiệu trưởng Phan Thanh

Giản , tôi mời Brown dạy anh văn , anh ta vui vẻ nhận lời .

Học trò Phan Thanh Giản được hướng dẫn cách đặt câu tùy theo ngữ cảnh , cách đối thoại ngắn gọn súc tích , cách phát âm chính xác với thầy Brown . Nhiều thế hệ học trò đã thành công trong cuộc sống nhờ thời gian thụ huấn với vị giáo sư ngoại quốc này .

Thế cuộc thang trầm , cuối năm 1969 Brown về Mỹ . Lúc chia tay , Brown tặng tôi tấm hình phóng lớn chụp khi thầy trò Phan Thanh Giản dự trại công tác xã hội hè 1968 , tôi đứng giữa số đông tiểu thương chợ Bến Ngự khi đoàn công tác sửa lại khu chợ bị tàn phá sau tết Mậu Thân và một quyển sách The Burdens của J F Kennedy ... chúng tôi bật tin nhau từ đây ! Hè 1970 tôi và một số giáo sư Phan Thanh Giản : Thầy Dũng , Thầy Đức cùng các học sinh cũ : Anh Thơ , sinh viên Dược ; Ngọc Quý , Lan , An : sư phạm Quy Nhơn ; Kim Vân sinh viên khoa học ; từ Đà Lạt về Sài Gòn . Thầy trò chúng tôi ở lại trung tâm IVS đường Phạm Hồng Thái , gần ngã ba Ông Tạ , Sài Gòn . Tôi cố tìm lại anh bạn cũ Brown , nhưng chỉ được Tom Malia - giảng sư đại học Văn khoa Huế - cho tin Brown về Mỹ học luật ! cũng trong thời điểm này , Trần Quốc Công (em Kim Vân) kết thân với thầy Tom Malia về Huế học sư phạm Anh Văn , Thầy Tom còn dạy đại học Huế đến đầu năm 1975 và sau này thầy còn sang Việt Nam trong nhóm phỏng vấn chương trình ODP . Tôi hy vọng sẽ tìm được anh bạn cũ qua các thành viên IVS , nhưng tất cả đều vô vọng . Sau này tôi nhờ , Kim Vân + Quốc Công hỏi tin Brown qua thầy Millman , người Anh cũng dạy Văn khoa Huế và Richard Fuller , anh chàng người Mỹ nói tiếng Việt như người Việt (nghe đâu , hiện tại Fuller vẫn sang Việt Nam hát nhạc Trịnh ở các tụ điểm âm nhạc tại Sài Gòn) nhưng vẫn biệt vô âm tín .

Vậy mà cú điện thoại sau gần 40 năm xa cách đã kéo Brown lại với tôi . Phone ra Đà Nẵng , tôi nhờ Kim Vân đến phòng thể dục thể thao tìm Brown theo như lời anh ta nói với tôi qua điện thoại . 30 phút sau Kim Vân call lại :

- Em đang đứng ở sân vận động trước phòng thể dục thể thao Đà Nẵng mà chẳng gặp thầy Brown . hỏi các nhân viên ở đây , họ cũng không thấy ông Mỹ nào cả ! thầy tìm “cuộc gọi vừ nhận” trên cell phone của thầy gọi ra cho em

- 05113821066

Tiếng Kim Vân reo vui trong điện thoại làm tôi yên lòng :

- 3821066 là số của sở giáo dục và đào tạo , 167 Lê Lợi Đà Nẵng , em sẽ đến ngay . 15 phút sau , Kim Vân điện cho tôi :

- Em tìm ra rồi ! nhưng không phải tìm ra thầy Brown mà tìm ra cô Thủy , phòng văn thư sở giáo dục đào tạo ở sân trường Phan Chu Trinh . Cô Thủy kể ông Mỹ lặn lội cả buổi ở cổng trường Phan Thanh Giản , không còn bằng trường cũ , ông nhớ lại dây cầu thang phía văn phòng ; ngã ba Lê Lợi , Lê Thánh Tôn . Ông hỏi nhiều người nhưng chẳng thoả lòng . Ông đi dọc đường Nguyễn Hoàng định hướng cũ rồi tìm đến đường Đống Đa , ngày xưa nhà thầy Văn ở đường này , cả xóm cũ đều ngạc nhiên khi ông hỏi thăm , họ muốn giúp ông nhưng tất cả chẳng hiểu ông muốn tìm ai . Cuối cùng ông lợi bộ trở lại cổng trường cũ , không một bóng người . cổng trường đóng kín , ông đành qua trường Phan Chu Trinh . Thủy không quen ai ở Phan Thanh Giản để liên lạc . Đã 11h30' trưa , phải về lo cơm nước cho gia đình , Thủy hẹn ông chiều đến , Thủy sẽ có tìm giúp ông .

Không ngờ ông Mỹ chân tình ấy đã đợi Thủy từ 1h trưa ở cổng trường . Thủy gọi

VỀ THĂM PHỐ THỊ

*Mười năm phố thị không thay đổi
Ta vẫn buồn như những cột đèn
Một sớm về thăm bằng hữu cũ
Đưa ngũ yên đời, đưa chạy com.*

*Mười năm phố thị không ai biết
Như những hàng cây đứng lặng yên
Ta đâu lẽ một thời không nuôi tiếc
Người cũ đi rồi kẻ mới chưa quen.*

*Mười năm phố thị em vừa lớn
Ta cũng vừa nghe ngựa mới chân đời
Thôi ! Cởi áo nằm dài trên bãi cỏ
Gọi tên người, thơ, rượu, bóng trắng
chơi.*

*Mười năm trở lại buồn như ốc
Lần quần loanh quanh mấy vỉa hè
Ai đó nhìn ta như thấu hiểu
Một thời trai trẻ đã mê em.*

LÊ ĐÌNH HẠNH

điện cho cô Quỳnh Hoa dạy trường Hoàng Hoa Thám, hy vọng các thầy cô thế hệ trước sẽ tìm ra. Chồng cô Quỳnh Hoa ngày xưa học Phan Thanh Giản, thầy gọi cho Ngọc Nấm ở Sài Gòn thế là sau một hồi điện đi điện lại Thủy đã có cell Phone của thầy Văn ở Sài Gòn và giúp ông Brown nói chuyện với thầy Văn.

Nghe cuộc điện thoại dài như thế kỉ của cô Thủy + Kim Vân, tôi hụt hẫng:

- Sau khi điện cho thầy Brown đi đâu?

Cô Thủy cho biết:

- Ông ta rời trường Phan Chu Trinh cách đây 30' đi về hướng trường Phan Thanh Giản!

Tôi thúc Kim Vân: Em cố tìm Brow giúp thầy!

Vài giờ sau Kim Vân điện vào: Em tìm khắp nơi mà không gặp! Chẳng lẽ em đến từng khách sạn để hỏi!

Thất vọng tột cùng, không có cell phone của Brown chẳng có địa chỉ ông bạn quý. Từ Mỹ qua Việt Nam lặn lội đến Đà Nẵng tìm trường xưa bạn cũ, nhưng tôi lại ở Sài Gòn. “Hữu duyên thiên lý năng tương ngộ” tôi thầm mong sẽ gặp lại người bạn cố tri.

Sáng sớm hôm sau, điện thoại reo vang: Brown hẹn tôi đón chàng ta tại Tân Sơn Nhất. Tôi không ngờ anh ta quyết tâm đến thế! gặp nhau sau 40 năm xa cách, tay bắt mặt mừng, chúng tôi ôm nhau hồi lâu như để bù lại 40 năm không gặp như sợ vụt mất một lần nữa tình bạn thắm thiết, chân tình! “Chỉ sợ Văn chết, không gặp được nhau!” Brown lẩm bẫm, lẩm bẫm hoài câu nói ân tình làm tôi xúc động. Không giấy mực, ngôn từ nào diễn tả được tình bạn của chúng tôi lúc ấy! tôi khó cầm được nước mắt khi viết lại những dòng chữ này. Cả 2 chúng tôi đều lên chức ông nội từ lâu, nhưng sao lúc ấy những kỉ niệm thời trai trẻ vẫn kéo về, kéo về không hết! Brown là thanh niên thiện chí, anh ta lặn lội khắp nơi giúp người nghèo khó hoạn nạn ở Phi Châu, Lào, Cam pu chia, Ấn Độ, Việt Nam... tôi là hiệu trưởng yêu nghề, nhiệt huyết

với sự nghiệp giáo dục , chúng tôi gặp nhau và nên duyên tri kỉ từ đây . Đưa Brown về nhà , anh ta vui mừng gặp bội khi gặp vợ con tôi , tất cả đều vẫn đậm tình như xưa ... những cậu bé ngày nào Brown bông ả , tát yêu , bẹo má nay đã công thành danh toại .

Brown kể lại tôi từ Mỹ đưa con trai đến Hà Nội vội bay vào Đà Nẵng mong gặp được Văn , đến với Phan Thanh Giản bằng trường cũ không còn , chẳng biết hỏi ai , tôi lang thang trên đường Nguyễn Hoàng tìm lối cũ theo trí nhớ 40 năm qua . Về nhà Văn ở đường Đống Đa mong tìm được bạn nhưng lại thất vọng ... chỉ sợ Văn chết , không gặp được nhau ... chiến tranh mà , chỉ sợ Văn chết , không gặp được buồn quá , tôi ra bờ sông Bạch Đằng đến toà thị chính , ngồi lì ở đây như người biểu tình Văn biết không ? Như người biểu tình ở toà thị chính ngồi lì cho đến bao giờ gặp ai đó biết tiếng Anh để hỏi ... Mưa , lạnh tôi vẫn ngồi mãi trước toà thị chính . Trời thương có người hiểu tiếng tôi : Việt pha Mỹ lớ lớ , kẹt quá lại chêm tiếng Anh . Cuối cùng họ biết tôi muốn tìm hiểu trường Phan Thanh Giản . họ hướng dẫn tôi đến phòng giáo dục gặp cô Thủy nhưng đã hết giờ . Tôi đành lang thang khắp Đà Nẵng suốt buổi trưa để đầu giờ chiều đến nhờ cô ấy tìm giúp . Cô Thủy rất tốt , nhiều cuộc điện thoại liên tiếp cô đã tìm được số điện thoại của Văn . Nghe được giọng nói của Văn từ Sài Gòn , tôi mừng quá vậy là Văn chưa chết , hai đứa mình còn có duyên để gặp nhau sau 40 năm xa cách . tôi rất bận lo cho con trai từ Mỹ sang Việt Nam công tác , bỏ cháu một mình ở Hà Nội tôi bay vào Đà Nẵng . Được tin Văn tôi muốn bay vào Sài Gòn ngay nhưng hôm sau mới có vé . Lịch làm việc của tôi kín mít , chỉ còn 1 ngày 1 đêm cho Văn người bạn tôi hằng quý mến . Ngày mai tôi ra Hà Nội đưa con trai đi Hồng Kông , Bắc Kinh rồi về Mỹ .

Brown , tôi nói , ai cũng muốn trang trải nỗi lòng mình cho người bạn thiếc . Tưởng chừng như chỉ còn lần này được gặp nhau , phải sang sẽ cho hết , phải thổ lộ cho cạn nguồn ... vợ con tôi nhắc mãi chúng tôi mới nâng ly cảm đũa mà hầu như không ăn chúng tôi cũng thấy no , no tình bạn , no ân nghĩa thân tình .

Vợ chồng tôi qua Mỹ dự đại hội kỳ IV tại quận Cam , Cali , rất tiếc không có Brown cùng dự . Tôi nhắc tới đại hội Phan Thanh Giản ở San Jose 2009 . Brown hứa sẽ đến gặp quý đồng nghiệp và các học sinh cũ ở đó .

Tôi tin chắc dịp hội ngộ sắp tới ở Thung Lũng Hoa Vàng , Bắc Cali , thầy trò Phan Thanh Giản sẽ rất xúc động khi được diện kiến vị giáo sư Anh Văn chân tình , nhiệt huyết này .

Lê Quang Văn

Võ Nguyễn Nhật Tân

VE
THĂM
THẦY
CŨ

Mẹ đến chơi chiều hôm qua, nên khoe với Mẹ về bé Thảo:

- Mẹ ơi! Thảo đi pre-school, lúc 4 tuổi Thảo đã tự tay mình cắt xén một tờ giấy trắng và dán lại thành một mini book có 8 trang. Hình bìa thì ghi tên Ella Vo và tên đề tài của truyện. Bên trong, trang phía trái thì viết chữ để giải thích hình ảnh đã vẽ bên trang phía mặt. Cứ như thế mà mỗi ngày đều xin cô giáo một tờ giấy và làm 1 mini book. Đến nay thì Thảo được 4 tuổi rưỡi, mỗi ngày một mini book viết viết và vẽ vẽ suốt 6 tháng, thế mà con bé vẫn còn đề tài để viết, lúc thì vẽ mommy cầm tay Thảo đi học, lúc vẽ Thảo và Thiện tưới cây ngoài sân, lúc vẽ bướm, lúc vẽ mặt Trời, lúc vẽ con chó Koa vẫy đuôi...

Mẹ nghe xong, quay một vòng 360 độ, chuyên đề tài:

- Con viết đi, Đặc San PTG 2009 do học sinh cũ đóng góp viết bài. Con gái Thảo mỗi ngày viết và vẽ về một truyện, chẳng lẽ con không viết được sao?

- Trời ơi! Con là ai mà viết bài cho Đặc

BBT : Tác giả học mẫu giáo tại trường PTG lúc 4 tuổi, 6 tháng sau theo dòng người di tản đến Hoa Kỳ tháng 7 năm 1975, tiếp tục học mẫu giáo tại Mỹ. Hai mươi sáu năm sau về thăm lại VN, thăm cô giáo Nhu ngày xưa : “ tiếng Việt của tôi rất nghèo, yêu thương mẹ thì chỉ can diễn tả bằng mắt, bằng vòng ôm, dùng ngôn ngữ để nói hằng ngày thì được nhưng viết cho trọn câu thì khó biết bao...” . Chúng ta hãy theo dõi bài viết thật cảm động của tác giả khi về lại thăm trường xưa, thầy cũ.

San PTG? Vào mẫu giáo lúc 4 tuổi, 6 tháng vừa học vừa chơi... Cuối tháng 2-1975, mất Đà Nẵng, mất trường, chạy thoát chết, vượt bao đại dương. Tháng 7-1975 đặt chân đến xứ Mỹ chỉ còn đúng 10 ngày là con tròn 5 tuổi, con bắt đầu vào học lại mẫu giáo xứ người. Chữ nghĩa sau chụp phủ lên chữ nghĩa trước, kỷ niệm tuổi thơ nơi quê nhà cũng bị kỷ niệm xứ người xóa tan. Làm sao con biết viết?

- Văn chương hay, như là màu sắc tô thêm nét đẹp cho bức tranh, nhưng bức tranh tuyệt mỹ vẫn đòi hỏi ở cái hồn, cái ý, cái chiều sâu. Con hãy viết tự nhiên, ý tưởng như được lấy ra từ trong trái Tim của con. Bài viết làm thấm ý lòng người, đôi lúc không đòi hỏi quá nhiều màu sắc đâu con!

Mẹ đi lần ra sân, hái nụ Hoa Hồng, cắm vào lọ thủy tinh nhỏ đặt lên bàn thờ Ba. Mẹ ôm hôn Thảo, Thiện và từ giã ra về. Tôi tiễn Mẹ, nhìn bóng Mẹ khuất dần, tôi thương Mẹ và bỗng nhiên muốn vẽ tặng Mẹ một bức tranh mà không phải pha lấm sắc màu. Vâng, Mẹ nói đúng, hãy viết từ trái tim, viết tự nhiên như cái tình tôi thương Mẹ, viết hồn nhiên của lớp mẫu giáo khi tôi 4 tuổi, viết về cô giáo đầu yêu đầu đời dưới mái trường xưa cũ nơi quê hương tôi... Mẹ sẽ đọc và Mẹ sẽ vui, vì tôi biết Mẹ sẽ thấy lại được cái thời gian và không gian của bức tranh xưa, có Nội và có Ba...

Tôi biết chữ Việt trong tôi rất nghèo, yêu thương Mẹ thì chỉ cần diễn tả bằng mắt, bằng vòng ôm và nói đôi câu là mẹ hiểu rất sâu, nhìn thấy tận cùng trong trái tim tôi. Dùng ngôn ngữ để nói hằng ngày thì tạm được nhưng viết cho trọn câu thì khó biết bao...

- Ông Nội tôi, thầy giám thị, là cột trụ của trường: Võ Đình Trị (1st generation)
- Bác tôi, dạy Anh Văn: Võ Anh Dũng (2nd generation)
- Ba tôi, dạy Lý Hóa: Võ Văn Tuyên (2nd generation)
- Mẹ tôi, dạy Việt văn: Nguyễn Thị Tuyết
- Tôi 4 tuổi, học trò 6 tháng lớp mẫu giáo: Võ Nguyễn Nhật Tân (3rd generation)

Dưới mái trường PTG, họ Võ chúng tôi 3 đời cùng có mặt, buồn vui có nhau... Ông tôi mất, trường PTG xưa không còn, cô giáo đầu đời, rồi đến Ba tôi cũng già từ ra đi và tôi hôm nay đã 39 tuổi, trôi dạt nơi xứ người.

Trong trí nhớ của tôi, tôi được theo Mẹ đến trường lúc tôi vừa lên 4 tuổi. Nỗi nhớ không trọn vẹn nhưng tôi nghe Mẹ kể là tôi rất ham học. Ngày đầu đến trường tôi không sợ sệt khi Mẹ đặt một bàn tay nhỏ xíu của tôi vào trong tay của cô giáo Nhu là cô giáo dạy mẫu giáo, tay còn lại thì tôi vẫn nắm chặt tay Mẹ. Cô nhìn tôi và kéo nhẹ tôi về bên cô. Mẹ trao luôn bàn tay còn lại của tôi cho cô và căn dặn tôi nhiều điều mà tôi không nhớ hết, có lẽ là những lời vỗ về nằm sâu

trong lòng tôi và tôi đã trao ra cho bé Thảo khi ngày đầu tiên đưa con đến Pre-school. Tháng 8 năm nay, tôi sẽ phải lặp lại lời vỗ về của Mẹ khi đưa con vào mẫu giáo.

Gia Đình

Tôi yêu cô giáo tôi ngay ngày đầu. Tôi không khóc vì tôi biết cô thương tôi và tôi biết Mẹ đang dạy học chung một trường bên kia sân. Mẹ nói Mẹ sẽ đến bên tôi mỗi khi chuông reng thay đổi giờ dạy. Mẹ đến chỉ kịp xoa đầu tôi hay mua cho tôi cây kem rồi đi ngay vì Mẹ còn lớp khác phải dạy. Tôi yên lòng vì biết Mẹ không đi xa, càng yên lòng vì được cô Nhu thương, có lẽ vì tôi không chạy bàn này qua bàn khác như những bạn lớn khác.

Cô tôi dạy tôi đọc a, b, c... tôi nhìn theo cây thước dài cô chỉ từng chữ trên bảng đen. Tôi thích học nên mau nhớ. Cô tôi ốm và thấp, cô mặc áo dài và bới tóc ra phía sau như bà Nội tôi. Lớp học thường ồn ào nên cô tôi thường gõ cây thước xuống bàn và nói: im lặng, các em im lặng, cô thương... Lớp học im lặng một chút, rồi thì lại ồn ào như cũ. Tôi ngồi trong lớp học của cô Nhu chỉ được 6 tháng hay thời gian có dài hơn đi nữa cũng không đủ cho một đứa bé 4 tuổi biết nhiều về cô giáo của mình, tuy có một điều tôi biết rõ

là tôi rất thương cô giáo của tôi. Cái hình ảnh cô dạy mẫu giáo tiếng Việt và hình ảnh cô dạy mẫu giáo nơi đây hoàn toàn khác nhau. Tôi mãi mãi yêu thương cái hình ảnh ốm yếu và nụ cười của cô giáo đầu đời, cô giáo Nhu của tôi... Nhưng mãi đến năm 2001, 26 năm sau, tôi mới trở về thăm cô giáo của tôi. Tôi trở về không như Carnot về thăm thầy cũ, tôi không mặc áo quan như ông Carnot ghé qua trường cũ, nắm lấy tay thầy đang đứng trước bảng đen và nói:

- Con là Carnot đây, thầy còn nhớ con không?

Tôi chỉ là Nhật Tân, tôi không có áo quan, mái trường xưa cũng không còn là ngôi trường cũ có lớp mẫu giáo và cô giáo Nhu của tôi cũng không đứng trước bảng đen. Cô tôi bệnh nặng và đang nằm trên giường.

Tôi về thăm cô mang theo người bạn đang cùng tôi đi chung cuộc đời: Tina, chúng tôi vừa cưới nhau xong và đến Bali trong tuần trăng mật. Bà Nội, Ba Mẹ và vợ chồng em trai tôi đã về VN trước một tuần. Hành lý tôi mang theo chỉ là một vali nhỏ, bên trong có một gói quà gồm thuốc bổ và một ít dụng cụ cá nhân cho người bệnh. Vợ tôi thông suốt về thuốc men nên đã soạn sẵn khi tất cả chúng tôi quyết định về VN thăm Quê Hương, thăm họ hàng và thăm cô giáo già đang bệnh. Khi tôi vào mẫu giáo thì Tina chưa chào đời nhưng chúng tôi có một đồng giao đồng cảm; cô giáo mà tôi kính yêu cũng sẽ được vợ tôi yêu kính.

Bà Nội tôi gọi cô trước và cho biết là Bà cùng Ba Mẹ tôi sẽ đến thăm cô lúc 5 giờ chiều. Chúng tôi từ đảo Bali bay về VN, đến phi trường có Ba Mẹ tôi đón và đưa về thẳng Hotel, tắm rửa xong mà thời gian vẫn còn quá sớm. Ba tôi thuê chiếc xe 7 chỗ ngồi và đưa chúng tôi đi qua ngôi trường xưa. Tôi không khái niệm được gì về lớp học cũ, tất cả

đã đổi thay mà ngay cả Ba Mẹ tôi cũng đều không nhận ra được. Từ công trường đến lớp học đều được xây cất lại, hình dáng không mang nét cổ kính như ngày xưa. Bà Nội tôi buồn buồn khi chợt nhớ về ông Nội tôi... một thầy giám thị can đảm và hùng dũng đã một thời bẻ quặp được tay một tên côn đồ mang súng vào trường để dọa... Bà Nội còn kể, thời bình thì trường là nơi đào tạo biết bao lớp trẻ ưu tú nhưng thời chiến thì trường cũng mở cổng để đồng bào chạy tránh bom đạn kéo nhau vào tạm trú, người đông ngập cả sân trường và phòng học. Đòi sống thầy cô dựa trên đồng lương đi dạy nên không có lớp dạy là không có học sinh. Thầy cô trong hoàn cảnh đó cũng bữa no bữa thiếu...

Trường cũ nhưng hình ảnh ngày xưa không còn, con tim tôi không rạo rức mong quay về. Chúng tôi từ già ngời trường "mới". Xe lại lăn bánh lên đường tìm đến bệnh viện Theresa, là nơi tôi chào đời. Ông Nội tôi

Ba Mẹ 's Wedding

trông đợi đưa cháu nội "đích tôn" đầu đời nên đã đặt cho tôi cái tên "Nhật Tân" với hy vọng một "ngày mới", một đổi thay... Khi tôi biết đi, tôi thường chạy lăng xăng từ đầu ngõ, đón ông đi dạy về mỗi trưa, mỗi chiều. Khi tôi biết nói, ông thường dạy tôi tiếng kêu của mỗi con vật, con bò kêu... "muo, muo"; con gà kêu... "Ồ, Ó, O"; con mèo kêu... "meo,

meo".

Ông cháu tôi vui chơi, cười đùa quanh tiếng kêu của thú vật do tôi biểu diễn. Niềm vui cũng không kéo dài được lâu. Ông tôi nhọc nhằn quá sức với số người lánh nạn

Ông Bà và Tôi

chiến tranh chạy về chiếm trường... hàng ngày lo phát thực phẩm gạo mẩm, điều động phân chia nơi ăn chốn ở của dân nghèo chạy tránh đạn bom. Không có ông tôi và vài thầy chia nhau trông giữ trật tự thì có lẽ các song cửa sổ hoặc cửa chính của phòng học đã bị chẻ ra từng mảnh nhỏ để làm mồi cho lửa, làm củi nấu cơm... Ngăn chặn được sự hỗn loạn gây rối, đó là việc làm rất nhọc nhằn. Bà tôi kể lại, có hôm Ông tôi ở bên trường đến chiều tối mới về nhà, đó là những ngày chiến tranh lan rộng ở Huế nên đồng bào ò ạt kéo nhau tràn vào Đà Nẵng...

Ông tôi qua đời giữa đêm cuối năm, lúc tôi 2 tuổi rưỡi, ở cái tuổi chưa biết khổ đau, chưa biết khóc thương nhớ nhiều nhưng với người lớn thì là một mất mát to lớn, một đau đớn không kể xiết... Tôi nghĩ và tưởng tượng được nỗi đau đó qua sự ra đi vĩnh viễn của Ba tôi bây giờ.

Bệnh viện Theresa nơi tôi chào đời hay bệnh viện Giải Phẫu Đà Nẵng nơi em Bi

tôi có mặt, tất cả đều không có trong ký ức của tôi và em Bi. Ngay cả Ba Mẹ tôi cũng không nhìn ra vì những đổi thay sau 26 năm.

Xe chạy vòng vòng rồi cũng được ngừng bánh trước một con đường mà lúc chiều bà Nội tôi đã đưa tờ giấy ghi địa chỉ cho bác tài. Đường vào nhà cô giáo Nhu của tôi nằm trong con hẻm nhỏ, xe không vào được nên chúng tôi xuống xe để đi bộ một đoạn ngắn là đến ngay nhà Cô. Chúng tôi theo chân bà Nội bước nhẹ vào nhà, cô trở mình chống tay ngồi dậy. Vợ tôi gần gũi bệnh nhân hàng ngày nên rất biết xử thế, chạy vội ngay đến giường đưa cánh tay

nâng người cô và nương thế ngồi để lưng cô tựa vào tường. Cô nhận ra Bà Nội và Ba Mẹ tôi ngay, Cô nhìn sang bốn người chúng tôi và dương to đôi mắt như cố gắng tìm trong ký ức những hình ảnh lung linh của đám học trò nhỏ, một thời mà Cô hằng yêu thương, Cô lắc đầu không nhớ nên hỏi:

- Ai đây?

Nhìn thân hình ốm tong và trơ xương của cô, nước mắt tôi chảy dài. Tôi không còn muốn surprise cô nữa. Tôi nói trong nước mắt:

- Con là Nhật Tân, đưa học trò mẫu giáo 4 tuổi của cô đây. Cô còn nhớ con không? Bà Nội, Ba Mẹ và chúng con đến thăm cô đây.

Đôi vai cô rung động, Cô khóc với những giọt nước mắt vui mừng. Cô muốn ôm tôi nhưng đôi cánh tay Cô nhỏ quá không đủ choàng qua người tôi. Tôi vương cánh tay to rộng của mình ra để ôm Cô, tôi nói: chúng con rất mừng vì còn được nhìn thấy Cô...

Vợ tôi trao gói quà và một bao thơ cho Cô, hỏi thăm bệnh tình của Cô và căn dặn Cô ráng uống thuốc để chóng khỏe và hứa sang năm chúng tôi sẽ trở về thăm Cô. Cô gật gật đầu mà không nói, có lẽ Cô biết rõ sức khỏe của mình hơn ai... Chiều xuống thấp và đèn đường được thấp lên, chúng tôi từ giã Cô vì biết Cô ngồi cũng đã lâu, Cô cần đặt lưng nằm xuống để nghỉ. Chúng tôi bịn rịn ra về, bàn tay tôi năm xưa nhỏ xíu trong tay Cô, thời gian 26 năm trôi qua, cả hai bàn tay Cô được nằm gọn trong một lòng bàn tay của tôi.

Quê hương tôi đổi thay, trường xưa cũng đổi thay, Cô giáo tôi đổi

thay già yếu theo tháng năm. Duy chỉ còn cái TÌNH NGƯỜI thì mãi mãi sống tràn ngập và trọn vẹn trong lòng... Chúng tôi trở về US và hay tin Cô giáo tôi đã qua đời. Tiếp nối 3 năm sau, trên đầu tôi mang vành khăn tang trắng: Ba tôi ra đi và 4 hôm sau bà Nội cũng vậy tay chào vĩnh biệt.

Ngôi viết bài về Cô giáo đầu đời của tôi, về buổi học đầu tiên đến trường, về mái trường xưa có Ông Bà Nội tôi, có Ba tôi..., tôi đã vẽ lại một bức tranh thật bình thường, bức tranh không pha nhiều màu sắc nhưng với nét vẽ tự nhiên không cầu kỳ, không nấn nót. Tôi vẽ bức tranh có hồn, có ý như lời Mẹ nói: Hình ảnh được lấy ra từ trong trái tim của tôi.

Tôi xin thấp lên những nén nhang mùi Trầm Hương, nay mong gửi đến:

- Ông Nội tôi, người đã dạy tôi từng tiếng nói của muôn thú, chúng cũng biết diễn tả nỗi vui nỗi buồn như con người.

- Bà Nội tôi, người đã thay Ông Nội tôi, mang những đứa con, những đứa cháu sang đất lạ quê người và đã nhọc nhằn dạy dỗ tất cả chúng tôi phải biết sống sao cho trọn Đạo Nghĩa.

- Ba tôi, người đã xây cho anh em chúng tôi một căn nhà với nền móng kiên cố, vững chắc. Chúng tôi sẽ không nghiêng ngã trên bước đường đời dù phong ba bão tố kéo đến.

- Nén hương cuối cùng, xin dành riêng cho Cô giáo Nhu của tôi, là một Cô giáo của tất cả bạn trẻ đầu đời cất chân bước đến mái trường PTG. Tất cả yêu thương Cô đã dành hết cho bạn trẻ chúng tôi nên Cô đã mỉm cười khi biết chúng tôi đã là những thành viên ưu tú khắp mọi nẻo đường... Cô ơi! Con mãi mãi là Nhật Tân của Cô.

Mong tất cả những người tôi yêu thương được an vui ở cõi Vĩnh Hằng.

Võ Nguyễn Nhật Tân

(tháng 7-2009, sinh nhật thứ 39)

trường xưa

trong

nỗi

nhớ ...

Phan Thanh Giản ba tiếng gọi thân thương gợi nhớ về một khoảng thời gian êm đềm, thời gian đẹp nhất của mỗi người. Bảy năm trung học - thời gian quá ngắn cho một đời người, nhưng lại có quá nhiều kỷ niệm cho một đời để thương để nhớ. Thời gian thấm thoát thê mà đã ba mươi lăm năm rồi trường ra đi. Thời gian như bóng câu trôi qua cửa sổ, thoáng đến thoáng đi, chỉ còn lại là mênh mông là chập chùng kỷ niệm. Kỷ niệm của thời áo trắng sách vở đến trường, đẹp ơi là đẹp. Nhắc đến trường, hình ảnh đập vào trí nhớ của chúng tôi là cái cổng trường. Không biết hai cây phượng vĩ trước cổng trường đứng đó tự bao giờ mà khi chúng tôi vào học nó đã cao lớn quá đầu. Tôi nghiệp hai cây phượng nhỏ bé mỗi ngày phải chịu trận với những trò đùa nghịch của chúng tôi, nào dựa, nào đẩy, nào xô, khi đứng yên không việc gì làm là gỡ vỏ cây ra chơi. Chứ ngày đó nào ai biết khắc nỗi nhớ lên cây như ông nhạc sĩ Võ Hoàng đã từng viết. Cành lá cây phượng cũng nào có được tha, những lúc sau cơn mưa lá cây còn ngậm nước, chúng tôi nhảy lên kéo xuống cho nước mưa rử xuống tóc các bạn rồi cười khúc

Quỳnh Thu

khích. Cành lá trở mình đau kêu rảng rác nhưng chúng tôi đâu thèm để ý , cứ tự nhiên nghịch phá. Hai cây bàng giữa sân cũng mang theo bao nhiêu là vết tích của chúng tôi . Những chiếc lá to xoè rộng ra để cho chúng tôi tha hồ viết tên mình lên đó , để ngày hôm sau lại vạch tìm kiếm tên mình trên từng phiến lá . Con nít ngây ngô , cứ ngỡ qua một đêm sẽ cao thêm một chút nên ngày nào cũng so bì cao thấp với cây bàng. Bẵng đi một thời gian - ba tháng hè - trở lại trường cây bàng đã bỏ chúng tôi vươn mình lên cao xoè tán rộng như người chị cả che bóng mát cho lũ em đùa vui .

Trường không còn nữa , không còn tên, không còn lưu lại một ăng xây lại to lớn hơn, đố đấu vết nào xưa cũHai dãy lầu đã bị san b sộ hơn , nhưng trong lòng của chúng tôi , những người học trò cũ của trường , ngôi trường năm xưa vẫn đẹp , vẫn đầm ấm thân tình , vẫn là nơi chốn tìm về cho những tình thân ngày cũ . Trường xưa không còn nhưng kỷ niệm vẫn còn , tình thầy trò bằng hữu vẫn mãi còn . Kỷ niệm theo năm tháng theo bước chúng tôi đến đủ mọi nơi trên thế giới , dù ở đâu, dù ở thời điểm nào chúng tôi vẫn là học sinh trường Phan Thanh Giản .

Không ai tắm hai lần trên cùng một dòng sông , nhưng chúng tôi lại được tha hồ ngụp lặn, bơi lội trên dòng sông ký ức , dòng sông kỷ niệm để tìm về với nhau . Bàng bạc trong trí nhớ của chúng tôi về trường xưa là hình ảnh những vị Thầy Cô khả kính , chúng tôi nhớ là ngày đó tuổi của các Thầy Cô là cũng bằng hoặc nhỏ hơn tuổi chúng tôi bây giờ . Nhưng sao ngày đó các Thầy Cô thấy nghiêm trang đạo mạo đứng đắn chứ không có đùa nghịch , quậy phá như chúng tôi bây giờ . Từ Thầy Cô chúng tôi đã học hỏi được nhiều điều bổ ích có lợi cho cuộc sống hôm nay . Có những bậc Thầy chúng tôi đã gọi bằng tên gọi rất thân thương gần gũi là BỐ : bố Đình thông thả từ tốn chậm rãi với cặp kính cận dày cộm , bố Thông ăn mặc rất lịch lãm như tây, chuyên la học trò bằng tiếng Pháp , bố Căn có khuôn mặt chữ điền thông minh đĩnh đạc thời giống Câu Ngô Đình Căn , bố Dung dáng người nhỏ nhắn , giọng nói cũng nhỏ nhẹ thì thầm , bố Xuân thì ôi thôi khỏi nói , thơ văn đầy bụng , học trò vừa hỏi xong là thầy có thơ văn minh chứng ngay , hình như trong bộ nhớ của thầy có dành một góc lớn cho thơ vănvì gọi là bố nên các thầy rất thương học trò và coi học trò như con , đối xử với tình cha con . Có lẽ nhờ vậy mà ngày nay trò xưa luôn luôn nhớ đến Thầy dù thời gian đã qua rất lâu . Ngày đó bước vào cổng chúng tôi sợ nhất là Thầy Võ Đình Trị , Thầy có khuôn mặt hiền lành nhưng nghiêm nghị , xử phạt công minh , lúc nào thầy cũng lăm lăm cây roi . Bước

vào, thầy chỉ nhìn thôi mà không nói nhưng học trò ai cũng sợ, nhất là các cô cậu thiếu bắng tên, áo bỏ ngoài quần, tóc dàilà lấm la lấm lét nhưng đâu thoát được ánh nhìn của thầy, thế là được mời đứng qua một bên nhận chịu hình phạt. Thế nhưng vừa bước ra khỏi cổng trường gặp là thầy đã cười tươi thăm hỏi ân cần

Quay về quá khứ, nhớ lại trường xưa, tìm về những ngày tháng cũ, nghe có vẻ hờ hào nhưng đó lại là những gì mà lứa tuổi chúng tôi đang làm, đang mơ, đang nghĩ. Đời sống với quá nhiều bận rộn nên đôi lúc chúng tôi đã tìm về khoảng lặng của quá khứ, nhớ lại chuyện xưa êm đềm cho tâm hồn được nhẹ nhàng, thanh thản. Và trường xưa là nơi chốn đẹp để tìm với kỷ niệm, nhất là hình ảnh dịu dàng của các cô giáo trong trường. Mỗi cô mỗi vẻ mười phần vẹn mười. Cô Tịnh dáng cao gầy có nhiều áo dài nhất, chúng tôi thường để ý và chưa thấy cô mặc trùng màu áo mỗi khi đứng trên bục giảng. Cô Mộc Lan đẹp quý phái, nhỏ nhắn, cô Huệ hiền lành, thương học trò, không khi nào la mắng, quở phạt cho nên hay bị chúng tôi vòi vĩnh đòi cô kể chuyện, cô Phụng dáng gầy mảnh mai, yếu đuối nên lúc nào cũng khoác trên người chiếc áo ấm mỏng hay dày tùy theo thời tiết. Cô Tú Phương ít nói tốt bụng, đã truyền dạy cho chúng tôi cách may vá thêu thùa, dạy rất tận tình thành ra khi chúng tôi vào đời bạn nào cũng giỏi may vá đan lát, có lợi cho cuộc sống gia đình sau này.

Trường xưa trong nỗi nhớ gói ghém nhiều điều không thể nào quên, nhất là bạn bè cùng lớp, những người bạn đã cùng nhau gặp gỡ mỗi ngày, cùng học, cùng chơi, cùng phá phách. Bạn bè thì có quá nhiều điều để nhớ, để nói, thôihãy để yên trong khoảng lặng của nỗi nhớViết làm sao cho hết tình thương của bè bạn, kể làm sao cho hết kỷ niệm với bạn xưa, nhớ làm sao cho đủ thời gian bảy năm bên nhau, hàng ngày đều gặp nhau vậy mà chỉ một ngày bạn nghỉ học là quay quắt nhớ nhung, vội tìm đến nhà để hỏi thăm tin tức. Bạn ta ơi, thương quá là thương!

Trường xưa ơi! Hãy sống hoài trong nỗi nhớ của chúng tôi.

Quỳnh Thu

Thanh Xuân - lục 2 ptq 75

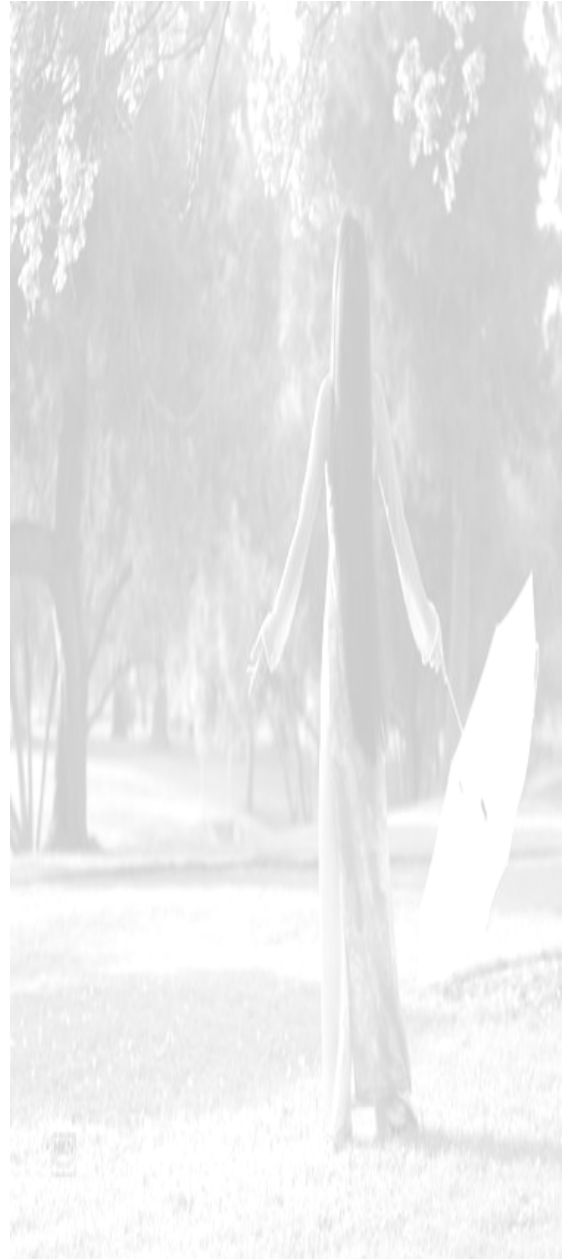
*Khi em đi xa,
Anh không buồn
Nhưng lại nhớ*

Một nụ cười thân tình
Không riêng cho ai
Một tà áo dài ,
Đi về lặng lẽ
Nắng sớm ban mai- bóng chiều tô vẽ
Đó là em cô giáo dịu dàng!
Em đã đi rồi
Quyên sách sang trang
Đợi chờ em , bao điều mới mẻ
Em có vui ?
Em có buồn ?
Anh đâu được còn chia sẻ ???
Chung một bầu trời mưa gió đôi nơi !
Hôm nay em đi
Em có ngập ngừng ngoái lại ?
Một đoạn đời qua , những bóng bạn bè ?
Nỗi nhớ nhung nhẹ nhàng những ngày hè
Rạng rỡ niềm vui trong ngày khai giảng
Con mưa chiều- Con mưa sáng
Con đường dài đầy bụi
Đã bao năm em vẫn đi về ?
Mai em đi
Em còn nhớ
Ngôi trường cũ nát

Ghế gầy - từng hư
Đám học trò nghịch ngợm
Đã lâu rồi là một mảng của đời em ?
Hôm nay em đi
Hòa Khánh sẽ buồn
Có nhiều người nhìn theo
Đường em qua không tuổi không đèo
Nhưng bao mắt nhìn ái ngại
Hôm nay em đi
Hãy nhẹ tay ga
Chạy xe chậm chậm
Con đường về đâu thẳng mãi em ơi !
Nỗi buồn chia xa khó nói thành lời
Anh chỉ mong trời vẫn xanh
Trời vẫn xanh trên tóc em
Trời vẫn xanh trên ngôi trường mới
Đời vẫn xanh trong căn phòng nhỏ
Đời vẫn xanh lối nhỏ em về
Mong một ngày nao em lại trở về
Thăm bạn bè xưa , thăm ngôi trường cũ
Nhớ một đoạn đời em đã chia xa....

Thanh Xuân

trường xưa

*Ngôi trường cũ ngày ta về thăm lại
Đâu mất rồi mái ngói cũ rêu phong
Hai dãy lầu tình tứ đứng song song
Không còn nữa ! chỉ còn trong dĩ vãng.*

*Mây trên cao, mây chùng như phiêu lãng
Mây nhấn dùm Thầy cũ với bạn xưa
Trường xưa ơi ! nhưng nhớ mấy cho vừa
Những ngày học ở trường Phan thanh Giản*

*Nhớ thuở đó ta hay cùng bè bạn
Thường rủ nhau đi dạo ở Bạch Đằng
Hay qua lại trên những chuyến đò ngang
Tuổi thơ ơi ! sao mà vui vui quá !*

*Đường Quang Trung cây cao dài bóng rợp
Lá nghiêng mình che nắng nhỏ em tôi
Môi tươi xinh, tà áo trắng dịu dàng
Như thế đó ! làm sao mà không nhớ .*

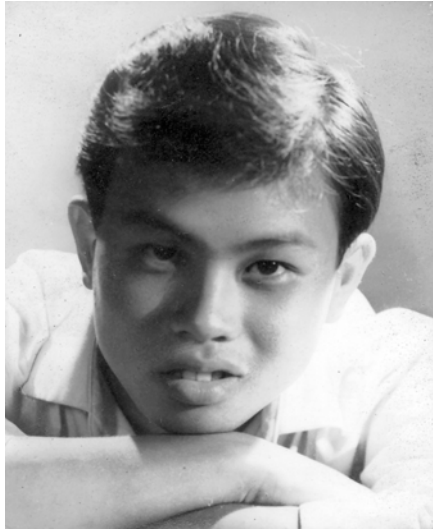
*Nhớ thì nhớ ! Nhưng ngày về thăm lại
Chẳng còn chi ngoài tiếc nuối ngậm ngùi
Người năm xưa nay tản mác muôn nơi
Không còn lại , một chút gì xưa cũ.*

*Trước cổng trường bâng khuâng ta tự hỏi
Phải làm gì khi trường bị mất tên
Trường xóa tên sao xóa hết tình thân
Tình thầy trò ở trường Phan Thanh Giản*

*Trường không còn ! Nhưng trường không hề mất.
Trong tim Thầy, Trò cũ của ngày xưa
Qua bao năm sáng nắng với chiều mưa
Lòng luôn nhớ ! Nhớ trường Phan Thanh Giản*

trần huyền linh

nhớ người

Nhớ về ai, hồn trắng mây khuất bóng
Trần tình buồn, mong hiểu thấu lòng nhau
Em ơi ! sóng vỗ bởi nhớ thương hoài
Tình khơi dậy, một hồi tim rướm máu

Mộc Thiên

Vương

Quốc

*Thương sông nhớ núi , chiều bên suối
Xa lắc trời quê, quanh cố hương
Miên man thoang thoang hương bông bưởi
Xanh mượt buông cau rợp bóng vườn*

*Mây nước buồn trôi, chân rong ruổi
Thôn làng hiu quạnh, vọng ẻnh ương
Quê hương xa lắc hồn mơ tưởng
Duyên gởi về đâu ? muốn tỏ tường*

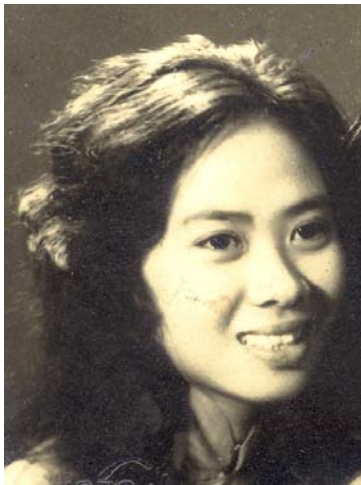
*Xa nhau gom hết tình chưa trọn
Dạ suốt lòng đau thắm nụ cười
Trăng lung linh mơ bóng tương phùng
Khóc người yêu dấu mộng tình vương*

*Đêm nay, khuya lắc sao còn thức
Bởi khóc tương tư, khúc đoạn trường ?
Tình mình tan vợi tim còn vương
Hỏi cố nhân ơi ! chớ ngại ngần*

mộc thiên

ngày ấy ...

BÂY GIỜ

Phạm thị Loan, từ 2, pty 58-64

Cho đến tận hôm nay, mỗi khi nhớ lại lần đầu tiên đứng lớp tại ngôi trường Phan Thanh Giản mến yêu, tôi vẫn còn bồi hồi, bồn chồn.

Ngày ấy, tôi mới lên xe hoa được vài tháng, ghé thăm trường cũ cùng với đức lang quân. Thầy Cẩn tay bắt mặt mừng, khi gặp ông xã tôi. Vừa là đồng hương lâu năm, vừa là bạn bè cũ, thầy Cẩn biết rõ khả năng lẫn học vị của chồng tôi. Thầy Trị và Ban Giám hiệu rất vui khi chồng tôi đồng ý sẽ cộng tác với trường, nhận dạy môn Văn vào lớp đệ nhất cấp. Sau đôi lần trao đổi, trò chuyện, thầy Cẩn báo lớp dạy và chương trình dạy cho anh. Ngày dạy đầu tiên: thứ sáu, cuối tháng 11 năm ấy. Tôi vui mừng vì được gián tiếp cộng tác với ngôi trường thân thương đã nhiều năm tôi gắn bó.

Không ngờ trước đó 1 ngày, anh bị trúng gió, khàn giọng, không thể đứng lớp được. Tôi đến báo tin cho thầy Trị, Ban Giám hiệu rất lo vì đây là buổi dạy đầu tiên, không thể xin thay thầy khác được. Ngay lúc đó, thầy Xuân vừa đổi giờ dạy, thầy Ban Giám hiệu và tôi đang lúng túng chưa biết xử

sự ra sao, thầy Xuân trấn an: “Loan là học sinh năng động và giỏi văn của Phan Thanh Giản mà! Em soạn bài trước, thầy sẽ giúp em đôi chút để em đứng lớp thay ông xã!”... Cho đến hôm nay, tôi vẫn nhớ ánh mắt hiền hậu, ân cần của thầy Xuân, vị ân sư đáng kính mà tôi được thọ giáo nhiều năm.

Thế là tôi ngẫu nhiên trở thành cô giáo dạy văn lớp đệ lục sáng hôm ấy. Bài giảng văn: “Con gà chọi” của nhà văn Tô Hoài tôi đã đọc đi đọc lại, tìm ý chính, gạch dưới những câu văn hay, soạn câu hỏi, nhẩm đi nhẩm lại vài câu trả lời theo từng tình huống, ngữ cảnh... Đứng trên bục giảng, tôi thấy tự tin lạ lùng. Nhớ lại ánh mắt, nụ cười của thầy Xuân, thầy Tri, thầy Cẩn khuyến khích, tôi vững tin hơn. Nhóm học trò đơn sơ, hồn nhiên, dễ thương như thả hồn mình theo

Ngày Ấy ...ptq 58-64

từng ý tưởng của tác giả. Tôi hướng dẫn các em ghi lại những câu văn súc tích, gọi hình, nhiều màu sắc, cách ngắt câu đúng lúc, hợp tình, hợp cảnh, những điệp ngữ, những từ láy được dùng rất nhiều xuyên suốt cả bài văn... Cũng tại lớp học này, trong ngôi trường thân thương dấu ái này, tôi đã được thầy cô tận tình hướng dẫn, nay đủ lông, đủ cánh, tôi trở về làm cô giáo trường xưa! Dù chỉ để dạy thay cho chồng tôi một buổi, nhưng tôi thấy lòng mình ấm lại, tràn ngập những kỷ niệm thân thương tuổi hoa bướm, học trò. Sáu mươi phút trôi nhanh, tôi muốn níu kéo thời gian lại để đắm mình trong ánh mắt an nhàn, thư thái, hồn nhiên, đơn sơ, dễ thương diệu vợi của từng em học sinh tôi đã được gặp gỡ. Tôi muốn bay về với anh: “Thật tuyệt vời khi anh nhận dạy cho Phan Thanh Giản”. Niềm vui của tôi sẽ làm anh chóng bình phục và anh sẽ đến lớp sớm hơn.

Bốn mươi năm sau, nhớ lại bao kỷ niệm đã qua, tôi vẫn bồi hồi xúc động. Ngôi trường xưa với 2 dãy cầu thang đan chen kỷ niệm, hàng phượng vĩ đỏ ối thiết tha, tình bè bạn êm đềm diệu vợi, nghĩa thầy cô sâu thẳm kính yêu. Bốn mươi năm qua, tôi đã lên chức bà nội, bà ngoại từ lâu nhưng bao kỷ niệm cũ vẫn tràn đầy trong tôi. Tôi không cảm thấy phải “vĩnh biệt mùa hè” như nhà văn Nguyễn Đông Thức đã viết. Ngày ấy, trong tờ bích báo tuổi học trò, tôi vẫn tâm

đắc với ai đó đoán khúc:

“Mẹ thương chín tháng cưu mang,
Thầy thương cho cả trí ngoan cuộc đời”.

Mẹ cưu mang 9 tháng để tôi có hình hài bụ bẫm và khôn lớn như ngày hôm nay. Còn thầy cô miệt mài bụi phấn trắng, bảng đen giúp tôi tiếp cận với thế giới văn học, khoa học muôn màu, muôn vẻ để tôi vững tâm với hành trang đức dục, trí dục, thể dục... mạnh dạn,

và ... bây giờ

vững tin bước vào đời. Cái ngôi bậc Quân-Sur-Phụ thời phong kiến ngày xưa có một chừng mực nào đó đã nói lên vị thế ưu việt về vai trò của người thầy cô giáo, một vị thế trung tâm, bất biến, trường tồn.

Tôi vẫn nhớ như in, sau biến cố 1975, thầy Xuân phải sống bằng nghề tay trái. Thầy cô và cả người nhà nhận đóng sách. Tôi xót xa khi thấy thầy chậm chạp xếp từng tập giấy, dán từng tấm bìa, khâu từng gáy sách. Từ một giáo sư ở đại học Văn khoa, “Ai là tác giả đích thực Chinh phụ ngâm khúc của Đặng Trần Côn?”, bây giờ thầy ngồi đó, chăm chút, tận tụy với nghề tay chân, kiếm sống từng bữa.

Trò cũng xót xa nhưng chẳng có gì phụ giúp thầy??? Rồi thầy yếu dần, yếu dần, nhưng cũng đã viết xong “Kỷ nữ họ Tống”, pho tiểu thuyết dày 400 trang. Ngày kỷ niệm 50 năm thành lập trường, thầy đi xe lăn đến dự! Thầy Thông, cô Phụng, thầy Dung, thầy Quý, thầy Ninh đã lần lượt ra đi về cõi vĩnh hằng. Thời gian đã nghiền nát bao hình ảnh cũ nhưng mọi tâm tư, tình cảm vẫn còn đó, vẫn tồn tại mãi trong từng thành viên Phan Thanh Giản mến thương.

Tôi vào Sài Gòn thăm rể và con gái, làm ở Tòa Đại sứ Mỹ. Đang riu rít với bảy cháu ngoại thân thương, Kim Vân phone cho tôi: “Cô Tuyết Anh ở Viện trên quận 10”. Tôi tức tốc đến thăm cô, dù đã có chuyến bay về Đà Nẵng cùng ngày. Tuệ, con gái cô đón tôi ở cổng bệnh viện, Lộc Hà, em tôi là bạn thân của Tuệ. Gặp cô Tuyết Anh, bại nửa người bên trái,

tôi không khỏi bồi hồi, xúc động. Tôi khó cầm được nước mắt khi viết lại những dòng chữ này. Ngày xưa, cô Tuyết Anh thương tôi rất nhiều. Là dân Lycee Pascal, tôi qua Phan Thanh Giản nên Pháp văn nhuyễn như, analyse grammaticalemente tôi thường được điểm cao, phát âm chuẩn mực, có âm điệu... Cô thương tôi và tôi rất quý mến cô, một giáo sư tận tụy, yêu nghề, phương pháp giáo dục tuyệt vời! Ít khi cô phải quở phạt học trò, nhưng ai cũng quý mến cô. Nửa thế kỷ qua, tôi đã hoa râm, cô thì bạc trắng, nhưng nét dịu dàng, mặn mà, quý phái của cô vẫn đậm nét như xưa. Cô trò cầm tay nhau, ngôn từ như bất lực! Cô nhìn tôi, ánh mắt cô muốn nói với tôi nhiều, thật nhiều. “Cám ơn con, từ Đà Nẵng vào thăm cô”. Tôi thổn thức trong nước mắt trào dâng: “Con mong cô mau khỏe”. Tuệ ghé

sát tai bên má cô Tuyết Anh: “Má em hỏi chị Loan vào Sài Gòn lâu chưa? Gia đình chị thế nào?” “Con vào lo cho con gái và con rể đang làm ở Tòa Đại sứ Mỹ tại Sài Gòn. Chiều nay con về Đà Nẵng. Nghe tin cô đau, con bỏ tất cả đến thăm cô”. Cô mỉm cười, nụ cười hiền hòa,

Kiểm tìm kỷ niệm ...

phúc hậu. Cô nhắc Tuệ rót nước cho tôi, tôi cảm động quá! Lúc nào, ở đâu cô cũng chân tình và lịch sự. Cô là nữ sinh Đồng Khánh mà. Cô hỏi chuyện hoài, dù cô rất mệt, cô vui lắm khi nghe tôi kể vợ chồng tôi hạnh phúc, các con thành đạt, hiếu thảo; dâu rể hòa thuận, đầm ấm, các cháu nội ngoại chăm ngoan, học giỏi...

Nửa giờ ngồi bên cô nhanh như chớp mắt, nhiều bệnh nhân gần đó ngạc nhiên khi thấy bà cụ 83 tuổi, đẹp lão, phúc đức, luôn có học trò đến thăm, và học trò cũng đã tóc bạc, da môi!

Về lại Đà Nẵng, nghe tin ban biên tập ĐS 2009 kêu gọi viết bài, tôi vừa lo việc nhà bẽ bộn, lại thêm trọng trách ở chùa Tỉnh Hội, chùa Diệu Pháp, chùa Bát Nhã,... vừa luôn bị bao vây bởi bầy cháu nội ngoại ríu rít như chim, eo sèo cả ngày, tôi vẫn cố chạy đến Nguyễn Hữu Tùng mãi tận Hòa Khánh, rồi đến Nguyễn Văn Nam, thi sĩ của Tứ 2 ngày xưa, Trần Đình Kiểm, bút hiệu Trần Đình Mân Quang với nhiều tập thơ in sẵn, lên cả bác sĩ Tăng Miên để hỏi bà con viết bài. Nhóm đàn em năng động, thì mình là đàn anh, đàn chị càng phải góp phần tích cực. Cháu nội thấy tôi viết tay mệt mỏi, gõ vi tính 2 ngón chậm chạp, cháu đề nghị: “Bà nội để con dàn trang vi tính cho, con đánh mười ngón mau lắm. Ba con mua cho con máy in rồi! Con in cho bà nội!”

Thế là cả gia đình tôi cùng chung phần cho đặc san! Còn niềm vui nào bằng!

Đang chạy bài cho đặc san, tôi nghe tin Trần Thị Chót, cựu học sinh Phan Thanh Giản lớp Tứ 2 (niên khóa 1963-1964) với tôi đang xạ trị tại bệnh viện Trung ương Huế - ung thư giai đoạn cuối. Chót độc thân nhưng rất chan hòa với mọi người, trước đây Chót rất năng nổ trong việc thiện nguyện. Bị ung thư, Chót vẫn góp phần cho nồi cháo tình thương của các ni cô. Chót luôn âm thầm đón nhận cơn đau. Hôm Lựu từ Mỹ về, Chót cũng đến họp bạn với lớp cũ. Tôi đến, nhóm

trưởng cựu học sinh Phan Thanh Giản Nguyễn Hữu Tùng kêu gọi mỗi bạn góp phần cho Chót, nhưng chưa thấy động tĩnh gì. Tôi hy vọng sẽ xin các bạn bên chùa tiếp sức. Tôi cầu mong Chót khỏe để được gặp lại quý thầy cô và các bạn trong đại hội toàn trường Phan Thanh Giản 2010 sắp tới.

nhà thơ trần đình mân quang - ptq 61-67

Một ngày như mọi ngày, cuộc sống cứ đều đều trôi qua. Thấm thoắt đã gần đến tuổi (xưa nay hiếm), còn gì cho tuổi học trò hoa bướm ngày cũ, còn gì cho những ước vọng thăng trầm đã qua. Bên kia những gì đang đọng đây trong tầm tay, đang lắng đọng trong ký ức, tôi vẫn thầm nhận ra ánh sáng chói lọi, khởi sắc ở cuối con đường tìm kiếm của thân phận con người. Tiếng mõ đều đều như kéo lòng tôi chùng xuống, tận sâu thẳm bến bờ mong đợi, tiếng chuông thánh thót như mở lòng tôi vươn lên cõi Niết bàn bất tận vô biên. Đắm mình trong thiền niệm, tôi cảm nghiệm thật sâu sắc, miên tượng.

*“Trong nước bùn chỉ là bùn
Ngộ ra mới thấy trong bùn có sen”*

*Phạm Thị Loan
Đà Nẵng 4-09*

thường nhớ bạn

Tôi và Đức Hiền chơi với nhau từ hồi còn nhỏ . Hiền thuộc loại cậu ấm vì ông bà cụ sinh toàn con gái , chỉ có Hiền là quý tử . Tôi học Phan Thanh Giản còn Hiền học Tây Hồ . Đến năm đệ tứ Hiền mới về Phan Thanh Giản cùng học lớp tứ hai với tôi (niên khóa 1961-1962) . Cả hai đứa cùng yêu thích thơ và tập tò làm thơ , hễ làm được bài nào thì trao đổi cho nhau , đọc và góp ý . Hiền làm thơ rất hay và cũng rất đa tình lãng mạn. Hiền yêu một cô bạn cùng lớp (yêu đơn phương) cùng nhóm thơ với chúng tôi : Hàn Ly Hương . Sau năm 1975 , nghe nói cô ấy định cư tại Mỹ nhưng không có tin tức gì cả . Thời ly loạn chinh chiến Hiền vào binh chủng Không Quân , còn tôi tiếp tục học thêm ba năm nữa . Từ đó chúng tôi không gặp nhau .

Năm 1980 , tôi và Phạm Thị Loan tìm lại một số bạn cũ học cùng lớp hiện còn sinh sống ở Đà Nẵng tổ chức họp lớp . Tôi xem danh sách bạn bè không thấy có tên Đức Hiền . Tôi bảo Loan cố gắng tìm cho được bạn tôi . Ba ngày sau Loan gặp tôi : “ Mình tìm ra Đức Hiền rồi , địa chỉ đây” . Từ đó hai đứa chúng tôi gặp nhau thường xuyên và tình bạn lại gắn bó như xưa , hễ hai, ba ngày không gặp nhau là nhớ quay nhớ quắt . Nhưng định mệnh thật khắc nghiệt , năm 2002 Hiền bị áp huyết cao và qua đời vào ngày 15- 2 / ÂL . Thế là tôi mất đi một người bạn thân thiết của thuở thiếu thời , như cụ Nguyễn Khuyến mất Dương Khuê , Bá Nha mất Tử Kỳ .

Bài thơ “ Khóc Bạn” là một nén hương lòng tôi thắp lên để thương nhớ Đức Hiền bạn của tôi .

NGUYỄN VĂN NAM

ptg1958- 1962

Khóc bạn Khóc bạn

Thương nhớ Đức Hiền
(1944- 2002)

*Còn đâu nữa những ngày thân ái cũ
Chim lià đàn bỏ bạn hữu chơ vơ
Để lại sau lưng nỗi nhớ vô cùng
Của bè bạn cả một thời đáng nhớ.*

*Ta vẫn biết cuộc đời là cõi tạm
Sao lòng mình cứ trăn trở đau thương
Thấy mắt mát, xót xa trong tâm khảm
Thiếu một người như vắng cả đời ta*

*Nhớ những lúc ngồi bên nhau tâm sự
Kể chuyện xưa , ngâm lại mấy câu thơ
Của một thời của người thương mến cũ
Chưa gặp một lần từ dạo chia xa.*

*Thế là hết , đàn Bá Nha đập vỡ
Bạn đi rồi ta tâm sự cùng ai ?
Tuần một lần , chưa gặp nhau là nhớ
Nay biệt ly ai đong nhớ cho đầy.*

*Thế là hết bạn rời xa cõi tạm
Vĩnh biệt trần gian về cõi vĩnh hằng
Để lại sau lưng những tiếc thương vô hạn
Của người thân ...bằng hữu một thời.*

*Đây một nén hương lòng xin tặng bạn
Bao năm qua ta giữ mãi trong lòng
Tâm sự đây vơi nay đành giấu kín
Mặc đời mình còn nhiều nỗi long đong .*

Nguyễn Văn Nam

một chuyến đi

bút ký về chuyến đi tham dự đại hội 4 tại little saigon 2008 - *người houston*

Chúng tôi rời nhà lúc 5 giờ sáng , Houston cuối tháng tám bước vào tháng chín thường có những cơn bão , tôi nhớ cũng trong thời điểm này bốn năm về trước trong một chuyến đi xa , máy bay rời phi trường trong khi một cơn bão đang chuẩn bị tiến vào thành phố . Mưa to gió lớn , ai cũng lo sợ , máy bay rung lên khi cất cánh . Hôm nay lại khác , trời trong , không khí dịu mát , xa lộ 290 dẫn đến phi trường vắng ngắt , thứ bảy , cuối tuần , 5 giờ sáng mọi người còn say ngủ . Với tốc độ 80 cây số một giờ chúng tôi đến chỗ gửi xe của phi trường Hobby chỉ mất nửa giờ mà bình thường thì cũng phải mất hơn một giờ . Vừa mới đậu xe trên tầng hai của Parking Garage \$4.99/ 1 ngày, đang lui cui mở trunk lấy hành lý thì đã thấy chiếc Airport Shuttle ở đâu trờ tới . Người tài xế nhanh nhẹn bước xuống giúp chúng tôi mang hành lý lên xe . Chỉ năm phút sau chúng tôi đã có mặt tại Southwest Airline Terminal, sau khi nhận tiền tip, người tài xế xe bus chúc chúng tôi thượng lộ bình an và anh hy vọng sẽ

gặp lại trong chuyến trở về .

Chúng tôi ra khỏi khu vực kiểm soát hành lý sau những thủ tục phiền toái, phi trường Hobby chỉ là một phi trường phụ của thành phố Houston nhưng cũng rộng lớn lắm , đi mỗi cả chân mới đến được gate 39 , nơi chuyến bay 917 sẽ khởi hành vào lúc 8giờ 45 sáng . Mới hơn 6 giờ còn sớm chán ! Đi một vòng xem cảnh xem người , những sạp báo , những quán bán thức ăn mới bắt đầu rục rịch mở cửa , hành khách còn thưa thớt , lác đác . Ngoài kia trời chưa sáng tỏ, mặt trời còn dấu mình trong làn sương mỏng , những đèn hiệu xanh đỏ của phi đạo thẳng tắp , hun hút dài như không bao giờ dứt trong màn đêm . Mỗi lần đi xa là một lần lao xao , mong ngóng ,

nôn nao, đợi chờ , nhất là lần này đi tham dự ngày họp mặt của cựu học sinh trường Phan thanh Giản hải ngoại thì cảm giác xôn xao như lại tăng thêm. Được gặp thầy, gặp bạn , gặp lại những khuôn mặt, những kỷ niệm của một thời bảng đen, phấn trắng . Chúng tôi, hai vợ chồng cùng có bảy năm trải qua thời trung học dưới mái trường Phan Thanh Giản Đà Nẵng, từ lúc những cây bàng trong sân trường mới bén ngọn đến lúc chúng xum xuê che mát cả một góc sân , từ lúc hàng phượng vĩ trước cổng trường mới vừa đâm tay với đến khi chúng trở bông đỏ rực trong nắng hè . Cả một trời kỷ niệm đáng nhớ, đáng yêu, ...nên mỗi lần hội ngộ , nếu có điều kiện là chúng tôi đi ,

và đây là lần thứ hai trong bốn lần hội ngộ. Chuyến đi đã được chuẩn bị từ sáu tháng trước, rủ rê bạn bè , đặt vé máy bay sớm nên rẻ chỉ có 99dollars /one way , khách sạn 240 dollars cho 3 đêm với 50 dollars đồ xăng free , thuê xe 19.99 / ngày rất là good deal . And here we go . Máy bay rời phi đạo, tiếng động cơ phá tan bầu không khí yên lặng của buổi sáng sớm . Nhìn qua khung cửa phi cơ những khối không khí như bị uốn cong lại trong khi máy bay nặng nề lướt qua vùng không khí thấp để đi vào vùng bão hoà bỏ lại phía sau thành phố Houston bao la sáng rực với hàng triệu ánh đèn nhấp nháy bên dưới . Trời bắt đầu hừng sáng , những tia sáng chói lọi từ phương đông xuyên qua dải mây trắng đục vào thân phi cơ phản chiếu lại rực sáng. Một ngày mới bắt đầu và chúng tôi cũng bắt đầu chuyến hành trình tìm về kỷ niệm . Trời trong xanh , gió nhẹ , máy bay lướt nhẹ nhàng êm ái xuyên qua những làn mây trắng như tuyết lững lờ, không gian tuyệt diệu làm chúng tôi nhớ đến bài hát tuyết trắng của nhạc sĩ Trần Thiện Thanh viết cho những chàng phi công ngày nào: “ nhẹ cao vút cao , mây trời kết thành một vùng tuyết trắng ngần, tuyết ơi xin nhuộm trắng trong tâm hồn em gái nhỏ tôi thương ..”

Phi cơ lắc mạnh khi bước vào không phận Los Angeles, cô nữ tiếp viên xinh đẹp nhắc nhở mọi người thắt giầy an toàn để chuẩn bị hạ cánh , sương mù giăng dày đặc ngoài khung cửa , ở đây lúc nào cũng vậy , mây xám và sương mù luôn vây phủ . Máy bay lắc mạnh và lên xuống từng hồi khi chạm vào những khối mây khổng lồ bay ngược chiều . Phi cơ phải vòng qua vòng lại vài lần mới đáp được , chúng tôi thở phào nhẹ nhõm . Với hành lý gọn nhẹ , chúng tôi nhanh chóng luôn lách qua làn sóng người đông đúc nhộn nhịp ở phi trường để ra cổng chính đón shuttle bus đến chỗ thuê xe của hãng Advantage Rent A Car. Chiếc Chevrolet Cobalt của GM hai cửa gọn nhẹ , ít hao xăng , rẽ tiền, nhưng chạy rất vững và đầm, lướt êm nhẹ trên freeway , tôi bàn với

bà xã có lẽ chúng ta sẽ xem xét chiếc xe loại này cho lần mua xe tới .

Freeway South 405 đưa chúng tôi vào khu vực Little Saigon sau hơn nửa giờ lái , exit Elegender queo trái , chúng tôi đang chạy dần đến gần Mile Square Park nơi tổ chức ngày Picnic. Sáng thứ bảy mới 10 giờ sáng , còn sớm , không khí California trong lành, nhiệt độ trên dưới 70, độ ẩm thấp rất khó tìm được ở Houston, quay cửa kính xuống , chúng tôi tha hồ tận hưởng hết không khí mát lạnh của vùng đất vừa mới đến . Đường Edinger với 4 lanes rộng rãi, thoáng mát, những hàng cây trác bách điệp điệp đang còn đọng sương mai vươn mình trong nắng sớm . Chúng tôi thích loại cây này, đẹp, nên thơ tạo nên một nét đẹp đáng yêu , dịu dàng thu hút . Nhìn chúng làm chúng tôi nhớ đến những hàng dừa, hàng cau cao vút ở quê nhà tuy không đồng loại nhưng cũng mang dáng dấp nên thơ, để nhớ lại quê nhà của những ngày tháng cũ . Miles Square Park đúng như tên gọi xanh ngát tỏa rộng , bao quanh bởi bốn con đường Euclid , Edinger, Brookhurt và Warner..., giống như một khu rừng giữa lòng thành phố ... Bốn năm trước, hội ngộ lần thứ nhất cũng tổ chức tại đây , dọc theo con đường Edinger , năm nay cũng tại đây nhưng lại dời qua con đường khác , thành ra khi chúng tôi lần theo lối cũ lại bị lạc , lại phải cầu cứu em Thanh Nhạn . Tìm chỗ đậu xe hơi khó khăn vì giờ này người ta đi tập thể dục , sinh hoạt ngoài trời hơi nhiều, nhưng rồi cũng tìm ra một chỗ cho xe mình . Vẫn cái bandroll màu xanh quen thuộc: “ Hội Ngộ Cựu Học Sinh PTG Hải Ngoại Lần Thứ Tư” . Năm nay có vẻ đông hơn , đặc biệt là có sự hiện diện của

nhớ người xưa

*Làm sao nghe lại tiếng ve sầu
Tưởng tượng trường em phượng nở nhiều
Pháo đỏ tường hồng đôi guốc nhẹ
Giọng cười trong trắng dáng ngây thơ.*

*Tắt cả trời thơ của tuổi thơ
Em là giấc mộng tuyệt vô bờ
Ngày xưa phượng đỏ , lời quên ngỏ
Bây giờ nghĩ lại , nhớ tiếc thương.*

*Từ già sân trường một sớm mai
Tâm tư vàng vọt nỗi u buồn
Tóc Liên đã ngã màu thương nhớ
Liên nhớ trường xưa , hay nhớ anh ?*

**VŨ MỘNG NGỌC
12 A niên khóa 70-71**

Để nhớ lại cô bé Hồ Thị Hồng Liên
Lớp Lục I, niên khóa 68

Thầy Hiệu Trưởng Lê Quang Văn , và phu nhân , rồi thêm một số anh chị em cựu học sinh đến từ Việt Nam nên lần họp mặt này có

**Mile square park,
Fountain View , CA**

một cái gì đó vui hơn, thân tình hơn, ý nghĩa hơn, mời gọi hơn nên các cựu học sinh về dự nhiều hơn. Đến giữa trưa thì một góc công viên đông nghịt, từng tốp , từng nhóm lớp nói, lớp cười rôm rã , đây nhóm 69 , đó nhóm 71, 72 rồi nhóm 73, 74

Dưới những bóng cây râm mát là lao xao tiếng nói cười rộn ràng, những cái bắt tay thật chắc, những vòng ôm thân ái, những câu chuyện nói hoài không hết chuyện, chuyện mới , chuyện cũ , chuyện ngắn, chuyện dài, chuyện trường chuyện lớp ngày xưa, chuyện đời sống sinh hoạt trên xứ người ... Tôi thuộc lớp đệ thất 2 , ban Pháp Văn học từ 62-69, những bạn bè thân thiết cùng ngồi một bàn , cùng chơi một group ngày xưa không ai qua Mỹ được, nhưng nói đến liên lớp 62-69 thì rất đông trong mỗi lần họp mặt . Ngoài các bạn Hoàng Văn , Ái Cẩm, Thái Khải Mạn , Ngô Lệ Mỹ ... ở ngay Little Sai-

gon, còn có Trịnh Triệu Quý , tên này rất ít xuất hiện nhưng lần này lại có mặt tại đây, hẳn cùng với Hồ Văn Doanh, người đẹp Ly Lan đến từ Dallas . Doanh vẫn như ngày nào ăn to nói lớn , tiếng hân oang oang đứng góc nào cũng nghe , Ly Lan nhỏ nhắn vẫn còn dáng dấp của giai nhân một thời mềm mại như con mèo nhỏ ngái ngũ trong tay aimong manh như một cành lan . Có Lê Thành Kiệt từ San Jose xuống , có Nguyễn Văn Minh Hoàng từ vùng Pomona qua , ăn nói từ tốn , nhẹ nhàng nhưng uống rượu không thua ai . Hẳn nói nhỏ với tôi sau Picnic tới nhà hẳn nhận với nhóm 69, nhưng mà tôi không thể đi được vì bà xã đã ghi tên tham dự đêm PTG bỏ túi tại Bamboo Café rồi . Tiếc quá ... Kiệt thì thâm bên tai tối mai đêm dạ tiệc tau đem chai rượu vô túi mình lai rai . Còn có Lê Thị Thương mới đến Mỹ được vài tháng , hiện đang ở Florida . Thương vẫn vậy , bình dị , vui vẻ , niềm nở với bạn bè . Đặc biệt nhất là có Nguyễn Thanh Có đến từ Việt Nam . Có không nhận ra tôi vì tôi có quá nhiều thay đổi trong vóc dáng , nhưng Có vẫn còn nguyên những nét cũ , với dáng

Hình kỷ niệm Đại Hội 4

đáp thư sinh nhỏ nhắn, ăn nói nhỏ nhẹ. Hẳn là một trong những thằng bạn biết ăn diện từ những ngày còn đi học ở trường PTG , với nụ cười hiền hậu , nhìn hẳn tôi cứ tưởng tượng đến hình ảnh

Về đâu một cánh chim chiều
 Buông khuâng trước gió cô liêu giữa trời
 Bên Đông hai tiếng à . . oi
 Bên Tây kẻo kẹt ru hời nắng trưa
 Kẻo kẹt võng đưa à . . oi
 Mẹ tôi đất lạnh , tôi thời ở đâu ?
 Mẹ ơi , nhớ bát canh bầu
 Con ăn mau lớn , con đâu chưa về !
 Mẹ dạy hai tiếng tình quê
 Lề xưa không giữ chân lê xứ người
 Xứ người năm bảy xứ người
 Xứ này biên biệt Mẹ sao đi tìm
 Mẹ ơi , xin mắng con thêm
 Để con còn biết Mẹ tằm được trâu
 Ngó lên trời rộng thâm sâu
 Mấy lần con nguyện năm sau rồi về
 Bên con hai tiếng tình quê
 Xóm làng thôi thúc lời thề héo hon
 Ngày dài tháng rộng hao mòn
 Con chưa về được ruột chơn đắng buồn
 Trên trời chim môi cánh bay
 Bóng chiều đã tắt heo may ngập ngừng
 Phương nào Hòn Kẽm , Đá Dừng
 Con nay nhớ Mẹ đếm từng cánh chim
 Nhớ câu Hòn Kẽm , Đá Dừng
 Thương Cha nhớ Mẹ quá chùng Mẹ . . oi .

LÊ CẨM THANH Tampa FL

một thư sinh nhỏ nhả gần 40 năm về trước . Bên cạnh hẳn là Nguyễn Thanh Tiến của một thời chung diện lịch lãm , con trai Đà Thành . Lại còn có Hoàng Thị Ngọc Linh , cô bạn ngày xưa đi học cùng đường, con đường đến trường lại dài nên có nhiều kỷ niệm khó quên , Linh đến từ Canada. Còn có Diệu Liên vẫn luôn luôn sốt sắng với sinh hoạt trường lớp, ngôi cách tôi chỉ có một lối đi trong những ngày tháng trung học thể mà chẳng nhận ra tôi trong lần trở về, có Tường Vi nghịch ngợm, nhí nhảnh của một thời áo trắng mà bây giờ nhắc tới là tôi nhớ ra liền, rồi có những người bạn cùng lớp mà đã qua nhiều thập niên chúng tôi không thể nào nhớ nổi .

Công viên Miles Square ngập tràn ánh nắng, cái nắng nhẹ huu huu trong một ngày đẹp trời Cali được tô điểm thêm đẹp, thêm tươi với những thời trang Picnic của học trò Phan Thanh Giản . Những chàng trai PTG dù tóc đã điểm sương , muối nhiều hơn tiêu nhưng vẫn còn trẻ trung trong quần Jean áo thun hay hoa hòe sặc sỡ của xứ Hawai . Các nữ sinh PTG thì khỏi chê dù đã trải qua một thời bận bịu với chồng con , cháu chắt , cơm áo gạo tiền nhưng vẫn còn giữ mãi được nét duyên dáng , tươi mát trong trang phục Picnic thật hợp cảnh, hợp thời . Cho dầu đã hơn 30 năm xa trường xa lớp , các kiều nữ PTG vẫn còn giữ được nét đẹp của ngày xưa hoàng thị, vẫn nổi tiếng là ngôi trường có nhiều người đẹp nhất thành phố. Đặc biệt là các chị trong ban tổ chức mặc áo bà ba tạo nên một nét độc đáo , một sắc thái riêng biệt cho lần hội ngộ lần thứ tư này . Hình ảnh mộc mạc, quê mùa này đã gợi

nhớ về quê hương , nhớ Hội An , Đại Lộc , Hoà Vang , Duy Xuyên ... nhớ đến những bà mẹ Việt Nam một đời kham khổ , lao đao. Camera , Video ,

Nét đặc biệt của Đại Hội 4

bấm tắc liên tục , những nụ cười thật tươi , những khuôn mặt thật rạng rỡ , những bộ điệu làm dáng duyên làm dáng trông rất xi nê . Thầy Hiệu Trưởng Lê Quang Văn đến từ Việt Nam là cái đích của buổi họp mặt , các cô cậu học sinh đều muốn có

một tấm hình chụp chung với thầy cô để kỷ niệm , thành ra Thầy chỉ cười thôi cũng đủ mệt lắm rồi nói chi đến trả lời những hỏi hỏi vu vơ , lảm lảm đại loại như : Thầy nhớ em không ? em là trò này, trò nọ v.v....Cạnh đó là thầy Võ Anh Dũng luôn luôn là con chim đầu đàn của PTG hải ngoại , Thầy luôn nhận được sự quý mến tôn trọng của học sinh mà hôm nay các em xem thầy như một người anh cả . Chia ly rồi hội ngộ, những người bạn của một thời dưới một mái trường đã chia ly gần bốn chục năm giờ lại họp đàn , ngậm ngùi , nhớ tiếc . Tóc xanh giờ đã muối sương, ngồi lại nhìn thời gian, tiếc thương ngày cũ, quá khứ được vén lên nhìn lại...để thấy bè bạn cũ kể còn người mất, kẻ ở lại người ra đi , bên này bên kia ... mới đó mà giòng đời trôi quá nhanh , nhìn lại mình đời đã xanh rêu ...đã qua ba , bốn chục năm rồi .

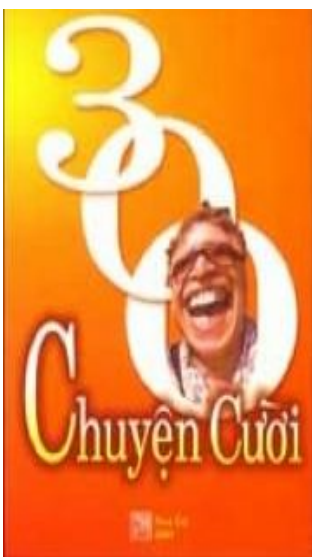
ký tên lưu niệm

Theo lời mời của anh bạn niên khóa 72, tan Picnic chúng tôi đến nhà anh . Anh Nguyễn Cửu Tuấn , em trai của cô Nhi . Là khách lạ của vùng Cali , vất vả một hồi với xe cộ đông đúc, đường dài của freeway 22 , rồi 75 rồi... Cuối cùng cũng đến được ngôi nhà xinh xắn của anh . Đến đây chúng tôi gặp lại thầy Dũng , các bạn niên khóa 72 và có Trịnh A niên trưởng khóa 21 HQ/NT hiện là rể của PTG ĐN . Căn nhà thật rộng , thật đẹp như một

ngôi biệt thự , sân trước , sân sau được landscape rất công phu , mỹ thuật . Ngôi trong nhà thủy tạ bên cạnh hồ bơi , vừa nhâm nhi vừa nghe anh kể con đường công gai dẫn đến thành công của anh trên xứ người . Chiều xuống , những tia nắng vàng rải nhẹ sau vườn, xuyên qua hàng cây trắng bạch điệp xanh ngắt rớt xuống mặt hồ phản chiếu lấp lánh lên những bệ đá lóng lánh . Trời lạnh lạnh của những ngày đầu thu đủ để nhớ đến những ngày đầu Xuân ở quê nhà , ngày xưa ở quê nhà gió cũng hiu hiu lạnh lạnh ngôi trong quán nhìn những ly cà phê bốc khói, ấm lòng trong những tình khúc yêu thương.

Chúng tôi rời nhà anh để trở về khách

sạn tắm rửa chuẩn bị cho cuộc vui đêm nay . Trời tối , đường lạ , nên lạc lối đi về , loay quanh lên xuống một hồi mới định hướng được và tìm ra đích . Tối nơi đã có vợ chồng Kim Liên , bạn bà xã đang chờ ở parking . Sau khi check in , vội vã tắm rửa rũ bụi đường xa , chúng tôi cùng đi đến Bamboo Grill Café , bởi vì đêm nay nơi đó có cuộc gặp gỡ của các cựu học sinh PTG . Quán cà phê nhỏ nhưng ấm cúng , trang trí đơn giản nhưng đầy tình tự với mái che bên trong bằng những khóm tranh , đèn màu nhẹ , sáng dịu làm gia tăng không khí lãng mạn trữ tình . Có cả Thầy Cô Hiệu Trưởng cùng dự . Món ăn nhẹ , những chai bia sủi bọt , những bài hát du dương do học trò PTG từ khắp nơi tụ về , những tiếng hát

John Smith bắt đầu dậy sớm sau khi vận đồng hồ báo thức (MADE IN JAPAN) vào 6 sáng. Trong lúc chờ ấm nước (MADE IN CHINA) sôi, anh cạo râu với máy cạo râu (MADE IN PHILIPPINES).

Anh mặc áo (MADE IN SRI LANKA), mặc quần jean (MADE IN SINGAPORE) và mang giày tennis (MADE IN VIETNAM).

*Để điểm tâm, sau khi dùng cháo (MADE IN INDIA), chiên trứng và anh ngồi xuống với chiếc máy tính bỏ túi (MADE IN MEXICO) để xem anh có thể xài bao nhiêu tiền trong ngày. Sau khi vận đồng hồ đeo tay (MADE IN TAIWAN) đến chiếc radio (MADE IN INDIA), anh ra xe (MADE IN GERMANY) đổ đầy xăng (from Saudi Arabia) rồi anh tiếp tục tìm công việc với đồng lương khá **AMERICAN JOB**.*

Sau một thời gian tìm việc chán nản và mất nghị lực trên chiếc computer (MADE IN MALAYSIA), Anh John quyết định nghỉ một chút. Anh mang đôi giày đi trong nhà (MADE IN BRAZIL), rót một ly rượu vang (MADE IN FRANCE), và vận TV lên (MADE IN KOREA), và rồi anh không kinh ngạc tại sao anh không thể tìm được một công việc tốt ở đất Mỹ này.

Made In....

không điều luyện nhưng đầy tình cảm, những giọng ca không chuyên nghiệp nhưng đầy tâm hồn, những tâm hồn ly hương tìm lại những hình ảnh, những kỷ niệm, những khung trời xưa cũ. Biệt ly nhớ nhung từ đây... Anh đến thăm em một chiều mưa, mưa dầm dề đường trơn ướt tiêu điều, hay hát về một quê hương xa thẳm, về một Đà Nẵng Giáng Xưa: đường Độc Lập hồi nắng vẫn còn vương trong mắt em, phố Hải Châu, chùa Non Nước.. hay là về một thời áo trắng tan trường, làm học trò tình nhớ, tình si.. Bây giờ còn nhớ hay không? anh đem phượng vĩ tô hồng má em... Người từ trăm năm về khơi tình rộng... nhớ ơi là nhớ...

*Ngày xưa rộn rã lớp trường
Hôm nay tìm lại chút hương xứ người (VT)*

Đêm càng khuya, rượu càng nồng, tiếng hát càng mượt mà, càng réo rắt kỷ niệm, càng gợi nhớ băng khuâng, càng nâng niu bước nhảy cho thêm đậm đà duyên dáng... Chúng tôi rời Bamboo khi trời đã về khuya, sương rớt nhẹ giăng mờ kiếng xe. Đêm Little Saigon im vắng, những ngọn đèn hiu hắt buồn, nhạt nhòa trong đêm như những bài hát tưởng đâu đã nhạt nhòa với quá khứ âm ỉ lại, làm sống lại một thuở thanh xuân với áo trắng sân trường.

Sáng chúa nhật, dậy sớm, lái xe chậm chậm trên đường Westminster, quẹo phải Brookhurst, quẹo trái Bolsa. Nhìn thành phố càng ngày càng phát triển, shopping hàng quán ngày càng đông đúc. Con đường Bolsa đã được upgrade, có đường len ở giữa trồng cây cối rất đẹp mắt làm khu Little Saigon thêm hoành tráng hơn. Ngày xưa, cách đây 20 năm về trước chỉ có Bolsa Mini Mall nhưng bây giờ hoàn toàn khác hẳn. Ở đây theo thống kê hàng năm có hàng trăm nghìn du khách từ khắp nơi trên thế giới đổ về thăm Little Saigon. Người Việt ly hương muốn về đây, thủ đô của người Việt tỵ nạn, để tìm một quê hương ở ngoài quê hương. Chúng tôi cũng vậy, lần nào đến cũng lái xe vòng vòng hai ba lần trên cùng một con đường để nhìn, để nhớ, để thêm thấy lại một góc phố Hùng Vương, một đoạn đường Độc Lập, một khoảng Trần Hưng Đạo, để nhớ lại những gót chân hồng bước thoảng trên con đường Lê Lợi của một thời Phan Thanh Giản Đà Nẵng dấu yêu. Welcome To Little Saigon. Ừ! thì giống quê nhà thật, từ khu Phước Lộc Thọ của Bolsa có thể nhìn thấy những cụ già với những bộ áo bà ba quê mùa chậm rãi đứng chờ đèn xanh đỏ qua đường, những chiếc nón lá bình dân chất phát thấp thoáng đó đây. Có những sạp bánh ú, bánh tét bày bán trên vỉa hè, có chè, có phở, có bún mắm... có những bó cải xanh um, ngò om, rau húng... không thiếu thứ gì. Nói như một nhà văn: Chúng ta đi mang theo quê hương. Thành phố Houston quá rộng lớn, San Jose không có vẻ thân thiết, chỉ có Little Saigon là gần gũi cận kề với hình ảnh quê nhà.

Đi bộ một vòng , tìm đến tiệm sách bên cạnh Hồ tiểu Thanh Xuân, ngày xưa chuyên bán sách báo cũ , và những tape nhạc sang chép lại từ những cuốn tape sản xuất trước 1975 tại Sài Gòn . Tiệm sách cũ không còn . Ngày trước ở tiệm này khách mê nhạc có thể tìm thấy những tape nhạc Sơn Ca , Trịnh Công Sơn, Thúy Nga ... hay những cuốn sách của Duyên Anh , Mai Thảo , Võ Phiến từ trước 75 . Đi xuống một chút nữa là tiệm BBQ Liên Hương nổi tiếng heo quay , vịt quay , vẫn như thuở nào , khách đông xếp hai hàng dài nhưng tiệm vẫn như 20 năm về trước không một chút thay đổi , chật chội, đắt khách và vẫn ngon . Thêm một vài block nữa là khu Mini Bolsa , nhà sách Tú Quỳnh vẫn còn đó, mở rộng ra, sách vở bệ bộn , tìm cuốn gì cũng có , bên cạnh là tiệm cơm tấm Trần Quý Cáp của Tiến , người bạn cùng thời PTG , nổi tiếng mì Quảng và bánh bèo, khu Bolsa quen thuộc với tôi ngày xưa chỉ có thế , mỗi lần trở lại là mỗi lần thấy nét đổi thay . Không còn tìm thấy quán cà phê LUP của Lê Uyên và Phương , đêm đêm thường ngoạn tiếng đàn quen thuộc

Các em ptg thế hệ thứ 2 xuất sắc trong phần trình diễn thời trang áo dài

tài ba của người nhạc sĩ áo vải của xứ sương mù. Không còn tiếng hát Khánh Ly trong phòng trà Làng Văn ấm cúng mà đôi khi cuối

tuần tôi và anh bạn Nguyễn Văn An một thuở chân ướt chân ráo tỵ nạn lái xe hàng 40 miles đến đó để nghe , để quên nỗi buồn xa xứ ... Nhớ tên An không biết giờ ở đâu .

Chiều chủ nhật chúng tôi đến nhà

GS Lê quang Văn và Phu Nhân đến từ VN là một khuôn mặt nổi bật trong ĐH kỳ 4

hàng Paracell vào khoảng 4 giờ , mới có hai ba người . Đây là lần đầu tiên đến nhà hàng này , nhưng chúng tôi đã nghe quen tên qua báo chí , có nhiều hội đoàn tổ chức tiệc tùng tại đây . Đứng ra so với Houston , những restaurant của Little Saigon quá nhỏ , sức chứa quá ít . Tại Houston có những tửu lầu chứa đến cả ngàn người , sân khấu lớn, sàn nhảy rộng rãi. Paracell chỉ chứa khoảng 400 người mà đã là nhà hàng có tầm cỡ tại thành phố nhà cửa đất đỏ này . Giúp ban tổ chức treo tấm band roll , sửa lại bàn ghế , ... thì khách khứa đã lục đục kéo đến . 400 chỗ ngồi của nhà hàng được đan kín , không còn chỗ trống .

Những cựu học sinh Phan Thanh Giản ngày hôm qua tươi mát trẻ trung trong những bộ đồ thể thao thì đêm nay đã chuyển qua lịch sự sang trọng trong những bộ Veston quý phái lịch lãm . Anh bạn nào tà tà cũng được điểm trang bằng những chiếc cà vạt xanh đỏ tím vàng . Quý bà thì như đẹp ra , rực rỡ với những chiếc áo dạ tiệc quý phái , tóc chải

mượt mà bóng đẹp . Hình ảnh của những câu học trò mây chục năm về trước nghịch ngợm với áo trắng băng tên , tóc xanh mượt mà thì đêm nay là những trắng niên đứng đắn , tóc hoa râm ...Hình ảnh những áo trắng tóc thẻ ngày nào thì đêm nay là những người đẹp mỹ miều, quyến rũ . Cho dù thời gian có đi qua nhưng những nét đẹp ngày xưa vẫn còn đọng lại , còn nguyên đó vẻ đẹp PTG ngày xưa . Thầy cô, học trò cùng hoà chung trong niềm vui hạnh ngộ . Có thầy Hiệu Trưởng Lê Quang Văn và cô cùng một số bạn bè đến từ Việt Nam làm cho lần hội ngộ này thêm ý nghĩa . Có những món quà nho nhỏ như là một kỷ niệm mang theo cho bạn bè đến từ xa . Có một nghĩa cử cao đẹp là nhóm tú tài 72 và một số anh em đã góp nhặt được 2,500 dollars gửi về cho những sinh hoạt của cựu học sinh PTG tại quê nhà . Có Đặc san Phan Thanh Giản dày 350 trang ghi lại những sinh hoạt của học trò PTG , nhìn lại chặng đường đã đi qua , văn thơ của học trò vẫn còn mượt mà , lời cuốn , bán hết tron chẳng còn cuốn nào . Có nhiều người đi dự ham đầu lảo với bạn bè quên mua , giật mình nhìn lại mới hỏi thì đâu còn nữa . Đêm nay có những sinh hoạt, những phát biểu , những vinh danh , ghi dấu ... làm cho lần hội này đem đến cho người tham dự những tình cảm thật gần dù thời gian đã hơn ba mươi năm rời trường xa lớp . Chương trình văn nghệ độc đáo với những màn trình diễn của học trò PTG . Những chiếc áo tứ thân , những chiếc nón lá , những áo bà ba ghi đậm hình ảnh quê nhà .

Những cô em gái nhỏ hậu duệ của PTG với màn trình diễn thời trang áo dài Việt Nam do Hoàng Vân đạo diễn , đưa bước các cô em là tiếng hát của ca sĩ Quốc Anh trong bản nhạc áo dài Việt Nam quá hay . Độc đáo hơn nữa là phần trình diễn áo dài do Huyền Linh hướng dẫn với sự tham dự của mười người đẹp : nữ sinh PTG . Chiếc áo dài VN đã theo gót chân hồng của

Giới thiệu và tặng quà cho các thầy Văn và các học sinh đến từ quê nhà

Khánh Thọ độc đáo trong màn múa bụng

Ca sĩ Diệu Hương trình bày những bài hát đặc ý của cô

các nữ sinh PTG đi qua xứ ngườivà đêm nay chúng ta được ngắm lại :

Những cô gái đã một thời vang bóng
Thổi thêm dài nhưng nhớ lũ trai tơ.

Mọi người được dịp cười thoải mái với

Các cựu học trò ptg vẫn còn ướm át, mượt mà trong màn trình diễn thời trang áo dài được sự cổ vũ của khách tham dự

giọng văn dí dỏm pha trò giới thiệu các người đẹp một thời . Đặc biệt nhất là có Khánh Thọ đến từ Paris hâm nóng hội trường với những tràng pháo vang dội không dứt và tiếng cười rộn ràng vui vẻ trong màn múa bụng . Tiếng hô bis , bis vang lên khiến chị phải múa thêm bài nữa . Giọng ca trầm ấm của thầy Dũng đêm nay như đậm đà hơn với Em đến thăm anh một chiều mưa , Nguyễn Gia Việt Hùng đây chất nghệ sĩ với tôi đi giữa trời Paris mà nhớ thương Sài Gòn , nắng bên đây vẫn là nắng ấm , nhưng ấm sao bằng nắng ở quê hương . Vậy thì hãy Về Đây nghe Em của một bạn trai đến từ VN mời gọi bạn bè về đây di quốc mộc, kể chuyện tình bằng lời ngô khoaicó Phú đến từ Florida yêu điệu chậm chạp như vậy thì làm sao thoát cảnh ...Tôi đưa em sang sông , để rồi hỏi thăm Ai có về Sông Tương cho tôi về cùng . Cặp uyên ương Thúy –A nhắc nhở hỏi thăm nhau : bây giờ còn nhớ hay

không , anh đem cánh phượng tô hồng má emNhớ lắm chứ ! nhớ nên mới tìm về đây , tìm lại những tình thân ngày cũ . Đặc biệt là cặp vợ chồng trẻ Huy và Ngọc đắm đuối “càng xa em ta càng thấy yêu em...”

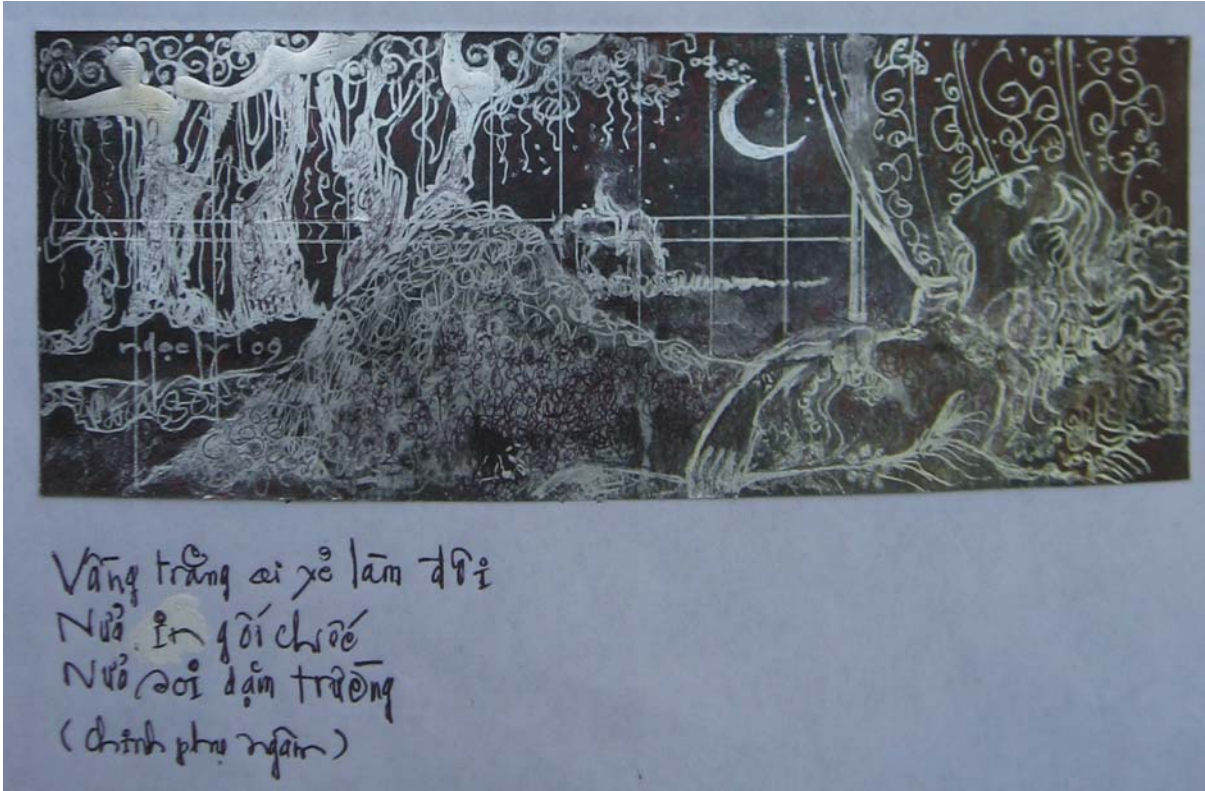
Đêm tàn, tiệc tan, mọi người vẫn còn quyến luyến ...những cái bắt tay giả từ, những lời hứa hẹn trong lần hội ngộ tới , nhưng có ai biết có thể là một vài người có thể là lần cuối cùng vì thời gian, hoàn cảnh, đời sống có bao giờ chiều lòng người ...Chúng tôi ra xe, đêm

Nhân dịp này, DS trường cũ, giáng xửa ra mắt và đã được đón nhận nồng nhiệt

đen và những vì sao lấp lánh, lặn khuất trên bầu trời chiếu những tia sáng yếu ớt trong cái lạnh se se của thành phố Little Saigon . Đêm khuya, hoang vắng, trống trải như chúng tôi bây giờ ...qua hội ngộ rồi thì chia ly, hội ngộ rồi chia ly cuộc đời vẫn thế ...như giọng ca về một bài hát loáng thoáng , quanh quất đâu đây....

*Người Houston
5/2009*

tranh Đào Ngọc Lý

Có một tình yêu

Thơ : Võ Thị Bích Thu

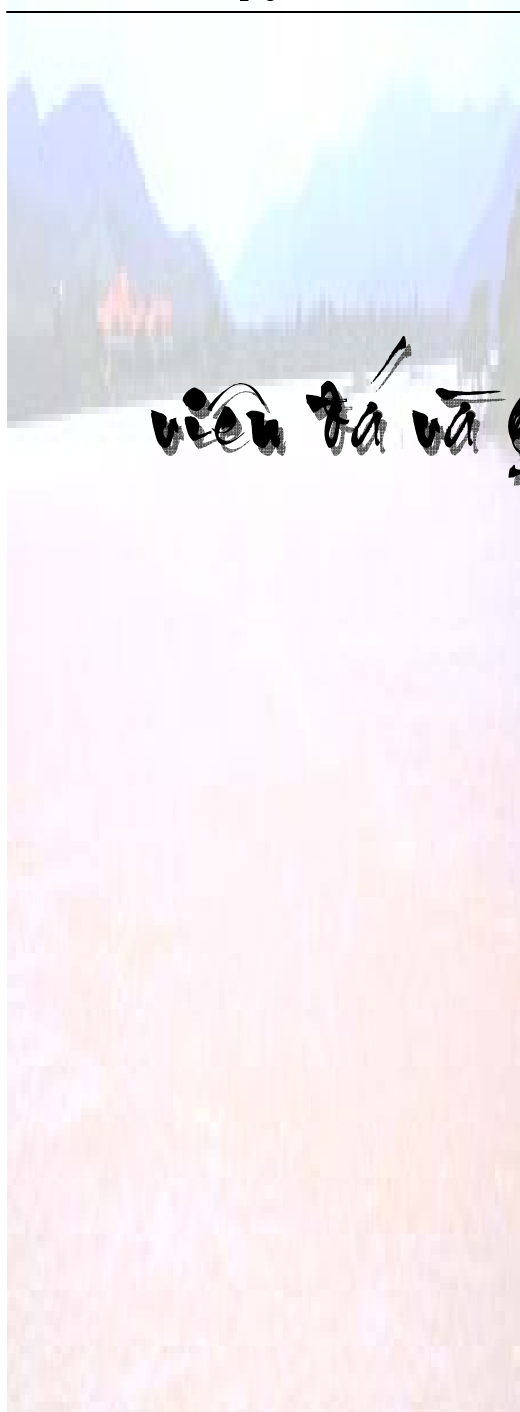
Nhạc : Mộc Thiêng

Tình cảm

The musical score is written in a single system with a treble clef and a key signature of two flats (B-flat and E-flat). The time signature is common time (C). The melody is accompanied by chords: Cm, G, Cm, F, Cm, G, F, G, Cm, F, Cm, G, Cm, F, G, Cm, G. The lyrics are written below the notes, with some words in italics. The score consists of 11 lines of music.

Xưa về qua phố nhỏ Bước chân vui mắt biếc Có anh ở bên
em có anh trong giấc mơ Nay về qua phố cũ
Rung rức khóc nghẹn ngào Thần tiên đã chấp cánh hồn em nghe xót
xa Rồi bao thập kỷ qua nhanh Giữa buổi tương
phùng mừng mừng tủi tủi Em ngày xưa đã trở thành
góa phụ Mất buồn tóc cũng nhuộm màu phai
Còn anh bao gánh nặng đời thường Và mái đầu cũng lốm đốm những phong
sương Hãy giữ gìn em mái đầu tóc bạc Em thương lắm nào ai hiểu
được Sự đổi màu trên từng sợi tóc anh Qui

F *Cm* *Gm*
 luật của kiếp người ai cưỡng nổi Nhưng anh hỡi tình yêu không thể
Cm *Gm*
 chết Vẫn một đời sâu nặng ở trong
Cm *Tự tin*
 em Dòng sông xưa cứ chảy
F
 mãi vô tình Mà cánh cửa đời
G *Cm*
 đã khép lại từ hôm nao Thôi hãy giữ
 dùm một nửa của em
Gm *Cm*
 Còn nửa của anh em cất giữ bên
G *Cm*
 lòng Nửa của anh và nửa của
F *Cm*
 em gộp lại Thành tình yêu miên viễn không
 phai

viên đá xuống dòng sông

Thả viên đá xuống dòng sông
Thả câu thơ xuống mênh mông giữa đời
Buổi em thả xuống cuộc đời
Đất trời cây cỏ thả mùi phấn hương.
Thả viên đá xuống dòng sông
Thả câu thơ xuống mênh mông dòng đời
Chấp tay cảm tạ đất trời
Đã thả con xuống giữa đời thực hư.

lê đình hạnh

*thư tình
chưa đủ nghĩa*

*Anh có buồn em, buồn mấy bữa
Mà sầu nhân thế chẳng sao vơi
Thì thôi sợi tóc cần chi nhuộm
Sợi tóc là duyên đã ngã màu .*

*Chợt đến, chợt đi, chợt quên, chợt nhớ
Một đời người chợt tỉnh mấy cơn mê ?
Chân bước theo, hồn phách bảo quay về
Màn gian dối có trong từng sự thật .*

*Anh đã qua mấy đời tình chạt vật ,
Nên sẵn lòng hào phóng với giai nhân
Gieo được câu thơ là thấy yên lòng
Nhưng khổ nỗi thơ tình chưa đủ nghĩa*

Lê Đình Hành

tiễn

Tiến người là tiễn luôn ta

Đi cho khuất bóng, khuất tà áo bay

Tiến người chỉ vẫy bàn tay

Sao hai con mắt lại đầy nước sông .

Tiến người một chuyến dò ngang

Tiến ta mấy chuyến lang thang hỏi dò ?

Lê Đình Hạnh

GIÔNG GIÓ

*Cho anh nắm lại bàn tay ngọc
Rót nhẹ vào tai một tiếng yêu
Và nói dăm lời vô nghĩa lý
Cho hồn thơ trẻ lại bao nhiêu ?*

*Anh với người thơ không ở được
Nên còn nặng nợ với giai nhân
Ai đan giông gió vào trong tóc
Làm rối đời em - vương bụi trần*

*- “ Không thấy anh về thăm xóm đạo
Mỏi mòn tượng Chúa cũng rêu phong
Anh đi mà hỏi thời gian ấy
Đã đủ lâu chưa tắt lửa lòng ? ... ”
Em đi mà hỏi thời gian ấy
Đã đủ lâu chưa nguội lửa tình ?*

LÊ ĐÌNH HẠNH

ngọc lý ptq69

tản mạn về trường phan thanh giản

tỏ âm

ngày xưa

- Chiều nay gặp nhau, nộp bài rồi nhậu một chút, tau mời.

P.T.Hiệp rí rả nói trong bàn cafe sáng tại Đà Nẵng, sau mấy mươi năm gặp lại.

Kỷ niệm xưa chợt về, qua chất giọng thân tình của bạn, cái kho đụn kỷ niệm của thời học trò có lẽ là tài sản phi vật thể của mỗi người, nên không hề vơi đi theo năm tháng, chỉ cần chạm nhẹ là rung lên như những dây đàn. Về lại quê hương, Hiệp mang theo “trọng trách” kêu gọi anh em đóng góp bài viết cho tập san kỷ niệm 55 năm thành lập trường

- Ngọc Lý vẽ bìa với vài phụ bản nhé!

Mỗi lần gặp lại đều nhắc nhở với tâm trạng không yên, vì nhìn bạn bè, thấy nắng gió thời gian gột nhuộm đã phong trần, vốn liếng văn chương hình như cũng chấp cánh.

Thương thầy, nhớ bạn với Trường xưa vô cùng, nhưng mỗi lần cầm bút lên là y như khi làm bài kiểm tra đúng tiết mình trốn học. Ráng nhủ lòng ... cố gắng, cố gắng nào, hồi tưởng, "tham thiên",

hình ảnh xưa rồi cũng kéo nhau về ... Cả một lũ như ngựa hoang, tóc vàng hoe dưới nắng hè, mồ hôi lấm lem, đuổi theo quả bóng trên sân cỏ Chi Lăng, đúng là nhất quỷ nhì ma ... Thôi, lướt qua, lướt qua, trường cũ nép sau những cây phượng già, đầy hoa đến nhức mắt..., những âm thanh í ới trong sân chơi cũng

không át nổi tiếng ve râm rang đang hoà tấu khúc hè về ...

Rồi áo trắng, nhờn nhờn như những cánh bướm, chập chờn, cứ ám ảnh suốt thời học trò của mình, nhắm mắt lại tất cả âm thanh và hình ảnh càng rõ nét:

*... "Hôm nay chợt nhớ thương người
Tiếng ve mùa cũ rụng rời vai anh
Trưa vàng cỏ biếc vườn xanh
Môi ai chín đỏ đầu cành phượng xưa" ...*

Ý thơ lay động, như rứa là mình có đủ cảm hứng vẽ bìa và phụ bản cho đặc san rồi, cảm ơn nhà thơ Trần Dạ Từ.

Cách đây hơn 40 năm, lớp nhì A (11A PTG 1968) mình cũng phụ trách trang trí tờ báo Gió Hiên, cùng với Ngô Phúc, còn lại toàn là

con gái, ngồi giữa đám bướm trắng Hoàng Vân, Ái Cẩm, Ngọc Lĩnh, Kim Cúc, Thương, Cẩm, Hào, Sỹ, Toàn,...(nhiều quá nhớ không hết) mình sượng trân như cảm khâu, chỉ ậm ự suốt buổi họp báo... Cuối cùng Gió Hiền cũng đã chào đời, chừ ngồi vẽ, viết mà lòng cứ bồi hồi thương nhớ ngày xưa.

Lớp 11, 12 là những năm có nhiều biến cố, bộ mặt chiến tranh ngày càng rõ nét... làm sao quên được những ngày lên đên trên tàu thủy ra Huế cứu trợ các trường bị pháo kích tang hoang (trong đó có trường Trần Quốc Toản) do thầy Văn hướng dẫn, kết hợp với Hội Hồng Thập Tự.

Những bài hát Huế, Sài Gòn, Hà Nội, Tôi sẽ đi thăm, Nổi vòng tay lớn,... làm sôi sục lòng người, không chỉ nghe bằng tai, mình có cảm giác nhạc Trịnh thấm thấu vào da (nổi da gà) bởi những ma lực mượt mà, nồng cháy, thổi bùng lên khát vọng, thôi thúc ta đi mà không mệt mỏi suốt cuộc hành trình. Rồi cứ thế, cho đến một ngày ta sững sờ đứng trước công trường xưa, là lúc mình đã bị dòng đời cuốn phăng xa khỏi vòng nô êm ảm...

Nay trường cũ không còn, nhưng “ngôi trường trong tâm tưởng” của chúng ta vẫn mãi tồn tại với thời gian, dù bay đi khắp bốn phương trời, những cánh chim Phan Thanh Giản vẫn nhớ về...

-Chiều nay gặp, nộp bài tiếp, bọn tau mời!

Giọng ai vang nhẹ như tiếng chim gọi đàn.

DaNang 25/3/2009

ngoclyadv@dng.vnn.vn

Tel: 0913403138

ân tình ngày cũ

Tường trình buổi lễ phát học bổng cho con em cựu học sinh PTG tại quê nhà

Sau bao nhiêu năm xa vắng tưởng như ngàn trùng cách trở, nay thầy trò PHAN THANH GIẢN lại có dịp tương phùng, hội ngộ. Thầy cô đã bạc tóc, học trò cũng hoa râu, với ánh mắt ân tình, với các siết tay đầm ấm, nửa thế kỷ đã qua như được xích lại gần đến tận hôm nay.

Thầy hiệu trưởng Lê Quang Văn từ Sài Gòn ra, thầy Lương Quế cách Đà Nẵng gần trăm cây số cũng đến dự. Cảm động nhất là thầy Nguyễn Quang Đỉnh, chân chậm, mắt mờ, gối mỏi, vai run, ở tuổi 93, nhưng thầy Đỉnh không bao giờ vắng mặt trong các buổi hội ngộ thân ái này. Quý thầy: Hồ An, Trần Tư Thành, Trương Chi Phô... cùng quý cô Lâm Thúy Hậu, Phan Thị Huệ, Nguyễn Thị Xuân Lan... Quý thầy cô tham dự lên đến 25 vị. Đây là một vinh dự vô bờ cho chúng tôi, cựu học sinh PTG của hơn nửa thế kỷ cho một ngôi trường luôn ấm tình thầy trò thắm thiết. Chị Trương Hoàng Vân và Nguyễn Thanh Nhạn (cựu học sinh PTG) từ Mỹ về cũng đến dự và phát học bổng cho con em chúng tôi.

Các học sinh được nhận học bổng và phụ

huynh của các em (nguyên là cựu học sinh PTG) đã đến từ rất sớm. Cả những bạn không có học bổng cũng hăng hái góp phần với ban tổ chức. Nghĩ cho cùng, đại gia đình PTG, cựu giáo sư + cựu học sinh, ai cũng là người

ân tình sâu đậm của thầy cô và các bạn cũ dành cho con em chúng tôi. Nhưng ngôn từ thì có hạn mà lòng chúng tôi tràn trào cảm xúc... **Tiền bạc có cái giá nhất định của nó nhưng ân nghĩa thì muôn trùng!** Thầy cô

Các cựu giáo sư Phan Thanh Giản tham dự

nhà, ai cũng có bồn phận và quyền lợi để chung tay lo tổ chức, góp công, góp của, góp tài năng, trí tuệ... kể cả góp phần thu dọn tươm tất sau những lần gặp gỡ thân tình họa hiểm này.

Chúng tôi, cựu học sinh PTG, phụ huynh của 30 em được nhận học bổng, chúng tôi tin chắc quý thầy cô cũng như các bạn cũ học PTG ngày xưa đều xúc động khi thấy **ân tình ngày cũ** được thể hiện qua những việc làm hữu hiệu, lắng đọng đến mãi hôm nay. Nhiều phụ huynh của các em nhận được học bổng gửi cho chúng tôi những tấm hình ghi lại giây phút con họ được chính quý thầy cô, giáo sư cũ của ba má trao học bổng. Ba thế hệ trong 1 ngôi trường – dù ngôi trường đã mất tên, đổi chủ ! Họ thổ lộ: tôi muốn viết, muốn nói nhiều, thật nhiều! Muốn khóc nữa! Trước

giáo và các bạn của con chúng tôi rất ngạc nhiên: ở thế kỷ 21 này mà còn có những ơn nghĩa sâu đậm lạ lùng như thế. 50 năm qua mà tình vẫn không phai!

Nói lời cảm ơn lúc này chúng tôi ngại sẽ thành sáo ngữ cho những gì con em chúng tôi đã đón nhận được. Nhưng chúng tôi không thể làm thinh trước bao

tâm tình, nhiệt huyết của thầy Lê Quang Văn, vị hiệu trưởng đáng quý mến! Chúng tôi còn nhớ, lúc sinh thời, cô Bùi Đặng Hà Phụng thường tâm sự: thời thầy Lê Quang Văn làm hiệu trưởng là thời kỳ hưng thịnh nhất của Trường PTG. Thầy cô Lê Quang Văn đã qua Mỹ dự ngày họp mặt PTG tại Little Saigon tháng 8/2008. Cũng trong dịp ấy, thầy Văn đã kêu gọi thành lập quỹ học bổng PTG và trong thư ngỏ ngày 9/11/2008, thầy hiệu trưởng Lê Quang Văn cũng đã viết:

Nhân dịp dự đại hội IV của cựu giáo sư và học sinh PTG Hải ngoại, tôi có kêu gọi chúng ta có được điều kiện quây quần, thân ái bên nhau như thế này thì cũng nên nghĩ đến những thành viên trong đại gia đình chúng ta còn lắm ngặt nghèo: việc học của con em họ rất bị hạn chế, phải bỏ học, thậm chí có em thi đậu Cao Đẳng, Đại Học mà cũng phải bỏ vì gia đình

nghèo không có tiền cho con tiếp tục học được! Đại hội đã đồng ý đóng góp gây quỹ học bổng cho các đối tượng trên. Nhân đây tôi cũng kêu gọi các thành viên trong đại gia đình chúng ta, những bậc phụ huynh, những thân hữu mạnh thường quân cùng chia sẻ, đóng góp để góp phần làm tốt hơn chương trình này:

Quan cảnh hội trường trong ngày phát học bổng được tổ chức tại SaiGòn Tourance Hotel tại Đà Nẵng

- Giá trị mỗi học bổng là 1.500.000 đ/năm
- Đối tượng được xét cấp là con em của cựu học sinh PTG Đà Nẵng mà cha mẹ có ít nhất học một năm tại trường từ 1975 trở về trước. Phải được ít nhất 3 thành viên xác nhận là gia đình nghèo, học lực khá giỏi hoặc đã trúng tuyển vào các trường Cao Đẳng, Đại Học.
- Học bổng được tái cấp mỗi năm nếu còn tiếp tục học và học lực khá, giỏi (có xác nhận)

Chúng tôi chân thành cảm ơn thầy hiệu trưởng tài ba và đầy nhiệt huyết với trường xưa, trò cũ và cả hậu duệ của trò cũ nữa. Chúng tôi tin chắc, con em chúng tôi sẽ thừa hưởng truyền thống ân đức thấm tình của quý thầy cô và các bạn để quyết tâm chăm ngoan hơn trong học tập và rèn luyện nhân phẩm hoàn hảo hơn, nhất là biết quảng đại san sẻ cho tha nhân như chính mình đã được nhận lãnh.

*“Ăn quả nhớ kẻ trồng cây
Ăn khoai nhớ kẻ cho dây mà trồng”*

Chúng tôi được biết quý thầy cô và quý bằng hữu đã đóng góp cho quỹ học bổng.

- **Từ Mỹ gửi thầy Văn chuyển về :**

○ Liên lớp 1971-1972	USD 1.500
○ Trần Ái Cẩm	USD 500
○ Nguyễn Đức Chương	USD 200
○ Nguyễn Đỗ Thanh Mỹ	USD 100
○ Nguyễn Thị Thịnh	USD 100
Tổng cộng	USD 2,400
$\times 17.000.000 \text{ đ/}$	= 40.800.000 đ

- **Từ Sài Gòn :**

○ Cô Trần Thị Mộc Lan	3.000.000
○ Cựu học sinh Trương Thu Sương	1.500.000
○ Cựu học sinh Nguyễn Hữu Cứ	1.500.000
○ Cựu học sinh Nguyễn Văn Tiến	1.500.000
○ Cựu học sinh Nguyễn Tuấn	1.500.000
○ Cựu học sinh Phan Xuân Cảnh	500.000
○ Cựu học sinh Nguyễn Trân	100.000
○ Cựu học sinh Nguyễn Tự	900.000
○ Cựu giáo sư Nguyễn Ngọc Thông	1.500.000
Tổng cộng	12.000.000 đ

- **Tổng thu: 40.800.000 đ + 12.000.000 đ = 52.800.000 đ**

- **Phát 30 học bổng x 1.500.000 đ/1 học bổng = 45.000.000 đ**

- **Tồn quỹ = 7.800.000 đ**

Bạn Thu Sương cho biết, thầy Văn đã từ chối nhận chi phí máy bay ra Đà Nẵng, vào Sài Gòn và tất cả những phụ chi khác để dồn cho quỹ học bổng dồi dào, phong phú hơn.

Thật thiếu xót nếu chúng tôi không nhớ đến công khó của ban tổ chức, bạn Lê Văn Duy trưởng ban cho biết: được tin cấp tốc từ thầy Trần Tư Thành, Duy phải chạy đôn chạy đáo lo hội trường, âm thanh, ánh sáng, trang trí, in thư mời... và những chi tiết phụ tùng khác. Ngày tổ chức được một số đại diện lớp chọn: 9/11/2008. May quá phần hội trường, âm thanh, trang trí đã có bạn Đào Ngọc Xuân, Phó Giám đốc Khách sạn Đà Nẵng cuối đường Đống Đa., cũng là một cựu học sinh Phan Thanh Giản niên khóa IBM . Hội trường rộng thoáng, âm thanh ánh sáng tuyệt vời. Cảm ơn bạn Xuân đã gỡ rối cho ban tổ chức được hơn một nửa. Phần trang trí đã có họa sĩ tài ba Đào Ngọc Lý – cựu học sinh PTG niên khóa 1962-1969. Nghe tin hành lang, anh Lý sẽ vẽ tranh bìa cho đặc san PTG 2009 tại San Jose Mỹ quốc! Hoan hô anh bạn vui tính, đậm tình này!

Lê Văn Duy còn phải kêu gọi nhiều bạn khác nhận đơn, xét đơn và ra quyết

định cuối cùng. Điều này rất tế nhị và thật khó khăn. Nhiều nhóm lớp, nhiều hoàn cảnh tương tự, ai đáng nhận, ai nên nhường?!? Một bạn từ Mỹ email cho tôi: “gợi đôi chút về giúp học bổng không dễ đối với người đã hưu trí như tui tao, nhưng vẫn đỡ nhiều khê hơn tui mi, những người xét cho nhận học bổng. Chân tình là chuẩn mực. Xin quý thầy cô và các bạn đừng quá bận tâm! Vài chục năm nữa có còn nhau để giúp đỡ, sẻ chia?”

Con em chúng tôi đã từng nhận phần thưởng học sinh giỏi, học sinh khá ở trường lớp. Nhưng đây là lần đầu tiên các em nhận được học bổng từ chính thầy cô cũ của ba má mình của các bác, các chú, các cô bạn cũ của ba má. Phần quà lớn, có năm mơ các em cũng không tưởng tượng được, hơn cả về phần lẫn về lượng, lớn cả về vật chất lẫn tình thân! Con em chúng tôi đã tâm sự chân tình: “thầy cô, bạn bè của ba má từ hơn nửa thế kỷ nay đã nghĩ đến con, nhận được học bổng, con sẽ âm thầm san sẻ cho người khó khăn hơn mà

chưa may mắn được tiếp cận với chính nguồn học bổng; có học bổng, con không phải nhận đơn thuê nên có giờ nhiều để làm bài tập. Nhờ dịp nhận học bổng, con biết bác Toại, bác Chánh, cô Yến đã qua đời! Chúng con có dịp kết thân với nhau hơn nhờ ân nghĩa cũ từ ba má và các bác, các cô, các chú cùng học PTG

với ba má.

“Niềm vui nhân đôi,
Nỗi buồn chia nửa!”

Chúng tôi, phụ huynh các em đã được nhận học bổng, xin phép được nói lên chân tình của bản thân và của con em mình với quý thầy cô và các bạn đã giúp nguồn tài chính dồi dào cho quý học bổng PTG thành hình, với ban tổ chức và với tất cả quý thầy cô, quý bạn đã âm thầm góp tình nghĩa ân sâu cho đại gia đình PTG luôn đầm ấm, sắt son.

Cùng tham dự với chúng tôi hôm ấy, chúng tôi tin chắc chị Trương Hoàng Vân và chị Nguyễn Thanh Nhạn đã ghi lại nhiều hình ảnh đáng nhớ, nhiều phát biểu ân tình, nhiều cảm tưởng phát xuất từ đáy lòng để quý thầy cô và các bạn cũ bên kia bờ đại dương vẫn cảm nghiệm được thân tình PTG không hề phai nhạt dù qua bao biến cố thời cuộc đảo điên. Phần chúng tôi, là phụ huynh, người trực tiếp hướng dẫn, giáo dục con em mình, chúng tôi sẽ cộng tác tới mức cao nhất có thể để không phụ lòng quảng đại, thân tình của quý thầy cô và các bạn cũ. Tất cả các học sinh và phụ huynh trong danh sách này cùng muốn siết chặt tay quý thầy cô và các bạn thật thắm thiết.

Cuối buổi gặp mặt nghĩa tình này, thầy Văn kêu gọi thêm các mạnh thường quân để quỹ học bổng ngày càng thăng hoa hơn. Thầy Văn đề nghị Ban đại diện cựu giáo sư + cựu học sinh PTG tại Đà Nẵng gồm cựu Giáo sư Trần Tư Thành + Ban đại diện cũ và bổ sung thêm mỗi liên lớp 1 đại diện nữa. Chia tay nhau, thầy trò vẫn còn quyến luyến mãi, hẹn ngày đại hội toàn trường 2010 tại Đà Nẵng, trên sân trường PTG mến thương.

Tường thuật bởi Đại Diện Phụ Huynh tại Việt Nam

diễn văn khai mạc lễ phát học bổng 2008

Lê văn Duy trưởng ban tổ chức

*Kính thưa thầy, cô yêu quý,
Thưa các bạn,
Cùng các con em cựu học sinh Phan Thanh Giản Đà Nẵng thân mến,*

Hôm nay, thầy và trò, cùng con em các thế hệ cựu học sinh Phan Thanh Giản Đà Nẵng họp mặt tại đây để chúc mừng nhân ngày nhà giáo Việt Nam và trao học bổng cho các học sinh giỏi là con em của các thế hệ cựu học sinh Phan Thanh Giản Đà Nẵng. Đây là nghĩa cử thơm thảo của các thế hệ học trò đối với thầy, cô đã suốt đời tận tâm, tận lực dạy dỗ chúng con thành người và là niềm tin yêu của thế hệ cha anh gửi lại cho các thế hệ tương lai với nhiều ước vọng cuộc đời tốt đẹp.

*Kính thưa thầy, cô,
Thưa các bạn,*

Như những con thuyền lặng lẽ rời xa bến quê, ra khơi mà sóng cứ cuộn vào lòng nỗi nhớ mong da diết, nhớ mong về ngôi trường Phan Thanh Giản Đà Nẵng ngày nào của thầy, của cô và của các thế hệ học sinh Phan Thanh Giản. Ra đời trong dòng chảy cuộc đời như một số phận, trường Phan Thanh Giản Đà Nẵng đã hội tụ về lòng mình những thầy cô mẫu mực, thủy chung, nuôi lớn cho đời nhiều thế hệ học sinh “hoa thơm, trái ngọt”, sáng ngời phẩm chất “tôn sư trọng đạo”, luôn giữ tròn đạo nghĩa “thầy, trò”. Hôm nay, Nhân ngày nhà giáo Việt Nam (20 tháng 11), các thế hệ học sinh Phan Thanh Giản Đà Nẵng xin lắng lòng mình, kính dâng lên thầy, cô kính yêu xa gần những đóa hoa tươi thắm nhất với lời chúc mừng tốt đẹp

nhất, đặc biệt, chúng con cũng xin kính cẩn nghiêng mình bày tỏ lòng tri ân và tưởng nhớ các thầy cô đã quá vãng.

Kính thưa quý thầy, cô,
Thưa các bạn,

Có mắt mắt nào trên cuộc đời này không làm nên nỗi đau? Ngôi trường Phan Thanh Giản thân yêu- một bến quê xưa trong ký ức không thể phai mờ trong mỗi chúng ta đã mất, chúng ta bỗng rất lấm một dấu xưa của thời phần trắng, bảng đen, com cha, áo mẹ, chữ thầy đã không còn nữa. Đâu có là phận “hồng nhan” như đời thường vẫn gọi, sao trong quăng đời ngăn ngũi trường Phan Thanh Giản Đà Nẵng gặp nhiều “bạc phận, truân chuyên” để rồi cuối cùng khép lại vận mệnh, lủi vào quá khứ bình yên như đã xong một phận đời! Có phải lịch sử bao giờ cũng ẩn chứa những điều kỳ diệu mà chỉ những ai với cận kề lẽ đời, thấu suốt nhân văn mới có thể bắt nhịp, mới được xẻ chia những ẩn chứa kỳ diệu đó của lịch sử? Cụ Phan Thanh Giản, một Tiến sĩ đầu tiên của vùng sông nước Nam bộ, một phận người, một phận đời đã đi qua tâm điểm những thăng trầm của đất nước, đứng giữa vòng xoáy chấn động của lịch sử, với ước vọng cao cả, chí khí kiên cường gìn giữ cho đời trọn vẹn một dải giang sơn gấm vóc nhưng thế sự cuộc đời sao quá chật hẹp, không đủ sức nhận chân một tấm lòng trung liệt, sáng ngời tâm đức của một kẻ sĩ “Vị quốc vong thân” để mãi sau gần hai thế kỷ, mới có người của lớp hậu duệ đến thấp nén nhang bày tỏ lòng tri ân, tôn kính đối với một tấm lòng đã hóa thân vào sinh mệnh đất nước!

Phải chăng quyền năng càn khôn đã sắp xếp đến độ tương đồng giữa số phận của đời người Phan Thanh Giản và phận số ngôi trường Phan Thanh Giản Đà Nẵng? Điểm tương đồng lớn nhất giữa hai số phận của hai thực thể: kẻ sĩ Phan Thanh Giản và ngôi trường Phan Thanh Giản là bất luận nhân thế có nhìn mình qua lăng kính nào thì cả hai vẫn nhất mực bám rễ sâu trong lòng đời, cung cấp cho người những hào khí thiêng liêng, bất tận, nuôi dưỡng những mạch đời cuộn cuộn vượt giới hạn thời gian, vượt giới hạn không gian.

Thưa thầy, thưa cô, thưa các bạn,

Mạch đời đó đi qua năm tháng đã hun đúc trong mỗi chúng ta tâm hồn Phan Thanh Giản, bản lĩnh Phan Thanh Giản, tình người, tình đời Phan Thanh Giản cho nên dù ở tại nơi đây hay đến chân trời góc bể nào, dù đã đi xa nửa vòng quả đất hay đến cuối hành tinh này thì thầy và trò trường Phan Thanh Giản, trong ngót chục năm qua và mãi mãi sau này, vẫn kết chặt tình thân, giữ “lửa” mạch đời làm nên sức sống diệu kỳ riêng có của ngôi trường Phan Thanh

Giản thân yêu trên thành phố này. Đến hôm nay những mạch đời đó vẫn tiếp tục vươn lên, tiếp tục vươn mầm, nuôi dưỡng thế hệ tương lai.

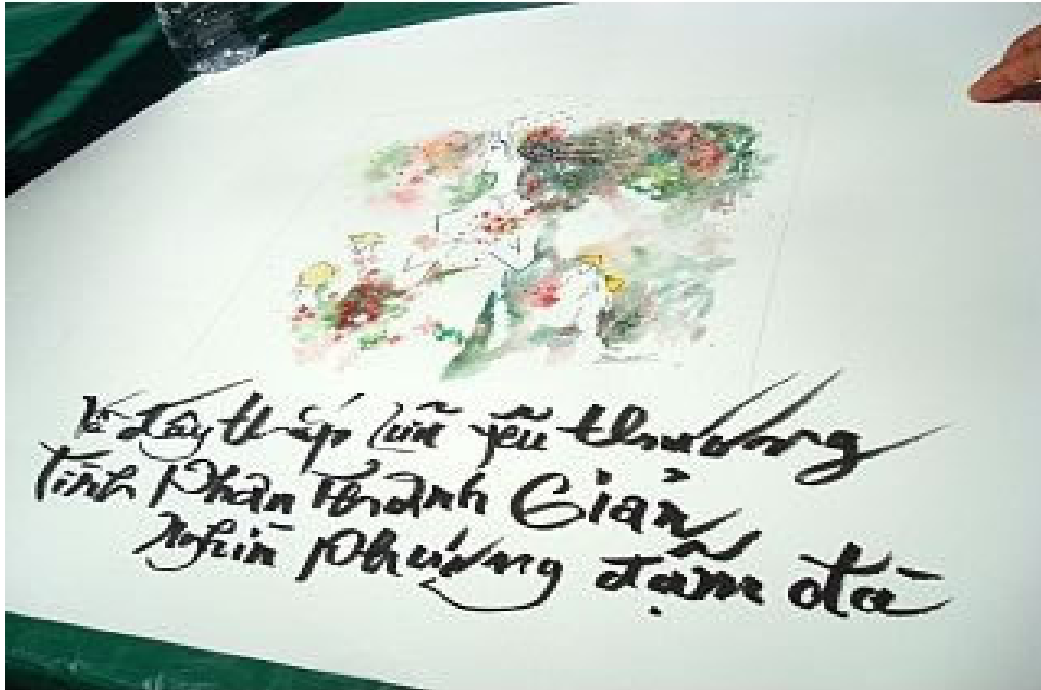
Các con em của cựu học sinh Phan Thanh Giản thân mến,

Các cháu có thể chưa thấy được ngôi trường Phan Thanh Giản Đà Nẵng, các cháu có thể chưa biết nhiều về lớp lớp thầy, cô và học sinh Phan Thanh Giản Đà Nẵng nhưng các cháu cần ghi nhớ: Mình là thế hệ con cháu sinh ra từ hào khí Phan Thanh Giản, đời nối đời, kế tục các thế hệ cha anh-cựu học sinh Phan Thanh Giản Đà Nẵng. Vật chất luôn luôn giới hạn. Món quà các cháu nhận được không những đã vượt qua giới hạn vật chất đó mà còn là biểu tượng tinh thần, biểu thị những tấm lòng của thầy, cô và thế hệ cha mẹ các cháu gửi gắm đến các cháu với ước nguyện các cháu sẽ tiếp tục truyền thống hiếu học, học để làm người, học để giúp đời, học để giúp nước, luôn là con ngoan, trò giỏi, xứng đáng với tinh thần kẻ sĩ Phan Thanh Giản, xứng đáng với tinh thần học sinh Phan Thanh Giản của cha anh thuở trước.

*Chúc các cháu học giỏi và ngày càng tiến bộ.
Một lần nữa, kính chúc thầy, cô sức khỏe, hạnh phúc, an lạc.
Chúc các bạn thành đạt và có nhiều niềm vui trong cuộc sống.
Chúc truyền thống Phan Thanh Giản mãi mãi với thời gian!*

Trân trọng.

Phụ bản - DH 4 - 2008 tại Little Saigon

Nắng Cuối Đông

Thơ : Tuyết Phan Sông Hàn

Nhạc : Nguyễn Ngọc Điệp

$\text{♩} = 54$
Chậm vừa

The musical score is written in a single system with ten staves. It begins with a treble clef, a key signature of one flat (B-flat), and a 3/4 time signature. The tempo is marked 'Chậm vừa' (Moderato) with a metronome marking of 54 quarter notes per minute. The score includes various musical notations such as rests, eighth notes, quarter notes, and half notes. Chord symbols are placed above the notes: Dm, A7, Gm, F, and C. The lyrics are written in Vietnamese and are aligned with the notes. The piece concludes with a double bar line and repeat dots.

Nắng cuối Đông nhẹ nhàng bển lên Như nụ hôn
đầu ngày mới yêu nhau Nắng mong manh đùa giỡn quanh
sân Nắng nhảy múa rộn ràng như ngày cưới Nắng cuối
Đông chọt về phố nhỏ Nắng ngọt ngào gọi nhớ gọi
thương Nắng mơ hồ như tình người đến muộn Nắng long
lạnh như những hạt sương mai Nắng cuối
Đông nhẹ tựa mây trời Nắng vờn quanh nắng thì thầm
kể Có người thiếu phụ ngày thơ quá Gom nắng

Đông hân nóng nổi mong chờ nắng cuối

Đông chợt về phố nhỏ nắng ngọt ngào sợi nhớ sợi

thương nắng mơ hồ như tình người đến muộn nắng long

lạnh như những hạt sương mai

phụ bản - hình chụp đại hội 4 - little saigon 2008

Tôi về Đà Nẵng ăn tết sau 34 năm xa quê, từ phi trường Đà Nẵng đón Taxi đến nhà thằng bạn cũ, tôi ngỡ ngàng, Đà Nẵng ngày xưa đâu rồi? Định hướng mãi tôi mới nhận ra con sông đào bên phải, nay kết hội hoa đăng là “XA LỘ RUỒI” ngày cũ. Hồi ấy, chúng tôi đạp xe từ Ngã Ba Cai Lan đến Quân Y Viện Duy Tân, men theo đường này: bên trái là hầm bừa, chứa rác; bên phải là con mương lớn, lúc triều cường, rác bên nó tràn sang bên này, ruồi bay tới tấp. Dân Đà Nẵng gọi con đường ở giữa là “XA LỘ RUỒI”. Anh tài xế Taxi, kẻ hậu sinh chẳng thể mường tượng được những gì tôi đang kể về thập niên sáu mươi.

Xe chạy rẽ đường Thống Nhất (nay đã bị đổi tên) CẦU VÒNG

cỏ trâu mà chẳng cỏ cau

Dây Trầu Không

đâu rồi ??? Anh tài ngờ ngạc khi tôi nói muốn dừng lại ở chân Cầu Vòng . Anh quả quyết tôi chạy xe nhiều năm , giàu kinh nghiệm : tôi biết chắc Đà Nẵng không có địa danh nào là Cầu Vòng . Như Từ Thức về trần, tôi xin dừng xe

một góc của Đà Nẵng ngày xưa : chợ Hàn

lại khi thấy tên đường Ông Ích Khiêm , tôi định thân : Đây rồi , ngã tư Thống Nhất, Ông Ích Khiêm ! CẦU VÒNG của Đà Nẵng đã bị san bằng !....

Bao kỷ niệm sống lại trong tôi : con đường nhựa đen nhánh từ đỉnh Cầu Vòng chạy xuống hai bên Ngô Gia Tự hay Ông Ích Khiêm đã làm chúng tôi trầy gối , rách quần , hai vành xe cong hình số 8 . Ai chưa thả dốc Cầu Vòng , chưa bị trầy da chảy máu , chưa phải dân Đà Nẵng chính hiệu !

Hồi học lớp ba trường Nam tiểu học , chúng tôi thường rủ nhau tuột dốc Cầu Vòng : hai bên lan can là hai tấm xi măng hay bê tông chi đó . Rộng khoảng 0,5 m chạy dài từ đỉnh Cầu Vòng đến chân con đường đất dẫn vào chợ Cồn , bên dưới là rác rến, cỏ dại, sạch sẽ gì đâu mà chúng tôi vẫn mê tuột dốc . Mỗi đứa một miếng mo cau hay bìa lịch carton lót mông rồi thi nhau tuột dốc ; ngã lăn chiêng đổ đên trên thảm cỏ dại rồi lại vác mo cau chạy ngược lên tuột tiếp . Quần đứa nào cũng nhẵn

bóng, gió hè luồn vào phe phẩy mát vào tận bên trong . Hoặc có những hôm chúng tôi đứng trên đỉnh Cầu Vòng kéo chim ra chờ sẵn , chờ tàu chạy qua là thi nhau tề xuống xem thử đứa nào tề được vào ống khói của tàu lửa . Xong rồi ù té chạy cười vang

Lớn hơn vài tuổi , chúng tôi để ý : sáng sớm chiều mỗi ngày chiếc tàu chợ của hỏa xa Đà Nẵng kéo theo nhiều toa hàng công kênh từ các ga lẻ đến chợ Cồn . Mấy anh khuôn vác , các chị bán hàng rong đứng ở đầu toa đợi tàu dừng là nhanh chân nhảy xuống kéo hàng vào chợ . Có chị ngã nón , tay vịn vào thanh sắt ở cửa toa , tay kia phe phẩy quạt, đang bị bỏ nói chuyện với bạn hàng ...Đó là điểm nhấn lý tưởng của bọn trẻ chúng tôi : năm tháng đệ thất Phan Thanh Giản . Khi xe lửa chui qua gầm Cầu Vòng : sau tiếng hô đồng loạt : 1,2,3 những bịch ni lông nước ào ạt rơi xuống , ném xong , chúng tôi nhanh chóng thoát thân vào các lùm cây ven đường . Tội nghiệp cho các nạn nhân đại hồng thủy ! Để tăng thêm phần hấp dẫn , chúng tôi chia phiên : ba đứa đánh mục tiêu, hai đứa lo quan sát , về kể lại . Từ Cầu Vòng đến trường những trận cười giòn giã , bất tận khó quên ...Vài

Nhà Sách Sông Đà

hôm sau , thằng “ hạt tiêu” nhất trong năm đứa hiển kế : “ Mẹ tau thối mắc , đầu phải mùa hè mà ngày nào con cũng đem theo hai bịch nước , bẻ mảnh thì nguy ! Hôm nay tau vận

nội công , cho bà con trên tàu thưởng thức hương đồng cỏ nội từ bên trong” Thế là thay vì “ tường đề” “ tè đường”, nó rú tụi tôi “ nín tè” để dành đến giờ hoàng đạo sẽ ra tay Không ngờ, gặp nạn nhiều lần, mấy anh công nhân hỏa xa rình sẵn tìm thủ phạm . Đoàn tàu hụ còi từ

xa , năm thằng chuẩn bị “ thủy tặc” một toa, đưa nào cũng có lãnh địa riêng ! ... Toa đầu tiên vừa chui ra khỏi Cầu Vòng , năm thằng cố vận nội công , vừa chạy theo vừa tưới xối xả ... Thằng đi cuối la lớn : “ chạy nhanh tụi bay , bẻ mách rồi !” Tất cả thả dép , tuột dốc, chui vào xóm nhà lá dưới chân cầu biến mất . Hú hồn ! thoát nạn , nhưng cả năm đứa phải về nhà thay quần khô để đến trường . Vào lớp trẻ cả bọn bị thầy Trị quát cho 5 roi nhớ

đời , lại thêm 5 roi không có bảng tên . Thà chịu quát còn hơn bị cảnh cáo dưới cờ , cất bảng tên là thượng sách ! Lỡ bị bắt , biết mình học trường nào , lớp nào , bị dẫn độ về ... nguyên quán , quê lắm.. Có sức chơi, có sức chịu, nhằm nhò chi ba cái lẻ tẻ . Ngồi học mà mộng đưa nào cũng quận đau. Đến cuối giờ , tôi bật cười : chạy mất dép , thằng bạn cạnh tôi mang nhầm dép của em gái nó, đưa thì chôm được đôi dép cũ của ba , bị đứt quai , hơi rộng nhưng cũng còn đỡ

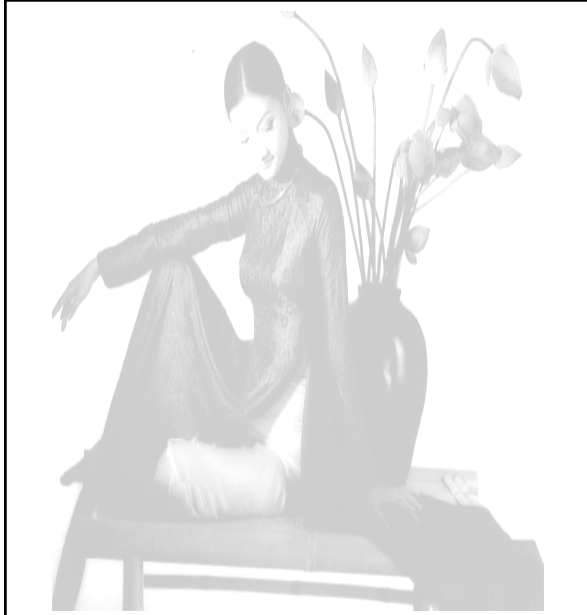
Thằng bạn cũ ôm tôi xúc động : “ sao không gọi điện thoại, tau ra phi trường đón ?”

- Để mi thấy tau vẫn còn nhớ đường tới nhà mi !

Về Đà Nẵng cùng bạn cũ , đi qua ngôi trường xưa , lòng tôi buồn khôn tả . Cám ơn vợ con và các bạn , những buổi tiệc linh đình ấm lòng người xa xứ , những buổi chiều lai rai ba sơi bên nhau, đưa còn, đưa mất . Đến thăm thầy cô cũ , thấp nén nhang trên bàn thờ các vị đã đi trước . Ôi ! Đà Nẵng của một thời vàng son thơ ấu !

*Hôm sau, một mình tôi đến ngõ cũ tìm em ;
Ngày xưa em ở trong nhà có giàn hoa giấy đỏ
Cổng kín tường cao
Chỉ có những con chim mới tự do ra vào,
Còn anh thấp thoáng ngoài ngõ,
Nhớ em chỉ biết nhìn trời cao”*

Hôm nay giàn hoa cũ phai màu , người xưa cũng vắng nhà ...

Đồng Giao

Em treo ta lên cành chanh
Trái vàng chua lét, trái xanh đắng lòng
 Bao giờ qua hết long đong
Trái vàng để gọi, đắng lòng để ăn .
 Em treo ta lên cành ớt
Trái cay đỏ mặt, trái phơn phớt hồng.
 Bao giờ em gái lấy chồng
Trái cay ngâm dấm, trái hồng phơi khô .
 Em treo ta lên cành cà
Trái non tím ruột, trái già xanh da
 Thì thôi ! Người đã phụ ta
Trái non làm mắm, trái già làm dưa

Lê Đình Hạnh

Tôi lững thững thả bộ trên con đường Nguyễn Hoàng, xưa rợp bóng kiềng kiềng thoáng gió ; nay nắng chói chang, nồng nặc mùi thịt nướng, hành, ớt, sả, tiêu của những quán cơm gà, mì Quảng nối tiếp Đường Lê Lợi dẫn đến cổng trường rợp màu phượng vĩ, nay cũng lơ thơ lá vàng rơi. Những nàng tiên áo trắng thuở xưa đâu vắng ?

*“ Còn nhớ chi ngôi trường con gái
Lớp học sâu, ô cửa giờ chơi
Cặp sách quăng mô đó mất rồi
Vì O bận tay bông tay bé” ...*

Năm ngoái, trong Đặc san “**Trường cũ, Dáng xưa**” tôi bồi hồi nhận ra những nàng thơ Phan Thanh Giản, ngay trang đầu đặc san, thầy VĂN bảo “**Giáng Xưa**” sai chính tả rồi ! riêng tôi, tôi vẫn thích “**Giáng Xưa**” hơn ! nét thư pháp nhẹ nhàng, vẫn vương lòng người, Giáng xưa như nàng thơ PTG ngày xưa giáng thế ! Tôi nhận ra người xưa qua nhân ảnh : Nguyễn Thị Hảo - Lương Thị Nhuận - Ngô Thị Kim Cúc - Võ Thị Sĩ—Hoàng Ngọc Lĩnh

*“ Đập cổ kính ra tìm lấy bóng
Xếp tàn y lại để dành hương”*

Tấm ảnh đen trắng, khổ nhỏ của ngày xưa ở bãi biển Nam Ô, nay được sang lớn in vào trang đầu đặc san hội ngộ 2008, những nàng thơ Phan Thanh Giản, em làm dậy sóng hồn tôi, em biết chăng ? ...

Tôi dừng lại hồi lâu bên bài “**Như trầu với cau**” em viết. Chuyện ngày xưa hai đứa tôi tưởng như mới hôm qua ! Em đổi bút hiệu gì, tôi cũng nhận ra, văn phong của em tôi lạ lắm gì ? Hồi ấy, em quây quả khi tôi dám “**phạm thượng**” xưng “**ANH**” (dù em học sau tôi đến 3 niên khóa và thấp hơn tôi đến nửa cái đầu)

- Tui đâu có bà con chi với ông mà anh - anh- em - em ngọt xót như mía lùi !

- Em xí xọn lắm, em có biết ? “**này cô em Bắc kỳ nho nhỏ, này cô em tóc Demi garcon**” và để vừa lòng em, tôi đành giữ thế “**ông, tui**”

trong xung hô .

Tôi học chính trị kinh doanh Đà Lạt,

em là sinh viên khoa học ở Sài Gòn . Hè 1970 , em lên phố núi với thầy Văn, thầy Dũng , thầy Đức và nhóm ngũ quý PTG . Tôi mong được nhập đoàn , nhưng tôi đâu phải “học –trò –cung” của quý thầy như em , cô nàng ban B chuyên toán ! Trời thương , hôm sau tôi gặp em một mình coro trong áo manteau phủ tới gót, chiếc foulard vờn nhẹ trên vai, em gõ gót giày đều đều trên phố vắng , nhỏ bé như con mèo con ngái ngủ , từ khu Hoà Bình đến nhà thờ sáng sớm Chúa Nhật mờ sương . Từ

Cà phê Tùng , tôi bám sát em , mong được nhận bà con ; em đa nghi không tin tôi là dân Đà Nẵng . Tôi đành kích thích bao tử em :

- Biết làm sao cho “TUI” tin bây giờ ? Ở Đà Nẵng tui học Phan Thanh Giản hay Phan Chu Trinh, Thánh Tâm hay Sao Mai. Xa Đà Nẵng tui nhớ kem Diệp Hải Dung, bánh bèo trường Nam, phở Cấp Tiên, bánh cuốn Tiên Hưng , bún bà Thương

CON ĐƯỜNG GÀN NHẤT ĐỀ ĐẾN TRÁI TIM , LÀ CON ĐƯỜNG ĐI QUA BAO TỬ , em trúng đạn tôi rồi , nàng thơ PTG ơi ! Em tươi nét mặt , hít hà sương khói Đà Lạt mà nuốt nước miếng nhớ về Đà Nẵng .

Em vẫn giữ khoảng cách “ông - tui” cố hữu

- Ông ơi, tui hỏi ông nè

Đà Lạt , Đà Nẵng ông thương Đà nào?

Chụp cơ may , tôi đá luôn:

- Tui ơi , ông hỏi tui nè

Đà Lạt, Đà Nẵng, Đà nào thương ông ?

Em chớp mắt lia lia , rèm mi cong dài lăm ước muốn _ nhưng em vẫn tránh trả lời “Đà nào” thương tên sinh viên lãng tử xa nhà này . Và cho đến hôm nay, “ông” vẫn chờ mãi câu trả lời của “tui”, “tui” có biết ! ?...

Nghe người nhà nói : em lên Đà Lạt với cô bé học trò Phương Nhã từ mùng hai tết, tôi bay lên Đà Lạt tìm em . Ngày xưa

*“ Qua ngõ nhà anh ,
Em kéo nghiêng vành nón!
Gia bộ vô tình làm rớt cánh Tigôn ”*

Hôm nay, một mình tôi lơ ngơ , lão ngáo ở Đà Lạt , chẳng có sắc trắng lông ngỗng của My Châu cho Trọng Thủy tìm đường , không có phớt hồng của Tigôn để tôi nhận ra em như ngày cũ :

*“Đi mô mà nỏ chộ về
Hay là ai bỏ bùa mê cho rồi ?”*

Một mình tôi đếm bước đến thác

PRENN, DATANGLA , THUNG LŨNG TÌNH YÊU, và cả ngôi thánh đường cổ kính với tháp chuông ngân và môi hôn ngày ấy .

Bây giờ Đà Lạt nhiều nắng hơn sương mù, nhiều đôi thông bị búng chổng chơ để làm khu du lịch , những vườn hoa thiên nhiên, thơ mộng đắm sương đêm bị uốn cong thành những khẩu hiệu “mừng Đảng , đón Xuân” đón xuân thì mọi người cùng đón, chẳng của riêng ai , sao đem ranh giới chánh trị vào sắc xuân, nắng hạ ? Tôi đứng chân lâu giờ bên tiền sảnh của Đà Lạt sứ quán : ơn của các bậc tiền bối : Trần Nhân Tông, Lê Thánh Tôn (?) ... được ghi trên lưng rùa Văn Miếu , nay nhắc lại cho con cháu noi theo . Hình ảnh tên tuổi của chủ nhân Sứ Quán khiêm tốn ẩn danh bên muôn bức tranh thêu có hồn , biết nói... nhiều du khách đứng chân lâu hàng giờ , lặng người chiêm ngắm ... Hôm nay tôi mới biết họ là đôi vợ chồng gốc Huế + Đà Nẵng lên Đà Lạt lập nghiệp . Du khách được họ cảm ơn : đi nhẹ, nói khẽ trước khi vào Sứ Quán . Họ không nặng lời ra lệnh: “Cấm ồn ào, không kéo lê giày dép”. Những nghệ nhân thêu XQ khẽ khàng mời khách chén trà Tâm Vọng trên chiếc khay tre đan mộc mạc , chân quê ... Họ mời trà với áo dài tha thướt , du khách thấy mình được tôn trọng và du khách nhủ thầm : mình phải tự trọng , tránh làm phiền chủ nhân. Lịch sự và ấm tình tri kỷ dù trong sơ ngộ, tâm giao .

*“ Tôi ra đi từ bài thơ thứ nhất ,
Thuở đầu đời môi rượu là đường say
Tôi đã ra đi từ khối tình chân thật
Yêu trần gian mà chẳng dám cầm tay’*

*Khách đến, mang theo làn gió mát
Khách về, bịn rịn nỗi tri âm*

Nhiều du khách gởi lại mảnh hồn mình nơi Sứ Quán :

*“ Bùi Giáng ơi, Bùi Giáng ơi,
Trích Tiên nay đã về trời còn đâu
Đường thơ nhỏ máu tim đau
Mũi kim kết lại mối sầu trăm năm”*

*“ Mi mày che mắt một con
Một con lập lợ hư mòn đã lâu
Sắm soi cặp kính không màu
Nhìn xuyên con chữ , thấy sâu cuộc đời”*

Qua khu phố thời trang “ Đà Lạt Đắt Lạnh” , tôi dừng lại tìm tặng em chiếc khăn quàng thêu lụa mượt mà , óng ả . Ngồi uống trà một mình trong “ KHU PHỐ TÓC BẠC”, nhâm lại đời mình cũng đã bạc tóc từ lâu . Chương trình nhạc cổ truyền “ CÁNH CHIM BAY ĐÊM TÌM KIẾM” kéo tôi vào chiếc bàn trống bên tiếng suối róc rách dưới ánh bạch lạp huyền hoặc lieu trai . Chàng trai nước Việt , áo dài khăn đóng, nhịp nhàng đôi gánh , quảy nhiều tập thơ . Cô nàng ngâm vịnh đưa hồn du khách vào miền tĩnh lặng , sâu lắng . Cô hỏi tôi đâu câu

như tri âm , tri kỷ , không rào trước , đón sau , không dàn cảnh , không kịch tính . Anh chàng gánh thơ tặng tôi tập thơ có ý thơ tôi yêu cầu . Tất cả đều miễn phí , chân chất và thâm tình . Tôi tìm được Đà Lạt xưa trong Đà Lạt hôm nay.

Tôi mong đến khu vực “ Tham quan có hướng dẫn” giá vào cửa nhỏ hơn một tôi bún bình dân . Khu vực XQ “ ĐẠ THỪA MỘT CÔI ĐI VỀ” kéo tôi dừng chân lại lâu hơn . Không cả tiếng hạt dưa tí tách , không cả tiếng rít thuốc phi phèo , dù đang là mùa ba tết Kỷ Sửu . “ THINH LẶNG LÀ TUYỆT ĐỈNH CỦA ÂM THANH” . Các nghệ nhân XQ đang trải lòng mình trên khung lụa , họ tha thướt với áo dài nền nã, mềm mại trong suối tóc , đường kim, ân cần khi khách hỏi đôi câu về nghề thêu truyền thống . “ NÚI GƯƠM ĐÀN CỦA CHA”, “ NHÀ CA DAO CỦA ME” ...Cám ơn XQ , Việt Nam hôm nay còn có nơi cho lòng người lắng đọng . XQ mời khách ngắt cánh hoa tím đem về giữ lại , XQ mời bạn rút sợi chỉ để nhớ lần đã ghé thăm Đà Lạt sương mù . Khách được tôn trọng , chủ mời cũng cảm thấy được hài lòng . Nghe đâu, trước đây không lâu, XQ free hoàn toàn , nhưng rồi ai cũng vào , bầu đoàn thể tử, chewingum bị bộp , phi phèo thuốc lá khắp

nơi, xô bồ , dung tục ...nên XQ xin phép chia làm hai khu vực như hôm nay :

“ *Cỏ thơm xưa ở rừng già
Cỏ chàng thi sĩ ranh ma hái về
Lều tranh , trang sách gần kề
Gói vong tình ngủ , bốn bề tình vong”*

Khu ẩm thực ba miền biệt lập với khoảng không gian rộng mênh mông trữ tình trung bày tranh thêu . Tôi thầm cảm ơn sự tinh tế , lịch thiệp của Sứ Quán . Từ DOMAIN MARIE , đôi hoa muôn sắc , ngày xưa em học nội trú với các seours ở đây, em giỏi thêu , đan, làm bánh, cắm bông nhờ các seours hướng dẫn . Và có lẽ em bớt xí xọn cũng nhờ thời gian dài học với các seours . Nếu có em bên cạnh lúc này , chắc tôi sẽ bị em nguýt dài hờn dỗi . Tôi rẽ về Huỳnh Thúc Kháng , thăm vợ chồng anh bạn Doanh, xưa ở Sơn Trà Đà Nẵng .. tò mò , hiếu kỳ , tôi dừng lại Crazy

house , vé vào cửa gấp rưỡi lần Sứ Quán , mà diện tích chỉ bằng 1/ 10 . Hình ảnh, lý lịch của chủ nhân được in to , phóng lớn , có cả gian phòng trưng bày bàn thờ tổ tiên , gia phả . Lại la làng, khua chiêng đánh trống rồi .. tôi chui rúc , luồn lách khoảng 7 phút rồi bye bye . Xin lỗi , có thể tôi kém về kiến trúc , thẩm mỹ .

Tuần trước đến Chùa Hương , “ Nam thiên đệ nhất động” : động đẹp nhất trời Nam , Động Hương Tích ; tích thì lờ mờ mà hương đã phôi phai . Nhưng tích cũng bị bao nhiêu hàng quán , băng nhạc loè loẹt , người nggom nhỏ nhăng , bát nháo , dung tục , bê bối , nghèo nàn. Tục hoá cửa Thiên ! Ôi Chùa Hương bịt mũi , nhắm mắt “ NỀN GIÁO DỤC CỦA MỘT ĐẤT NƯỚC CÓ THỂ ĐƯỢC NHẬN THẤY QUA CỬ CHỈ CỦA NGƯỜI DÂN TRÊN ĐƯỜNG PHỐ”. Rác vất khắp nơi, vỏ trái cây, cùi bắp, lá dong, lá chuối ... vài năm có thể thành mùn, thôi thì cho qua . Những lon bia, bao nylon, ống hút , ly nhựa thì có thêm 4000 năm văn hiến nữa cũng khó tiêu tan.

Bốn năm đại học ở Đà Lạt đong đầy kỷ niệm , nay trở về chôn cũ , Đà Lạt đã khác xưa , chiều Đà Lạt trời se lạnh, tôi gọi xe đến hồ Than Thở, hy vọng gặp em và cô bé học trò Phương Nhã . Anh lái xe bên cạnh nháy mắt :

- Bây giờ du khách không đến Thung Lũng Tình Yêu , hồ Than Thở nữa , bê tông hóa hết rồi còn gì ! Anh đang solo ? Mời anh đến gốc phò kê bên , đây đủ suối hồ róc rách , lạc vào động tiên chỉ có ...thở mà khỏi phải than !

Lang thang quanh hồ Xuân Hương thật khuya , tôi về khách sạn một mình . Đà Lạt ơi , đâu rồi những ngày tháng cũ . Sáng sớm , tôi đến Liên Khương về SàiGòn cho kịp chuyến bay xa .

*Ngày anh ra đi thì trời mưa mưa,
Trời mưa mau , nhưng anh vẫn bước chậm
Mà chậm thế nào thì mình cũng xa nhau....*

Chiều nay, tôi đếm bước trên công viên ngập tràn lá phong đỏ ối, tôi mong cùng em sánh bước . Kiếp tha hương lữ thứ , bề bộn công việc quanh năm suốt tháng . Cuộc hội ngộ lần tới ở THUNG LŨNG HOA VÀNG, bắc Cali , em có đến ? Hay em đợi tôi vào dịp gặp mặt toàn trường 2010 tại Đà Nẵng mến yêu .

Tôi không điện thoại tìm em . Tình cờ giao ngộ vẫn là hai điều em và tôi cùng yêu thích . Tấm hình minh hoạ cạnh bài viết của em : dây trầu không bên chùm cau ấm ấp ...Tôi thầm mong được cùng em “ NHƯ TRẦU VỚI CAU” . Bất giác , tôi nhắn tin tìm em :

*Có trầu mà chẳng có cau
Làm sao cho đỡ môi nhau thì làm .*

dây trầu không

CẢM XÚC MÙA XUÂN

Nguyễn Diễm
ptq 62-66

*Gió xuân lay nhẹ cành hồng
Nhìn theo cánh én lượn quanh giàn bầu .
Ngoảnh nhìn tóc đã nhuộm màu
Sương mai giăng mắc hàng cau xanh ròn .
Bồi hồi lũ khách dừng chân
Bến xưa cảnh cũ , bâng khuâng nhớ người .
Mộng vàng từ thuở đôi mươi
Thời gian điếm vội má cười nhả nheo.
Con thuyền bến vẫn còn neo
Dáng xưa ai giữ cuối đèo bóng chim .
Quê hương nằm giữa trái tim
Giòng sông thương nhớ chuyển mình về xuôi .
Điệu hò giọng hát khôn nguôi
Mái chèo khua nhẹ , bồi hồi năm canh .
Quê hương là một bức tranh
Như bông hoa thắm như vàng thái dương .*

nguyễn diễm

Xuân

Đến

Rồi

Anh

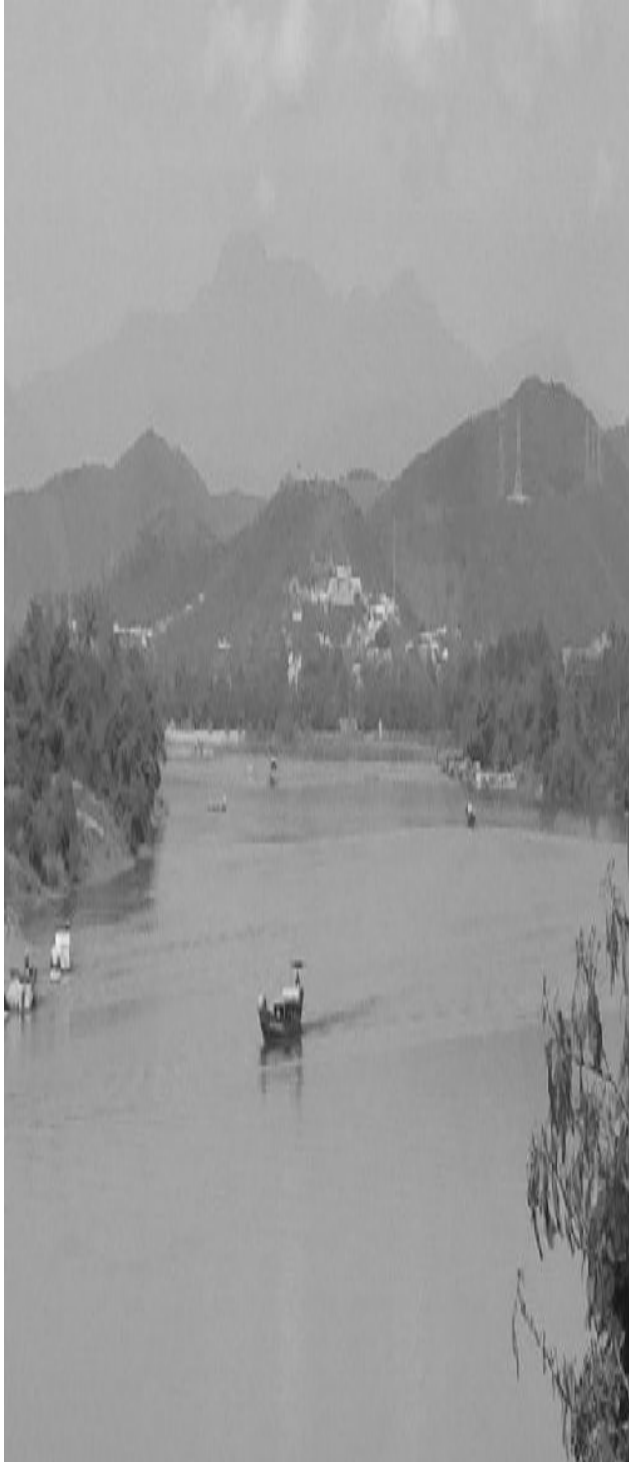
*Xuân lại đến nhẹ hôn trên làn tóc
Hoa thẹn thùng khoe sắc ánh vàng tươi
Bước chân ai rộn rã giữa chân người
Bên song nhỏ nàng xuân cười ấm áp.*

*Chú chim non trong vòm cây xào xạc
Nắng dịu xuân lay nhẹ mấy hàng cau
Vẳng đâu đây vang vọng tiếng còi tàu
Cứ như ngỡ ngàng người thân mình chợt đến.*

*Bến đò xưa bên giòng sông định mệnh
Đã một thời đưa tiễn bước người đi
Mùa xuân ấy em tuổi độ xuân thì
Tóc thề lẫn giữa mai vàng nở rộ*

*Áo lụa xưa cười đọng đưa ngoài lộ
Khẽ nhắc thăm : “ Xuân đã đến rồi anh
Nàng xuân ngồi đang xoả tóc bên mình
Dem hơi ấm riêng dành cho bao tuổi ...*

Nguyễn Diễm

gặp lại quê tôi

Tôi lại gặp em giữa giòng cát trắng
Mái tóc nghiêng nghiêng chân bước vội vàng
Đất quê tôi màu nắng vẫn chói chang
Hương lúa thoảng níu chân người lữ thứ.

Trên cành tre đôi chim đang tình tự
Bên kia sông cô lái thả neo chờ
Tiếng cười đùa lắc nhẹ nón bài thơ
Thời thơ ấu trôi lên từng kỷ niệm.

Cây đa đầu làng đứng im lặng tiếng
Nhu cảm thông với người khách tha hương
Khói lam chiều lan rộng nỗi nhớ thương
Xào xạc lá con đường vừa mới mở .

Những đôi mắt nhìn tôi như bờ ngõ
Những cánh tay e thẹn phủ ngang mày
Buồn xa cách vẩn vít dưới hàng cây
Giàn thiên lý ngắt ngậy hương xưa cũ.

Tôi gặp em hoa kia đã có chủ
Lòng thoáng buồn nhớ chuyện cũ thương quê
Thời gian theo đêm chân bước tôi về
Lòng rộn rả bao tình quê ấm áp

NGUYỄN DIỄN

TÂM LÒNG THẦY TÔI

Huyền Linh

Nếu ai đã từng qua thời đệ nhị cấp ở trường Phan Thanh Giản chắc hẳn không thể nào quên thầy tôi : Thầy giám học TRƯƠNG HỒNG MINH.

Thầy có dáng người vừa tầm , ăn mặc rất chỉnh chặc , không chung diện cũng không xuề xòa . Chẳng thế mà khi học trò con gái chúng tôi làm dáng xịt nước hoa đi học , thầy đã rầy la trách mắng nào là : hữu xạ tự nhiên hương , học trò chưa cần đến sự trợ thủ của hóa chất này . Rồi nào là cái nét đánh chết cái đẹp , có bạn giả bộ ngây thơ hỏi chứ không phải cái đẹp đẽ xẹp cái nét hờ thầy ? Thầy trừng mắt thế là im ngay .

Thầy Minh có tấm lòng quảng đại rất thương người . Mùa hè đỏ lửa năm 1972 , trường đã mở rộng cửa đón chào đoàn người tị nạn ngoài Huế vào tá túc trong các phòng học . Nhìn dáng tất bật của thầy chạy lên chạy xuống , chạy qua chạy lại lo cho mọi người mới thấy được tấm lòng bao la của thầy đối với tha nhân . Thầy lo lắng sắp xếp từng bữa ăn , từng chỗ ngủ cho từng gia đình. Thầy chạy đôn chạy đáo nhắc nhở chúng tôi đủ mọi thứ chuyện . Tính thầy kỹ lưỡng mà chúng tôi ham vui

**Cố Giáo Sư
Trương Hồng Minh**

Bài viết được trích từ ptgdn.com để ghi nhớ một người thầy một đời tận tụy với trường lớp. Những hình ảnh liên quan đến trường ptg một phần lớn được thu dưới ống kính của thầy Minh nhờ đó mà chúng ta có những hình ảnh kỷ niệm ngày hôm nay...

nên chuyện gì cũng đưa ra làm chuyện đùa , rồi lo cười quên mất thầy dạy gì , khiến thầy hay la rầy là vậy . Tôi nhớ có gia đình đặt tên con là : Nguyễn thị Trông, Nguyễn thị Đợi ,

Thầy Minh trong một cuộc du ngoạn

Nguyễn thị Chờ , Nguyễn thị Ngóng chúng tôi đùa nếu không đợi chờ chắc phải có vài chục đứa , bạn thì cãi họ đang chờ con trai ... Không nghịch phá thì đâu phải là học trò , thành ra thầy chỉ la chứ không có phạt .

Thầy Minh rất xuất sắc trong vai trò giáo sư hướng dẫn , bởi vì thầy lo cho chúng tôi không những việc học mà còn cả việc xã hội . Thầy khuyến khích chúng tôi tham gia vào các hội đoàn ngoài trường học như : hội Hồng Thập Tự , hội Khuyến học , phong trào Du Ca , Hướng Đạo ... Và ở những môi trường đó chúng tôi được dịp phát tiết , có thêm nhiều niềm vui và nhờ đó việc học cũng phát triển tốt .

Nhớ ngày đó đi tham quan bên đài truyền hình ở tận núi Sơn Trà . Đi đường thầy trò cùng ca hát rất vui về những bài hát sinh hoạt của đoàn thể . Nhưng khi qua tới quận ba , xe đang leo dốc thì các ca sĩ học trò đã thấm mệt và chuyển qua trò chơi khác, số là chúng tôi đi xe nhà binh lại phải đứng ở sau xe nên khi xe thẳng gấp tất cả đều chao nghiêng, xe nghiêng ít , chúng tôi nghiêng nhiều ngã nhào lên người thầy rồi đùa vui về . Thầy mắng yêu : “ lo nhìn phong cảnh đi kia, cảnh đẹp

lắm, cười tí mắt làm sao thấy được “ , mà quá thật , hai bên đường cỏ cây chen đá lá chen hoa, những đoá hoa đại đủ màu sắc đang phơi phơi rung rinh khoe sắc thắm , nhưng cũng chẳng hấp dẫn chúng tôi bằng trò nghịch nhất quỷ nhì ma sau là học trò chúng tôi .

Có hôm trong giờ vật lý của thầy, chúng tôi để nón lá trên bục . Thầy đứng giảng bài vô tình giẫm nhẹ vào cái nón . Thế là giọng tôi cất lên lanh lảnh :

- Ôi thầy làm đau em !

Cả lớp cười vang , phá tan bầu không khí yên lặng của lớp học. Thầy mắng con gái không được nói bậy, ngày đó chúng tôi chỉ nói chơi thôi chứ đâu đã hiểu ý nghĩa sâu xa của lời thầy la, bây giờ mới biết lời thầy la là đúng .

Lớp chúng tôi có bạn Cúc bước vào đường yêu hơi sớm , Cúc quen anh trung úy

Thầy Minh luôn thân thiện, hòa đồng

Biệt Động Quân, một buổi chiều nắng đẹp, chàng và nàng tung tăng tay trong tay bước vào tiệm Cà phê Chiều Tím . Vừa đúng lúc thầy Minh đang dắt xe đi ra vì nhà thầy ở sát bên, cúc sợ xanh mặt , hôm đó ly cà phê sao mà quá đắng . Sáng mai vào lớp cô nàng lấm lét chờ thầy xử tội đi chơi với kếp . Nhưng không thầy chỉ nhắc nhở nhẹ nhàng , con tim có những lý lẽ riêng mà lý trí không thể kiềm

chế, tuy nhiên là học sinh việc học phải trên hết . Tôi lanh chanh xía vào :

Học mà không yêu hao mòn tuổi trẻ ,
Yêu mà không học đốt cháy tương lai

Rồi cũng đến phiên em chứ ngời đó mà cười , nhưng thầy ơi , em nghịch quá thành ra đâu có bạn nào dám viết thư tỏ tình thì làm gì có tình yêu .

Thầy Minh rất thương học trò và có tấm lòng bao dung độ lượng . Nhớ lại hồi học lớp 11 , không biết bốc đồng thế nào mà chúng tôi rủ nhau mười mấy bạn tổ chức đi HUẾ ba ngày . Dĩ nhiên là về nhà phải nói dối ba má là trường tổ chức đi tham quan . Sáng mai thầy vào lớp thấy vắng nhiều, biết chuyện , thầy nói bạn Trần Thậm phóng Honda ra ga xe lửa kêu chúng tôi về . Thậm phóng xe lên tới ga Nam Ô mới đón được chúng tôi. Đang hăng hái ra đi ai dễ khăn gói quay về . Chúng tôi có ba ngày vui chơi thoải thích ở xứ HUẾ thân tiên .

Ngày trở về mới là thê thảm ...

Tên chúng tôi được ghi trên bảng kỷ luật của trường , không phải bảng vàng mà là bảng đen mới khổ chứ !. Thầy giơ cao nhưng đánh khẽ , thầy không đuổi học mà chỉ bắt chúng tôi mời phụ huynh tới gặp . Đó cũng là cái kẹt cho tôi bởi biết nhờ ai bây giờ , thừa thiệt với ba má là ăn đòn như chơi . Túng quá hóa liều , tôi chạy lại nhờ ông anh đang theo tán chị gái tôi , lúc đó tụi tôi chê anh tới tập nào là già vì đeo cặp kính cận to tổ bố, nào là quê mùa , nào là không phong độ , vì anh ta lúc nào cũng sơ mi trắng bỏ áo vô quần dù là đi chơi ...Gặp anh Phong , tôi chưa kịp giờ què ra năn nỉ , anh đã sôt sắn nhận lời . Hú hồn lần đó tôi được qua cầu .

Cuối năm lúc vào học bạ cho lớp dùm thầy . Thầy mới nói là lúc đó thầy biết chúng tôi hết nhưng thôi bỏ qua vì chúng tôi

Chờ em trước cổng trường

Chờ em trước cổng trường
Biết bao người qua lại
Đôi mắt tìm em mãi
Không một phút nghỉ ngơi

Chờ em trước cổng trường
Mong sao cho mau gặp
Hôm nào em chậm trễ
Anh nóng lòng nôn nao.

Chờ em trước cổng trường
Lòng anh như hoa nở
Em mang nhiều tập vở
Gió cuốn tà áo bay

Chờ em trước cổng trường
Tặng em bông hoa nở
Trông em như mắc cở
Khi nói lời yêu đương

Chờ em trước cổng trường
Phượng giăng màu hoa đỏ
Làm sao anh bày tỏ
Những lời đầy nhớ thương .

NGUYỄN LY

mới vi phạm lần đầu . Nhưng phải phạt để làm gương cho những lớp khác . Nhưng mà đâu có lớp nào quậy cỡ lớp em vì đi như vậy lỡ có tai nạn gì xảy ra thì sao ? Ôi tấm lòng thầy thật bao dung .

Có lần thầy hỏi chúng tôi, học trường Phan Thanh Giản thế có biết gì về tiểu sử cụ Phan không ? chúng tôi tranh nhau nói về tiểu sử có ghi trong sách sử , thầy đã cho chúng tôi biết thêm về đức độ cụ Phan . Ngày trước cụ Phan chơi thân với một người bạn học từ thuở hàn vi . Nhưng người bạn nhà nghèo nên bỏ học nửa chừng và ở nhà

làm ruộng, cụ Phan đỗ đạt làm Kinh lược sứ Nam Kỳ . Trong một dịp đi kinh lý ngang nhà người bạn . Cụ bảo đoàn tùy tùng dừng ngựa cách xa làng vài thước , cụ xuống xe , thay áo dài thụng đen và một mình đi bộ vượt một quãng đường dài để đến nhà bạn , bạn đi làm ruộng chưa về , cụ nằm trên chiếc võng tre đợi bạn . Bạn về cụ đã cùng bạn ăn cơm cà chấm rau một cách vui vẻ . Cụ Phan đã làm ấm lòng bạn bởi thái độ khiêm tốn của mình .

Thầy Minh của chúng tôi cũng vậy, mặc dù là Giáo sư hướng dẫn nhưng thầy rất gần gũi với học sinh, thường xuyên lắng nghe những tâm tư nguyện vọng của chúng tôi . Chẳng thế mà một bạn nam đã mạnh dạn thổ lộ tâm tư của mình qua bài thơ như sau , tôi chỉ thuộc vài câu:

*Nếu đôi lúc giảng bài con ngũ gục
Hay đùa vui như một chỗ không người
Thầy tha thứ cho con đừng gặt gồng
Vì bây chừ không còn chỗ vui chơi*

Những câu thơ này hình như là của Võ Ngọc Thạnh được đăng trong tờ báo Ngõ Ngang , tôi không nhớ rõ lắm . Ngày đó lớp chúng tôi có nhiều bạn nam rất nghịch, đi học cứ nhét vở vô túi quần , hút thuốc . Giờ chủ nhiệm thầy thường hay nhắc nhở , thầy không muốn đuổi học các em vì dù sao trường học vẫn là chiếc nôi êm hơn là bước vào trường đời khi tuổi còn quá nhỏ . Rồi nào là đốt thuốc chứ đừng đốt đời mình, ngày đó chúng tôi chưa hiểu rõ , bây chừ nghĩ lại mới thấy thâm thúy . Thầy ơi , những lời dạy dỗ của thầy vẫn còn đây mà sao thầy không còn nữa

Thầy Minh chơi đàn phong cầm rất hay . Thỉnh thoảng thầy thường đem đàn đến kéo cho học trò nghe . Nhớ có lần thầy đang

ngồi chơi đàn , nhỏ Hương xí xọn chạy lại dành ngồi trước cho gần :

- Ngồi xa cũng nghe được thôi , lộn xộn .
- Ngồi gần thầy quạt được mát hơn !

Thầy Minh và những hình ảnh kỷ niệm....

Thầy đang kéo đàn cũng phải dừng lại phì cười cho sự nghịch ngợm của chúng tôi .

Thầy Minh còn nghĩ ra chuyện chụp hình chung cho cả lớp thành ra bây giờ chúng tôi mới có những tấm hình ghi dấu những ngày chung lớp học . Lớp nào , năm nào thầy cũng chụp hết . Lúc đó chúng tôi thấy thường , bây giờ mới biết là nó quý đến dường bao , bạn nào còn giữ được là chuyển tay nhau để sang lại . Tôi còn nhớ lúc chụp hình tôi cứ đòi đứng cạnh thầy, mấy bạn cứ đùn tôi vô giữa nói mi lùn đứng vô trong , đứng ngoài bìa làm gì ? Tôi trả lời tinh bơ : Tau đứng gần thầy để thấy tau cao hơn một chút . Các bạn cười lắc lư làm thầy phải nạt, đứng ngay ngắn để

chụp . Thế đó chúng tôi gần gũi và thân thiện với thầy như một người anh lớn. Môn lý hóa chẳng có gì hấp dẫn với học trò con gái chúng tôi, nhưng qua sự giảng dạy chi li tận tâm của thầy , chúng tôi thầy cũng dễ nuốt chứ không khô khan như mình tưởng .

Hôm trao cuốn lưu bút nhờ thầy viết , tôi còn nhớ rất rõ là thầy đã viết vào trang cuối cùng với giọng chữ như sau :

“ Xin nhường tất cả , xin ghi lại nơi đây tấm lòng thương mến một học sinh nhí nhảnh vui tươi và chăm học . Thầy mong em sẽ thành công trên đường học vấn để nụ cười mãi rạng rỡ trên môi”

Nhưng mà thầy ơi, em không thành công trên đường học vấn như lời thầy chúc , mà em thành công trên đường tình duyên , có một anh chồng chung thủy , biết thương yêu lo lắng cho gia đình , và một đứa con ngoan , học giỏi , vậy là đã đủ cho đời một người con gái rồi phải không thầy .

Hôm nay nhân ngày hội ngộ của trường xưa , biết là thầy sẽ không có mặt nhưng sao trong lòng em vẫn nhớ , vẫn mong , vẫn mơ và vẫn ước . Phải chi thầy còn trên cõi đời này thì hay biết mấy Chúng em rất nhớ thầy , nhớ công ơn dạy dỗ của thầy , nhớ những lời la mắng của thầy cho ngày nay chúng em được nên người .

Thầy ơi , chúng em mong thầy được bình an nơi cõi vĩnh hằng xa xôi nào đó .

Chúng em rất quý trọng và biết ơn thầy . Thầy của chúng em : **TRƯỜNG HỒNG MINH**

TRẦN HUYỀN LINH

Bài viết như một nén hương thắp lên để kính nhớ cố Giáo sư Trương Hồng Minh .

Thế là tôi rủ vợ cùng đi cho biết nước Mỹ, một nước nổi tiếng là giàu có, văn minh, hiện đại nhất thế giới -- nhân dịp có thư mời dự Đại hội cựu Giáo sư & Học sinh Phan Thanh Giản Hải ngoại. Qua thời gian sáu tuần lễ đi đó đi đây, xin ghi lại vài cảm nhận (chủ quan, dĩ nhiên) của khách phương xa:

Phỏng vấn đi Mỹ :

Nghe đồn thời có quá nhiều phiền hà rồi rắc tại ải phỏng vấn. Thường là tiền mất (131\$ Mỹ cho mỗi người,đâu có ít) mà tật mang, nghĩa là không được cấp visa vô nước Mỹ! Tôi đã sửa soạn mang theo đủ giấy tờ, nào là chủ quyền nhà đất, nào là giấy kết hôn,thư mời...Có gì hơi liên quan là mang theo tuốt! Cũng chuẩn bị sẵn những câu trả lời thật hay qua các câu hỏi tưởng tượng do các tiền

**SAU
MỘT
CHUYẾN
ĐI**

Lê Quang Văn

bồi đi trước chỉ bày.

Thế mà, chỉ mất thời gian ngắn thôi, xếp hàng lần đầu 10 ngón tay, rồi lại xếp hàng tại một trong sáu cửa để được phỏng vấn, thì sau khi lần thêm hai ngón tay nữa, chả nghe hỏi han gì cả, ngoại trừ một câu phán ra nghe ngọt như mía lùi : “2 ông bà đã được chấp thuận cho đi tham quan du lịch Mỹ, vui lòng chiều mai đến trước cổng nhận visa.” Thế đấy, có hỏi gì đâu dù chỉ một câu! Lại được cả 2 vợ chồng nữa chứ! Có câu trả lời chuẩn bị sẵn kiểu bất cần mà không được dùng: “Cho đi cũng tốt mà không cho cũng tốt. Cho đi thì phải tốn thêm 4-5 ngàn \$ nữa (cho 2 người), mà không cho đi thì chỉ mất $131 \times 2 = 262\$$ ”

Cửa Hải quan

Kể ra cũng hơi oan cho Hải quan xứ mình khi có dư luận Hải quan mình khó dễ. Bạn hãy thử ném mùi Hải quan các nước, Taipei, Mỹ khám xét trước khi lên máy bay - kể cả đường bay nội địa - Cởi tuốt tuốt mũ nón, áo khoác, giày vớ, dây nịt, đồng hồ, kính đeo mắt, điện thoại.....kể cả răng giả nếu có! Bỏ hết vào các khay chạy qua máy soi, còn người thì bước qua cổng soi toaen thân. Không có ai cầm gậy hơi hơi chọt chọt nhột nhột khắp người như xứ mình. Những ai lỡ mang giày cột dây thì thật phiền (tôi chọt nghĩ đến mấy bà mấy cô mang áo ngực mà có khuy gài bằng kim loại e cũng phải cởi ra chằng!) chất lỏng là tuyệt đối cấm rồi. Nếu mang bình sữa cho con bú thì con phải ngậm bú khi qua cửa (mà nếu con đang ngủ thì bố hay mẹ phải ngậm bú thay).

Những con đường

Hồi nhỏ học tiếng Anh về con đường có ba từ: street, road, way. Năm 1956, thi tốt nghiệp Trung học Đệ nhất cấp (hết cấp

II bây giờ) gặp bài thi dịch tiếng Anh ra tiếng Việt có tựa đề “One way street”, đại ý nói có một du khách bị lạc đường đã nhờ cảnh sát chỉ giúp. Cảnh sát hỏi ông có nhớ một chi tiết nào nơi đang ở không, ông ta đưa cuốn sổ cho cảnh sát và nói rằng khi ra khỏi nơi ở, thấy có tấm bảng ghi dòng chữ này : *One way street*.

Hầu hết thí sinh đều dịch nguyên con là “*chỉ có một đường*”, dĩ nhiên là sai bét, chỉ có bạn Nguyễn Văn Nghệ dịch đúng là *Đường một chiều*. Răng mà giỏi rứa không biết! Bạn Nghệ nhà ta, lên Đệ nhị cấp (cấp 3) học ban B, rất giỏi toán, thế mà sau lại trở thành Giáo sư Anh văn có tiếng. Đúng là anh hoa phát tiết sớm hơn người.

Đến Mỹ, ôi thôi cả lô từ chỉ con đường: free way, high way, boulevard, avenue, street, road, way, drive. Thậm chí circle, park cũng chỉ con đường đi trong các khu dân cư mà vào và ra chỉ một cổng. Muốn phân biệt, khá dài dòng để các bạn tự lo.

Xa lộ 5 nối liền Bắc Nam

Free way tương đối dễ nhận, chỉ có 2 loại : Nam-Bắc, số lẻ và Đông-Tây số chẵn. Trên suốt tuyến đường không có đèn tín hiệu. Khi ở trên free way rồi mà bị nhầm hướng, đáng lẽ NB mà lộn BN, muốn quay lại đổi hướng phải chạy vài chục cây số tìm lối ra

Mộng Chiều Xuân

*Xuân về qua khung cửa
Nắng vàng hót tung tăng
Vui mừng muôn cánh én
Chen chúc đẹp nàng Mai*

*Hương Xuân bùng chợ tết
Ôi bánh mứt muôn màu
Cụ Đồ khoe câu đối
Trai gái dạo hàng Xuân*

*Ta nghe tình Xuân Việt
Trong nỗi nhớ quê nhà
Vắng mùa Xuân năm cũ
Xa mãi mộng chiều Xuân*

Tô Lâm Tet 2009.

khỏi free way rồi lại chạy lòng vòng vài chục cây số nữa để tìm lối vào lại free way theo chiều ngược. Không phải dễ !

King là vua chứ gì? Coi chừng những con đường có mang tên King. Đó là những con đường để tưởng nhớ đến vị mục sư da đen nổi tiếng, Martin Luther King, gồm những khu dân cư mà hầu hết là dân da đen. Dù tệ nạn xã hội : cướp bóc, xì ke ma túy, thậm chí có bắn giết nhau. Nhà cửa ở những khu này rẻ, nhưng đừng có ham. Có gia đình đã lỡ mua, sau khi vào ở được ít lâu, lại phải

bán xới mà đi gấp, chịu không thấu với hàng xóm đầu gấu.

Nhà mặt tiền có đất giá như ở xứ mình? Hoàn toàn không có nhà mặt tiền, chỉ có cửa hiệu, nhà hàng hoạt động ban ngày còn đến đêm là mọi người đều về nhà riêng. Mà nhà càng xa thì càng mắc tiền, nhất là các nhà trên đồi cao: hàng triệu \$ mỗi cái.

An ninh trật tự

Đi trên đường vắng hay giữa phố đông

đúc rất hiếm khi thấy bóng một Cảnh sát nào. Thế nhưng nếu có chuyện xảy ra, chỉ ít phút đã nghe tiếng còi hụ và cảnh sát xuất hiện ngay. Hình như mỗi người đều là một công an, hiểu theo nghĩa không ăn lương nhà nước, không

mặc sắc
nhưng
phần ao
giữ an
công cộng.
đỉnh ở
hộ liền kề
có sự chào
viếng kiểu
láng giềng
Thế mà
nào có
chuyện xô
xát, cháy
nổ...lập

tức được nhà kế cận
thông báo và Cảnh
sát xuất hiện ngay
sau ít phút.

Có một lần em tôi
chở chúng tôi trên
một xe loại light-
truck, được ưu tiên
chạy trên làn xe
dành cho xe chở
trên 2 người trở lên
mà họ gọi là gọi là

carpool. Ở Mỹ, xe cộ chạy đầy đường nhưng thường mỗi xe một người, rất phí đường sá và xăng nhớt, nên người ta bày ra cái carpool để khuyến khích đi xe chung, tiết kiệm nhiên liệu, bảo đảm lưu thông. Làn xe này thường ít xe cộ hơn và chạy với tốc độ cao hơn, cũng từ 100km trở lên trên free way. Bỗng cái vali để phía sau bay xuống đường. Em tôi tấp xe vào sát con lươn giữa đường, đứng nhìn ngẩn ngơ theo cái vali đã bị các xe sau cán nát: giấy tờ, quần áo bay tung tóe, ùng mong lượm lại cái gì! Chỉ vài phút, còi hụ, Cảnh sát xuất hiện! Theo luật, bị vi phạm 2 lỗi: làm trở ngại giao thông và xả rác trên free way mà mức phạt có thể đến hàng ngàn \$ và còn bằng lái....? May mắn thay, nghe em tôi và ông cảnh sát xi-la xi-lô một hồi, rồi ông cảnh sát đã ngăn các dòng xe lại và hướng dẫn cho em tôi lái xe vào sát lề đường phải, cột lại hành lí sau xe chắc chắn, rồi và cho đi tiếp khỏi phạt.

phục
luôn góp
việc gìn
ninh trật tự
Các gia
trong các
hiếm khi
hỏi thăm
hàng xóm
như ở ta.
nếu nhà

Hình chụp tại Longview, WA State

Các con đường dẫn đến núi lửa Longview hoặc thác nước nổi

tiếng ở Seattle đều quanh co qua nhiều đồi núi. Dọc đường thấy có sóc, chồn, hoẵng, nai chạy nhón nhơ và thậm chí băng qua đường. Cũng có con đã bị xe cán chết. Nhưng hãy để yên, sẽ có cảnh sát xuất hiện ngay để lo... hậu sự cho chúng. Chuyện kể có một người (gốc Campuchia thì phải) thấy có con nai bị xe tông chết giữa đường, tiếc của đời, lại tưởng đường vắng, không ai hay, nên dùng xe, cả nhà hè nhau mang con nai đem về xẻ thịt. Chỉ ít phút sau nghe tiếng còi hú cảnh sát, anh ta vội vã hối thúc cả nhà đem hương đèn thấp quanh con vật và cùng hò hụp lạy! Anh ta nói với cảnh sát rằng do phong tục tập quán, họ phải cúng lạy trước khi đem đi chôn để hưởng phước!

Việc học hành

Ở Việt Nam, cứ than khổ cho lắm khi thấy con em mình ”gùi trên vai nặng trĩu” đến trường! Học sinh bên Mỹ không ”gùi” đâu mà phải dùng vali có bánh xe để kéo, đẩy. Sau lưng nhà em tôi ở có một trường học. Mỗi sáng sớm nhiều xe hơi đưa đón học sinh đến trường và các em đã xuống xe hi hà hi hục kéo đẩy cả đoàn dài... vui lắm

Con của em tôi học lớp 10, khoe mấy cuốn sách mới mua (hoặc thuê mượn ở thư viện) nào sinh vật, nào toán, nào lí.....mà cuốn nào cũng nặng vài kí lô. Mỗi buổi học bắt đầu từ 8h sáng đến 3h chiều, có bao nhiêu môn học thì có bấy nhiêu cuốn sách. Ngoài ra, còn có tập vở, bút mực...và đồ ăn trưa. Tôi thắc mắc hỏi làm sao các cháu bê lên nổi các tầng cao. May thay các trường ở Mỹ rất hiếm có tầng lầu, chỉ nhà trệt trong khu đất rộng mênh mông , có đủ cả sân chơi các loại, thậm chí có cả hồ bơi, sân bóng đá, sân quần vợt, nhà thể dục thể thao, hội trường, v.v.

Học hành cũng dễ đỗ đạt thôi, miễn là chăm và học đủ các học phần quy định (mà chăm thì học sinh Việt Nam ta có thừa). Muốn tham khảo tìm kiếm trường học cho con, quá dễ. Bất cứ tiệm sách hay thư viện nào cũng có cuốn cẩm nang, lớn hơn và dày hơn cuốn niên giám điện thoại của ta, giới thiệu đầy đủ các trường thuộc tiểu bang, liên bang cùng các điều kiện nhập học.

Một cựu học sinh Phan Thanh Giản Đà Nẵng, Trương Xuân Bình, nguyên là sĩ quan cũ, sau khi học tập cải tạo về đã vượt biên qua Mỹ với một áo rách và quần cũ trên người. Thế rồi vừa làm vừa học mà bằng nào cũng có: Cao đẳng, Kỹ sư, Cử nhân, Cao học và cuối cùng là 2 bằng Tiến sĩ Toán. Hiện Bình làm nghề ”gõ đầu Mỹ” tại Đại học Sacramento và là Giáo sư thỉnh giảng ở các Đại học khác.

Gia đình Mỹ

Trẻ em Mỹ quá đẹp như những thiên thần trong tranh vẽ. Các cô trong độ tuổi mới lớn cũng vậy: cao ráo, thon thả, xinh đẹp không kém các hoa hậu, người mẫu, lượn lờ khắp nơi mà tôi có dịp đi qua trên đường, giữa phố

Tại gia đình một cựu học sinh ở Little Saigon

hay quanh các trường học. Thế nhưng khi đã lập gia đình, dù chỉ mới một con mà đã sờ sờ khó tưởng tượng nổi. Chỉ hơn 30, dưới 40 tuổi thôi mà dù bà đen hay trắng cũng trông chẳng khác nào những cái lu chứa nước mà dân quê ta thường dùng. Trên lu có up cái gáo dừa, dưới lu kê 2 cục gạch biết di động. So sánh như vậy cũng hơi tội nghiệp cho mấy cái lu, vì những “cái lu di động” kia đặc ruột, nặng cả tạ trở lên không ít. Đường sá như ở xứ ta mà được các bà lượn lờ ít vòng thì chẳng khác nào xe ben chở đá sỏi cày nát đường mà báo chí thường lên tiếng. Tôi đã từng thấy một số bà trắng lẫn đen có bộ ngực và bộ mông đồ sộ đến phát khiếp. Bạn hãy tưởng tượng trên bộ ngực đó ta có thể đặt một khay ăn điếm tâm mà không sợ đổ. Còn bộ mông ta có thể kê cặp xách lên đó để ... làm thơ khi lỡ xếp hàng sau lưng họ (bạn Trần Văn Tây nên lưu ý điều này, hồn thơ tha hồ lai láng!).

Chẳng phải cần tồn tiền tỉ như ở xứ ta

để phát bao cao su, truyền đơn biểu ngữ để tuyên truyền vận động kế hoạch hóa gia đình, như “*Dừng lại ở 2 con để chăm nuôi dạy tốt*”.

Gia đình ở Mỹ, dù giàu có đến bậc nào, cũng hiếm thấy có hơn 2 con. Nuôi dạy con từ sơ sinh cho đến tuổi 18 thật là quá khó khăn, vất vả và tốn kém.

Pháp luật Mỹ minh định rất rõ thứ hạng giai cấp để bảo vệ : Nhất trẻ em, nhì quý bà, ba chó mèo rồi cuối cùng mới đến quý ông. Trong gia đình nếu có gây gỗ, bạo lực... đến độ hàng xóm báo cảnh sát thì ông chủ chỉ có việc ra khỏi nhà với cái quần xà lỏn trên người. Hạ hồi phân giải. Thế mà có một ông chồng, có lẽ dân xì-phê chuyên nghiệp, đã thẩu cày mà thắng ngược. Số là ông ta ra khỏi nhà một lát thấy hơi êm êm bèn trở lại gõ cửa nhà. Bà vợ vừa mới mở cửa, ông ta vút ngay quần xà lỏn vào nhà, hai tay khum lại che phía trước hạ bộ (nhưng ngón tay thì xòe ra) và nói: Anh đã mất tất cả,

Cùng một số học sinh tại Seattle, WA

vợ con, của cải, nhà cửa...thì còn tiếc gì cái quần xà lỏn này nên cho em luôn. Không biết vì sợ hàng xóm lại kêu cảnh sát hay vì hai bàn tay úp úp mở mở khiêu khích mà bà vợ đã mở rộng cửa đón ông vào nhà lại.

Có thể là thiếu sót nếu không nhắc đến những bạn già Việt Nam ta, đã cổ lai hy(70), có bạn thậm chí miệng mũi lai hy (80) nhưng cũng phải ngày ngày lái xe đưa đón cháu nội ngoại đi học. Nếu không, thuận đường con cái đi làm sẽ chở đến các khu người Việt (Phước-Lộc-Thọ, Lion,...) tụ tập cho đến chiều tối con lại đón về. Buồn lắm, nhưng không thể bỏ đi được vì sẽ mất trợ cấp người già.

Thủ đô cờ bạc

Khi được hỏi bạn có ý kiến gì khi tham quan Las Vegas, tôi trả lời: choáng ngợp và điện xài 1 đêm ở đây bằng điện nước tôi xài cả năm. Mọi người đều được tự do ra vào tham quan và thử thời vận ở các casino nhưng cấm dưới 18 tuổi?

Las Vegas

Con của em tôi 15 tuổi, bỏ vào máy đánh bạc 1\$, chỉ mới bấm máy lần đầu, hết 25 cent, thì hiện ra phiếu trúng 5\$. Tưởng là chuyện vui chơi, ba nó cầm phiếu đến quầy đổi và được 5\$ thật. Cháu định ngồi bấm tiếp thì lập

tức xuất hiện một ông hộ pháp mời cháu ra khỏi casino ngay! Rất nhiều người đều nói, may cho cháu nếu trúng lớn thì chắc chắn không lãnh được tiền thưởng, tha hồ mà tiếc! Tôi cũng đã thử hên xui và thua đúng 4\$, gọi là chia sẻ đóng góp tiền điện. Nhưng nếu bạn thua 5000\$ trở lên thì lập tức có phục vụ đến tiếp cận đơn đã mời chào: ăn uống miễn phí, ngủ lại miễn phí và nếu cần vay thêm tiền để chơi tiếp thì có ngay.

Ở Las Vegas có 1 điểm cho thuê làm đám cưới với đủ dịch vụ: Cha làm lễ, nhân chứng, chính quyền.....Chỉ cần không đến 30' là nên đôi vợ chồng với đầy đủ pháp lí. Không xa nơi đó lại có điểm chuyên về lí dị: chỉ cần ít phút thời là đường ai nấy đi không còn bị ràng buộc gì về pháp luật! Chuyện kể có một người đàn ông nổi tiếng (không biết thuộc lĩnh vực thể thao hay điện ảnh) say xin bị gái làm lễ cưới với 1 người đẹp. Qua hôm sau tỉnh rượu mới biết mình đã có một người vợ hợp pháp và lập tức anh ta xin li dị ngay (chắc cũng phải đền một số tiền lớn) vì nếu để dây dưa về sau thì biết đâu có ngày anh ta sẽ ra khỏi nhà mình với cái quần xà lỏn trên người.

Chân thành cảm ơn

Chỉ có 6 tuần mà chúng tôi đã đi và biết khá nhiều: dọc đường số 1, số 5...nổi liền Nam-Bắc Cali, cầu Golden Gate, Treasure Island, bát phố San Fransisco, bãi biển Santa Crus, núi lửa Longview, tháp Space Neddle cao gần 200m, thác nước nổi tiếng ở Seattle, khu dân cư sang trọng ở Irvine, Las Vegas, đại lộ Hollywood, các khu Phước-Lộc-Thọ, Lion...(có thể còn quên), ấy là nhờ em tôi, Lê Quang Lưu, đã bỏ nhiều công sức, thời gian và cả tiền bạc giúp anh chị biết càng nhiều càng tốt về nước Mỹ.

1. Đại gia đình anh em Võ Anh Dũng và vợ, Thùy và vợ, Thúy và chồng, Cương, Huy và học sinh Hoàng Trọng Long.

Anh chị Lê Thương và các cháu, với các buổi họp mặt đông đủ.

Các đồng nghiệp cũ: Hoàng Ngân Hà, Phạm Ngọc Vinh, Hồ Sĩ Hùng và vợ, chị Ngọc Hà, anh Trần Ngọc Tôn và chị Hoàng Oanh.

Các bạn cũ: Lê Đào, Hà Thúc Vinh,

Với học sinh cũ trong đêm hội ngộ

Nguyễn Đình Uyên, Lê Văn Ni, Võ Văn Dật, Nguyễn Văn Minh...đã có nhiều cuộc họp mặt thân mật...

Các vợ chồng: Ái Cầm-Thái Tú Hạp, Đỗ Xuân Quý, Huỳnh Thụy Phong, Diêu Xương Quý, Huyền Linh-Phan Tân Hiệp, Nguyễn Thị Nhi, Nguyễn Xuân Cầm, vợ chồng cháu Ân.

Các học sinh Bích Liên, Bích Trâm, Bích Thủy, Quý Phi...

Các cựu học sinh Sao mai: Lê Thanh, Quốc Dũng, Minh Nghĩa... (vẫn có thể còn thiếu sót)

Cuối cùng, tôi vẫn còn nợ quý bạn, các cựu học sinh Phan Thanh Giản và Sao Mai, bài viết đã được đặt hàng với nội dung **"Làm sao mà quên được ánh mắt với nụ cười hời các em học sinh thân mến ngày xưa!!!"**

Lê Quang Văn

trung học

tttd

Nhiều đêm thổn thức làm thơ
Tình ta chưa đến, bao giờ đến đây !
Vần thơ nho nhỏ đêm nay
Ghi trong ký ức tràn đầy niềm tin
Nhớ em từ buổi bình minh
Đến khi chiều lại một mình cô đơn.
Hỏi em ! em có giận hờn
Xin cho anh biết , thiết hơn là gì .
Bóng hình mình đã khắc ghi,
Trái tim tan vỡ , còn gì nữa đâu !
Em đi để lại nỗi sầu
Trăng đêm thổn thức nguyện cầu ấy thôi.
Tình mình gió thoảng mây trôi
Nhu vầng trăng khuyết, phủ rồi mây đen.
Đêm nay thiếu vắng ánh đèn
Thơ làm chưa được, lời ghen, lời tình.
Năm canh nhớ lại bóng hình
Người yêu trong mộng vẫn xinh ngày nào.
Chuyện tình như giấc chiêm bao
Nhập vào tâm khảm từ bao lâu rồi .
Đêm nay hồn lạc giữa trời
Bỗng nghe tiếng hát thoảng lời yêu thương.

Tim ta rung động khác thường
Phải chăng mình đã vấn vương nợ tình.
Lời nào nói hết lòng mình,
Người yêu trong mộng vẫn hình bóng xưa.
Yêu em biết mấy cho vừa
Đêm nay trời lạnh mà chưa thấy nàng .
Giấc mơ mình rất bàng hoàng,
Tưởng chừng nàng đã sang ngang bỏ mình.
Yêu em, mình rất chân tình,
Yêu người yêu cả bóng hình trong mơ.
Nhớ em chỉ biết làm thơ,
Người yêu trong mộng giấc mơ tuyệt vời
Yêu em yêu cả một đời,
Tuổi xuân còn đó như thời xa xưa.
Yêu em biết mấy cho vừa,
TƯƠNG TƯ trong MỘNG mà chưa thấy nàng

TTTĐ

tô lâm

thơ
trong
đời
sống

Chiều Đà Nẵng

*Chiều Đà Nẵng có những con đường trải mộng
Có nắng vàng trong mắt tuổi vào xuân
Có mây mưa giăng mắc lối ai về
Để ta biết tình yêu là thế đó .*

Thơ đến với tôi rất tự nhiên, chỉ vì tôi thích rồi mê Thơ từ dạo tôi mới lớn, cái tuổi tình yêu đầy mơ mộng ấy đã dìu dắt tôi về với đất thơ . Nơi đó tôi đã tìm được một thế giới riêng biệt cho chính mình trong tư tưởng , trong tâm hồn, trong tình yêu để rồi thảnh thơi tôi ghé vào tâm sự cùng Thơ , cuộc đời có lắm đổi thay, có lắm buồn vui Thơ nhỉ?

Thơ trong đời sống của tôi như một người bạn tri kỷ, Thơ không đòi hỏi tôi phải thăm viếng thường xuyên, Thơ vẫn chưa quên tôi mặc dù đã có nhiều lúc tôi chẳng ngó ngang gì đến Thơ , môi trường và hoàn cảnh sống của tôi đã thay đổi nhiều theo năm tháng dài bận bịu , tưởng rằng tôi không còn có duyên với Thơ nữa . Thế rồi một hôm niềm cảm xúc ấy lại về với tôi , đột ngột nhưng không ngờ ngàng , tôi lại tìm đến Thơ. Thơ vẫn chờ đợi .

Tính Nhân

*Như hơi thở ta mang nhiều dự vọng
Bước thẳng trâm nay ẩn dật bắt phù hoa
Làng danh lợi ta đã từng gõ cửa
Áo phong sương xin khoác lại cho đời.
Tình phụ tử tề gia khuyên đèn sách
Nghĩa phu thê sinh kế vẹn vương bề
Thôi vậy nhé, có chăng tình bạn hữu
Chén anh tôi dăm mẩu chuyện bên lề
Ai có hỏi nói rằng y vẫn thế
Thích nhân cư an phận chức dân thường .*

Tháng 10 / 1990.

Bấy giờ sinh hoạt hằng ngày của tôi có phần thảnh thơi hơn, không còn căng thẳng như những năm cầm cúi với thương trường, công việc hăng xướng rồi cũng chỉ có thế, và mùa xuân lại về qua Thơ với tôi năm ấy . Tết 1991.

Hỏi Mai

*Ta hỏi Mai : “ Xuân về rồi Mai nhỉ ? ”
Mai giả lời : “ Dạ, Xuân đến hôm qua ”
Xuân ghé chơi cho Mai vàng khoe nụ
Muối dưa hành thêm vị bánh chưng xanh*

*Ta hỏi Mai : “ Xuân về mang nắng ấm ? ”
Mai chột cười : “ Dạ, Xuân có thừa anh . ”
Phố chợ bông nắng Xuân nồng hương nhụy
Pháo giao thừa phơi cọng gió tung tăng.*

*Ta hỏi Mai : “ Xuân còn nuôi hy vọng ? ”
Mai ngâm ngùi yên lặng mắt xa xăm
Xuân ước mơ yêu thương tình dân tộc
Xuân lại về, hy vọng mới . Quê hương .*

Xuân 1993

Năm 1994 lần đầu tiên tôi về thăm Việt Nam , gần 20 năm xa vắng nhưng vẫn thật gần với tình cảm gia đình, với quê hương và Đà Nẵng nói riêng . Thành phố nơi tôi đã lớn lên trong hạnh phúc ,

tôi tìm đến dòng sông mang đầy kỷ niệm của một thời , vẫn chiếc
ghé đá năm nào.

*Đà Nẵng quê tôi tình muôn thuở
Thương dòng sông gọi khúc Hàn Giang
Bao năm xa cách còn mong đợi
Cho kẻ ly hương nhớ chạnh lòng.*

Chiều bên sông Hàn, Tết 1994

RỜI MỘT LẦN THĂM HUẾ

*Xe đến Huế ta nghe lòng quặn thắt
Huế điệu tàn , thương quá Cố Đô ơi
Tình Lê Lợi khó quên chiều ngập nắng
Thiết tha đò đưa đón bến sông Hương*

*Tràng Tiền hồi ! bao năm dài phơi nhịp
Đông Ba còn vương vấn buổi chia ly
Làng Vĩ Dạ cho tình nhân kỷ niệm
Phút quên đời xưa ghé Phú Văn Lâu*

*Thành Nội nhớ giữ dùm ta trang lịch sử
Khói nhang tàn Thiên Mụ mãi xanh rêu
Thôi Huế nhé, một lần thăm kéo nhớ
Biết bao giờ gặp lại Huế tình thân.*

Tháng 6 / 1997 một mình trên đường Lê Lợi Huế.

Chiều Vạn Giã

*Chiều Vạn Giã có nắng vàng ôm đỉnh núi
Cuối chân đèo ghềnh đá sóng tung tăng
Xa xa tít mù khơi hàng non bộ
Cánh chim trời vội vã chôn ngư hương
Kìa Vạn Giã , có bóng dừa xanh tình tứ
Quán cơm chiều chờ đón khách tha phương
Tình ngư phủ, cát vàng ghe đứng bến
Vạn Giã chiều muôn thuở đợi người sang.*

Trên đường về Sài Gòn xe ngang qua Vạn Giã . Tháng 6/ 1997.

Thơ trong đời sống của tôi cứ tiếp tục theo sự cố , theo cảm xúc thật thà và tự nhiên của nó , Thơ tôi không có biên giới, không hạn định về đề tài, dĩ vãng , hiện tại, bốn mùa đổi thay , tình người hàng ngày với nhau trong cuộc sống v.v....

Vắng Lan

*Polar Fab bây chừ buồn thê thảm
Vắng Lan rồi ai kể chuyện gần xa
Tiếng đồn ra , chưa thông qua xin hỏi lại
Ai là người hỏi lại rõ hơn Lan ?
Thế là hết, từ nay xin già biệt
Tiếng nói cười , tin vịt lẫn tin vui
Tương lai mới tươi đời hoa Lan nhé
Vắng Lan rồi hieu quạnh tháng ngày trôi.*

Bloomington, MN 2006

Thơ tặng một người bạn cùng hăng tên Lan , cô ấy nghỉ việc đi học tiếp đại học. Tết năm ngoái gia đình tôi ghé Cali thăm người chị, và một vài người bạn thân Đà Nẵng .

thăm bạn

(Thơ Quảng thăm bạn Huế/ nhạc sĩ Lý Hương)

*Ta hỏi bạn Cali còn nắng ấm
Để ta tìm hương nắng giống hôm qua
Con đường Beach dẫn về Bolsa cũ
Tết mấy ngày chưa họp đã vội xa
Thôi thì rửa, tau hẹn mi lần khác
Chúc mi người ở lại cũng vui luôn
Bamboo chôn dằm đòi dằm câu hát
Nhớ tắt lòng khi kẹt quả nghe mi
Thơ viết ngắn nhưng tình dài mi hỉ !
Tau phải còn lo chuyện của ngày mai.*

Tết 2008

Bài Thơ cuối cùng của tôi trong đặc san 2009 , tôi xin gửi về Thầy LƯƠNG QUẾ , lúc về thăm Hà Nội vào những buổi sáng ra chợ Đồng Xuân mua hoa , tôi bỗng nhớ đến Thầy, đến lời Thầy giải về những bài Thơ song nghĩa năm nào

Cơ hàng hoa

*Ai ơi đi chợ Đồng Xuân
Nhớ cho tôi hỏi thăm nàng bán hoa
Bảo rằng tôi vốn lo xa
Lo chiều nắng gắt héo hoa em buồn*

Hà Nội 2006

Thơ trong đời sống , món quà tinh thần của tôi , tôi xin gửi tặng tất cả các bạn , như những bông hồng thêm sắc cho tư tưởng . Mong rằng bạn đọc sẽ tìm được những niềm vui nho nhỏ trong ấy .

Thân ái,

SOUL VIỆT (TÔ LÂM) 2009

ptg 74

Cùng nhóm học trò cũ đến tiệm cơm Phước Thành , đường Ngô Tùng Châu , ngã Sáu Sài Gòn . Đa số các em đã công thành danh toại . Các em muốn mời tôi đến nhà hàng sang trọng , có sân vườn xanh mát , có đèn lồng thơ mộng , và các em ngạc nhiên khi tôi muốn dừng lại ở tiệm cơm bình dân này , một em hỏi nhỏ :

- Chẳng lẽ cô chỉ thích canh chua cá lóc ?

Tôi mỉm cười thanh cho câu trả lời ...

Cách đây 40 năm , thầy trò Phan Thanh Giản từ Đà Lạt về Sài Gòn , chúng tôi mượn được chiếc Fiat đen bóng , sang trọng của người quen thầy Nguyễn Gia Ái . Từ đường Dương Bá Trạc , quận 8 đến trung tâm Sài Gòn , thầy trò chúng tôi phải chen chúc trong hai băng ghế , kẻ thụt trước , người lùi sau , ngồi xen kẽ để lờ cảnh sát thấy quá tải cũng dễ

góc khuất
ngày
xưa

Kim Vân

Viết tặng thầy Dũng và Kim Hạnh

tưởng làm xe 3 băng và cho qua . Từ Đà Lạt trăng thanh gió mát , về đến Sài Gòn nóng nực , bụi bặm . Thầy Dũng đề nghị :

- Com canh chua cá lóc cho dễ nuốt .

Xe dừng trước quán com Phước Thành , com canh được dọn ra nhanh chóng : com + cá chiên + rau sống trên đĩa riêng cho mỗi người , canh chua cá lóc 2 người chung 1 tô . Tôi nhanh chân kéo ghế ngồi cạnh thầy Dũng . Ở Đà Lạt ông bị đau , chê com , chán cháo ... Chung tô canh với ông tôi sẽ xí phần nhiều hơn ! tô canh thơm lừng được đem đến , miến cá lóc vàng mơ mới thấy cũng đủ mê , mấy cọng

rau ngổ xanh muốt vươn ra đến miệng tô , vài nhánh đậu bắp no tròn muốn cắn ngay cho đã thèm , những cọng giá , cọng măng xen kẽ vài miếng ớt đỏ tươi xắt mỏng thật hấp dẫn ... (Tôi phải ngừng lại một chút , nuốt ... nước miếng , mới viết tiếp được) . Thầy Dũng lịch sự lau đĩa , muốn giúp tôi , tôi yên tâm chạy đến lavabo rửa tay , đường Sài Gòn bụi bặm quá ! vừa trở lại bàn ăn , đang loay hoay với đĩa com và miếng cá chiên , chưa kịp chia phần với thầy Dũng tô canh thơm lừng , tôi giật mình thót tim . Thầy Dũng đang tinh bơ phun nhẹ nước miếng quanh mặt tô canh nghi ngút khói ! Trời đất !

Ai còn dám tranh dành khi ông cố tình chiếm đoạt của công như rùa ! Tôi chúa ghét ăn thừa của ai , mấy đứa bạn biết vậy nên luôn bẻ đôi cái bánh , chia 3 khúc mía trước khi cùng ăn . Bây chừ thì ... dễ ghét ! thầy chi mà ... độc tài ! Gia trưởng ! Âm mưu ! Ham ... ăn ! Thấy tôi nhăn mặt thả đĩa , thầy Văn , thầy Đức và các bạn cùng cười lớn , đồng lòng với ông thầy ác nghiệt kia nửa chứ ! Tôi cầm đĩa chạy qua các bàn khác xin chia xẻ , nhưng ai cũng lắc đầu làm ngơ .

- Vệ sinh thường thức dạy : Trước khi ăn phải rửa tay ! Kinh nghiệm đời thường cho biết : Không nên rửa tay trước khi ăn !

Thầy Dũng nói giữa trời như thế nhưng cô tình để tôi nghe , khi ông ung dung rung đùi mắt mơ màng ngó ra ngõ 6 tập nập xe cộ , một mình thường thức hết tô canh chua , trong khi tôi không được một miếng nhỏ nào ! ... vậy mà nhiều người ca tụng tình thầy trò Phan Thanh Giản thăm thiết , chân tình , luôn sang sẽ giúp đỡ người khác – Tôi không tin - bằng chứng cụ thể của 40 năm về trước tôi còn nhớ như

in ! Các bàn bên cạnh ai cũng húp canh ngon lành , lại còn khen ngon ơi là ngon ! Tuyệt vời ngon ! Tức quá , có bao nhiêu tiền tôi đã phung phí cho 3 ngày ở Đà Lạt hết rồi . Chẳng lẽ chịu thua , nghĩ ra trăm phương ngàn kế , cuối cùng tôi tình bơ đem đĩa cơm vô bếp nhà hàng xin khúc cá và ít muống canh , vài nhánh đậu bắp no tròn , với lý do :

- Nhà hàng thông cảm , tôi là hương dẫn viên du lịch đưa đoàn từ Đà Nẵng đến đây ,canh chua cá lóc Phước Thành nổi tiếng mà ! Tôi xin thưởng thức trước để giới thiệu cho những đoàn khác nữa !

Ba mươi bốn năm không gặp lại thầy Dũng nhưng “mối thù “ xưa vẫn in đậm trong tôi ! 2001 vợ chồng thầy Dũng về Đà Nẵng, tôi lại đi Hà Nội , tiếc ơi là tiếc ! Từ Hà Nội về , tôi nhận được gói quà của Kim Hạnh phu nhân thầy Dũng gửi qua chị Phụng vợ Nguyễn Tự và lần nữa gói quà của vợ chồng thầy Dũng do Nguyệt + Vân chuyển. Nhân dịp kỉ niệm 50 năm thành lập trường 2004 , thầy Dũng Email cho tôi , mong tôi cộng tác với các nhóm đàn anh, đàn chị , đàn em của Phan Thanh Giản , đóng góp bài cho đặc san . Thế là “ chuyện buồn ngày cũ “ đã tan dần theo năm tháng .

Tôi biết , thầy Dũng rất vui tính và luôn chan hoà với học trò .” Dũng căng gồ “không bao giờ biết giận . Có lần vừa về đến nhà , mẹ tôi đưa tờ giấy nhỏ xíu bằng bàn tay , nét chữ thầy Dũng tôi vẫn nhớ đến bây giờ : “Anh tới mà cô đi nhà thờ , có người rủ tối nay rung rinh , cô chuẩn bị sẵn , 20h anh tới đón “ .

Căn nhà 90 Thanh Long, Đà Nẵng với biết bao kỉ niệm ngày xưa thân ái ... tôi từ Sài Gòn về nghĩ hè dạy học cho Kim Phước + Đức (em Kim Hạnh) tôi thân với gia đình Kim Hạnh từ đây . Vào lại Sài Gòn , thầy

Trường tôi

*Trường tôi có dáng em đi
Nhớ nơi đứng đợi tỏ tình , chờ mong !
Nhớ thầy cô , nhớ bạn bè
Sân trường còn đó , người xưa đâu rồi.*

*Trường tôi có dáng em đi
Tôi đang dệt mộng tưởng mình được yêu
Cho nên có những buổi chiều
Nhìn mây bàng bạc buồn thiu một mình.*

*Trường tôi có dáng em đi
Có con phố nhỏ một mình theo em
Sao em không biết chuyện này
Để tôi mòn mỏi tháng ngày bơ vơ .*

NGUYỄN LY

Dũng nói nhỏ với tôi : Mua giùm anh đôi giày Escapin , anh tặng Kim Hạnh .

Hồi ấy thầy trò chúng tôi hay dự Bal famille ở nhà Kim Hạnh , 2 bác và cả nhà rất hậu hĩnh với chúng tôi – bánh kem đám hỏi anh trai tôi - Trần Đức Việt – cũng do Kim Hạnh làm giúp , thầy Văn cho mượn xe trong

dịp đính hôn này nữa ! gửi quà cho hai bác và gia đình Kim Hạnh là điều phải đạo . Tôi cũng đang tìm quà Sài Gòn cho Kim Hạnh , Ty (tên ở nhà của Kim Phước) + Đức – ba phần quà đối với sinh viên xa nhà , hơi bị ... hèo ! nay có thầy Dũng đỡ tôi hân hoan quá đi chớ !

Đến Bell ở Lê Thánh Tôn Sài Gòn , tôi lựa cho Kim Hạnh đôi giày như kiểu của tôi mà Kim Hạnh rất thích . Gói quà xong tôi tinh nghịch ghi thêm vào góc hộp : “ Giày hơi cao , một tác đó Hạnh ! Đê khi nào lên xe hoa , lỡ gặp anh chàng cao ngều mi ... khỏi bắc ghê ! “

Vài tháng sau tôi về thăm Đà Nẵng Hạnh nhéo vai tôi : Chị ni linh thiêng quá ! nói rằng có rứa liền ! Tin từ cung trăng rớt xuống : Thầy Dũng căng gổ đính hôn với Kim Hạnh ! tụi tôi mừng quá ! mừng hết lớn ! phải vậy chứ , giữ chặt màu Phan Thanh Giản đậm đà khó quên , dân Phan Thanh Giản kết đôi với dân Phan Thanh Giản tuyệt vời ! Tuyệt vời !

Thế là chúng tôi làm bánh , cắm hoa ngày đám hỏi trong đại ấy . Tiệc mặn đã có người lớn lo ... tôi còn xí xọn may cho Ty soirée trắng kết hoa hồng , và tôi mini jupe vàng nữa chứ ! đám hỏi người ta mà mình đua đòi ăn diện đã đời ! Ôi một thuở vàng son đã mất !

Lễ đính hôn trang trọng và ấm tình người . Tối đến Bal Famille đón mừng chú rể , cô dâu (gọi trước đi có mắt mát chi đâu) Trước đây thấy Dũng gọi ba má Kim Hạnh bằng bác , nay đám hỏi rồi , phải đổi cách xưng hô . Đám học trò nghịch ngợm này đâu chịu bỏ lỡ cơ hội ngàn năm một thuở . Trước khi ouvrir bal , tôi giành mirco lớn tiếng tuyên bố :

- Xin chàng rể mới nâng ly chào ba má vợ cho tất cả cùng chúng giám !

Tiếng vỗ tay la ó vang lên . Đường đường một đấng nam nhi oai phong lẫm liệt , thầy mà ! Ưa bắt nặc tôi như chuyện đã kể ! nay thầy Dũng đỏ mặt , tay hơi run , hai vai so vào như lấy thêm can đảm và cuối cùng phải thêm một ly Cognac nữa chef Dũng nhà ta mới đủ can đảm : “ Thừa ba má ! “

Ngọc Quý mách nước cho tôi : Ê mi ! Dũng + Hạnh gọi nhau bằng chi khi đã đám hỏi . Chẳng lẽ : “ Thừa thầy , con”

Cả nhà vỗ tay , hét lên như vỡ chợ .

Thế là trước mặt bá quan văn võ : Thầy Dũng + trò Kim Hạnh phải trình làng những âu yếm riêng tư . Trời đất ơi , cho đến bây giờ , lòng tôi vẫn bồi hồi , tay tôi vẫn run nhẹ khi viết lại những kỉ niệm đầu ái ngày ấy . Nếu có ước muốn , xin thời trở lại ... thế là tôi đã cân bằng tỉ số 1-1 và còn ghi thêm bàn thắng vàng 2-1 trong ngày đính hôn đáng nhớ ấy !

Chiều chiều qua biển Thanh Bình , qua con đường cũ , tôi vẫn ngoái lại , nhìn căn nhà 90 Thanh Long xưa với bao kỉ niệm với bao kỉ niệm vẫn không nhạt nhòa . Con đường hẻm , ngõ tắt ngày xưa tôi và Ty chạy xe Honda đến trại nhập ngũ , thoát ra đường Đồng Đa để đến trường Phan Thanh Giản . Để rồi tôi tàn ngần , lòng hồi hộp :

*“Đôi khi trải nhớ ra ngòi ngấm ,
Nghe gió trăm phương thổi một chiều
Nghe tận đáy lòng ta hỏi thật : “
Đâu rồi góc khuất của ngày xưa .*

Kim Vân

ngân
hiên

*Tôi ngồi dưới lá xanh che
Ngẫu nhiên mà gió dẫu về bên hiên
Tôi ngồi chưa hết tháng giêng
Ác chi chiều xuống cái phiên đeo mang .*

*Đời mình nghĩ tới mà thương
Cái thân như tự nguồn sương trôi về
Đời mình nghĩ cũng hoang mê
Lang thang vấp ngã mộng đè lên thân .*

*Chiều nay trong một xó đời
Ngẫu nhiên thương một chỗ ngồi không vui
Ngẫu nhiên tiếng khóc câu cười
Ngẫu nhiên như có một đời như không .*

*Trần Đình Mân Quang
ptq 61-67*

*Đời ta em ghé một lần
Con mê hội diện chưa gần đã xa
Đời ta xẻ bầy chia ba
So le từng đoạn rất là ngẫu nhiên.*

*Chiều chiều tôi quẹt que diêm
Ngó lên trời thấy khói chìm trong mây
Thấy tôi - đời mộng ngã dài
Lênh đênh với khói bay hoài ngàn năm .*

*Tôi ngồi so mấy ngón tay
So đi so lại hết ngày mà thôi
Thấy mình với miệng không môi
Trong mô chon đưng tôi cười một con.*

Trần đình Mãn Quang

ta đi bóng lẻ

*Đời ta vô số cái nhằm
Riêng đau vì giấc mộng làm hôm qua
Còn đây mình mây sươngvà
Những lời thơ hão , mù sa trắng hèn.*

*Em về xoa tóc hoàng hôn
Trong ta từng sợi tơ buồn rối tung.
Rồi mai ... mai đến vô cùng,
Ta lênh đênh giữa chập chùng khói sương.*

*Em về với phần hương tan
Trong ta rụng một tiếng đàn ngang cung
Một đêm với mộng không thường
Ta đi bóng lẻ suốt đường hư không .*

trần đình mãn quang

nhìn sao đêm

*Đêm đêm ngòi ngó trời sao
Ngó đi ngó lại , ngòi nào cũng xa
Cúi đầu ngó lại đời ta
Sống như sống giữa lập lòe chiêm bao
Đêm đêm ngược hỏi trời cao
Núi kia sông nọ, nơi nào dung thân
Ta xin một ánh sao gần
Đưa ta về lúc đêm tàn sao ơi ! ...*

Trần Đình Mãn Quang

NGUYỄN DU NGUYỄN ĐÌNH CHIỂU

Đỗ Kim Dung

Tác Giả & Tác Phẩm

Đi dự Đại hội trường Phan Thanh Giản ở Cali, 2008 . Chúng tôi có dịp dạo khu phố Phước Lộc Thọ . Vợ tui ghé vào tiệm bán băng nhạc , bà hỏi ông chủ tiệm : băng cổ nhạc trước 1975 . Ông chủ trả lời : No . Tiếp , vợ tui hỏi : nhạc Pháp . Ông chủ ngạc nhiên ; cô thích hai món ngược đời ! Tiếp , chúng tôi nói chuyện lời nhạc ... ở trong nước , lời nhạc nghe cũng lạ : quê hương nếu ai không nhớ , sẽ không lớn nổi thành người .

Việc thương nhau lớn hay nhỏ , tùy . Một tác phẩm lớn hay nhỏ , cũng tùy người thích , không hẳn lớn là : bắt mọi người phải thích theo . Chỉ có điều , nhỏ mà bơm lên : lớn, mới là điều đáng nói.

Và ở đây , chúng tôi chúng tôi xin

nói về sự ngạc nhiên : ngạc nhiên lớn ! Hai ông : Nguyễn Hiến Lê và Trương Văn Chính bảo : ‘ Người Việt Nam hễ biết đọc , thì ai cũng đọc qua truyện Kiều của Nguyễn Du’ (Láy Ngữ Pháp để Giải Thích Truyện Kiều) . Trong khi đó ông Hoài Thanh có nhận xét : bên kia đèo Hải Vân ra Bắc đọc truyện Kiều , từ bên này vào Nam đọc Lục Vân Tiên (Xuân Diệu cũng nhận xét tương tự , Nguyễn Đình Chiểu , phê bình văn học , NXB Khánh Hòa , 1992, trang 39) . Cá nhân tui , có lúc học trường Nguyễn Du ở Huế , nhưng lại đọc Lục Vân Tiên , còn Truyện Kiều khi đến tuổi gần chiều , ở hải ngoại chữ Việt : mòn , mới đọc Truyện Kiều , đọc không phải vì truyện Kiều hay nhưng đọc vì để kiểm chứng lại những nhà nghiên cứu Truyện Kiều viết về truyện Kiều , lại ngạc nhiên , các nhà nghiên cứu truyện Kiều là dealer, Giáo sư Lê Quang Văn dạy môn toán ; $2+2=4$, các nhà nghiên cứu truyện Kiều : $2+2=4000$ nămtrồng rừng để làm giấy .

Lại nữa , nghe nói truyện Kiều nổi tiếng trên thế giới mà phải đợi đến gần 200 năm, đọc quyền quảng cáo , qua ngã trao đổi văn hoá ... chỉ có mấy nước dịch (Lào , Cao Miên, Thái ...ở gần sao chưa thấy dịch !) . Đặc biệt người Mỹ đến Việt Nam cũng “quên” cho đến khi người Việt Nam lưu vong trên đất Mỹ , tính chất lưu vong kéo theo Kiều lưu lạc , năm 1983 nhờ giáo sư Huỳnh Sanh Thông dịch ra tiếng Mỹ , bà thầy dạy con tui thích thơ Đường (T.H) bà muốn biết thơ Việt Nam , tui đưa truyện Kiều cho bà đọc : 3 tháng bà đọc được 15 trang và trả lại cho tui , còn bảo tui : tại sao mày đưa truyện Trung Hoa cho tau đọc ? Tui cười ... biết trả lời sao bây chừ ! Và bà chê truyện Kiều không bằng thơ Đường . Thôi , thì trống đem đánh xú người không kêu . tui đành giả từ vũ khí .

Ở Việt Nam có môn : Múa rối nước ... tui hình dung ra mấy chục năm nay Đảng CSVN cũng múa rối nước , nên nước nghèo .

Còn truyện Kiều thì mẹ hát , con khen ... truyện Kiều là đại tác phẩm , xem trời bằng nắp dung ...

Ông Đông Văn Thành , một nhà nghiên cứu văn học Trung Hoa , không sợ “ nhân dân Việt Nam anh hùng” , ông lấy truyện Kiều (Nguyễn Du) so sánh với nguyên tác Kim Vân Kiều (Thanh Tâm Tài Nhân) ông ấy lại làm chúng ta cũng ngạc nhiên . Ông nhận xét : ruyện Kiều của Việt Nam và Trung Quốc hoàn toàn giống nhau kể cả kết cấu tự sự cũng không chút thay đổi .Truyện Kiều của Nguyễn Du bất luận về nội dung hay nghệ thuật ... đều không vượt bản gốc.

Việc người Việt Nam so sánh Nguyễn Du tác giả truyện Kiều với : Pouskine (Nga) , Balzac (Pháp) , Tào Tuyết Cần (Trung Quốc) thì của người Việt đây , tuyệt không phải của người Trung Hoa và người nước ngoài. Nguyễn Du chưa nhuyển điển cổ văn học Trung Quốc , còn những lỗ hổng về kiến thức, lại thích khoe khoang chữ nghĩa nên nhiều chỗ dùng sai, dùng gượng , dùng chông chát các thứ điển tích , làm ảnh hưởng tới tác phẩm của ông .

Vì tự ái dân tộc ! Nhà nghiên cứu văn học Nguyễn Huệ Chi ở Hà Nội viết bài phản nản ông Đông (Văn học , 229 , Cali , 2006) . Chuyện phản nản của Nguyễn Huệ Chi ...chi đâu, chỉ là nguy biến vớ vẩn . Và rất tiếc là ông Đông Văn Thành chưa đọc M. E Villard chê truyện Kiều . Ông cũng không biết là trong truyện Kiều có nhiều câu thơ là : từ câu văn trong Kim Vân Kiều chuyển sang . Ông cũng không biết là trí thức Việt Nam đọc truyện Kiều không hiểu mà : khen hay !

Mặt khác , ông M.E Villard , một người Pháp đã ở Việt Nam 24 năm , thông thạo Hán , Nôm nghiên cứu văn học Việt Nam , đã viết bài : Khảo Luận về Văn Chương An Nam, Thơ và Ca Dao Dân Gian đăng trên : Excur-sions et Reconnaissances , số 8, 1880, in lại

1882, Sài Gòn , Imprimerie du Gouvernement . theo ông nhận xét :
Lục Vân Tiên là một anh hùng ca rất hay , thật xứng đáng với sự kiện nó được phổ biến và ưa chuộng rộng rãi . tác giả tự hỏi : đây không phải là một trong những sáng tác bao la đáng kinh ngạc mà tư tưởng nhân loại đã tạo ra ?

Truyện Kiều không phải là một anh hùng ca như Lục Vân Tiên và về phương diện văn chương THUA KÉM XA truyện Lục Vân Tiên , vì những gì tinh túy của thể loại anh hùng ca đều không tìm thấy trong truyện Kiều .

Truyện Kiều có yếu tố siêu nhiên (surnature) nhưng không có yếu tố kỳ lạ (merveilleux) .

Truyện Kiều được kết thúc một cách tầm thường .

Truyện Kiều rất khó dịch sang tiếng Pháp , không kể có nhiều chi tiết không thanh .

Truyện Kiều tác phẩm làm bằng chữ Nho , làm cho khó hiểu đối với người thường , nhưng có lẽ là vì TỐI NGHĨA mà được nổi tiếng , vì ai muốn hiểu thế nào cũng được , mỗi người có thể giải thích cái nghĩa tối tăm của những từ đa nghĩa một cách tùy tiện theo sở thích tưởng tượng của mình .

Lục Vân Tiên là một tuyệt tác cả về nội dung và hình thức . Về nội dung phản ánh những đề tài muôn thuở của con người trong những chiều hướng nhân bản sâu sắc có giá trị phổ biến . Về hình thức văn rất hay hơn truyện Kiều . (Nhìn lại những chặng đường đã qua : 1955 - 1995, Tập 2 , Nguyễn Văn Trung , NXB Nam Sơn , Montreal , Canada, 2000. Thực ra chỉ là bản đánh máy chưa in)

Ông M.E Villard ý thích lại giống dân Quảng Nam trở vào Cà Mau . Giáo Sư Nguyễn Văn Xuân viết cuốn khảo luận : Khi Những Lưu Dân Trở Lại , đã dành một chương : “ Hiện Tượng Lục Vân Tiên (Thời Mới , 1969, Văn Nghệ , Cali tái bản 1990) .

Qua việc so sánh truyện Kiều với Lục Vân Tiên , M. E Villard chỉ so sánh giữa hai tác phẩm . Thật ra việc so sánh còn nhiều vấn đề quan trọng khác . Về việc so sánh , phê bình Nguyễn Đình Chiểu , học trong sách vở cũng có hại !

Tui lấy làm ngạc nhiên nhà phê bình Nguyễn Hưng Quốc ở Úc tranh luận về Nguyễn Đình Chiểu (Văn học Cali) đã nhận xét Nguyễn Đình Chiểu là tiêu biểu cho một : “ lý tưởng ở đường cùng” với các câu : Vân Tiên cũng mẹ chạy rabỏ ra việc lấy con mất bây giờ để nhìn làm thước đo cho ngày xưa . Ở đây tui muốn nói là thời điểm , môi trường Nguyễn Đình Chiểu vào thời đó ở miền Nam chỉ có một đạo Nho . Nguyễn Đình Chiểu viết Lục Vân Tiên khoảng 1849, 10 năm trước khi Pháp đến Nam Kỳ (1859) . Trong khi đó ông là một

nhớ mẹ

*Về đâu một cánh chim chiều
 Buông khuâng trước gió cô liêu giữa trời
 Bên Đông hai tiếng à . . . ơi
 Bên Tây kẻo kẹt ru hời nắng trưa
 Kẻo kẹt vông đũa à . . . ơi
 Mẹ tôi đất lạnh , tôi thời ở đâu ?
 Mẹ ơi , nhớ bát canh bầu
 Con ăn mau lớn , con đâu chưa về !
 Mẹ dạy hai tiếng tình quê
 Lê xưa không giữ chân lê xứ người
 Xứ người năm bảy xứ người
 Xứ này biệt biệt Mẹ sao đi tìm
 Mẹ ơi , xin mắng con thêm
 Để con còn biết Mẹ tên được trầu
 Ngó lên trời rộng thâm sâu
 Mấy lần con nguyện năm sau rồi về
 Bên con hai tiếng tình quê
 Xóm làng thôi thúc lời thề héo hon
 Ngày dài tháng rộng hao mòn
 Con chưa về được ruột chan đắng buồn*

nhà Nho trẻ (27 tuổi) mù, truyền bá những gì ông học được ở nhà trường , hết, không có gì phải thức thời những gì ông chưa hề biết . Vấn đề so sánh Lục Vân Tiên và truyện Kiều có nhiều vấn đề cần nói lại , lâu nay bị che khuất .

A- Về tác phẩm :

1- Nếu so sánh , chỉ so sánh hai tác phẩm sáng tác hoặc dịch , chứ không phải so sánh một tác phẩm sáng tác (Lục Vân Tiên) với một tác phẩm dịch (truyện Kiều) . Người sáng tác suy nghĩ : ý là lời , trong khi người dịch : ý và lời có sẵn , người dịch nếu cần : gia công , tráng men. Trong truyện Kiều nhiều người cứ tưởng thơ Nguyễn Du làm , THẬT RA NHIỀU CÂU THƠ từ CÂU VĂN (nguyên bản) chuyển sang câu thơ . Thí dụ :

Nguyên bản : Thúy Kiều nói : “ phận chi đã đành buông theo dòng nước ... chị muốn cậy em , nếu em bằng lòng thì ngồi lên cho chị lạy rồi sẽ nói ...” (trang 85)

Truyện Kiều : *Cậy em, em có chịu lời (723)
 Ngồi lên cho chị lạy rồi sẽ thưa (724)*

Nguyên bản : “ Chị lạy em... được vậy thì dẫu chị sau này có thịt nát xương tan cũng ngâm cười nơi chín suối ...Nói xong Thúy Kiều

*Trên trời chim mới cánh bay
 Bóng chiều đã tắt heo may ngập ngừng
 Phương nào Hòn Kẽm , Đá Dừng
 Con nay nhớ Mẹ đếm từng cánh chim
 Nhớ câu Hòn Kẽm , Đá Dừng
 Thương Cha nhớ Mẹ quá chừng Mẹ . . . ơi .*

LÊ CẨM THANH
 Tampa FL

ôm mặt khóc : Kim Lang , thiếp đành phải phụ chàng từ đây ... (trang 86)

Truyện Kiều :

*Chị dù thịt nát xương tan (733)
Ngậm cười chín suối hãy còn thơm lây (734)*

*Ôi Kim Lang ! Hỡi Kim Lang (755)
Thôi thôi thiếp đã phụ chàng từ đây (756)*

Chúng ta thấy Văn trong Kim Vân Kiều như lời thơ , chứ không phải tầm thường !

2 - Nếu so sánh hai tác phẩm : nội dung và hình thức (thơ) . Nội dung truyện Kiều của Thanh Tâm Tài Nhân chứ không phải của Nguyễn Du . Trong khi đó hình thức : thơ . Tui liên tưởng đến việc thi hoa hậu , tui tin chắc cô nào đem cái sắc đẹp để đi thi , tui tin chắc 100% là hồng . Đất nước không phải hễ đất rộng dân đông là giàu . Cụ Phan Chu Trinh bảo : DÂN TRÍ , hãng Samsung của Đại Hàn sản lượng bán ra bằng tổng sản lượng dân số 80 triệu dân Việt Nam làm cả năm (năm 2008 khoảng 80 tỉ mỹ kim)

3- Cần lưu ý : Lục Vân Tiên là một tác phẩm thơ đọc (xuất khẩu) khác với một tác phẩm thơ viết . Cụ Nguyễn Đình Chiểu ngồi đọc trên 2000 câu thơ , không cần sửa chữa . Trên thế giới không có ai làm được việc này như cụ . Thơ đọc , lời khác (không phải kém) so với thơ viết . Nhưng nếu kém là điều dĩ nhiên . cái kém không phải là thua đối với một người mù , đọc thơ không sửa .

4- Trái lại , đọc thơ Lục Vân Tiên ai đọc cũng hiểu , không cần các nhà nhuận sắc gia công . Trong khi đó , điều mâu thuẫn là truyện Kiều thơ viết : HAY ! Nhưng cần nhiều nhà nhuận sắc gia công , qua mỗi bản đều sửa . Riêng bản của ông Nguyễn Thạch Giang so với mấy bản khác sửa : 1000 câu . Chưa kể người dịch hay , truyện Kiều hay ,

người dịch dở , truyện Kiều dở . Nhưng có chứng minh có bản truyện Kiều 1834 . Ông Nguyễn Thạch Giang cho là : lời quê và cổ : Thiên tình xưa cổ còn truyền sử xanh .(câu 8) đã xưa lại còn cổ . truyện Kiều thơ HAY , nhưng TRÍ THỨC ĐỌC KHÔNG HIỂU (xem các bản nhuận sắc hiểu khác nhau) vậy thì đối với các tầng lớp khác đọc có hiểu không mà khen hay ! Truyện Kiều viết bằng chữ : Hán và Nôm chứ đâu phải viết bằng tiếng AN ĐỘ !

5 - Thơ Lục Vân Tiên , thơ anh hùng ca khó làm hơn thơ tình , nhưng cụ Nguyễn Đình Chiểu đã thành công . Thơ cụ đề tài ĐẠO chứ không phải đề trình diễn thời trang , so sánh làm (Ngược lại ở Việt Nam . viết nghiên cứu thay vì viết ngắn gọn , trình

Cụ Nguyễn Đình Chiểu

bày rõ ràng , lại dung văn chương , viết lê thê , biển rộng sông dài, nhét cho đầy trang rồi khoe sách dày !)

6- Chúng ta cũng không thể so sánh một người MÙ ngồi đọc thơ với một người SÁNG MẮT , dịch . Nếu so sánh về điểm này , Nguyễn Đình Chiểu là bậc thầy . Rất tiếc Nguyễn Đình Chiểu sinh sau , nếu không Nguyễn Du ngồi chép thơ cho Nguyễn Đình Chiểu , mà chẳng cần lấy sách Kim Vân

Kiều dịch .

7- Sự chọn lựa khác biệt. Nếu đất nước nghèo nàn, dân trí xơ cứng ... người viết phải nhìn thực trạng xã hội , viết để cho quốc gia đi lên , nhưng trái lại họ chỉ loay quay : tính lịch sử thời sự : Hồ Chí Minh (mới đây Dương Thu Hương ... tàn , viết Đinh Cao Chối Lợi) vua Quang Trung ... việc lấy lịch sử làm nền : dễ ẹt , mà cũng chẳng có gì ghê gớm . Trong khi đó , Nguyễn Đình Chiểu chọn đề : anh hùng ca, mà trước đây chưa ai viết . Truyện Lục Vân Tiên bây giờ đem ra xử dụng ở Việt Nam rất thú vị :

*Ban ngày quan lớn như thần
Ban đêm quan lớn tàn mản như ma .*

Kêu rằng : Chẳng hơn người cò chẳng bằng người kim (mà chỉ bằng : Thằng Người Có Đuôi của Thế Giang) hoặc :

*Ghét đời ngũ bá phân vân
Chọn bề dối trá , làm dân nhọc nhằn*

Trong khi đó , Nguyễn Du chọn dịch truyện phong tình , thời nào , ở đâu cũng có : THƯỜNG

8 - Đọc Lục Vân Tiên , người đọc đi tới , còn đọc truyện Kiều người đọc gặp nhiều tán đá : điển tích. Điển tích quá nhiều (gần 10%) nên SÁO MÒN lại mất thời giờ tra cứu , nếu không sẽ không hiểu . Sáng tác một

về hưu

Tổng giám đốc Óc phán:

- Hôm nay chúng ta tổng kết tình hình, ai có ý kiến gì, cứ nói .

Quả tim bèn phát biểu ngay,

- Tôi làm việc liên tục gần 70 năm qua, tôi xin về hưu !

Mọi người nhao nhao lên :

- Không được, tim mà về hưu thì chết hết cả lũ.

Rồi các "cơ quan" khác đồng loạt nhao nhao phản đối, và thi nhau đòi về hưu. Sau một hồi tranh cãi, cuối cùng không thắng

nào được về hưu cả.

Bỗng có tiếng phát biểu từ phía dưới vọng lên :

- Tôi yếu quá rồi, xin về hưu !

Mọi người ngó toi ngó lui, không biết đứa nào nói,

- À ! thằng nhỏ , sao mà mới làm việc được chừng 50 năm nay mà mà đã đòi về hưu !

-Các anh không biết chứ ,tại em tuy làm việc sau các đàn anh khoảng 20 năm , nhưng vì làm việc trong môi trường độc hại nên suy sụp sớm trước các anh .

Tổng giám đốc Óc mới đập bàn quát lớn:

-Thằng nào mới nói, có giỏi đứng lên xem nào ?

Phía dưới có tiếng phều . . . phào :

- Mẹ, bố mà còn đứng lên được, thì bố mà đã không xin . . . về hưu !!!

tác phẩm là sáng tạo chứ không phải : Lời quê góp nhặt đông dài Các thứ điển tích tràn trề để biểu diễn sự : học rộng ! Trong khi đó Nguyễn Đình Chiểu không chú trọng nhiều đến việc này .

9- Tuổi tác , Nguyễn Đình Chiểu đọc thơ Lục Vân Tiên tuổi còn trẻ khoảng 27 tuổi (sanh 1822, LVT 1849) trong khi đó Nguyễn Du già (nhưng theo chúng tôi đã đề cập truyện Kiều Nguyễn Du chỉ nhuận sắc lúc đi sứ về)

B - Tác giả :

NGUYỄN ĐÌNH CHIỂU:

Cuộc đời của cụ Nguyễn Đình Chiểu là một cuộc đời xem như bị phế thải (mất mù) , nhưng cuộc đời của cụ đã để lại cho chúng ta nhiều điều đáng chú ý .

1- Thân tàn, nhưng không chịu an phận làm CỤC NỢ của xã hội , không chấp nhận định mệnh an bài , cụ vừa làm chiến sĩ, vừa dạy học , vừa làm thơ, vừa làm thầy thuốc . Cụ cày 4 “ job”

2- Tuy bị mù nhưng rất ý thức về chính trị: khi Pháp đến , giặc đến nhà , người mù cũng đánh.

3- Cuộc sống bệnh tật, nghèo nhưng không than thở (Nguyễn Du ngược lại)

4- Coi nhẹ công danh hơn chữ hiếu . Lúc ra Huế thi , xưa thi đỗ đạt ra làm quan lớn ngon lành . Nhưng nghe tin mẹ mất , cụ bỏ thi trở về quê để cư tang mẹ .

5- Trên đường về khóc mẹ , bị bệnh mắt , cụ ghé lại Quảng Nam để trị bệnh . Nhưng ở đây cụ : vừa làm một bệnh nhân , vừa làm học trò nghề thuốc , về sau giúp ích cho đời .

6- Đặt nhẹ lợi ích . Pháp muốn giúp đỡ

cụ , trả đất ... nhưng cụ từ chối và còn trả lời khẳng khái : Đất của vua còn chẳng giữ được , đất của tôi sá gì .

7- Làm một người thầy luân lý , sáng tác Lục Vân Tiên nêu tính thủy chung ...

8- Thời xưa thời giờ rất rảnh . Nguyễn Đình Chiểu bận dạy học , ; làm thầy thuốc ... nhưng sáng tác được ba tác phẩm : Lục Vân Tiên , Dương Từ Hà Mậu , Ngư Tiều Vấn đáp. Trong khi đó Nguyễn Du chẳng sáng tác được một tác phẩm nào . Truyện Kiều : dịch , ba tập thơ chữ Hán thuộc loại thơ : thể ký viết dễ , cứ tả tả viết qua mỗi chặng đường .

Tóm lại , cụ Nguyễn Đình Chiểu : Mù nhưng để lại : GUỒNG SÁNG cho hậu thế.

NGUYỄN DU :

Cuộc đời của Nguyễn Du chẳng có gì cần phải nói như một số người đề cao : không tưởng . Ông Phan Ngọc cán bộ Văn Hoá ở Quảng Nam hiện nay viết cuốn : “ Tiêu biểu phong cách Nguyễn Du trong truyện Kiều” (NXB Khoa học xã hội , Hà Nội ,1985) lấy bốn câu thơ đầu của truyện Kiều nêu thuyết : Tài mệnh tương đố là : “ một lý thuyết độc đáo mà Nguyễn Du tìm ra phát xuất ở chính sự chiêm nghiệm cuộc đời trong thời Lê - Mạc

Thật là chuyện động trời , chuyện thuyết tài mệnh tương đố có sẵn trong nguyên bản Kim Vân Kiều của Thanh Tâm Tài Nhân chứ Nguyễn Du làm gì tạo ra lý thuyết độc đáo !!!

1- Bản thân Ông qua các bài thơ ký thường than thở : nghèo, bệnh, tóc bạc (44lần) ...Tại sao ông không phấn đấu như Nguyễn Đình Chiểu học nghề , dạy học ...

2- Cả đời Nguyễn Du nghiện rượu , qua 3 tập thơ chữ Hán có gần 20 bài ông viết về

rượu . Ông nghiện rượu đến nỗi ông viết :

Tuổi già tiếc ngần phút say sưa (Tân Mạn Cảm Hưng)

Hoặc tiếc lúc xuống mồ :

Xuống mồ ai tưới rượu cho đây (Ngồi Uống Rượu)

Cuộc đời Nguyễn Du như vậy (suốt cả đời than bệnh, than nghèo , nghiện rượu) bất lực với cuộc sống . Nhưng nay người ta đúc tượng cụ ngồi : chêm chệ , bẻ thể , uy nghi như một đấng tướng ! Như Quang Trung, Trần Hưng Đạo . Trong khi đó cụ Nguyễn Đình Chiểu vừa là một thi sĩ , vừa là một chiến sĩ chống Pháp nhưng cũng không có ai đúc tượng cụ nười uy nghi . Cụ là một nhà Nho, nhà Giáo, nhà Lương Y ,.... được dân yêu mến, vậy thôi , ĐỦ .

Nhìn lại hai tác giả có sự khác nhau : kẻ mù sáng tác , đọc thơ . Kẻ sáng mắt dịch , viết thơ . Trong khi đó giữa hai tác phẩm : Truyện Kiều và Lục Vân Tiên tuy có sự khác nhau nhưng cũng có sự giống nhau . Thúy

Kiều và Kim Trọng hai người xa nhau mười lăm năm , kết cuộc hai người gặp lại , chỉ gặp lại nhau trong cuộc trùng phùng , chỉ có vậy . Còn Kiều Nguyệt Nga và Lục Vân Tiên cũng xa nhau , rồi hai người cũng gặp lại , việc gặp lại không phải : Nàng là phận gái ,....mà trong cuộc gặp lại , tái ngộ cả đêm :

*Án tình càng kể càng ưa
Màng còn bịn rịn trời vừa sáng ra .*

Trời , kéo giờ lại !

VÕ KIM DUNG

Chú thích :

Nếu một tác phẩm cần sửa , chỉ có tác phẩm viết dở . Trong khi đó truyện Kiều vốn khen hay , nhưng lại sửa nhiều nhất . Bản của Nguyễn Thạch Giang sửa khoảng 1000 câu tức 30 % , quá nhiều . Nhưng còn sai chứ chưa hết . Nguyên do sửa là vì :

- nghĩa không rõ ràng .

- mâu thuẫn nghĩa trước và sau (sông dài, sông rộng)

- câu thơ dở .

Em nghiêng nón vờ che đôi mắt biếc
Thoáng ngấp ngừng dấu một chút xôn xao
Quay mặt đi lòng chợt thấy nôn nao
Bởi ánh mắt ai nhìn bên cửa lớp

Ôi đôi mắt , nhìn sao mà chẳng chớp
Làm thẹn thùng mắc cỡ quá đi thôi
Sao khi không lại xao xuyên bồi hồi
Chân luống cuống hững hờ sai nhịp bước

Có một hôm tan trường trời mưa ướt
Không dám về , đứng đợi dưới hàng hiên
Lơ đãng nhìn bong bóng nước đây sân
Hồn thơ lạc vào khung trời mơ mộng

Rồi bỗng nhiên em nghe mình xao động
Má đỏ hồng , tim rạo rục đập nhanh
Dấu thẹn thùng ngơ ngác ngó chung quanh
Thoáng giật mình ! Ai kia đang đứng cạnh.

Ngoài trời mưa , mưa rơi hoài chưa tạnh
Mưa để mình bối rối đứng bên nhau
Nghe lao xao , lay động mối duyên đầu
Không dấu được cứ làm mình luống cuống

Mưa ngừng rơi , bóng chiều dần buông xuống
Mình thẹn thùng bối rối bước song đôi
Đi bên nhau trong nhịp thở bồi hồi
Kỳ diệu quá ! một thời yêu vụng dại .

Dư âm xưa như còn vương đọng lại
Chút ân tình theo gió thoảng bay xa
Biết em còn giữ lại chút hương xưa ?
Chút thẹn thùng của một thời con gái

trần huyền linh

Riêng tặng TUYẾT NHƯNG để nhớ về
thời áo trắng thẹn thùng

Thẹn Thùng

Gửi Gấm

(Tặng người con gái Phan Thanh Giản)

Thơ: Khải Huyền

Nhạc: Nguyễn Ngọc Diệp

♩ = 72

Tình cảm A E

Bây giờ ai đón đưa em đến trường Bây giờ ai ướp hoa lá yêu

thường Ai nhặt cành hoa rụng Ai ôm thành phố u buồn cho em

A E A

Bây giờ ai đón đưa em đi về Khi kiếng trường tan buổi

F#m D A

học Ai đưa em đi trong chiều thu tím buồn ghé

E A D

Bây giờ xa nhau chiều thứ bảy Không có em không có lời ngon

A F#m E

ngọt Em có ngồi buồn thêu áo gấm cho anh Em có sầu

D A E

buồn toan tính chuyện mình Đó em nghe lá rơi ngoài

A F#m
 sân Lá rơi trong lòng trong khoảng trống không Lá rơi
 E F#m A
 tung khi gió cuốn về nguồn Lá đem buồn đem nhớ cho anh
 D
 Bây giờ mùa thu trở về xác lá vàng khô
 A D
 Con đường tình yêu dài hơn ngày tháng Chuyện chúng mình viết mãi chưa
 A E A §
 xong vì em đi bằng vóc dáng lạnh lùng

nhìn lại ...

một đời người

... Năm mươi lăm năm dài như một đời người, như một định luật của tạo hóa, một số thầy cô, bạn bè đã vĩnh viễn ra đi vì tuổi già sức yếu, vì cuộc chiến hơn 20 năm...vì vượt biên tị nạn... Hai thế hệ thầy trò một sớm một chiều đã đến buổi hoàng hôn của cuộc đời...Thầy Trị, thầy Ý, thầy Thông, thầy Minh, thầy Đức, thầy Dung, cô Phụngkhông còn nữa, các bạn X, Y, Z... đã sớm từ già bạn bè về miền miền viễn xa xăm. Ngoãn nhác nhìn lại cuộc đời quá ngắn, cuộc sống quá phôi phai trong một chiều dài của thiên niên kỷ. Nhóm chủ biên ĐS “ 55 năm nhìn lại “ nhờ trang bài này xin dâng những nén hương cho những người đã nằm xuống, đã về với cát bụi, hư vô...

Mời các bạn đọc tiếp hai bài viết cho hai thế hệ một cho thầy , cô Tuyết Anh tại quê nhà, một cho học sinh tại hải ngoại của anh Đỗ Xuân Quý viết về giai đoạn thứ ba của một chuỗi dài Sinh, Lão, Bệnh, Tử...

CON QUỲNH CÔ

Trần Thị Kim Vân

Cô Tuyết Anh

Hồi đó , học trò thấy cô thầy từ xa, lo sửa lại quần áo chỉnh tề , chuẩn bị : “ Chào thầy, thưa cô” . Bây giờ , thấy thầy cô, học trò quay mặt, xoay lưng! ? !

Anh Khải Hùng , cựu học sinh Phan Thanh Giản nói với tôi như vậy . Khi tôi viết những dòng chữ này tại Đan viện Nữ Biển Đức, Thủ Đức , thì anh Trịnh Khải Hùng đang guýnh cô Tuyết Anh , giáo sư Pháp văn mà anh từng kính trọng và quý mến . Mồng 10 tết Kỷ Sửu , tôi đến viện tim , quận 10 , Sài Gòn thăm cô ; Tuệ (con gái cô) giới thiệu với tôi : “ anh Hùng , học trò cũ ở PTG đến chữa cho má, anh ấy đang thỉnh lặng , tập trung tư tưởng , vận khí công , điều trị cho má” . Vài phút sau , anh ngưng tay , nghiêng cặp kính, tôi chào anh trước, anh đáp lễ :

- Chào chị, tôi guýnh cô, cô ngữ ngon lành . Để cô ngữ một chút cho đỡ mệt, tôi guýnh tiếp.

Thấy tôi ngỡ ngác , Tuệ gỡ rối : “ Anh Hùng người gốc Hoa, anh dùng chữ guýnh để chỉ : bấm huyết, ấn mạch đó mà . Nhớ hôm mồng 6 tết , tôi và cháu cả

Huỳnh Thị Mỹ đến thăm cô, chân trái, tay trái cô cứng đờ, đầu bất động phía trái. Muốn nói chuyện với cô, chúng tôi đứng bên phải giường, cô nhắm mắt, lim dim gật đầu nói khẽ: “ Cô cảm ơn con, cảm ơn Hạnh, Mỹ Bầy, Quy đã gửi quà cho cô”. Trước tết, chị Loan (nhóm lớp Thúy Nga, anh Nam ...) từ Đà Nẵng vào thăm cô, cô còn mệt nhiều... Nhận ra chị Loan, cô cảm động lắm; em gái chị Loan, Lộc Hà học cùng lớp với Tuệ, cô

Cô Tuyết Anh trong lần họp mặt học sinh Phan Thanh Giản tại Sài Gòn 2005

còn nhớ rất rõ. Nhưng mệt quá, cô chỉ lắng nghe và mỉm cười. Nay cô đã ngẩng đầu, cử động tay chân trái và biết mỗi khi gác chân hoài một chỗ. Nhờ anh Khải Hùng guynh cô 2 ngày một lần, khoảng 30 phút.

Ngày xưa khi còn đi học, làm bài tập anh viết tắt tên Khải Hùng thành K. Hùng. các bạn gọi anh là “KHÙNG”. Nay anh đến bấm huyết hay vận nội công chi đó và cô mau bình phục. Tôi ở lại bệnh viện, phụ giúp cô đôi chút. Những lúc đau nhức, khó ngủ, ăn không tiêu, cô thều thào: “ gọi Hùng cho cô”. Tôi phải học thuộc cell phone của anh để gọi.

Anh rất bận, lái xe hàng Sài Gòn, Chu Lai-Chu Lai, Sài Gòn. Về nhà đường Nguyễn Biểu, quận 5 Chợ Lớn, lo chuyện vợ con cháu chắt đôi chút rồi phóng xe lên quận 10 guynh cô.

Trí, con trai cô từ Mỹ về lo cho má suốt 3 tháng qua. Thầy Tuyên, Thu, Tuệ, Trí, Tuấn cả gia đình thầy, thăm cảm ơn anh Khải Hùng, người học trò cũ tuyền vời.

Từ 75 đến nay, chẳng ai gọi anh họp lớp, họp trường, nên anh mất liên lạc. Ngày 26-10-2008 thầy trò PTG gặp nhau ở nhà hàng Quê Hương, Trương Minh Giảng Sài Gòn. Trần Quang Hường gọi anh. Đây là lần đầu tiên tình thầy nghĩa bạn được nối lại sau 22 năm xa cách. Nghe tin cô đau, anh đem tài lẻ giúp cô, cô mau bình phục, ai cũng mừng. Anh kể lại, Hùng học lớp với:

- Đoàn Hữu Cương con tiệm phở Cấp Tiến ở Yên Bái
- Nguyễn Hữu Phùng, bác sĩ bệnh viện Đa Khoa Đà Nẵng.
- Huỳnh Phạm Toàn Lập, cà phê Tuổi Ngọc, góc Phan Đình Phùng Lê Lợi.
- Lưu Mỹ, đang ở Mỹ, có về VN vài lần
- Hồ Thị Kim Xuyên, từ Mỹ về VN họp bạn mà Hùng không được gặp.
- Trần Quang Hường, chụp hình 50 năm thành lập trường, sang thật lớn, lặn lội đem đến Long an tặng thầy Tuyên, cô Tuyết Anh.
- Trương Thị Kim Phượng, ở ngôi biệt thự đối diện với trường, chỉ đi năm bước là đến (tôi chợt nhớ Trương Thị Thanh Xuân, Trương Công Minh, học lớp với tôi ... Vậy tôi là lớp đàn em của anh Hùng, nhưng tôi vẫn lơ đi để anh Hùng kêu tôi bằng chị cho oai!)
- Dương Thị Ngọc Phú, hồi đó người đẹp Ngọc Phú có đôi kính cận rất ư duyên dáng, chăm học ... nên mấy tên quậy trong lớp gán cho biệt danh: Phú đui.
- Huỳnh Ân là bà con với Phạm Toàn Lập, nay ở Mỹ.
- Phạm Thị Loan người đẹp cổ đô,

trường đoàn cựu học sinh PTG ra Huế dự đám cưới trường nam của thầy Hiệu Trưởng Lê Quang Văn (mùng 6 tết 2005) . Ngày xưa ảnh viện Phụng Ký , Lê Hậu , Photo Uyên ... năn ni chung ảnh chân dung nàng thơ PTG trước tiền sảnh . Loan là thành viên tích cực trong mọi sinh hoạt trường lớp , dù đã có cháu nội, cháu ngoại quá trời nhiều .

- Nguyễn văn Nam vui tính , hoạt náo có nhiều tập thơ trữ tình , luôn tích cực đóng góp nhiều bài viết cho cá đặc san PTG trong nước cũng như hải ngoại .

- Nguyễn thị Thúy Nga chef quán càphê Cây Mai đường Duy Tân sau lưng trường PTG

*Sau trường hai ả tiểu thư
Thúy Nga là chị , em là Thúy Dung*

Hồi đó tụi con trai Phan Thanh Giản bị Thúy Diễm, Thúy Loan, Thúy Phượng ... (em Thúy Nga) hớp hồn . Tiếc ngàn ngơ ! Vì các nàng Thúy này đều là dân Lyce'e Pascal . Thôi , lo chi cho tồn thọ , gặp em chỉ cần học một câu làm vốn :

Je t'aime Je t'aimerai toujours

- Nguyễn Hữu Mai , Mai cận đang ở Đà Nẵng , chỉ có mai thường xuyên liên lạc với Hùng

- Đặng Linh cũng ở Đà Nẵng

- Nguyễn Thị Nụ , ngày xưa ở tiệm khắc dấu Gia Hải góc ngã tư Hùng Vương - Ngô Gia Tự .

Với bao kỷ niệm chất chiu từ ngày cũ , anh Hùng nhớ tên từng người bạn cùng lớp , với dáng dấp và cá tính đặc biệt cũng như ngôi nhà của họ ở thành phố Đà Nẵng hiền hòa , dễ mến . Anh mong ước liên lạc với bạn cũ để hâm nóng lại tình nghĩa thuở xưa . Tôi xúc động trước tâm tình của anh , một anh lái xe đường dài , tuổi ngoại lục tuần , về đến Sài Gòn , vội vã chạy chiếc Cup 81 ; 50 phân khối , xuề xoa , chân chất , đều đều không lỗi hẹn , hai ngày một lần đến chữa bệnh cho cô suốt hai tháng qua và có lẽ còn dài dài vì cho đến nay cô Tuyết Anh vẫn chưa ngồi dậy được .

Dịp cô Thùy An đến thăm , vừa nhận ra bạn đồng nghiệp vài phút ...Bất thần, cô Tuyết anh bị động kinh , co giật ... mọi người hoảng hốt , anh Hùng tay bấm nhân trung , tay bấm huyết sát cầm Cô dần dần tỉnh lại , kịp thời khi xe cấp cứu đến . Rất may lần xuất viện vừa qua , sau hai tháng điều trị , gia đình cô thuê được căn nhà gần viện tim, nên tái khám dễ dàng , mà cấp cứu cũng thuận tiện . Trong dịp này cô Thùy An nhờ anh Hùng giúp cho cách sơ cứu trong những lúc khẩn cấp .

Ngày anh mới đến, cô Tuyết anh tưởng lầm anh là bác sĩ Trần

(cũng là cựu hs PTG, nay đang ở bệnh viện Ung Bướu Gia Định) . Anh không đĩnh chính : “ về mặt tâm lý , nếu cô yên lòng hơn khi gặp bác sĩ Trần , thì cứ để cô vui lòng , đừng làm cô bận tâm” . Anh ân danh , phục vụ trong ân tình sâu nặng , quăng đại , vô vị lợi . Anh là tấm gương sáng cho chúng tôi trong thời đại đảo điên những giá trị tâm linh này : thời đại chân giò , chân lý như nhau . Thời đại lương tâm hạ giá , lương thực tăng cao .

Suốt hai tháng trời trong bệnh viện , cô Tuyết anh không đến nhà thờ được , cô ngỏ ý với thân nhân : “ Má mong được hiệp thông : rước Minh Thánh Chúa ngày Chủ Nhật “ . Tôi dự lễ ở nhà thờ Đồng Tiến gần viện tim , xin phép Linh Mục ở đó, tôi giúp cô rước Chúa mỗi ngày . Đó là niềm hạnh phúc vô bờ của người Công giáo khi lâm bệnh. Đôi lúc tan lễ , tôi về phòng bệnh , thấy anh Hùng đang chữa cho cô , tôi ngồi đợi . Anh tế nhị dừng lại ít phút và cùng hòa lòng với chúng tôi cầu nguyện cho cô , cho quý thầy cô, cựu học sinh còn sống hay đã qua đời ... Anh tâm sự : tôi tĩnh lặng

**Cô Tuyết anh trên giường bệnh bên cạnh là
cháu gái và Kim Vân cựu học sinh PTG**

trong giây phút ấy và tôi thấy hồn tôi thanh thoát , sâu lắng theo lời nguyện cầu . Tất cả chúng ta có mẫu số chung : NIỀM TIN VĨNH HẰNG ... Chúng tôi cùng tưởng nhớ đến các vị đã đi trước chúng tôi : thầy Trị, thầy Ý, cô Khoách, thầy Xuân, Thầy Thông, thầy Minh, thầy Đức, thầy Dung , cô Phụng , thầy Quý ... và quý thầy cô còn hiện diện với chúng tôi . hôm nay : thầy Tuyên, cô Tuyết Anh, thầy An, thầy Đình, Thầy Văn, cô Hậu.... thầy John Clark Brown (vị giáo sư người Mỹ dạy Anh Văn cho chúng tôi) . Thầy đã lặn lội từ Mỹ về Việt Nam tìm lại trường xưa , thầy Brown đội mưa đi qua PTG , thấy trường đóng cửa, chẳng biết hỏi ai, tần ngần một lúc . Thầy Brown bước qua trường Phan Chu Trinh hỏi tiếp , rất may , cô vẫn

phòng ở đây tận tình tìm ra Ngọc Nấm (cựu học sinh PTG) cho số điện thoại thầy Văn . Thầy Brown bay vào Sài Gòn thăm thầy Văn một ngày , rồi bay về Mỹ

Tình nghĩa thầy trò Phan Thanh Giản đậm đà , sâu nặng quá .!

Chiều nay, anh trừ điếm cô Tuyết Anh , vì cô chỉ tập nửa bài rồi nghỉ , cô mệt quá . Anh khuyến khích : “ Cô phải cố lên , như ngày xưa cô khuyên con đó . Con lười học cô trừ điếm . Bây giờ , cô lười tập con trừ điếm cô . Để tập tay, anh yêu cầu cô nằm yên trên giường , đan bàn tay phải (còn cử động được) vào bàn tay trái (bất động) đưa lên cao 20 lần , vuông góc với ngực . Cô nhìn cây thước đỏ con làm mục tiêu nè ! (cây thước cách ngực cô khoảng 25 cm) cô đưa hai tay đung thước nghe, cô đếm theo con nè : 1,2,3 Chỉ được 10 lần thôi , tay trái cô rã rời , anh Hùng vẫn đếm tiếp , cô nâng cao bàn tay phải , đung vào thước đỏ .

Mọi người cười vang : không được , cả hai tay mà .

Anh Hùng cũng cười theo : cô ăn gian rồi .

Cô Tuyết Anh mím cười : Sợ Hùng buồn , tập hoài mà không chạm mục tiêu , cô ăn gian một chút cho Hùng vui vậy mà .

Những bệnh nhân gần đó , ai cũng trầm cảm phục : thế kỷ 21 này mà vẫn còn tình thầy trò sâu nặng như thế . họ hỏi tôi : “ trường Phan Thanh Giản ở đâu ?” Họ ngạc nhiên hơn nữa khi biết trường PTG ở tận Đà Nẵng xa vời , ngôi trường đã mất tên hơn ba mươi năm mà tình người vẫn tràn trề như ngày nào .

Ai đã từng học Phan Thanh Giản mới cảm nghiệm được chân tình của những vị ân sư khả kính , đáng mến, đáng phục và nghĩa học trò chân tình, đằm thắm , chứa chan .

NGƯỜI HỌ TRẦN

Đỗ Xuân Quý

Trong những buổi cơm chiều tôi thường kể cuộc đời “ba chìm bảy nổi chín lênh đênh” cho ba đứa con; nhưng chưa một lần tôi nói đến “ba mươi sáu cái gặp ghèn” về mảnh đời sức khoẻ của tôi. Cuộc đời mà mỗi người ai cũng có những lúc đi lên đi xuống thường thì liên quan đến sự nghiệp, tình yêu, chứ ít có ai nói về sức khoẻ của mình. Tôi vốn là một người lạc quan, làm chủ được bản thân, lý trí thắng con tim, biết kiềm chế những đam mê trong cuộc sống, thận trọng trong sinh hoạt ăn uống, không bia rượu, không thuốc lá, thể thao, thể dục đều có nên mỗi khi có bệnh thì cũng chỉ vài ba ngày qua loa. Thế mà, ai đâu ngờ rằng tôi đã phải ra vào bệnh viện mỗi ngày trong vòng hơn mười bốn tháng nay... đó là mở đầu một đi lên, đi xuống của cuộc đời tôi.

Và đó cũng là một câu chuyện mà tôi sắp kể ra đây với mọi người.

Ảnh tin tức về các thức ăn có hại đến sức khoẻ con người trên các phương tiện truyền thông, thực đơn

quên kỹ về...

của vợ tôi bao giờ cũng có món rau, cá nhiều hơn thịt, mà thịt gà là chính và luôn có sẵn trong nhà; khi nào giận dữ hoặc bị cầu nhàu thì cha con tôi mới có được một bữa thịt bò bít tết hay thịt heo cuốn bánh tráng. Thêm vào đó mỗi sáu tháng vợ tôi bắt tôi phải đi thử máu, khám tổng quát để tìm cho được những chất độc hại trong máu, và nếu có vị bác sĩ nào trên thế gian này chẩn đoán được các bệnh ung thư, hoặc một thần dược nào ngăn ngừa được bệnh chết bất thường có lẽ bà cũng lấy hẹn cho tôi được khám mỗi năm. Chắc bà sợ tôi lăn đùng ra chết bất đắc kỳ tử, góa chồng lúc nào không hay! May mắn thay tôi đang có một bác sĩ giỏi nhất thế gian và biết rõ con bệnh của mình, như thế thì làm sao tôi bị bệnh được?!

Nhưng, chuyện không ngờ gì cũng có thể xảy ra, ngày hai mươi chín tháng hai (năm 2008) - cái ngày cứ mỗi bốn năm mới có một lần - đã khởi đầu cho một đi xuống về sức khoẻ của tôi. Tình cờ trong lúc rửa mặt, phát hiện một cục bướu nhỏ sưng lên bên cổ phía trái, tôi nghĩ có lẽ bướu sưng là chuyện bình thường vài ba ngày sẽ hết. Ba ngày đi qua không thuyên giảm mà lại lớn dần; không có triệu chứng đỏ hay đau nên tôi nhờ vợ xin cho một cái hẹn đi bác sĩ ngay.

Sau khi chẩn khám, bác sĩ cho là bị nhiễm trùng nướu răng chỉ cần uống thuốc trụ sinh là hết; nghe cũng có lý, thậm chí mong xin cho mình được đau răng!. Qua 3 ngày phập phồng uống trụ sinh, rờ rẫm, ấn nhẹ, mạnh trên răng dưới lợi không thấy đau nhưng bướu vẫn còn. Tôi ngừng uống trụ sinh và mong hai ngày cuối tuần qua nhanh để đi Nha sĩ. Đến Nha sĩ chụp X-quang và khám, nhưng răng cũng không được đau, cái gì khác thường hơn, và khuyên nên đi gặp bác sĩ chuyên khoa.

Tôi điện thoại đến một người bạn thầy thuốc đã lâu không gặp để hỏi thêm ý kiến, dù bạn với nhiều bệnh nhân nhưng anh bạn cũng ưu tiên khám cho tôi. Sau ba ngày chờ đợi kết quả tôi cũng không được bệnh lao như anh dự đoán, Rất nhớ ngày đầu tuần tháng ba, rời phòng

khám của anh thầy thuốc bạn lâu năm, gió mùa xuân Cali se se lạnh mà lòng bàng hoàng, rữ rượi, thất vọng. Khi nào tôi mới tìm ra bệnh? Xế chiều thứ sáu trung tuần, giờ tan sở, thiên hạ đổ ra đường vội vã lái xe về, ngược xuôi, ngày cuối tuần nhiều hứa hẹn đang chờ họ, còn tôi miên man, nghĩ ngợi lái xe đi tìm bệnh. Thương cho số phận không may của mình!

Tôi là người cuối cùng đến xin chụp hình X-quang phần cổ còn lại, trong vội vã tôi cũng lặp đi lặp lại nhiều lần xin gửi kết quả về văn phòng bác sĩ của tôi càng sớm càng tốt. Nhờ vào tài năn nỉ ỉ ôi, chiều thứ hai 17 tháng 3 kết quả đã về đến, cảm ơn những tia quang tuyến thông minh vừa phát hiện thêm ba cái bướu nằm dọc theo tĩnh mạch bên phải. Biết chuyện không lành chính anh bạn thầy thuốc lâu năm gọi điện thoại báo tin và xin hẹn với bác sĩ chuyên khoa về Tai-Mũi-Họng vào ngày 21 sắp đến thay tôi. Dù có hồ sơ bệnh lý mang theo nhưng vẫn bị khám và chụp hình trở lại. Sau khi xem hình ông lạnh lùng báo tin tôi bị ung thư thịt dư (tonsill) bên trái trong cổ họng và cần lấy mẫu xét nghiệm trước khi đưa vào nhà thương để chữa trị. Bán tin bán nghi, trong thời gian chờ ngày đi làm thử nghiệm, vợ tôi muốn tôi đến một trung tâm y tế chuyên môn chữa trị ung thư ngực cho quý bà, mong thử thời vận may ra có khá hơn không. Ba vị bác sĩ cùng xem hồ sơ bệnh án và cùng khám lại tổng quát rồi nói với vợ tôi: chị về lo đưa anh vào bệnh viện chuyên môn chứ ở đây chúng tôi không đủ phương tiện! Đúng là anh bị ung thư tonsill. Chưa tin, tôi vẫn còn hy vọng vào kết quả xét nghiệm; có thể các vị bác sĩ này chưa được giỏi! Tôi thậm chí tính : mới giữa tháng ba, nếu thật sự bị ung thư, được trị liệu bây giờ thì tôi có còn đủ sức để đi dự đại hội kỳ 4 của Trung Học Phan Thanh Giản với bạn bè hay không?. Bệnh sắp chết mà vẫn còn ham vui! ...

Trưa ngày 3 tháng 4, nửa mê nửa tỉnh trong phòng hồi sức của bệnh viện Fountain Valley California, vợ tôi gượng cười với đôi mắt lo âu, khe khẽ nhẹ cầm tay, nước mắt rơi

trên tay tôi, trên giường bệnh. Nàng bắt đầu khóc, nghẹn ngào, nước mắt tôi rơi theo "có kết quả rồi sao em?".

Bỗng nhiên tôi nghĩ đến cái chết, xót thương cho người đàn bà trong hai mươi năm qua đã xé đôi cuộc sống của mình cho tôi vẫn chưa thấy đủ, còn bao nhiêu nữa sẽ đến với nàng!.Mò mẫm gài nút áo đỡ tôi xuống giường bệnh,nước mắt lưng tròng, thì thào" sao anh lấy bệnh của em, em đi tìm bệnh cho em kia mà".Tôi không còn đủ tâm để hỏi thêm mặc dù không hiểu những gì vợ tôi vừa nói. Cuộc sống của vợ chồng tôi tưởng chừng êm ả như dòng nước trên nguồn đổ ra đầu sông, hột muối chẻ làm đôi, ngọt bùi đắng cay chia sót cần gì phải hỏi!

Ung thư thật rồi hả em? Bác sĩ đã nói với em như thế nào? vừa đi lên xe tôi hỏi.

**Khi hoạn nạn cũng như lúc đau yếu, em vẫn
bên anh suốt cả cuộc đời**

Bác sĩ nói chờ hội đồng tumor ở bệnh viện chuẩn đoán rồi cho mình biết rõ hơn, giọng buồn rầu vợ tôi trả lời.

Yên lặng trên đường về tôi nghĩ đến cha, đến mẹ, đến những người thân, tôi thấy cô đơn, hụt hẫng.Tôi cần Mẹ tôi, nhưng mẹ tôi đâu còn nữa, bà đã bỏ anh em chúng tôi ra đi những hai năm rồi. Tôi muốn có Cha, nhưng cha già đã trên chín mươi đang ở tận quê nhà làm sao đây?!.Tôi có nên nói với các con không? và nói làm sao! hay chờ ngày có kết quả từ bệnh viện? Nửa đời người vừa khóc đưa Mẹ ra đi, nửa đời còn lại chưa khóc cho Cha mà khóc cho chính mình, trong đôi kính đen tôi cố giấu dòng nước mắt lăn dài xuống má; chợt vợ tôi lên tiếng " em muốn anh mạnh khỏe để vui với bạn bè, sao không để em bệnh thay anh" tôi ngậm ngùi, đau quặn trong tim. "Hỡi Thượng Đế Ngài có thấu cho tôi..."! Bây giờ tôi mới nghĩ được ngụ ý của vợ tôi, sau khi cô em phát hiện ra

ung thư ngực hồi cuối năm, vừa lo, vừa sợ tôi buồn nằng đã âm thầm đi tìm bệnh cho mình nên giấu tôi!. Nhớ lại ngày đưa tôi đến trung tâm xét nghiệm ung thư ngực, vợ tôi có vẻ quen thuộc và hình như có một bác sĩ biết tên vợ tôi...

Chờ ngày nhập viện, đêm đêm tôi hồi tưởng lại cuộc đời mình, từ khi xuống ghe bỏ quê theo cha di tản ra Đà Nẵng cho đến ngày hôm nay, không nhớ ra mình đã gây ác đức, tội lỗi, có hận có oán gì ai? cả đến những người tình cũ thời trung học, đại học họ bỏ tôi nửa đường yêu đương, lấy chồng hay theo đuổi những chàng mà họ cho là hơn tôi, nhằm tưởng họ đang yêu như tôi, đau buồn nhưng cũng mong họ hạnh phúc, không có một lời nguyên độc ác nào dành cho họ thế thì các đấng linh thiên ở đâu không chứng giám, phù hộ cho tôi! nghĩ đến cái chết, khi chết tôi sẽ được như thế nào? tôi có phải ăn chén cháo lú, về châu diêm vương và sa tăng sẽ hành hạ ra sao? ở địa ngục có đèn điện hay tối tăm? hay tôi may mắn được vào ngã sau của thiên đàng để gặp Thiên Thần và có được gặp mẹ của tôi? Tôi muốn sống vì sao lại cho tôi chết sớm! tôi đâu có muốn được mồ mã, tôi muốn được trả nợ đời kia mà! hay là mẹ muốn tôi về với bà!...

Một tuần đi qua, tôi gọi điện thoại đến nhiều bệnh viện xin được chữa trị sớm, nhưng lần này tài năn nỉ của tôi không hiệu quả, tin tôi bị bệnh bay đến tận bang Ohio, người bạn học cũ muốn tôi về chỗ anh làm để anh giúp việc chữa trị, tôi điện thoại đến cháu Đạt, một bác sĩ trẻ, con của người anh bạn giúp thêm ý kiến. Ngày hôm sau tôi cảm ơn, từ chối trở về Ohio vì trở ngại đón đưa, thâm tình anh giới thiệu đến Loma Linda University Medical Center cách nhà tôi hơn một giờ lái xe. Tôi được đón tiếp thật chu đáo và hứa sẽ cho biết ngày chữa trị sớm. Trong lúc chờ ngày nhập viện vợ chồng tôi khăn gói, hồ sơ bệnh án đến gõ cửa bệnh viện UCI gần nhà, từ mờ sáng đến xế chiều mỗi ngày, qua ngày thứ 4, vì thương

hại hay ghét bỏ họ cho tôi tuần sau trở lại để được làm hồ sơ. Tôi vội vã điện thoại cảm ơn người bác sĩ ở LLUMC.

Sau gần hai tháng chạy tới chạy lui, tôi sẽ được chữa trị gần nhà và sớm hơn một tháng rưỡi dự tính! Tôi vẫn còn thời gian để quyết định báo tin cho ai và nói làm sao; ba đứa con hình như đã đoán được phần nào. Buổi cơm chiều thật lạnh lẽo mang đượm nỗi buồn khi các con biết người cha bị bệnh, cô con gái út làm vợ chồng tôi rơi nước mắt: Dad có bị rụng tóc và skinny không? Dad will be OK?

Vợ tôi lo việc báo tin đến các anh chị ở Mỹ và Việt Nam cùng bạn bè nhưng tuyệt đối giấu cha tôi. Sau đó điện thoại ở nhà đồ thường xuyên, nước mắt của vợ tôi chảy dài theo sau mỗi lần dứt câu chuyện, tôi nằm rũ rượi, đầu óc nghĩ miên man, cái chết gần kề.

Đầu tháng năm, hai người anh bạn ở Mỹ và anh Uyên Hà ở VN hay tin tôi bị bệnh đã ân cần dặn dò trăm điều phải ngàn điều không, lúc này nghe trước rồi tôi quên sau, tôi đã đến 6 phòng khám với 9 bác sĩ khác nhau; không nghi ngờ gì nữa, tôi chuẩn bị tinh thần việc gì đến sẽ đến, an ủi cho chính tôi. Tôi cố gắng bình tĩnh nhưng cố làm sao được, nước mắt tôi chảy dài mỗi đêm, tinh thần tôi yếu mềm.

Cuối cùng ngày 5 tháng 5 tôi nhập viện. Hồ sơ bệnh án một chồng nặng tay, vợ tôi trao cho cô y tá của bệnh viện: đây là mạng sống của chồng tau: mỉm cười, khép nhẹ cửa rồi cô ta biến đi. Trong khoảnh khắc, cô trở lại với một bác sĩ trẻ, người Nam Hàn, nhỏ nhẹ, cười thân thiện và cho biết ông là bác sĩ chính chịu trách nhiệm trong việc cứu tôi. Tôi gượng cười cảm ơn và xin được phó thác mạng sống tôi cho ông. Ông xem hồ sơ, căn kẽ hỏi, ghi ghi chép chép, rồi khám tổng quát, ông hứa sẽ trở lại sau khi xem lại kết quả xét nghiệm cùng hồ sơ bệnh án. Hồi hộp, tay và lưng tôi nhuế nhựa

tình tự tuổi học trò

Gặp nhau giữa chốn sân trường
Thương nhau vào lúc em tan học về
Cùng nhau đi dưới chiều mưa
Hàng cây rợp lá đợi mưa bên đường
Chờ em ở trước cổng trường
Lòng anh bồi rối, tình nồng vu vơ
Thương em anh hoá đại khờ
Ngẩn ngơ không dám vượt bờ vai em
Chiều nay xuống phố chờ em
Nắm tay ngần ngại lòng thêm bồi hồi
Thẹn thùng hôn nhẹ lên môi
Hương thơm thoang thoảng nhẹ trôi
theo dòng
Em ơi, anh vẫn chờ mong
Tình yêu đã đến ngắt ngậy một đời.

đỗ xuân quý

ptg71
West Lafayette, Ind.Hạ 09

.... đưa cậu con trai đi thăm trường ở west lafayette, Indiana. Vào trường của người ta nhớ lại trường mình, rồi nhớ mỗi tình tuổi học trò...

mồ hôi, im lặng trong cõi tinh không, vợ tôi không cử động, tôi chết dí trên chiếc ghế dành cho bệnh nhân. Chờ đợi. Giật mình khi cánh cửa mở ra sau vài tiếng gõ nhẹ, giọng run rẩy: any good news doctor? vợ tôi hỏi. Không nghe hay không muốn trả lời ông bước đến xoa nhẹ vai và nói: "Ung thư của anh sẽ chữa được, mặc dù nó đã di căn đến cổ." Ở giai đoạn mấy bác sĩ?." vợ tôi ngắt lời. Ông bình tĩnh, chậm rãi một cách chuyên nghiệp lạ thường" Chị yên tâm, ở giai đoạn nào tôi cũng chữa cho anh, nhưng cần thời gian. "rồi ông ra lệnh cho cô y tá lo đưa tôi đi làm Pet Scan, đến Nha sĩ chuyên khoa để lên phương án bảo vệ hàm răng khỏi bị xạ trị tàn phá. Ung thư của tôi cần được trị bằng hoá và xạ trị hỗn hợp. Một ngày đầu tôi đã làm được nhiều việc.

Vợ tôi báo cho ông anh ở Atlanta, người chị thứ ba ở Cincinnati, bà chị kế ở đầu phố cùng người anh cả và cô em gái ở Việt Nam biết bệnh của tôi sẽ chữa được, và tôi đang chờ đến ngày 12 tháng 5 đi gặp bác sĩ chuyên về hoá trị. Mọi người an tâm trong hy vọng.

Ngồi trên băng ghế chờ khu chuyên khoa ung thư mở cửa, bác sĩ, y tá công nhân vội vã qua lại, không ai để ý đến chúng tôi. Mới ngày nào tôi cũng như họ, sáng xách ô đi chiều mang ô về, bây giờ đến đây xin mầm sống... Tôi được hướng dẫn vào gặp bác sĩ ngay từ giờ đầu, chồng hồ sơ bệnh án trên tay, ông cho biết phương án chữa trị, rồi cô y tá đưa tôi sang phòng xét nghiệm máu và hẹn sáng mai trở lại khu giải phẫu để được đặt hệ thống đưa thức ăn vào bụng, hệ thống chuyên dung dịch và lấy máu ở tĩnh mạch cổ bên phải. Nhớ lại hồi còn nhỏ, mỗi lần bị cảm mẹ tôi thường hay nghiền nhỏ những viên thuốc rồi pha với nước hoặc trộn vào trong trái chuối vỏ về tôi uống lấy uống đi nếu không các viên thuốc ấy sẽ bay xuống gầm giường, vậy mà bây giờ tôi phó thác mạng sống cho những ông thầy thuốc với nào kéo nào dao, tôi nhắm mắt nhắm mắt nhủu mày khi tỉnh dậy trong phòng hồi sức thấy vợ ngồi bên cạnh mới biết mình còn sống. Nhìn xuống ngực dây nịt đeo tòng teng. Tôi trở thành người một đầu có bốn tay!.

Một tuần lễ sau các lỗ đục khoét trên người không có triệu chứng phù nề nên được bác sĩ cho ngày trở lại để hoá trị, sau mỗi lần hoá trị cần một thời gian khoảng 20 ngày để hồi sức cho lần kế tiếp.

8 giờ sáng ngày 20 tháng 5 tôi hiến dâng tâm thân cho hai cô y tá tóc vàng mắt xanh, móc nối dây vàng sợi đỏ cọng xanh trên đầu qua ngực xuống chân. Cô y tá trẻ, nhỏ con hình như mới ra trường, dặn dò chi tiết những ảnh hưởng về trị liệu lần đầu rồi trao tôi một nệm thuốc bắt tôi uống để chống ói, tiêu chảy, xây xẩm...trước khi đưa tôi vào trận chiến! những viên thuốc ngoan ngoãn trôi qua cổ họng một cách dễ dàng mà không cần canh chừng, vỏ về của mẹ. Tôi sung sướng đón nhận những dung dịch ác độc vào thân thể mình, mong nó sẽ cứu rỗi nhịp sống của tôi! tôi không nhớ sau bao lâu lượng hoá chất đầu tiên chảy vào mạch máu, nhưng khi tỉnh dậy thấy vợ tôi mỉm cười, nụ cười mà tôi đã không tìm thấy gần 3 tháng qua! té ra nhìn xuống thân,

người tôi như con nhộng bị bỏ quên trên sàn vì chỉ còn một phần cái kén và vài sợi tơ sót lại ở giữa thân... cùng lúc một cô y tá khác đến tự giới thiệu là người thay thế để tiếp tục “hành hạ” tôi. Đến 4 giờ chiều bọc thuốc cuối cùng vừa cạn, tôi lại được tặng cho một bịch khác gắn liền vào hệ thống bơm trên ngực và đeo tòng teng bên hông trước khi cho tôi về.

Bốn ngày dài thê thảm, ăn ngủ đi đứng tôi phải o bế nó như quả bom nguyên tử chờ mồi chốt an toàn. Sang ngày thứ năm tôi trở lại bệnh viện để tháo gỡ cái cục nợ ra cho nhanh rồi về tẩy rửa đi cái mùi hôi hám, ô uế cả tuần trong người...đến ngày thứ 18 của đợt hoá trị lần đầu, tôi hùng hồn trở vào nhà thương để cân đo lường đêm chuẩn bị cho hóa trị lần thứ hai. Tôi đã khinh thường địch thủ; chính lần thứ hai này nó đã đánh gục tôi trên chiếc sofa ngoài phòng khách ngay ngày hôm sau, người tôi như sợi bún vừa mới ra lò, tóc rụng từng túm, ngủ mùi thức ăn là muốn ói. Vợ tôi phòng hồ đủ loại thuốc nào là chống ói, tiêu chảy, táo bón nhưng tính tôi rất kỹ về thuốc cho dù thuốc Tây hay Tàu... nên tôi không buồn đựng lấy; chỉ có lý trí là liều thuốc tôi cần...sờ nén cổ tôi hàng đêm, nó tiêu đi rồi anh ơi, không còn cục u như mọi hôm, vợ tôi mừng rồi!.

Tôi như một cái máy với đầy đủ nhiên liệu chuẩn bị cho lần hoá trị thứ 3, tôi đi, phó thác mạng sống cho bệnh viện nơi mà đã chọn và năng nãi họ cho tôi được đến lúc ban đầu... còn hậu quả nào thảm khốc hơn sau hoá trị lần thứ 2?...

Ngày 26 tháng 7,tôi cô ngồi dậy để vợ tôi cạo đầu lần nữa. Tính thầm còn đúng 5 ngày sẽ vào trận chiến mới: Xạ trị. Và hơn một tháng là đến đại hội, như vậy tôi không đi được rồi.

Cửa nhà tôi mở rộng đón người thân, bè bạn đến thăm mặc cho bao nhiêu dặn dò, cấm đoán của bác sĩ. Lúc này tôi cần sự an ủi, lo âu, chia sẻ của mọi thân tình mang đến với

vợ con thay tôi. Tôi xót xa, ngậm ngùi thương về nỗi khổ lo của người vợ, có tôi cũng như không! Những bữa cơm chiều gia đình không còn nữa; tôi không ăn, cũng không uống. Cô con gái lớn đã vào nội trú. Sợ bị chi phối việc học ở năm cuối cùng trung học, vợ chồng tôi quyết định cho cậu con trai về Atlanta cùng với ông anh bà chị dâu khi họ bay qua thăm tôi, nhưng đây là một điều lầm lỡ; qua đêm thứ hai vắng con, vợ tôi bắt đầu khóc; em nhớ con quá anh ạ, ruột tôi đứt từng đoạn, qua đêm tôi không ngủ...nghĩ ngợi miên man; nhớ lại truyện “ Bảo Tư Bản” vừa chết vì ung thư ở quê nhà. Bảo có cùng lứa tuổi của bọn tôi do Khánh Thọ gửi sang từ Paris, trong đêm vắng, tôi lạnh thấu xương...phần tôi?.Còn cô gái út vì vắng chị,xa anh ở trong phòng cả ngày.Tôi nằm một chỗ, lo cho chồng, vắng con vợ tôi không mong đến việc ăn uống. Tội bà chị và ông anh rể, sáu mươi năm lo cho bầy con, đàn cháu chưa hết lại đến phiên người em; hàng ngày dù bận bịu nhưng sau khi đóng cửa tiệm bà cũng ghé sang an ủi, chia sẻ nỗi lo âu với vợ tôi, thấy vợ tôi gầy đi, buồn rờ nét bà ở lại chia sẻ những buổi cơm chiều thay tôi.

Mới sau 2 tuần xạ trị, tôi ốm đi rất nhiều, miệng không mở, sữa không chuyên, người thiếu nước, đi lại khó khăn tôi chỉ biết ngủ, ngủ quên giờ qua ngày, một hôm đuối sức lê thân chuẩn bị ra đi, tôi thì thào” em ạ mong bệnh viện sụp xuống hay cháy đi để anh được ở nhà hôm nay” kéo tay tôi vừa khóc vợ tôi vừa nói” ráng đi anh, còn 21 ngày nữa là xong”.

Sau khi cân đo đong đếm, cô y tá cho biết tôi chỉ còn 119 lbs, vị chi mất hết 38 lbs, tôi tính thầm. Nước mắt vợ tôi chảy dài trên má sau khi bị bà bác sĩ hứa sẽ ngừng trị liệu nếu tôi tiếp tục sụt cân, bà có vẻ trách vợ tôi không lo cho tôi. Lỗi tại tôi, lỗi tại tôi, tôi lặp lại hai lần, để cho bà biết vợ tôi đã một lòng một dạ lo cho tôi nhưng vì tôi không ăn được.

Sợ vợ buồn, tôi bắt đầu đồ thêm một lon sữa với hai tô thịt nghiền ra nước mỗi ngày

vào bao tử, giáp tuần, chuẩn bị cho lần cân đo kế tiếp; khi vợ tôi vắng nhà, tôi cố ngồi dậy gói 30 đồng tiền quarter giấu dưới tấm nệm sofa rồi bỏ vào túi quần trước khi đi. Tiền nặng, người ốm thấy quần tuột vợ tôi hỏi trước khi bước lên xe: cái gì trong túi quần mà anh cứ kéo hoài? Chùm chìa khoá, tôi trả lời. Tay tôi nắm chặt túi quần, chập chạp trên đoạn đường ngắn dẫn vào bệnh viện, cẩn thận ngồi chờ đến phân cân đo; Tuần ni mây lên được gần 2 lbs! cô y tá trẻ, dễ thương người Á Đông vui vẻ nói. Thế là tôi thoát nạn...

...Đến ngày thứ 34, da ở hai bên cổ tôi bắt đầu rạn nứt rồi lở loét do sự tàn phá của xạ trị từ trong ra ngoài, hệ thống nước miếng tê liệt, miệng khô, nói chuyện với vợ bằng những dấu hiệu của ngón tay cái...mỗi ngày quần quật việc nhà, thức ăn nghiền ra nước cho tôi, ghé quày hàng này, sang cửa tiệm khác, làm việc không ngừng nghỉ, ngã lưng xuống chiếc sofa bên cạnh đã quá 10 giờ đêm, vậy mà cũng thò tay qua xoa xoa bóp bóp hai bên miệng, bên má vì sợ tôi có thêm bệnh mới: bệnh của người câm! Sợ nằng buồn tôi cam chịu thêm năm mươi phút cực hình mỗi đêm, không một lời than đau. Vợ tôi rành rạch thuộc lòng những tai hại của xạ trị mà y tá bác sĩ đã cảnh báo vào hai tháng về trước...tôi thì kệ mặc vì những tác hại đó tôi đã lãnh đủ hết rồi còn gì!... tôi chỉ mong được sống...

Cuối cùng 45 ngày xạ trị qua đi, nhờ sự niú kéo tâm tình của người thân, tình thầy trò bè bạn tôi vượt qua ải cực hình, bệnh không đau nhưng chữa bệnh qua sức tưởng của con người. Cảm ơn các bạn nhị B năm 70 Phan thanh Giản tâm tình của tôi, tên tôi đã được các bạn van vái, cầu xin vang dội theo tiếng chuông Thiên Mục vào đến miếu Bà Chiêu, núi Bà Châu Đốc...từ Đền Thánh La Vang Quảng Trị đến chân Mệ Fatima ở Lái Thiêu...

Gia đình Thầy Hiệu Trường Lê Quang Văn đến từ VN, ghé lại thăm, chia sẻ nỗi lo, dạy bảo cách làm và chung yển, bánh plan cho

vợ tôi, thầy Phạm ngọc Vinh, gia đình anh Võ anh Dũng, vợ chồng em Võ Đình Huy, Nguyễn gia Hùng cùng đến. Tôi giữ chặt gia đình Thầy Văn ở lại với chúng tôi một thời gian, nhà tôi có người ra kẻ vào, động tình tôi cũng đi đi lại lại nhiều hơn, thể lực yếu nhưng tinh thần khoẻ “ thân lao tâm bất lão”.

Anh Thái Tú Hạp- chị Ái Cẩm, khi hay tin tôi bệnh, chị điện thoại dặn dò đủ điều từ thức ăn đến cầu xin Phật pháp mỗi đêm, chị Kiều Xuyên, chị Hoàng Vân các em Bích Liên, Dương X. Quý, Thanh Nhạn, Thanh Nhân, Bích Thủy, Tuyết Nhung lớp Tứ1 và Tứ2 ôi thôi giấy mực nào kể cho hết...hạp lặn trong tình thương đùm bọc Phan Thanh Giản của tôi.

thời gian dưỡng bệnh

Ngoài tình Phan Thanh Giản còn có anh chi Ly Kim Vân, vợ chồng anh Long cùng Đạt-Linh và ba cháu gái, anh Nguyễn văn Miên...cùng anh chị Lê Lan, anh chị Nguyễn đức Bạt là những người anh, bà chị cùng quê Đại-Lộc với tôi.

Giờ đây, tôi nằm nhà dưỡng bệnh, thèm ăn cho lại sức, muốn được ra sân thể thao trở lại, nhớ mùi thơm cỏ cây, ly cà phê nóng trong hội quán mỗi sáng. Nhưng hậu quả của hoá trị để lại, tay và chân vẫn còn tê tê lạnh lạnh, mỗi khi ra đường khăn mũ áo quần đôi

lốp, ngã rẻ về chiều trước tuổi đã đến... tôi lắng nghe những hướng dẫn, chỉ bảo về những thần dược, thuốc tiên ai nói cái gì hay, tốt tôi đều thử; một mẫu mật gấu nhỏ của người em họ và những sợi yến mà cô em gái mang qua từ Việt Nam cho ông anh tâm bồ còn lông khô lẫn yến mà vợ chồng thầy Văn và Kim Trang mất hàng giờ lừa lọc, góp nhặt cho tôi, nhưng rồi tính nào tật nấy, bệnh lười biếng vẫn thắng, bạo phát bạo tàn nhất là những thứ nào tốn công khó tìm hoặc pha chế linh kinh tôi cho vào quên lãng mà chỉ nắm lấy một liều thuốc duy nhất “nước gạo lức rang”. Sáng trưa chiều tối nó là người bạn đồng hành theo tôi như hình với bóng. Tôi khoẻ mạnh, da dẻ hồng hào, cải tử hoàn sinh.

Tôi bây giờ không chỉ mong được sống đến lúc đưa tiễn cha tôi ra đi lần cuối cùng để cho tròn chữ hiếu như tôi đã nguyện xin lúc đầu; mà tôi sẽ theo đuổi kịp với luật đào thải tự nhiên của tạo hoá, sinh lão bệnh tử và cha mẹ anh chị đi trước rồi tới em... mới là cõi phúc của đời tôi.

Mười bốn tháng qua là một đoạn đường dài của một đời người tôi đã đi qua, và tôi không thể nào quên được. Những ngày ấy biết bao nhiêu thăng trầm, biến động, dòn dập đến bản thân và gia đình, những tai hại của trị liệu, chết chóc... tôi đã mừng tượng đến, đã chứng kiến. Nhưng vì ham sống tôi đã chống chọi với tử thần, nhiều lúc tôi muốn buông xuôi nhưng nghĩ đến vợ và ba đứa con tuổi còn quá nhỏ, nghĩ đến cha già, anh chị em, và người thân nên tôi phấn chấn, gắng gượng can răng chịu đựng.

Chịu đựng để bù đắp lại sự yêu thương, lo lắng của người vợ, một lòng thủy chung thương chồng và cố giúp chồng đủ nghị lực để vượt qua cơn bệnh. Chỉ có một người vợ đúng nghĩa, thật sự thì mình sẽ thoát ra khỏi bàn tay tử thần. Tôi may mắn thay đã có một người bạn đời vừa là vợ, người tình nhân, cùng là mẹ, một cô y tá một bà bác sĩ, một nhà dinh dưỡng học... suốt một đoạn đường nghèo khổ, quanh co ấy vẫn ngồi, nằm bên cạnh trên chiếc sofa ở phòng khách, theo dõi từng cơn ho, nhịp thở của tôi hoặc giúp tôi những việc nhỏ nhặt nhất trong giấc ngủ chập chờn...

Tôi ngồi đây viết đoạn kết mà đầu óc nghĩ đến tình thương của người thân, bạn hữu, các bạn đã lôi kéo tôi ra khỏi lười hái tử thần, có những bạn chỉ chào hỏi khi gặp nhau thế nhưng khi hay tin tôi bệnh cũng cùng ba rú bảy đến thăm, không hoa thì quả, căn dặn đủ điều... mỗi lần như thế tôi khoẻ ra, tăng thêm niềm tin. Với sự đùm bọc gia đình, thương mến của các bạn, tôi phải sống; sống đến bao lâu không ai biết nhưng có một điều tôi biết chắc là tôi sẽ làm tròn chữ hiếu đối với cha. Tôi sẽ đưa tiễn cha về cõi Trời thay vì cha đưa tiễn tôi...

Đỗ Xuân Quý

Cali, đầu Hạ 09.

nhớ phố Hội

*Đã từ lâu tôi mơ một ngày về phố Hội
Nhìn trăng lên soi bóng nước chùa Cầu
Nhìn mặt đường rộn tiếng guốc khua mau
Buổi tan học ngày tôi vừa mới lớn*

*Tôi ra đi phố Hội vào thu sớm
Mưa giăng giăng che khuất lối đi về
Để bấy chừ như mất một miền quê
Đời tôi khó mong ngày có quận*

*Tôi nhớ lắm những góc dờ góc mạn
Những con đường lát gạch mái nhà cong
Những đêm trăng giải lụa rãi trước thềm
Những thì thầm sóng ngàn chiều Cửa Đại*

Tôi nhớ lắm và muôn đời nhớ mãi
Hàng giậu thưa lối nhỏ giữa hai nhà
Mùa hè nào hai đứa mãi nhặt hoa
Quên đi mất buổi chiều roi lặng lẽ

Tôi còn đó bóng hình của người Mẹ
Bàn tay chăm húng quế liếp ngò thơm
Dầu ở đâu chợt nhớ tôi vẫn thềm
Rau sống Hội An cơm chiều mẹ đợi

Phố Hội ơi ! Chiều nay xa vời vợi
Cho tôi xin một chút nắng quê nhà
Để đời tôi được một phút thăng hoa
Được sống thơ như ngày tôi mới lớn .

LÊ CẨM THANH Tampa FL

người tình của tôi

Lý Nguyễn

Tôi đã quen với một người lính chiến. Những người lính chiến chẳng khác gì họ đang đi trên bãi mìn. Không biết khi nào anh đến thăm tôi và cũng chẳng biết khi nào anh ra đi. Cái gì cũng bất chợt . Tôi cũng chẳng biết lúc nào anh tan xương nát thịt . Anh như con cọp đang nhảy nhót từ cánh rừng này sang cánh rừng nọ, lúc nào cũng rình rập , vươn đôi vai lên, sẵn sàng vồ con mồi anh mong đợi

Tôi chỉ là bạn gái của anh, một hôm tôi hỏi anh , nếu anh cần tôi sẽ nhờ bác tôi lo cho anh về Sài Gòn. Anh chỉ lắc đầu và vờ đi những gì tôi vừa nói. Tôi nói với anh , tôi là con một nên khi hai đứa mình lấy nhau, căn biệt thự nơi thành phố biển này sẽ thuộc về của chúng mình. Anh chỉ cười trách tôi nói vớ vẩn . Những lời tôi nói theo khói thuốc của anh bay vào khoảng trống hư vô .

Tôi biết anh thích ngồi lắng nghe tôi đàn, khi tôi đang đàn có lúc anh đứng bên tôi , vuốt mái tóc dài ngang lưng và khẽ đặt nụ hôn nhẹ nhàng lên đó. Chỉ chừng đó thôi , tôi cũng đủ thấy niềm hạnh phúc lan toả khắp người tôi . Chỉ chừng đó thôi , đã để lại cho tôi biết bao là niềm nhớ . Rất nhiều lần tôi mong anh đến để xem tôi

đánh đàn và hôn lên mái tóc của tôi .

Tôi quen biết anh trong một dịp tình cờ, anh và chú tôi là đôi bạn thân cùng học với nhau tại một quân trường . Chú tôi đánh đàn cho ban nhạc của khóa chú tôi đang theo học. Một hôm ban nhạc của chú tôi tham gia trình diễn nhạc trẻ tại một trường trung học gần nhà tôi. Chú tôi bận rộn trong ban nhạc nên nhờ anh thay chú tôi đến nhà đưa tôi đi xem chú tôi trình diễn . Khi đến nơi xem nhạc , anh không có giấy mời để cùng chúng tôi vào cửa tham dự. Anh nghĩ đơn giản, khi chúng tôi tới cổng sẽ gặp chú tôi để được dẫn vào. Nào ngờ tới nơi không có cách gì để gặp chú tôi . Anh liền đưa tôi vào cổng và nói với người soát vé :

- Chúng tôi là người trong ban nhạc quân trường , mong các anh cho vào.

Tôi nghĩ có thể thấy anh mặc quân phục tiểu lễ nên người soát vé dễ tin đã cho vào . Khi vào đến bên trong , chúng tôi không có giấy mời để ban tổ chức chỉ chỗ ngồi . Tôi thấy anh tỉnh bơ nói với người chỉ chỗ ngồi.

- Cô này là ca sĩ trong ban nhạc quân trường , nhờ các anh giúp cho cô ta một chỗ ngồi.

Tôi được ngồi một chỗ gần sân khấu . Trong lòng tôi đại ca này nói dối cũng hay . Nói dối mà mặt mày tỉnh bơ, trên môi lúc nào cũng đọng một nụ cười .

Thế rồi tôi gặp lại anh trong ngày lễ gắn ALFA - OMEGA của chú tôi tại quân trường . Sau lễ này chú tôi và anh được lên làm khóa đàn anh không còn làm đàn em mang con cá ALFA nữa . Anh là người trong ban tiếp tân buổi lễ. Chú tôi chưa có bạn gái nên nhờ anh đưa tôi ra vũ đình trường để gắn lon ALFA - OMEGA cho chú tôi và các bạn của chú tôi . Khi trên lễ đài mời người yêu của sinh viên sĩ quan ra gắn lon ALFA - OMEGA cho Sinh Viên Sĩ Quan. Anh nắm tay tôi đưa

tôi ra vũ đình trường như những người yêu của những sinh viên khác ra đây để gắn lon cho họ. Lúc này tôi thấy tim đập thình thịch, tôi thấy bồi hồi chan hoà với niềm hạnh phúc . Tôi cảm nhận đi bên anh như có một sự che chở, không còn làm tôi sợ hãi . Đúng như thế ! tôi thấy mình nhỏ bé trước một vũ đình trường rộng lớn uy nghi. Mấy trăm sinh viên sĩ quan mặc lễ phục nghiêm chỉnh sắp theo hàng ngang dọc thẳng tắp đứng chờ người yêu của

Phù hiệu SVSQ

họ ra lễ đài . Nơi khán đài nhiều cờ đủ màu phát phới , còn có nhiều sĩ quan tướng tá tham dự . Tay tôi cầm những chiếc lon ALFA-OMEGA , tôi run run , hồi hộp gắn cho từng người theo chỉ dẫn. Vì xa lạ và chưa bao giờ làm chuyện này nên tôi thấy ngại ngại và lo lo. Nhờ có anh bên cạnh trong giây phút này khiến tôi tự tin hơn .

Nghe tôi kể chuyện về anh , những người bạn của tôi tò mò muốn gặp . Có lần khi tôi bị bệnh , anh đến nhà thăm tôi , ngày ấy thành phố có chương trình ca nhạc . Tôi nói với anh :

- Nếu em không bệnh , em sẽ đi xem ca nhạc không cần giấy mời hay vé vào cửa

Nhớ chuyện cũ , anh chỉ cười , anh hứa

nếu tôi hết bệnh anh sẽ đưa tôi đi dạo biển . Những dịp quân trường có dạ vũ , anh chỉ đến nhà thăm tôi và không cho tôi tham dự . Anh thường nói với tôi :

- Em còn nhỏ phải lo học hành , không nên đến những buổi dạ hội của người lớn. Trong lòng anh tôi vẫn còn là một cô bé con...

Mỗi tuần tôi tập một bản nhạc và đàn cho anh nghe . Một lần anh đưa tôi đi dạo bãi biển , anh rượt tôi chạy một khoảng dài gần mé nước biển rồi anh chỉ cho tôi : Em xem những dấu chân trên cát của mình đã bị sóng biển san bằng đi ... Những lâu đài bằng cát anh xây cho tôi cũng bị sóng đưa đi . Anh đùa nếu anh có chết đi , anh sẽ đi theo những làn sóng này để vào lòng đại dươngAnh sợ cuộc

Lễ tuyên thệ khi mãn khóa ra trường

tình của chúng mình sẽ như những dấu chân, những lâu đài cát, rồi một khi nào đó sẽ bị sóng cuốn trôi theo dòng đời .Nói xong anh ngòì nhìn ra biển như đang suy nghĩ một chuyện gì , anh lại tiếp tục :

- Dù có xảy ra chuyện gì không may , chúng ta vẫn còn lại những kỷ niệm phải không ? Nói rồi anh nắm tay kéo tôi ra biển , chúng tôi nhảy trên những đợt sóng . Anh tát nước vào người tôi , tôi tát lại và hai đứa đùa vui như những đứa trẻ nhỏ đang nô đùa với nước ...

Lần cuối cùng gặp nhau , anh đến từ giả , không biết tại sao, nguyên do gì đưa đẩy mà tôi lại dạo dòng nhạc của Hoàng Thi Thơ :

“ Anh vuốt tóc em một lần cuối , anh vuốt tóc em một lần cuối , một lần cuối cùng rồi thôi ... Anh vuốt tóc em, anh vuốt tóc em”

Không hiểu tại sao tôi không chọn một bản nhạc nào khác nói về sự đưa tiễn để còn gặp lại anh , mà lại là bài này . Đây có phải là một định mệnh đã an bày cho anh và cho tôi trong cuộc gặp gỡ lần cuối cùng !!!

ly nguyên

chiếc châu vàng

Nguyễn Phi Hoàn

Một ngày nắng ấm
Sáng ban mai chim hót trên cành
Bên bạn bè ,họ hàng thân thiết
Minh hạnh phúc trao nhau chiếc nhẫn
Chiếc nhẫn bằng vàng ròng như trái tim em bằng vàng thật
Thế là chấm dứt những ngày hò hẹn
Những sáng chờ mong
Minh bây giờ là của nhau luôn
Và tình yêu không phải cuộc tình suông
Mà bắt đầu nắm tay nhau đi vào cuộc sống
Ở nơi đó chân trời đang mở rộng
Bước vào đời những bước thênh thang
Đây ước mơ và hy vọng :
Tròn trịa một đời hạnh phúc bên nhau

Nhưng đường đời sẽ không bao giờ bằng phẳng
Như những tháng ngày ta mới yêu nhau
Rồi sẽ có chỗ thấp chỗ cao
Có khi lên đời ,
Có khi xuống vực
Có lần nụ cười và nước mắt
Có hạnh phúc và khổ đau
Nhiều khi cơn bão đời muốn xô dạt rời nhau
Minh vẫn nhận ra nhau nhờ chiếc nhẫn
Chiếc nhẫn âm thầm ,nhưng cột buộc tình ta

Dù áo có phai ,tóc có bạc màu
Ta vẫn có nhau những khi gian khổ
Đêm đêm đầu gối tay nhau , xẽ chia lời than thở
Chiếc nhẫn vẫn bên mình sưởi ấm bàn tay

Những ngày tháng hạnh phúc tràn đầy
Nhìn chiếc nhẫn tròn ,như mắt em tròn long lanh ngày cưới
Kỷ niệm lại về ngày tháng mới yêu nhau :
Buổi ban đầu tay nắm lấy bàn tay
Anh khẽ bảo “Yêu em nhiều lắm “
Bàn tay nắm, Anh nhìn em say đắm
Lòng em rộn ràng ,tim rộn rã một chiều say ..

Nếu một ngày cuộc sống không may
Khi bàn tay không còn đeo chiếc nhẫn
Có nghĩa là cuộc đời bắt đầu lặn đạn
Bước xuống đời lằm lũi , cô đơn
Và đêm đêm em sẽ khóc thầm
Bời lẽ loi
Buồn vui không ai chia xẽ
Chỉ nghĩ đến đó thôi đã thấy tim mình cào xé
Nên nguyện suốt đời : NHẪN nhịn ,yêu thương

Nguyễn Phi Hoàn

Tạp Ghi

Nguyễn Phi Hoàn

Phần đông những người Việt Nam lớn tuổi đã từng sinh sống tại quê nhà không ai là không được lớn lên bằng lời ca , tiếng hò và lời ru của mẹ, và khi rời bỏ quê hương đến nơi đất nước xứ người có nhiều người vẫn còn mang theo trong lòng tiếng à ơi của một thời thơ ấu ,Có lúc nào đó ở giữa phồn hoa đô hội bạn cảm thấy nỗi nhớ nao lòng về một lời ru ngày xưa mẹ thường hát :

*Chiều chiều ra đứng ngõ sau
Nhớ về quê mẹ ruột đau chín chiều.*

Tôi lớn lên trong ngôi làng bé nhỏ có con sông Bò

xinh xắn chảy qua , dòng sông mang phù sa và tưới mát cánh đồng , những hàng tre quấn quanh trong làng xóm ấp ủ giọng hò tiếng hát và lời ru .. Đến khi lớn lên tôi lại phải lên phố học thỉnh thoảng trở về thăm nhà . Đi dưới những hàng tre rợp đầy bóng mát chợt nghe vang vãng đâu đây lời ru ai đó nghe âm lòng như ngày xưa còn bé ở trong vòng tay yêu thương của mẹ .

Đến khi vào quân đội những chiều hành quân đi qua những bản làng nghe tiếng ru của người mẹ nào đó lại thấy nhớ băng khuâng một thuở làng quê yêu dấu; đến bây giờ tuổi đời chồng chất mặc dù ở xứ người xa lạ lời ru còn vang vọng mãi đâu đây:

*Mẹ già như chuối ba hương
Như cau nếp một , như đường mía lau
Mía lau vừa ngọt vừa mềm
Không dao mà tiện không tiền mà tiêu
Tiếc tiền mua cá không tươi
Mua rau rau héo, mua người lững lơ*

Đôi khi lời ru là những lời tình ca được ngân lên giữa hai trái tim của những người đang yêu nhau đợi chờ và hò hẹn hoặc chờ mong :

*Xong mùa ,thóc , rạ rơm khô
Bạn về xứ bạn biết khi mô gặp lại chàng?*

Hoặc lời ta thán của nỗi lòng của một thiếu phụ bị chồng phụ rẫy:

*Gió đưa bụi chuối sau hè
Anh mê vợ bé bỏ bè con thơ*

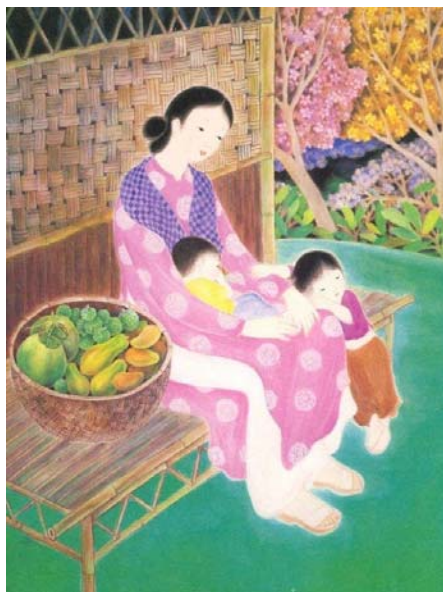
Ta hãy nghe lời ru của người chị ru em:

*Ru em em thét (ngủ) cho mau
Để mẹ đi chợ mua cau ăn trâu
Mua vôi chợ Quán* chợ Cầu*
Mua vôi Nam phố*, mua trâu chợ Dinh*
Chợ Dinh bán áo con trai
Triều Sơn* bán nón Mậu tài* bán kim*

(* là những địa danh ở Huế)

Lời ru được cất lên bên chiếc nôi hoặc chiếc võng của em bé “ Mẹ ngồi ru con đong đưa võng buồn , đong đong đưa võng buồn “ Trịnh công Sơn đã cho ta một hình ảnh người mẹ ngồi ru con giữa đất nước đầy đạn bom và lênh đênh phận người.

Chiếc nôi xuất phát từ khi nào thì tôi không biết,nhưng ở miền Trung thì nôi có lẽ thông dụng hơn võng . Nôi được làm bằng tre ,người ta đốn cây tre già ,vót thành những nan tre và đương thành những chiếc nôi , và nôi được treo lên bằng bốn sợi dây dừa túm lại phía trên có một cái móc để treo (sở dĩ tôi phải diễn tả hơi kỹ về chiếc nôi vì lớp trẻ sau này không còn thấy chiếc nôi là gì.vì` bây giờ người ta thường dùng võng hoặc ở thành phố thì chiếc nôi đã biến tấu thành những chiếc giường nhỏ biết lắc lư, hoặc ở bên này thì nó là chiếc giường có lót nệm sang trọng và chần bằng những song xung quanh để kê bên cạnh là chiếc máy đĩa CD phát ra những bản nhạc cổ điển êm dịu để ru bé ngủ. thành thử một ngày nào đó hình ảnh chiếc nôi bằng tre nguyên thủy sẽ đi vào quên lãng cùng với những lời ru)

Trở lại với lời ru thì nó phát xuất từ những tâm hồn mộc mạc nên ta thấy lời ca giản dị và bình dân.nhưng chứa đựng tình cảm dạt dào sâu sắc:

*Gió đưa cây cải về trời
Rau răm ở lại chịu lời đắng cay*

Qua bên này nhớ lại lời ru xưa ; ngẫm nghĩ hoàn cảnh hiện tại mới thấy đó là một lời tiên tri đoán trước mấy ngàn năm

Hình ảnh cây cải tươi tốt xanh tươi được chăm bón cẩn thận nên nó ngọt ngào thơm mát mẽ. Còn ngược lại rau răm thì nhỏ xíu tăn tui thấp lè tè và lại có vị đắng đắng mùi hăng hôi ; Đó là biểu tượng của hai cảnh đời trái ngược của người dân Việt Nam một đằng tốt phước, may mắn được (về trời) qua vùng đất tự do hưởng được đời sống đầy đủ no ấm, còn một đằng thì không may (ở lại) sống cảnh đời đắng cay vất vả.

Điều đáng mừng dù sống ở xứ “ Trời” những “Cây Cải” vẫn đau lòng hướng về quê hương nơi bà con ruột thịt , bạn bè, người thân đang chịu nhiều đắng cay trong cuộc sống. Vâng , lời ru vẫn vọng mãi ngàn sau trong lòng những người Việt xa xứ phải không các bạn :

*Cho dù sông cạn đá mòn
Lòng ta vẫn mãi , mãi còn quê hương*

Canada tháng 3 -2009

Nguyễn Phi Hoàn

Giáo sư Trần Ngọc Tôn

công cuộc nhập cảng trực tiếp tại miền trung

Tặng các bạn cựu môn sinh PTGDN đã học môn CDGD với tôi khoảng giữa thập niên 1960

Đề tài có vẻ kỳ lạ , tại sao lại gọi là nhập cảng trực tiếp ở miền Trung và đặc biệt tại Đà Nẵng . Quả vậy, nếu các bạn sống ở miền Trung thời đó bạn có thể đánh giá kinh tế vùng mình là lạc hậu , phong kiến, không như ngày nay , như chúng ta đang sống ở Âu Mỹ . Lấy một thí dụ rất đơn sơ : ngày nay bạn cần một lon sữa đặc có đường ư ? Khỏi gì tiệm bán cho bạn , đủ thứ hiệu sữa , bạn có thể dùng mà chắc chắn không phải là thứ sữa

quá thời hạn tiêu thụ như thứ sữa mà chúng ta phải mua thời trước ở Đà Nẵng, đặc sệt, vàng khè , để trên miệng ly hàng giờ sữa mới ri ri chạy ra khỏi hộp . Tại sao ? Vì nền kinh tế của ta thời đó phụ thuộc vào Sài Gòn _ Chợ Lớn . Nơi nhập cảng sữa vào địa phương , và một số thương gia đặc quyền đặc lợi, mặc sức thao túng thị trường , đầu cơ tích trữ . Các món hàng cần thiết cho dân chúng như sắt, tole , sữa, vải ...kể cả gạobị phụ thuộc vào thị trường Sài Gòn Chợ Lớn . Qua thí dụ

nói trên , sửa được nhập cảng vào Sài Gòn qua các thương gia nhập cảng , xong phân phối cho các đại lý , các đại lý ở đó sẽ chở ra miền Trung . Giá chính thức (chính thức thôi nhé) gồm có hóa giá khi nhập cảng , tiền bảo hiểm, tiền tồn trữ ở kho Chợ Lớn, tiền chuyên chở ra miền Trung bằng các tàu cận duyên, tiền tồn trữ ở kho Đà Nẵng , tiền chuyên chở về các địa phương ,v.v...Các thương gia , đại lý mặc sức đầu cơ , gây sự khan hiếm giá tạo, chỉ cho ra thị trường khi nào có cơ hội trục lợi ...

Hải Cảng Đà Nẵng

Ai đã từng học môn kinh tế học ở trường Luật Khoa Đại học Sài Gòn đều biết các giáo sư Vũ Quốc Thức , Nguyễn Cao Hách đã dạy định luật cung cầu ở thị trường , lý thuyết của các kinh tế gia như Adam Smith ... , nhất là kinh tế gia đầu thế kỷ 20 ; John Maynard Keynes rất thân thiết với chính quyền tổng thống Obama đương thời , chủ trương bơm mãi lực vào thị trường . Thế nhưng vào thời đó , vận hành kinh tế mọi sự đã đảo ngược lại.

Thời đó , tôi có dịp phục vụ tại Nha Thanh Tra Kinh Tế Miền Trung ở Đà Nẵng dưới sự điều khiển của ông Trần Ngọc Liễn (xin nói rõ dù tên họ của ông có trùng hợp với tôi, song tôi không có quen biết từ trước, ông sinh quán ở Quảng Nam , còn tôi ở Thừa Thiên Huế , lớn tuổi hơn tôi nhiều) . Tôi muốn đề cập đến ông vì phải nhìn nhận ông là một công chức cao cấp có đặc tài về kinh tế, từng làm quan lớn triều đình Huế thời Pháp Thuộc , song ông rất bình dị, vui tính, thực tiễn và sáng tạo . Thời thuộc địa Pháp, ông là bí thư (secretaire particulier) của ông Graffeuil , Khâm sứ Trung Kỳ cai quản từ Thanh Hoá vào đến Phan Thiết . Ông Graffeuil vốn có bằng cử nhân vạn vật (rất hiếm thời đó) rất chú trọng về kinh tế và đã từng có nhiều sáng kiến tốt đẹp như lập đồn điền, ghép cây (greffer) trồng nấm trên rơm (gọi theo tiếng thông thường là làm nấm rơm) trồng thanh trà (grapefruit) phân tươi (engrais vert) lấy từ lá cây

và phân người , phân heo, bò (ông ra lệnh cho các lý trưởng và huyện sở tại phải đào lỗ và chứa phân người , xây chuồng nuôi heo bằng ximăng để cho nước tiểu khô thấm vào đất, và tưởng thưởng cho các viên chức ăn phẩm trật của triều đình , nếu thực hiện được nhiều. Nên thời đó nhiều người gọi đùa họ là Cửu Phẩm Phân . Sau đó ông Liễn là Ngự Tiền Văn Phòng cho Hoàng Đế Bảo Đại và cuối cùng lãnh chức vụ Án sát Tỉnh Phú Yên cho đến khi Việt Minh cướp chính quyền vào năm 1945 . Ông Liễn chắc là người thừa hưởng gia tài trí thức của ông Graffeuil , nên rất chú tâm đến việc phát triển kinh tế . Chức vụ Giám đốc Nha thời thập niên 50, 60 quả khiêm nhường đối với ông vì ông không có vai vế chính trị thân chính quyền hồi đó . Nhưng ông đã trong quyền hạn hẹp hòi của mình , có sáng kiến lập Phòng Thương Mãi Đà Nẵng , khai thác mỏ than Nông Sơn , trồng dâu , nuôi tằm , lập các công ty dệt vải , xuất cảng quế Quảng Nam , kể cả việc bành trướng thương mại sang tận Lào ...

Trở lại vấn đề nhập cảng trực tiếp nói trên, ông thường nói đến tình trạng kinh tế miền Trung hay bị chèn ép vì các vấn đề chính trị, nhất là áp lực của thị trường Sài Gòn - Chợ Lớn . Ông chủ trương lập tờ trình lên Bộ Kinh Tế xin cho nhập cảng hàng hóa trực tiếp về miền Trung song hồ sơ bị bác hoài với lý do là lòng sông Đà Nẵng quá cạn , không thể cho tàu bè cập bến được. (phê bình : lý do bên ngoài nghe có vẻ chuyên môn , tội nghiệp cho các nhà chuyên môn bên công chánh) . Vấn đề kéo dài cho đến khi nền Cộng Hoà Đệ nhất sụp đổ năm 1963 và sau đó ông Lê Trung Chi đến thay . Ông Chi nguyên là một tri phủ , người gốc Quảng Ngãi là con cháu nhà cách mạng Lê Trung Đình , nghe nói là Đảng Quốc Dân Đảng nên không được Cộng Hoà Đệ Nhất trọng dụng , ông là viên quan lại cuối cùng của triều Nguyễn , thanh liêm, trung trực và có tâm huyết . Ông Chi tiếp tục việc

xin nhập cảng trực tiếp song vẫn bị nhiều vị Tổng trưởng kinh tế ở Sài Gòn bác hoài vì các lý do nêu trên, hay là vì áp lực của các nhà nhập cảng hoặc một số nhà chuyên chở bằng tàu cận duyên sợ mất việc, mất lời .

Kịp đến thời ông Âu Trường Thanh đảm nhiệm chức vụ Tổng Trưởng thì dự án trên được chấp thuận ngay . Cần nói rõ ông Thanh thời hàn vi là một học sinh nghèo , phải đi sửa xe đạp để sinh sống , quyết chí học nên đậu bằng tiến sĩ kinh tế . Trước lúc đồng bào miền Bắc di cư năm 1945, ông là Giáo sư dạy môn Kinh tế học tại trường Luật Sài Gòn. Ông từng là chủ tịch phòng thương mại Sài Gòn nên ông biết rõ mưu lược , mách mung của thương gia Sài Gòn - Chợ Lớn , do đó ông thấy rõ sự hợp lý của vấn đề bị trì dật nhiều năm . Không những chấp thuận mà ông còn khuyến khích như việc mua một đoàn xe vận tải để chuyên chở gạo và hàng hoá từ Đà Nẵng chở đến các tỉnh thị . Tôi còn nhớ ông người cao lớn , đi kinh lý luôn mặc đồ kaki , ăn nói bình dị, không như các công chức khác .

Từ khi việc nhập cảng trực tiếp được chấp thuận , hoạt động ở hải cảng Qui Nhơn và Đà Nẵng , nhất là Đà Nẵng được trở nên rộn rịp . Tàu chở hàng hoá từ nước ngoài vào đậu tận ngoài khơi biển Đà Nẵng . Các đoàn xà lan liên tiếp chạy vào, chạy ra cửa biển và sông Hàn , cặp sát bên tàu để vớt hàng hoá. Kho thương cảng được lập thêm , nới rộng ra , để có chỗ chứa hàng hoá . Nghiệp đoàn lao công Đà Nẵng với công ty của ông Lê Hữu Trinh , làm việc đêm ngày để kịp cho tàu khởi đậu lâu ngoài khơi biển Đà Nẵng , gây thêm tổn phí Thật là nức lòng cho những ai quan tâm đến nền kinh tế thời đó và thấy túi tiền người dân khởi phải chi phí vào sự vận hành vô lý của thị trường . Kết quả là giá hàng tụt xuống , hàng hoá cập nhật trong thời hạn , ví dụ như dân chúng không còn phải tiêu thụ các loại sữa đặc vàng khè thời trước, hàng hoá

luôn có đầy đủ cho thị trường , không qua các tay đầu cơ , tích trữ nữa .

Thông thường hàng hoá chở về được lưu trữ tại kho Nha thương cảng Đà Nẵng và sẽ được Nha Kinh Tế miền Trung phân phối cho các tỉnh thị tùy theo dân số và nhu cầu . Đến các tỉnh thị sẽ tùy các cấp chính quyền địa phương phân phối thẳng cho đại lý . (Đó là một sự khôn khéo đã làm của Nha Kinh tế để mặc cho các tỉnh thị đảm trách việc điều hành thị trường) . Đến đây, một vấn đề đặt ra là : như các địa phương , các đại lý dỡ trò đầu cơ , tích trữ , thao túng thị trường thì phải làm sao ? Ông Âu Trường Thanh đã có sáng kiến không những ở miền Trung mà cả toàn quốc, lập các thí điểm đối chứng nghĩa là mỗi khi nhập cảng hàng hoá từ ngoại quốc về , thay vì phân

Bến Tàu Đà Nẵng

phối hết cho các địa phương thì giữ lại một số , để khi có nơi nào khan hiếm nhất là do mách mung của các đại lý hay một vài trường hợp đặc biệt nào đó như hàng hoá bị hư hỏng , thiêu cháy...do hoạt động của Việt Cộng thì sẽ tung một số về địa phương đó để thăng bằng giá cả ngay . Một số địa phương còn lầy cớ không có phương tiện chuyên chở , do đề nghị của Nha Kinh tế ông Thanh đã phản ứng bằng cách cấp cho các địa phương ấy một số xe mua với giá chính thức tức là rẻ mạt so với giá đầu cơ của thương gia trục lợi .

Tôi còn nhớ vào giữa thập niên 60, Việt Cộng hoạt động mạnh mẽ ở thôn quê khiến nông dân không làm ruộng được , do đó phải nhập cảng gạo từ Texas Mỹ để tiếp tế cho dân chúng . Tàu đậu ngoài khơi biển Đà Nẵng , các xà lan cập sát bên tàu lớn để bốc dỡ gạo chở về kho Nha Thương Cảng Đà Nẵng . Có chiếc tàu lớn chở cả 10.000 tấn gạo , khi đậu ngoài khơi , các thủy thủ có thể vào Đà Nẵng đi du hí , trên tàu chỉ có một vài nhân viên điều khiển máy điện tử cho việc liên lạc với hàng chính ở Mỹ và giúp việc điều khiển cần

trục . Thật là một dịp để tiếp xúc với sự tiện nghi của tây phương mà biết bao thế kỷ trước ta chưa từng thấy .

Một điều quan trọng nữa , tôi cũng muốn nêu ra đây là hồi trước việc buôn bán địa phương hay trung ương ai cũng biết là do ảnh hưởng của các thương gia người Hoa hay Ấn Độ . Họ rất khôn khéo, có móc nối đường dây đầy đủ từ địa phương cho đến trung ương , ra cảng ngoại quốc , việc đó kéo dài từ đời Pháp thuộc cho đến sau này. Một số thương gia Việt Nam tuy cũng khôn ngoan , lanh lợi nhưng làm sao chống chế cho nổi với các thế lực thương mại trên . Do đó hồi ấy Nha kinh tế đã nảy sinh ý định dành lại quyền ấy bằng cách thay vì để các thương gia đôn đốc mua bán sẽ bị quyền chi phối của các thương gia khôn ngoan, nhiều móc nối mạnh mẽ hơn, thì hãy đưa họ : Tất cả các thương gia vào các công ty mà hoạt động do một ban quản trị quyết định . Từ đó việc lập các công ty trách nhiệm hữu hạn ra đời , nhờ đó các thương gia Việt Nam sẽ có cơ hội tham gia vào việc lập các quyết định ngang tay với các thương gia khác ... Từ ngày các công ty trách nhiệm hữu hạn ra đời nhiều , được lập theo các điều khoản luật định đúng như trong luật thương mại và luật hàng hải mà chúng tôi đã thụ giáo từ trường Luật Sài Gòn . Tôi còn nhớ một công ty nhập cảng lớn ở Đà Nẵng đã do một người Việt Nam là ông Trần Phúc Lũy làm chủ tịch . Đến đây xin mở ngoặc là theo phong hóa Việt Nam , người Việt thích bằng cấp đồ đạc hơn là thương mại vì cho là thương gia đa trá . Do đó con cái họ , ngay cả đến bây giờ cũng chủ trương phải học bác sĩ , kỹ sư, luật sư cho oai vệ .

Thôi nói đến đây đã dài rồi , khi viết bài này tôi muốn tỏ lòng cảm mến trước tài năng của ông Trần Ngọc Liên, sự thanh liêm trung trực của ông Lê Trung Chi đã không chùn bước trước sự khó khăn trong việc giúp cho dân miền Trung . Tiếc thay , chiến

tranh vì lý tưởng , đường lối khác biệt, cốt nhục tương tàn , tham nhũng , ngày nay vẫn còn làm cho kinh tế miền Trung kiệt quệ , dân tình khổ sở triền miên đến bao giờ mới hưởng được cảnh sống như ở Nhật Bản, Singapore và các nước Âu Mỹ

Cuối cùng, dẫu sao tôi vẫn còn thắc mắc : Thứ nhất tại sao gần Đà Nẵng có bãi biển Chân Mây lại không lập một hải cảng sâu ở đó , tàu trọng lượng lớn có thể cập thẳng bến, bốc dỡ hàng hoá thẳng vào kho khỏi phải vớt từ ngoài khơi như ở Đà Nẵng . Có thể thời thuộc địa, người Pháp họ biết song không muốn giúp cho kinh tế miền Trung , hoặc giả họ đã lập Thành Phố Tourane , tiền thân của thành phố Đà Nẵng là đất nhượng địa, không phụ thuộc vào luật pháp Nam Triều , chia rẽ càng tối đa thì họ càng dễ cai trị (Thuộc địa, Bảo Hộ, Nam Triều ...) Sau nữa , chính quyền Việt Cộng hiện tại chắc họ cũng đủ biết ích lợi , mà tại sao không làm ?

Sau nữa, nếu hải cảng sâu Chân Mây được lập, tàu lớn có thể cập bến thẳng , từ đó có thể chở hàng hoá đến các nước lân cận như Lào, Thái Lan (qua quốc lộ RC số 8), Cam Bốt, miền Bắc và cả miền Nam Việt Nam, có thể đến Vân Nam ...Biết đâu Đà Nẵng sẽ biến thành thủ đô kinh tế toàn vùng , dân chúng miền Trung nói chung và Đà Nẵng nói riêng sẽ hưởng bao nhiêu lợi lạc văn hoá, kỹ thuật, nhân sinh....do sự thịnh vượng kinh tế đưa đến.

TRẦN NGỌC TÔN

Cựu Giáo Sư PTG Đà Nẵng

Thơ
Hoàng Mộng Giang ptq 61 - 66

Tôi ngồi ôn lại tuổi tôi,
Miên man niềm nhớ, tôi ngồi gọi tôi.

thoát tục

*Đời tôi quán vắng mời em đến
Ngồi với quạnh hiu cũng đỡ buồn
Trả lại cuộc đời trần tục đó
Em về thanh thân giữa đời ta*

hư vô

*“ Trăm năm trước ta không , không có
Trăm năm sau ta có , ta không”
Vĩnh hằng là cõi em về ...
Mong manh thân phận cõi trần anh mang .*

chẳng chút

ngậm ngùi

Ta đã mất cuộc tình ta hằng giữ
Bao hẹn hò nhiều xa xót từng ôm
Kỷ niệm đó đã gặm dần cuộc sống
Trong đêm thâu ta thao thức bồn chồn

Lần trở lại kỷ niệm ngày mới lớn
Tìm đại khờ để rung động khi yêu
Cả trời mơ tôi ôm hết vào lòng
Và ngây ngất trong vô cùng hạnh phúc

Rồi lớn lên trong lao lung cuộc sống
Những đam mê - Những bất hạnh đời ta
Ta trôi dài trong hư ảo đời thường
Khi sự tĩnh tóc đã pha màu trắng

Ta cố giữ những yêu thương còn lại
Ta dang tay ôm ấp nó vào lòng
Ta chắc chịu trong đời sống có em
Nhưng bất lực không giữ em ở lại

Và đêm nay một mình ta thơ thẩn
Dư âm xưa về sưởi ấm đời ta
Những thương yêu lại kéo về vây hãm
Giữa đau thương ta chẳng chút ngậm ngùi .

Hoàng Mạnh Giang

hè và tuổi trẻ

TÔ LÂM

Nhảy “ùm” xuống nước tôi cố để ý mình chìm cũng khá sâu mới đập chân vọt ngoi người lên, nước xanh biếc tôi hụp đầu vượt tóe về phía sau gáy vừa lúc Chương bơi đến “đã quá mày”, nói xong nó lại leo lên xà lan , tôi lặn sâu rồi bơi ra xa . Nằm ngửa thở đều, tay chân buông xuôi tôi giữ mình nổi lênh bênh trên mặt nước , cái cảm giác lảng lảng của sóng nước thật là thú vị. Nhiu nhiu mắt nhìn bầu trời xanh thăm sâu hút, tôi như

người đang bị thôi miên, những gì nóng nực bực bội cách đây vài phút đều tan biến cả, “đã thật” tôi cũng nghĩ như thế. Hết lặn rồi lại bơi như một đứa trẻ con đùa vui dưới nước, một lúc khá lâu thấm mệt tôi lại ngửa mình thả nổi, con sông buổi trưa thật là yên tĩnh.

Cái vỗ nhẹ vào ngực của thằng Chương làm tôi giật bắn cả người , nó phá lên cười:

- Thôi vào uống nước, tưởng đâu mày

ngũ luôn ngoài này chứ”.

Lấy lại thăng bằng , tôi bơi theo Chương vào xalan. Cốc nước chanh cô bán hàng vừa đưa trông thật hấp dẫn và mời mọc, dựa lưng vào ghế , tôi nhẩn nại quậy đá cho tan thêm tí nữa, uống từng ngụm nhỏ đủ để giải khát , thường thức cái cảm giác lạnh lạnh của nước chanh thấm qua cuống cổ, chua chua ngọt ngọt thật là hết ý , tôi thấy người sáng khoái hơn nhiều . Đà Nẵng mấy hôm nay nóng thật , cao độ nhất là vào giữa trưa , trời chẳng có được một ngụm gió . Đường xá vắng tanh, thỉnh thoảng mới thấy vài bóng người , vài chiếc xe uể oải lăn bánh trên những con đường chảy nhựa . Họ bảo nắng từ Hạ Lào thổi sang . Bây giờ đã hơn hai giờ

trưa mà vẫn không thấy gì nhúc nhích . Nắng vẫn gắt, trời vẫn hầm , nóng nực đã khô lại thêm cái rít của mồ hôi mới thật là khó chịu . “ Tắm sông” chỉ có cách này là giải quyết được cái nóng , Chương nó nói thế. Sông khúc này rất sâu dành riêng cho xalan đậu nên ít ai dám tắm . Nước ở đây lại rất mát nên tôi và Chương thường hay ra đây bơi lội nhất là vào những hôm nóng như hôm nay . Thật là lý tưởng .

Chương mua hai điều thuốc lá lẻ , mời

luôn một lần xong nó chuyển qua cho tôi một điều “ cảm ơn mày”. Tôi kéo một hơi dài nhả khói bay cao, nhìn quanh cảnh vật có vẻ nhộn nhịp hơn , con đường Bạch Đằng xe cộ, kẻ gánh gồng như cùng một lúc xuất hiện đổ xô về từ khắp phía, mau mau chuẩn bị cho phiên chợ chiều mà hình như cái nóng không còn là vấn đề chính đối với họ nữa . Chợ Hàn bên cá chỉ cách đây vài ngã ba , hai con đò ngang cũng đã bắt đầu hoạt động lại sau một giấc ngủ trưa dài . Xa xa tiếng nổ của máy tàu đều đều vọng lại , sừng sừng đàng sau là dãy núi Sơn Trà cao ngất dưới bầu trời xanh . Chầm chậm đò , ghe đưa khách sang sông, có mây , có nước trông như là một bức tranh vẽ di động , ôi quả là ngoạn mục !

“ Sao xuống bơi thêm một tăng nữa chứ ?” .

Chương có vẻ nôn nóng đốc ức uống hết phần còn lại của ly đá chanh.

“Ừ , nhưng chỉ đến ba giờ thôi , tao còn phải về”.

Cúi xuống lượm đôi chân vịt tôi đứng dậy theo Chương .

Thấy cô bé loay hoay mãi mà chiếc xe vẫn không chịu nổ, tôi động lòng bước lại gần, cô đề tôi giúp cho . Ngẩng mặt lên , nhìn trán cô lấm lấm mồ hôi :

- Thôi không dám làm phiền anh.

Tôi cầm lấy một bên tay lái ra vẻ chủ động

- Cô đừng ngại cứ để tôi xem.

Thấy tôi nhiệt tình cô ta đành nhượng bộ giao xe

- Cảm ơn anh .

Đạp thử vài lần vẫn không có kết quả, tôi đẩy xe vào lề chỗ có bóng râm . Mồ mẫm một hồi tôi hy vọng đã tìm ra được nguyên nhân. Gắn ống xăng lại vào máy tôi mở khóa thả xăng mới xuống ống , đứng dậy chùi tay xong tôi bật khóa xe . Tiếng máy nổ dòn tan , tôi thở phào nhẹ nhõm. Không giấu được vẻ vui mừng cô bé cảm ơn tôi rồi rít . Bây giờ mặt mày cô tươi tỉnh hơn , có phần thân mật hơn:

- Sao anh biết là tại xăng ?

Tôi rút ga một vài cái để xem phản ứng xe rồi trả về rổ đĩa .

- Ừ ! thì tôi cũng chỉ đoán mò thế thôi .

Thấy cô bé có vẻ chưa thỏa mãn với câu trả lời ngắn gọn của tôi, tôi phân tích thêm :

- Trời nóng như mấy hôm nay có thể làm bình xăng của xe cô bị ảm , nước trong xăng thường làm chết máy xe, chắc là vì thế .

Cô bé gật gù như đồng ý với giả thuyết của tôi , tôi cũng mừng thầm cho cô ấy, cúi xuống lượm đôi chân vịt xong tôi quay qua giả từ .

- Thôi tôi về .

- Khoan đã anh .

Ra về như là người lớn cô bé đưa tay ra tự giới thiệu :

- Em tên là Thư , còn anh ?

Tôi cười thân mật bắt tay cô bé:

- Tôi là Lâm.

- Hên hạnh được biết anh.

Tôi phá lên cười “ hên hạnh” tôi lặp lại lời cô như hiểu ngụ ngôn của câu nói, bây giờ Thư mới cười, cái má lúm đồng tiền làm tôi để ý đến khuôn mặt thật dễ thương , rất phù hợp với mái tóc stone của cô . Tôi đoán Thư cũng chỉ độ mười lăm .

- Thôi em cũng phải về, nhà em ở số xx Nguyễn Du hôm nào mời anh lại chơi .

- Ừ hôm nào đi . Tôi chưa chắc chắn lắm . Cô bé nhắc thêm một lần nữa số nhà trước khi rồ máy xe chạy đi , tôi vẫy tay chào .

Người đẹp Đà Thành

Bài tango Marie lựa nhịp hơi khó, tôi lại ngưng ban nhạc một lần nữa nhìn qua Thắng cầu cứu .

- Thắng , chỗ này bỏ cứ giữ trống để Marie dễ vô được không Thắng ?

Thắng cười : Ừ chắc không ai để ý đâu .

Marie này giờ mặt mày méo xẹo nghe thế cũng lên tiếng tán đồng .” Ừ vậy cho gọn, mắt công mấy anh quá” .Tôi nhìn Marie trấn an : Tại Marie vừa hát vừa đánh Bass nên cũng hơi khó thế thôi . Thắng thúc dục : OK , tiếp tục đi .

Tôi dạo đàn intro rồi ban nhạc lái xập xình vào bài, Marie hát rất hay, trầm bổng rồi cao vút , rất điêu luyện. Tất cả khó khăn rồi cũng qua thôi, xong bài mọi người đều vui vẻ, không khí của căn phòng bây giờ cũng bớt đi phần căng thẳng. Thôi tụi mình chuẩn bị đi ăn là vừa , Lucy cũng đói bụng rồi . Lucy đàn keyboards và cũng là ca sĩ của ban nhạc. Marie và Lucy là chị em

bạn dì với nhau , còn Thắng là anh kết nghĩa của họ. Tất cả đều là ca nhạc sĩ kỳ cựu của một thời Sài Gòn . Họ ra đây làm show cho Mỹ ở những năm trước . Rồi Đà Nẵng hiền hòa, thân thiện đã giữ chân họ ở lại và họ vẫn sinh sống về nghề nhạc trong những phòng trà ở đây . Lúc đầu họ là hàng xóm của tôi, rồi dần dà thân thiện hơn vì tôi cũng thích đàn ca hát xướng, tâm đầu ý hợp lại cùng trang lứa nên chúng dễ cảm nhận được sự hòa đồng qua âm nhạc. Cuối tuần này Không Quân họ tổ chức văn nghệ nhảy nhót trong phi trường , Thắng nhận lời chơi cho họ, nên chúng tôi họp lại chuẩn bị tập dợt cho hôm ấy .

- Vậy là bún bà Đào nghe mọi người , Lucy nhanh nhẩu đưa ý kiến . “Ừ ! thì bún bà Đào. Thắng trả lời rồi chúng tôi kéo nhau xuống lầu . Vừa thấy tôi và Thắng , Lucy đã lên tiếng trách vui :

- Tưởng hai anh đi lạc rồi chứ , nãy giờ tụi em chờ đói muốn xỉu luôn .

Tôi phụ Thắng đẩy xe vào chỗ đậu, quán lộ thiên ngay góc ngã tư đường nên không khí thật là tấp nập, người đông chật cứng , chúng tôi kéo ghế ngồi. Thắng đĩnh chánh:

- Anh phải chờ Lâm về thay đồ , hồi chiều ông đi tắm sông rồi ghé dợt nhạc luôn, cho tụi này xin lỗi.

Marie xen vào : Nãy giờ chờ bàn tụi em mới ngồi xuống được vài phút , có gì đâu mà lỗi với phải .

Lucy nhìn qua tôi và Thắng : hai anh ăn gì ? tụi này gọi rồi chỉ còn hai anh . Vừa nói cô vừa chuyền qua tôi hai nước đá lạnh có sẵn trên bàn. “ cảm ơn Lucy” Tôi nhấp một hơi dài cho đã khát . Thắng đùa vui : “ Lucy ăn rồi hay gọi rồi ?” . Cả bọn phá lên cười dòn tan, không khí hàng quán cũng đã nhộn nhịp tiếng nói cười nên cũng chẳng ai để ý đến chúng tôi . Chỉ một vài phút sau 4 tô bún nóng hôi thơm phức mùi vị bún bò Huế mang ra bàn , mặc dù trời nóng nhưng có lẽ mọi người đều đói bụng nên ăn thấy ngon

tuyệt vời . Có bạn bè đông vui đã làm cho chúng tôi quên đi được một phần nào về nhiệt độ bên ngoài . Vừa ăn vừa nói cười huyền thuyên quanh quẩn rồi cũng lại chuyện nhạc , chuyện bum bal , chuyện Đà Nẵng, trời chạng vạng tối lúc nào không hay .

Giã từ mọi người xong , tôi và Thắng ra về, đường phố cũng vừa lên đèn, khu ngã năm đã bắt đầu cuộc sống về đêm . Hàng quán hai bên vệ đường sáng choang làm vui lây một góc phố . Rạp Lido đang chiếu phim tình cảm của Tây nên cũng có lắm cặp tình nhân tìm đến, tay đan tay diu nhau qua đường trông họ thật hạnh phúc .

Minhnon quá mấy cô ơi ! Thắng mở lời chọc ghẹo , hai cô bé đang đi trên đường quay lại nhìn chúng tôi rồi cười mím chi , tôi ra dấu tay chào hòa bình , họ cũng làm theo. Chiếc Yamaha Dame của Thắng tà tà lăn bánh qua những con đường chính , kem “đền cây”. Trước mặt là nhà thờ ông Cố, tối nay có lẽ là đông nhất, các cô cậu mới lớn được dịp hẹn hò trai gái . Ở cái tuổi ô mai hồn nhiên và dễ thương ấy chúng ta ai cũng có một thời để nhớ . Cũng tôi hôm nay bên cạnh những ly kem dưới ánh đèn lờ mờ của nền, tiếng cười nói rồi những ánh mắt trộm nhìn , bèn lên và thân tiên của những mối tình đầu vừa hé nụ .

Hè ơi ! tuổi trẻ ơi ! xin chào mi .

Đà Nẵng một ngày đầu hè , 1974

TÔ LÂM

Viết tặng Chương, Thu, Thắng , Lucy và Marie .

gặp lại o tôi

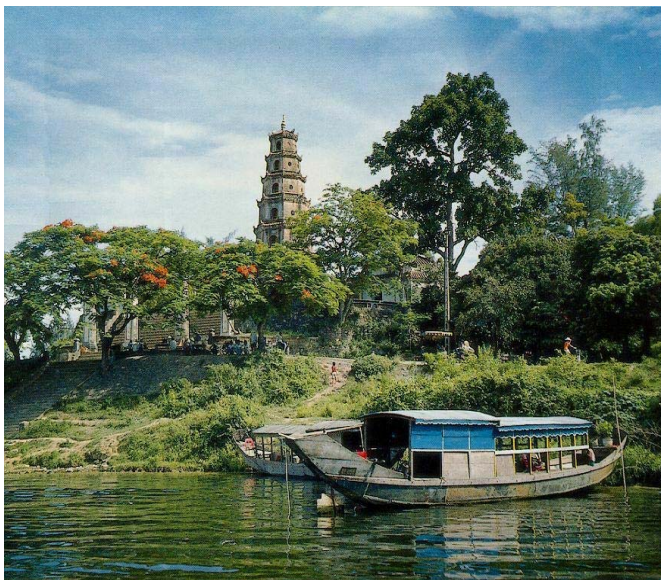
đoàn văn của KT, ptg 64-71

Câu chuyện tình cảm ngăn ngày ấy của hai O cháu sau nhiều năm gặp lại đã là dấu ấn thời con gái theo tui gần cả cuộc đời . Kể lại chuyện cũ , với “ sound Huế “ pha một chút vui buồn lẫn trộn đôi khi phải bật cười lăn , dù rằng cũng có lúc vài giọt nước mắt đọng trên khóe mi “ai” !.....

Lâu lắm , O tui mới vô Sài gòn thăm gia đình tui. Nói

thiệt ra là từ ngày nớ đến bây chừ mới được gặp lại nhau (29/3/1975 ến 20/6/1983). Biết Ba tui và mấy anh tui đi học được về sớm, đỡ một phần gánh nặng cho mạ tui và bọn tui. Vì tình cảnh cứ mỗi tháng là đi thăm nuôi một lần, mà mạ tui là một trong những người “ Phụ Nữ đảm đang nhất “ .đã một mình gánh gạo nuôi chồng với một bầy con ở xứ lạ quê người . Mạ tui đã suy nghĩ bao đêm “ đi cũng không xong, về lại càng không được..., thôi thì đành dừng bước giang hồ tại đây.”

Tui không quên ngày mà O vô tới, bầy cháu đứng vây quanh O,

mắt đứa mô cũng tròn xoe cả, vì tình cảm O cháu lâu ngày gặp nhau (trong tâm tư ai cũng thán phục O đã ghé được bến Sài Gòn , tài thật !)

Sau ngày nớ , gia đình O tui về quê chồng sinh sống, ở làng biển nên cá tôm tươi mua về phơi khô dễ dàng và ngon.

O bới vô một mớ cá khô, 02 lon sữa bò Ruốc làm từ con khuyết đốn từ ghe cá về khuya, một bịch ớt phơi khô đậm nhuyễn. Đặc sản quê hương được O khăn gói đem vô Sài Gòn ăn mừng gia đình tui được đoàn tụ . Sau một hồi trò chuyện cả nhà, O gặp riêng tui, ôm tui vào lòng vì biết tui là con gái lớn trong nhà, đã phụ mạ tui được nhiều việc nhà, việc cửa .. Hẹn đến tui O cháu sẽ tha hồ tâm sự.

Túi hôm đó, hai O cháu ngủ chung một giường nhỏ. Nhớ lại tui ngậm ngùi , đã quá ngây ngô, thiệt thà kể hết cho O nghe chuyện trời trăng mây nước...Tui còn nhớ rõ ràng như ban ngày O đã tâm sự :

- Con có ai chưa ?
- Dạ thưa O , có chứ !
- Chừ mô rồi con ?
- Dạ đi tuốt luốt hết rồi

O tui sốt ruột hỏi dồn tới :

- Răng con để đi tuốt luốt rửa con ? con cũng đẹp chứ bộ... (tui hết hồn hết vía ! tui mà đẹp, thì còn ai xấu..., mà đúng thật “ khi thương trái ấu cũng tròn, Trong nhà nhứt mạ nhì con...”)

- Có anh nỡ làm quen với con. Con mời về nhà mình chơi để biết nhà , biết cửa cho đàng hoàng. Bữa theo con vô tới ngõ, thấy cả bầy chạy ùa ra lao nhao “ Chị Bé về rồi bây ơi “ (tạt cửa tui đi làm về hay mua đồ ăn vặt cho cả nhà) O ơi, chỉ một bữa ghé nhà mình thôi , bữa sau lặn luôn, thấy con co’ em đông , chắc là họ cũng sợ cực O hí !(mà ai chẳng vậy, thời gian đó ai mà không sợ cực là tiên là thánh !)..

O tui đã ôm tui vô lòng khóc tức tưởi : -“O thương con quá !” Tui cũng khóc theo....Tui đã nhận ra là O biết cháu O đã lớn rồi , nhưng chưa có chồng (ngoài quê tui cỡ như ri là đã yên bề gia thất.).

Đêm đó hai O cháu nào có ngủ được yên giấc , cứ thao thức mãi , vì tâm trạng ai cũng lo ra ” biết ngày mai ra sao ?”. Hình như cả hai O cháu cùng nhìn thấy phía trước là những áng mây . Tui biết O đang thương cho tình cảnh của tui và tui cũng thương cho chính mình .

Ở lại mấy bữa , O tui trở về Huế, vì việc nhà nhiều lắm, làm không xuể...Ngày tiễn O ra ga, O với tui khóc tới bời, khóc để thương nhau thêm mà không lo cho nhau được. Tiếng còi tàu hụ vang , những toa tàu chuyển mình . Rồi O mà lòng tui nặng tình khôn tả . Nhìn O qua khung cửa sổ con tàu , trong tâm tui“ con cũng thương O lắm O ơi “ cứ tưởng như Huế Sài Gòn cách nhau vạn dặm , biết ngày nào mới được gặp lại O đây ? Tui thấy mình lạc lõng giữa sân ga !

KT

NK 1964-1971-PTG

chú tư

Nguyễn Lý

Ba tôi có người em kế , chúng tôi thường gọi chú Tư . Chú Tư qua Mỹ với hai người con , thím qua đời đã từ lâu . Khi qua Mỹ gia đình chú Tư sống tạm ở nhà tôi . Ở Dallas trời mưa hay có mưa đá, mỗi lần như thế tôi thường gọi về nói chú chui xuống gầm bàn kéo nguy hiểm . Tôi chỉ là đùa thôi vậy mà chú Tư nói :

- Tau thế này mà chui xuống gầm bàn ! cái xứ sở gì mà kỳ cục thế !

Tuy thế khi nghe tiếng mưa đá rơi lộp độp trên mái nhà , sợ quá chú Tư cũng chui xuống ... về nhà nghe được tui cười vỡ bụng .Chú Tư còn nói ở xứ Dallas cao bồi Texas này , hồi ở Việt Nam xem phim tau thấy bò cả đàn , người chăn bò đội mũ cao bồi ngồi trên ngựa cầm dây quơ quơ sao tau chẳng thấy, chỉ thấy lơ mơ mây con bò sữa .

Gia đình chú Tư tuy thiếu vắng người mẹ nhưng chú đã lo cho con cái hết sức chu đáo. Hai đứa nhỏ lo cho chú từ thuốc men cho tới quần áo , đời sống của chục năm nay . Nhưng mọi sự bắt đầu từ khi cậu con trai chú lấy vợ . Khi có vợ rồi con trai chú hoàn toàn thay đổi , cậu ta hắt hủi chú . Chú nói điều gì cũng không vừa lòng nó. Đứa con gái lớn lên càng tệ thêm . Nó chưa nghe chú nói hết câu đã đóng cửa cái

rầm không thèm nghe bố nói . Chú Tư buồn bã dọn lại về nhà tôi sống . Chú nói về đây có mấy đứa cháu dễ chịu , sống với nó còn vui hơn . Chú thích đánh cờ tướng có mấy đứa cháu hậu cờ hậu nước cho chú . Chú Tư đánh cờ tướng rất hay . Chú kể hồi còn trẻ ở Sài Gòn chú và tôi hết tiền tiêu vặt đôi khi an hem rủ nhau đi xuống chợ Thị Nghè tìm mấy ông đánh cờ thế ăn tiền . Nhiều khi đánh đỡ hơn người ta còn cháy túi , hết tiền an hem đành lội bộ về nhà ...Chú nói qua đây thấy

Mỹ chơi cờ cũng thích . Một hôm qua nhà kế bên xem Mỹ đánh cờ , chú theo dõi khá lâu tìm hiểu cách đánh cờ .Cuối cùng người hàng xóm Mỹ hỏi :

- Ông biết đánh cờ này không ?

Chú Tư trả lời : Không .

Xem một hồi lâu người hàng xóm lại hỏi :

- Ông xem lâu ông biết đánh chưa ?

- Không những tau biết đánh mà có thể còn thắng nữa !

Mấy người hàng xóm không tin nên cho chú đánh cờ thử . Trận đầu chú Tư thắng , mấy người hàng xóm Mỹ cho là chú hên . Không ngờ hai ván kế tiếp chú thắng luôn.

Một lần tôi bắt gặp chú Tư ngồi xem mê

mẩn cuốn Playboy trong phòng của tôi . Tôi hỏi đùa : Chú còn hứng thú không mà xem cái này ? Chú cười giả là :

Hồi nhỏ tau cũng quý quái lắm , tính tình ngang bướng hay phá phách xóm làng .Hồi đó trong làng chú ở ngoài Bắc mấy cô mấy bà mặc váy chứ đâu mặc quần hai ống như bây giờ . Trong làng có nhánh sông nhỏ , lúc thủy triều lên đứng giữa sông nước cao tới bụng , mực nước thấp chỉ tới cao hơn đầu gối một chút . Mấy cô mấy bà trong làng mỗi khi đi chợ phải lội qua khúc sông này chứ đâu có ghe xuồng như bây giờ . Khi đi chợ gặp lúc nước cao thì cởi váy ra rồi lội , qua bờ bên kia mới mặc váy lại và đi chợ. Hồi xưa đâu đã có quần xi như bây giờ . Một hôm gặp mấy bà đứng bên bờ sông đang tần ngần đắn đo không biết nước cao thấp có thể qua hay không . Thình lình ấy bà thấy chú từ xa đi lại , mừng quá mấy bà nhờ chú lội ra coi thử mực nước cao thấp . Khi tới giữa dòng sông chú làm bộ ngồi xuống cho nước tới ngực . Trên bờ mấy bà mấy cô thấy nước cao nên cởi váy ra để qua sông . Khi ra đến giữa dòng thấy nước cạn tới đầu gối mới biết mình bị lừa ...

Sau này chú Tư bị ung thư phổi. Tôi vào bệnh viện thăm chú . Tôi thấy thân thể chú hao mòn vì bị cơn bệnh hành hạ, lòng tôi đau xót vô cùng . Tôi có nhiều điều học được nơi chú . Trong lúc tuyệt vọng nhưng lúc nào chú cũng bình tĩnh , sáng suốt , còn giữ tinh thần lạc quan , vui vẻ . Tôi hỏi chú :

- Chú có còn thì giờ dạy con đánh cờ tướng không ?

Chú ráng nở nụ cười trên môi : Con bà mày , sắp chết rồi mà còn cờ với tướng là cái gì ?

Theo ước nguyện của chú , ba tôi đem tro cốt của chú về miền Bắc Việt Nam . Chú muốn trở về nơi chôn nhau cắt rún , chú muốn về với anh em họ hàng . Anh cả của ba tôi còn sống ngoài Bắc , ngày đưa tro cốt về

Bắc , vì bận một vài công chuyện ở Sài Gòn nên ba tôi đưa về trễ một ngày .
Ba tôi kể :

Ba đưa tro cốt về tới nhà anh cả , nhà anh cả thích đồng bóng , trong nhà có một người gọi là “ cậu” nhậ lên trách :

- Sao đưa tro cốt về trễ mà không báo trước để dưới này (cõi âm) hôm qua cả làng mặc áo dài khăn đóng ra đầu làng chờ đón Việt Kiều ở Mỹ về mà chẳng thấy! Trước khi đọc kinh cầu siêu , cúng kiến , anh cả xin người đồng bóng “ cậu” lên lại . “ Cậu” phán :

- Cả làng (cõi âm) khăn đóng áo dài tới đây cúng kiếng và ăn cỗ sao nhà lại nấu đồ ăn ít thế làm sao mà ăn cho đủ .

Ba tôi sợ quá vội nhờ người ra chợ mua thêm thức ăn về nấu rồi mới bắt đầu cúng kiến .

Chú Tư của tôi là vậy đó , đi đâu ở đâu cũng được mọi người thương quay quần chung quanh chú .

NGUYỄN LY

phụ bản : thế hệ thứ 2 phan thanh giản đà nắng - hình chụp đại hội 4 , little Saigon 2008

Đà Nẵng xưa có những giọt cà phê

Thơ : Trần Huyền Linh

Nhạc : Nguyễn ngọc Điệp

♩ = 65

Tình cảm

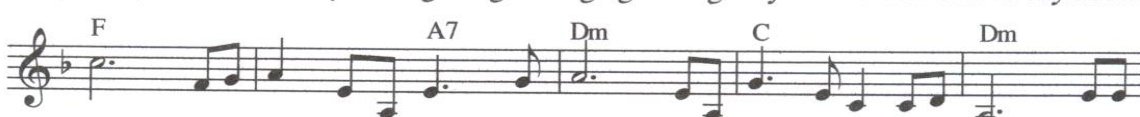
Ai ra đi không một lần nhớ lại Từng tên đường từng tên quán thân

quen Ghế công viên chiều dạo mát sông Hàn Nơi xưa đó ta vài lần hò hẹn Đây Tuổi

Ngọc một chiều em e thẹn Cùng ta ngồi cùng ngắm áng mây trôi về Sơn Chà về dãy núi xa

xôi Và nhấm nháp tách cà phê Miền Thảo Ôi Thạch Thảo khu vườn đầy ảo mộng Dẫn ta

về cõi vắng của thiên nhiên Có chim kêu có nước khe thì thầm Ta say

đắm những phút giây tự tình Trần Quý Cáp và cà phê Chiều Tím Em thẹn

thùng khép nép bước bên tôi Lối đi vào giảng mặc vụn vì sao Ta ngơ

ngẩn vì em là đẹp nhất Lộng Ngọc ơi ! nhiều phen ta chất ngất Hương cà

phê Hay hương tóc em yêu ? Ngọc Anh ơi ! nơi gặp gỡ mỗi chiều Khu vườn

nhỏ với bao hàng cây kiểng Ghé Thiên Nga hay tìm về quán Hạ Phan Chu

Trình chờ Hồng Đức tan trường Ngán ngơ nhìn tà áo trắng người thương

Lòng ngập ngừng theo ly cà phê Xướng Chủ nhật hồng lòng mình sao thông thả

Ghé Thông Tin ngồi ngắm bóng hồng qua Gái Đà thành dạo phố chợ Vườn Hoa

Yêu thương

Bao năm qua ta chưa tròn ước nguyện Được một lần về lại phố Hàn xưa Thăm bạn

bè thăm quán nhỏ chiều mưa Dấu tên quán đã chìm vào quên lãng Ta sẽ

về để nhớ lại Quỳnh Châu Nhớ Nga và nhớ Cuội Nhớ quán nhỏ bên

đường Cho ly cà phê Đà Nẵng luôn thơm phức Bởi cõi lòng ta một thuở yêu người

*Ru ta, em được nụ cười
Ru em, ta được một đời phiêu du
Mênh mông biển cát sương mù
Giật mình nằm giữa quanhhui cuộc đời
Em chỉ tách bến ra khơi
Ta chỉ ôm cả một trời nhớ thương ...*

Hoàng mộng Giang

Trần Thị Kim Vân

mỹ
nhân
da màu

-
- Alăng Hoài , mẹ con đâu ?
 - Mẹ đi lên dzun ! mẹ đi lên rầy .
 - Gần tới rồi , nấu cơm đi con.

Cô bé học trò Cotu nhanh nhẹn nhóm bếp, tôi muốn ghẹ em lo cơm tối. Gọi là cơm tối cho oai , chứ thật ra quanh năm suốt tháng bà con dân tộc Cotu chỉ có đôi con cá khô, vài nắm rau dzúri cho qua bữa . Tôi ngạc nhiên khi thấy bé hoài rút tấm vải vuông bằng cái khăn đội đầu , xúc đầy một chén gạo , đổ vào giữa khăn , gói tròn lại bằng quả banh tennis, em rút sợi dây mây mỏng , dài như sợi len, thắt chặt phía trên miệng khăn. Thấy lạ quá , tôi hỏi :

- Sao con không nấu cơm, gói gạo trong khăn làm chi vậy ?

- Cô giáo người Kinh, cô giáo không biết nấu cơm như dân tộc !

Tôn trọng em, tôi im lặng dõi mắt theo công việc em làm...bắc lên bếp chiếc nồi lớn đầy khoai sắn , em đổ nước cách miệng nồi khoảng một gang tay; thả nắm gạo bằng trái banh tennis vào ; phần vải thừa em buột sát vào hai tai nồi . Ánh lửa bập bùng soi gương mặt bầu bĩnh, đen nhánh, dễ thương của em trong buổi chiều tắt nắng hoàng hôn. Em mỉm cười nhìn tôi như thông cảm : “ Cô giáo mới lên núi , chưa quen với phong tục Cotu’ ... sợ tôi nóng lòng , em lôi vài hạt mít để dành trong túi quần , lúi vào bếp lửa , lật qua, lật lại cho chín đều . Lấy cây đũa bếp gấp ra , vừa xoa , vừa thổi và mời tôi ănKhi khoai sắn vừa chín tới, em nghiêng nồi gạo nước thì nắm gạo cũng mềm thành cơm . Lấy cái tô trong balô của tôi ra , em kéo vạt áo lau tô ngon lành (với em , vạt áo vừa là khăn lau mồ hôi nhễ nhãi khi em vác tre nứa trên rừng về, vừa là khăn lau chén cho tôi lúc này) . Em cẩn thận vét hết phần cơm trong khăn vải vào

tô , thêm cho tô hai con cá khô nướng vàng , rưới chút nước mắm đều trên khắp mặt tô, chạy ra vườn hái vài trái ớt chỉ thiên để bên góc tô com.

- Cô giáo ăn đi , người Kinh phải ăn com, ăn khoai sắn hoài không tốt đâu !

Em khăng khái từ chối khi tô sốt cho nữa tô com và muốn cùng em nhâm nhi mấy củ khoai vừa chín tới .

- A đi nói : Đứa nào dạy học cực khổ mới được ăn com, đứa nào học trò thì ăn khoai sắn...mình lên rừng, mình còn ăn sim , ăn chuối, ăn ổi...cô giáo chỉ có com ! (A đi là anh trai. Già trẻ lớn bé gì cũng gọi đứa : đứa mẹ, đứa bố,...kể cả đứa cô giáo).

Tôi ứa nước mắt khi thấy bà con miền núi ưu đãi tôi đủ điều : qua suối gập ghềnh, họ đi trước dò đường và dắt tôi theo sau . Đến chỗ sinh lầy, họ tìm đá lót đường để tôi vượt qua dễ dàng , thoải mái . Dân làng ăn uống kham khổ , com lạnh canh ngọt để dành cho tôi ! Nhiều người xót xa khi thấy tôi xả thân cho họ . Thật sự tôi mắc cỡ khi chưa dám dần thân trọn vẹn như lòng mong ước... Tôi vẫn là “ thiên nga giữa bầy vịt” đối với họ . Khi đau ốm, tôi về Sài Gòn hoặc Đà Nẵng điều trị . Họ chỉ đến bệnh

xá thôn huyện ...hoặc chở về phòng khám trên thị trấn Praq . Nặng hơn nữa mới được đưa về Tam Kỳ, bệnh viện tỉnh Quảng nam . Gia làng Briu Prăm đau nặng , tôi đưa ông về phòng khám tình thương, nhà thờ Chánh Tòa Đà Nẵng , soeur Tuyết siêu âm, định bệnh và cho thuốc ...khỏi bệnh, ông hân hoan khoe với buôn làng :

- Cô Tuyết cho cái bụng tôi lên tivi rồi cho thuốc, tôi khỏe rồi .

Từ đó , ai đau ốm nặng nhẹ gì cũng năn nỉ :

- Cô giáo cho mình về đồng bằng chữa bệnh , mình đau cái lưng , cô giáo cho cái lưng mình lên tivi (nghĩa là siêu âm đó bà con ơi) . Cô giáo cho cái đầu mình lên tivi, ...mình nhưc đầu hoài .

May quá tô chỉ là cô giáo không là bác sĩ . Mấy hôm nay trời trở lạnh ...mưa rừng ơi, mưa rừng ! Em co ro trong tấm áo tơi kết bằng lá rừng , chạy đến bên tô hơn hờ :

- Cô giáo ơi, trời lạnh rồi , mình làm nhà cho Chúa để đi !

Tôi chợt nhớ , sắp NOEL rồi . Học trò chặt tre , lấy lá rừng kết thành hang Bê Lem kiểu dân tộc . Họ thích làm nhà cho Chúa đẻ . NOEL là dịp duy nhất để họ vui chơi .

- Cô giáo ơi, bao giờ bà Chúa đẻ ? (họ gọi Mẹ Maria là bà Chúa) , mình thích bà Chúa đẻ sớm để mình có quà .

Họ nói thật lòng, không gợi ý, không lợi dụng . NOEL năm nào tôi cũng về đồng bằng xin quà chớ lên cho họ : vài chiếc áo ấm, mấy thùng mì tôm, đôi gói kẹo đủ màu . và họ cũng gói lại : com lam, bắp nếp, rượu cần, mật ong ... cho những người đã giúp họ. Mít non gói xuống , cá chuồn gói lên . Mọi tình Kinh+Thượng thật đầm ấm , lắng sâu .

Nhiều em học trò trong buôn làng mặc 4 cái quần mà vẫn thấy mỏng . Nhưng ánh mắt trong sáng, an bình hoang dại của các em vẫn là động lực thúc đẩy , gắn bó tôi với miền sơn cước đáng yêu này . Lần đầu khăn gói lên đây, tôi lạ lẫm với những ngôi nhà mái tole , vách nứa, nền đất, trông trước hụt sau .

Nhưng vậy cũng chẳng sao , họ ở được mình ở được . Chỉ riêng cái việc giải quyết nhu cầu vệ sinh là tôi ngại; thấy dân thành phố cuống

cuống tìm chỗ , chủ nhà cười xòa , ân cần dắt tay đến tận cái hố xí hai ngăn của nhà ... hàng xóm . Thú thật , từ khi oe oe chào đời cho đến lúc đó , tôi chưa hề biết tới cái cảnh tượng nào ghê rợn hơn khi bất thần nhìn xuống cái ngăn

hầm cách vị trí ngòi chỏm hỏm của mình trên mấy thân cây bắc qua lỏng lẻo , bập bênh muốn đứng tim ! Trời ơi, vác cuốc ra đồng làm “ quận công” cho nó mát mẻ trong lành ư ? Thôi thả vận dụng ý chí “ nín ị” vẫn hơn . Riêng cái khoản tắm đêm với học trò còn vui vẻ chấp nhận được . Tối trời muỗi bay từng đàn vấp vào mặt, đom đóm lập lòe, cô trò ôm áo xống dẫn nhau ra bờ suối . Gió vi vu lạnh run mà mắt cứ phải cảnh giác từ xa, thấy bóng ai chập chờn là lo í ới, tăng hăng , e hèm , cuống quýt đánh tiếng . Cô bé học trò ngờ ngác hỏi tôi :

- Ai cũng giống ai (Eva nào chẳng phải Eva) Tại sao cô giáo không tắm ban ngày

Tôi không biết giải thích thế nào cho em hiểu . Úy trời, sao em gọi đầu bằng xà bông cục .

- Ủ, có sao đâu, cả buôn làng ai cũng gọi như em..

- Trời đất, sao không mua cái xô cho thằng nhỏ mà xi bậy ra vậy ? Còn ô ô Ki Ki nữa chứ ! Con Ki ki ngoan ngoan chén hết khẩu phần trên nền đất . Nó còn được mẹ

thằng nhỏ mời thêm phần dính giữa hai mông chú bé. Tôi thót tim, lỗ ki ki ngoạm luôn của quý thằng nhỏ thì nguy. Quen rồi, ở đây ai cũng vậy mà.

- Ý mẹ ơi, cá kho sao mặn vậy?

- Ăn hoài quen rồi, ở đây cá kho có ai bỏ đường đâu.

Tôi nhớ lần thăm Liang Biang, Linh Mục Thanh san sẻ: Thân thể là Kinh, tinh thần là Thượng. Anh em dân tộc cũng là người như mình, họ được dựng nên giống hình ảnh Thiên Chúa, phải tôn trọng họ, đừng làm họ thất vọng.

Này anh em thôi đi
Đừng cầu nguyện, đừng xin
Chúa cũng người da trắng
Thương gì mình da đen.

GIỮA THẾ GIỚI CHỈ MỘT THIỀU SỐ LÊN MẠNG, TRONG KHI ĐẠI ĐA SỐ ĐANG LO MẤT MẠNG. Tôi biết tôi được chọn gọi để phục vụ cho đoàn người khốn khổ ấy. Về Đà Nẵng, vào Sài Gòn chữa bệnh, nhiều thầy cô, nhiều bạn học cũ khuyên tôi, lớn tuổi rồi lên núi hoài nguy hiểm lắm. Tôi xúc động trước những thân tình sâu đậm ấy... nhưng không hiểu sao nổi nhớ rừng vẫn cháy bỏng trong tôi.

Nhung Hải, vợ bác sĩ Phước cựu học sinh PTG chủ pharmacie Quảng Đà cho tôi nhiều loại thuốc giúp dân tộc. Soeur Dung dùng Phao Lô cẩn thận gắn vào vỉ thuốc nhiều tờ giấy nhỏ ghi rõ: sáng một viên, chiều một viên hoặc trưa hai viên, tối hai viên...tùy theo loại thuốc và vui vẻ giúp tôi xếp từng vỉ thuốc vào balô, bỏ lại cả đóng hộp carton kèn càng. Tôi thấy vui hơn với chiếc balô đầy thuốc, hai tai vui hơn khi nghe tiếng lóc cóc, sột sọat của những vỉ thuốc chạm nhau. Ngày hôm sau, em Hoài gọi tôi:

- Cô giáo ơi, bạn Run nóng sốt.

- May quá, thuốc đây con, sáng một viên, chiều một viên.

- Cô giáo cho thuốc mà không cho cái nhà, mình không uống.

- Trời đất, cho cái nhà ? cô làm chi có tiền để cho Run cái nhà ?
 Chiều đến, Run vẫn sốt cao, tôi cặp nhiệt 39 * C . Dỗ dành hoài Run không chịu uống thuốc . Không có nước đá đắp trên trán em, không có nước cam để giải nhiệt ...tôi lo quá. Sẩm tối, mẹ Run từ trên dzun về với nắm rau tần trên tay. Bà chào tôi vội vả rồi nhai rau tần đắp trên trán con trai . Nắm rau còn lại , bà kẹp thêm ít hột muối sống , nhét vào miệng con , thăm thì khẩn nguyện :

- mơ mum cơ rơ (cầu cho khoẻ mạnh)

Tôi e dè góp ý :

- Bà Than ơi , rau tần chỉ dành cho trẻ sơ sinh, Run học lớp mười , sốt cao thì phải uống thuốc .
- Cô là giáo viên không phải bác sĩ , cho thuốc mà không có cái nhà , Run không dám uống .

Không nén được cơn tức , tôi lớn tiếng phân trần :

- Tôi giàu có gì mà cho bà cái nhà ?
- Cái nhà nho nhỏ thôi .
- Trời đất ơi, cái nhà nho nhỏ? Tôi phải xây cho bà cái nhà vệ sinh, con bà mới chịu uống thuốc !
- Cô giáo dốt quá ! cái nhà nhỏ không phải là cầu tiêu đâu . Tầm nhìn thế giới, Đông tây hội ngộ , cho thuốc là cho cái nhà .

Trời đất ơi, bà bì cá nhân tôi với các đoàn thể lớn . tầm nhìn thế giới, Đông tây hội ngộ. Chán nản tới cùng cực , tôi lắc đầu hực hững . Run vẫn sốt cao, mai em thi học kỳ rồi, sao em không uống thuốc ? Nước mắt lưng tròng , tôi ôm chặt bờ vai nóng như lửa của Run , em ho nhiều , mắt đỏ hoe, môi khô cứng ... Từ đây về Đà Nẵng 130 km , đường gập ghềnh hiểm trở . Cậu học trò chăm học của tôi còn cầm cự được bao lâu trong cơn sốt kéo dài này . Tại sao con không uống thuốc ? Tôi chỉ dám hỏi thăm khi cúi xuống mái tóc rối bời của em . Biết tôi buồn nhiều, mẹ Run chạy xuống bếp , rồi quay qua đến bên tôi , bà nức nở

- Cô giáo đừng khóc nữa , mình biết cô giáo thương con mình. Nhưng cái thuốc đó ở trong nhà này , còn cái thuốc trắng ở trong nhà kia . sai cái nhà , uống thuốc bị chết mà . Cô giáo dốt quá , cái nhà của thuốc, không phải cái nhà của mình . Chúa ơi, tôi hiểu ra rồi . May quá tháng 11 / 08 chị Tuyết + Thúy (con dâu + con gái thầy Trị) về VN cho tôi ít thuốc để sơ cứu và vài hộp thuốc hạ sốt, đau bụng ...còn nhãn , còn hộp, còn hạn sử dụng . Tôi chạy về tủ thuốc ở nhà Guroi đem đến cho Run . Mẹ Run thỏa lòng : mình không biết tiếng Kinh thì nhờ con mình đọc trên cái nhà của thuốc . Cô giáo đọc đi , có cái nhà của thuốc, Run uống thuốc ngay .

Bnốt Giơ , chị của Run , mái tóc đen mượt mà , rèm mi dài cong vút , sống mũi thanh tao quý phái , ánh mắt đôn sơ hiền hòa dễ làm mềm lòng người đối diện . Nhóm bạn cũ PTG theo tôi lên núi , gặp cô sơn nữ duyên dáng, một bạn nói nhỏ với tôi :

Em là con gái Cotu
Lên dzun chữa sáng, lúc về trăng lên
Gội mưa , tắm nắng ngày đêm
Ngắm hương đồng nội , nên duyên tươi ròn .

Cô nàng cao 1,75m này về thành phố
thi Miss Việt Nam đạt Mỹ Nhân da Mào là cái
chắc . Tôi chỉ biết thỉnh thoảng : Học trò miền
núi bị thua thiệt đủ điều . Đó cũng là lý do tôi
ước mong được góp phần nhỏ bé của mình để
khai hóa cho các em. Đôi lúc tôi cũng lo xa :
niềm tin, nhiệt huyết , tuổi tác, sức khỏe ... với

bao khó khăn vây quanh , liệu tôi có bỏ cuộc
chơi nữa chừng ? Đắm mình trong nguyện cầu
tha thiết , tôi thăm nghĩ trước tôi đã có bao
người xả thân cho đồng loại : Sư bà Chơn
Diệu ở Ni Tự Đàm Hoa , Soeur Tuệ Linh ở
trung tâm HIV / AIDS Mai Hòa Củ Chi, Ni
cô Minh Tú và các em cô nhi ở Cổ Đô Huế,
Linh Mục Đa Miêng tông đồ người hủi , Giám
mục Cassaigne ở trại cùi Di Linh, Mẹ
Theresa CalcutaCon đường họ đã đi qua
sẽ có nhiều người khác đi tiếp

Trần Thị Kim Vân

một ngày mùa đông

Tô Lâm

Mùa đông nào cũng vậy, chúng tôi tranh thủ ghé lên trang trại để lo việc dọn dẹp, đóng khóa căn Cabin, rồi cứ để vậy mãi cho đến mùa xuân năm sau mới trở lại, tùy theo thời tiết hàng năm, nhưng việc này cần phải làm trước khi những trận tuyết lớn đổ xuống. Nơi đây là một tỉnh lẻ dân cư thưa thớt, song song với dòng sông St Croix là quận lộ 95 chạy

ngang qua tỉnh ủy, một vài con đường nhỏ san sát với những hàng quán quen thuộc hạn chế theo mức căn bản. Phố xá chỉ có thế nhưng Marine on St croix rất nổi tiếng vì vẻ đẹp thiên nhiên của nó, mang tính cách đặc thù nên dân địa phương đây rất hãnh diện và bảo thủ những gì mà họ đang có. Mệnh danh là “Thung lũng tình yêu” của một thời xa xưa ấy, dân Hippy đã dùng nơi đây làm chỗ tụ tập thường xuyên của họ.

Nằm về hướng Đông Bắc cách thủ đô St

Paul khoảng 2 tiếng lái xe, không như phần lớn chỉ là đồng bằng của tiểu bang này, mà ở đây có những ngọn đồi đá cao với những cây cổ thụ lâu năm còn sót lại, xoay xoay dưới chân đồi là rừng rậm có nhiều loài thú, tất cả hình như đã bị bỏ quên bởi thế giới văn minh bên ngoài, cô lập hóa theo thời gian đã gìn giữ được sự hoang dã riêng tư cho nó. Mùa Hè những ngày cuối tuần gia đình tôi thường hay về đây thư giãn, để được gần gũi thiên nhiên sau những ngày làm việc mệt nhọc, chạy đua với thời gian và sự xô bồ của thành phố, những giây phút thông thả vui chơi thật là cần thiết cho sự quân bình trong cuộc sống. Chia sẻ quan niệm đó cho nên địa danh này đã hấp dẫn được nhiều người thích sống tự do ngoài trời ở khắp nơi đến cắm trại, tắm hồ, tàu bè câu cá, hoặc chỉ để ngắm cảnh cũng bỏ công đi đường xa của họ.

Mùa hè vui thì mùa thu cũng rực rỡ không kém, những lúc lá cây đổi màu ở độ cao điểm (peak) xe cộ cũng tấp nập nối đuôi nhau đổ về đây xem cảnh, thỉnh thoảng có cả khách du lịch vắng lai tìm đến từ Âu Châu. Nhưng rồi Thu cũng chóng qua, một vài trận mưa lớn cây trụi lá, những gì còn lại đều đứng yên chờ đợi bằng tất cả can đảm đón nhận luồng gió mới, đón nhận mùa đông của Minnesota.

Thứ sáu 9 tháng 12, 2008

Dự báo thời tiết cho biết tối nay sẽ có một trận bão tuyết từ Canada thổi xuống rồi trời trở lạnh hơn nhiều trong những ngày sắp tới. 9 giờ sáng, tôi nhìn đồng hồ nhắc khéo vợ tôi: “Thôi mình chuẩn bị đi là vừa không thì không kịp đâu.” Vợ tôi cũng vừa xong, quần vội chiếc khăn len vào cổ cô ấy lên tiếng: Ủ! xong rồi, còn anh có mang đủ áo ấm chưa? Tánh tôi lè phè cho nên vợ tôi hay phải nhắc về việc mặc áo ấm vì ở đây mùa đông đôi khi không thể giỡn chơi được. Một áo thun tay dài, một cái áo ni thể dục, thêm vào chiếc áo vải dù có lót len bên trong, quần jean... với tôi thế là đủ, tuy nhiên hôm nay khác còn phải

có mũ len, một cái áo lạnh lớn, đôi giày ống cao cổ, vợ đây, găng tay, v.v... mang theo cho phù hợp với công việc mà chúng tôi phải làm ngoài trời, tất cả tôi đã để sẵn trong xe.

“Đầy đủ cả rồi, thôi mình đi kéo trẻ.” tôi dục tiếp.

Khóa cánh cửa cuối cùng từ bếp ra garage vợ tôi quay qua hỏi thêm:

Còn cái xách dự bị khẩn cấp có chưa?

Tôi nôn nóng hùa tay:

“Có... Có rồi.”

Ghé đỗ đầy bình xăng xong xe trực chỉ hướng về phía trang trại, trời hôm nay u ám hơn nhiều chúng tôi cảm nhận ngay được điều đó, sự đe dọa của cơn bão trên bầu không gian xám xịt hiện rõ trên đường đi. Đúng ra chúng tôi đã đi ngày hôm qua nhưng vì bận công việc nên phải trì hoãn cho đến bây giờ, hơi mạo hiểm nhưng không còn dịp nào khác nữa, hy vọng vẫn còn kịp vợ chồng tôi mong thế. Tiếng người xướng ngôn viên trong Radio nói về thời tiết, tôi với tay vặn lớn volume, có một chút thay đổi sơ, bây giờ họ gọi là xế chiều, nhiệt độ bên ngoài lúc này khoảng 27 độ F ở mức trung bình của tháng 12. Quyết định tiếp tục đi, vợ chồng tôi không còn gì phải bàn cãi thêm, mỗi người mỗi suy nghĩ riêng tư, chúng tôi yên lặng. Còn cả tiếng đồng hồ nữa mới đến, tôi đôi sang nghe CD của Quyền Thiện Đắc một nhạc sĩ thổi Saxo nhạc Jazz Việt Nam, tiếng kèn du dương trầm

bỗng làm dịu đi sự nôn nóng và căng thẳng trong xe, vợ tôi buột miệng : “ Ai vậy anh ?” Tôi trả lời : “ Anh chàng mình coi ở Hà Nội cái đêm cuối cùng ấy.” Vợ tôi gật gù :

“Ừ ! anh ấy hay lắm .”

Tôi cũng đồng ý thế.

Đồng hồ nhà băng ở phố Marine on St croix bây giờ là 1 giờ trưa, nhiệt độ 10 độ F “ở đây lạnh vậy à ?...” tôi nghĩ , lần nào cũng vậy hễ về trên này là vợ tôi thích ghé quán bà Nancy , độc nhất chỉ một món Hamburger khoai tây chiên cắt tươi rồi chiên tại chỗ, thế mà họ cũng đã làm nên sự nghiệp mấy đời , hết cha rồi đến con. Chúng tôi chỉ muốn mua rồi mang đi sợ không còn nhiều thì giờ , vừa thấy chúng tôi là bà Nancy ngạc nhiên niềm nở:

- Ô ! sắp có bão mà sao vợ chồng lại có mặt ở đây ?”

Vợ tôi cười thân mật :

- Ghé lên đóng chặt mấy cái cửa sổ của cabin ấy mà , cũng nhanh thôi .

Tôi gật đầu chào bà ta vừa ra dấu tay mua hàng

- Bà cho hai phần mang đi.

Một vài câu xã giao thông thường rồi nhanh chóng chúng tôi tính tiền cầm thức ăn ra cửa . Tuyết bắt đầu rơi , nhiệt độ bây giờ là 7 độ F “ lẹ quá , nhiệt độ rớt lẹ quá mới có một chốc mà đã xuống 3 độ.” Một thoáng lo lắng trong tôi, từ đây về đến cabin cũng hơn mười phút lái xe , hy vọng chỉ là một cơn tuyết thoáng qua . Ra đến quận lộ 95 tuyết bắt đầu rơi nặng hột, gió cũng khá mạnh vợ tôi bòn chòn :

- Anh có nghĩ là bão đã đến ?

Tôi trấn an vợ tôi

- Chắc không phải đâu .

Trời bỗng dừng tôi sầm lại , tôi đổi đèn qua Pha (hi beam) khi thấy tuyết bay mịt mùng trước mắt , đi được một quãng ngắn, tôi cảm thấy bắt đầu khó lái vì con đường không còn nhìn được tầm xa của nó nữa, loáng thoáng lúc còn lúc mất, tôi cố để mắt tìm làn vàng giữa đường để tránh xe phía bên kia. Không gấp được , tôi nghĩ thế rồi giảm tốc độ , một vài chiếc xe chạy ngược chiều thoáng qua cũng chạy rất chậm , sự lo lắng hiện rõ trên nét mặt của họ, vợ tôi nhìn xa ái ngại . Tuyết rơi nhanh hơn thấy rõ , những mảnh lớn ồ ạt như lao vào kiếng , khoảng đường bình thường chỉ vài phút bây giờ trở nên xa vời vội , xe của tôi còn ở tốc độ chậm nhất .

Lối đi trải bằng đá sỏi từ đường cái dẫn vào cabin khoảng 500 mét tuyết đã phủ kín, tôi đánh xe vào garage , bước ra vợ chồng tôi thở phào nhẹ nhõm , ít ra bây giờ cũng tạm yên chứ lái xe như người mù đi ngoài xa lộ kiểu đó tôi ớn quá .Bên trong cabin cũng lạnh lùng không kém, tôi để gói thức ăn lên bàn thấp vội cây đèn dầu cho đỡ tối, vợ tôi lẩm bẩm . “Đây là nó rồi .” cô ấy ám chỉ cơn bão, tôi đưa mắt nhìn qua cửa sổ , tuyết và gió vẫn lộng hành, thỉnh thoảng có cơn lốc tốc ngược tuyết lên cao, tôi buột miệng ; ‘cũng không chừng ‘

Để đỡ mắt thì giờ suy nghĩ lung tung tôi nhanh chóng thích nghi với hoàn cảnh:

- Trước nhất chúng ta phải nhóm lửa để sưởi ấm cái đã rồi chuyện gì sẽ tính tiếp .

Vừa nói tôi vừa tiến về góc nhà nơi có đồng củi dự trữ , vợ tôi cũng thế , chúng tôi gom củi chất vào lò sưởi , xé

vụn vãi tờ báo làm môi , chỉ một thoáng căn phòng sáng rực sáng lên vì ánh lửa , củi cũng còn nhiều , tôi yên tâm hơn.

Đang loay hoay đóng mấy tấm ván ép vào cửa sổ bên ngoài, vợ tôi bước ra : “ này anh ...nói chuyện với Andy.” , cô chuyển

phone tay cho tôi . Andy là cảnh sát trưởng của thị trấn này, chúng tôi quen anh ấy từ khi có trang trại rồi trở thành thân thiết theo thời gian. Nay giờ vợ tôi gọi phone mấy lần nhưng không gặp, bây giờ anh ta mới trả lời . Anh ta bảo tình thế bây giờ đang gay lắm, cơn bão đến sớm hơn dự báo, khởi điểm ngay tại đây, rồi theo chiều gió xoáy vòng , nó cứ đứng yên một chỗ. Quận lộ 95 có nhiều tai nạn giao thông phần lớn là xe trượt lề văng vào hai bên đường, anh khuyên chúng tôi tốt nhất nên tạm ở đây rồi có gì anh sẽ liên lạc với chúng tôi sau. Tôi vội vàng cảm ơn Andy rồi cúp máy vì biết anh ta đang rất bận , hơn nữa thời tiết bây giờ còn tệ hơn lúc nãy nên tôi cũng đã biết

trước , cũng chẳng còn cách gì khác hơn là thế .

Trở lại với công việc tôi đang làm giờ, tay tôi bắt đầu tê buốt vì lạnh nhưng việc cũng sắp xong , đóng vội vài cây đinh cuối cùng rồi tôi ghé vào garage cất đồ . Năm 1992 vào dịp Halloween cuối tháng 10, một trận tuyết bất ngờ 23 inches đã làm tê liệt cả tiểu bang , mất hai hôm dọn tuyết người ta mới phục hồi lại được mức sinh hoạt bình thường, tuy nhiên sống ở đây riết rồi cũng quen với thời tiết của xứ lạnh, gió bão đến chúng tôi biết phải làm gì . Dùng hai xô sắt tôi xúc đầy ắp tuyết rồi mang

vào cabin qua cánh cửa hông , căn phòng này giờ vợ tôi đã sắp xếp ngăn nắp mọi thứ đâu vào đấy, hai cây nến lớn trong xách dự bị khẩn cấp cũng đã được mang ra thắp sáng , không đến nỗi tệ cũng khá ấm cúng đấy chứ , tôi nghĩ thế rồi đặt hai xô tuyết sát lò sưởi , để chúng chóng tan ra thành nước. Căn cabin này được thiết bị bằng hệ thống điện dùng máy di động , sáng nay tôi không thấy có lý do gì để cần phải mang theo nên máy bơm nước vào phòng vệ sinh bây giờ coi như bế tắc , tuy nhiên dung nước đổ vào bình chứa để xài toilet thì cũng như thường không có gì trở ngại . Mới thoáng trời đã lụp xụp tối tối nhìn đồng hồ tay “ hơn 4 giờ rưỡi” . Tuyết vẫn rơi và gió vẫn lồng lộn bên ngoài , chúng tôi không cần phải nói gì thêm sau khi nói chuyện với Andy, ai cũng tự biết là phải ở lại đây đêm nay thôi . Tôi tháo giày, cởi luôn cái áo lạnh lớn ra móc lên máng áo trên vách tường , căn phòng bây giờ ấm hơn nhiều , tôi vói tay nhặt vài cây củi bỏ tiếp vào lò , ngồi xuống kê bên vợ tôi trấn an: “ em đã gọi cho con rồi, cả hai đứa nó đều ở nhà, ở đấy cũng vừa mới có bão.” Tôi gật gù chấp nhận:

- Không sao đâu , tụi nó lớn hết rồi , mai mình cũng về thôi tối nay coi như tạm yên ở đấy, còn đỡ hơn nhiều người khác mình thấy không ? Andy nói chiều nay đã xảy ra nhiều tai nạn lắm .

Vợ tôi cũng đồng ý thế rồi nhắc chừng tôi nên rửa tay còn lo việc ăn uống , ừ nhỉ ! bận quá nên chúng tôi quên cả đói , nước cũng vừa tan hơi âm âm , tôi xách một xô vào phòng vệ sinh rửa tay. Hai cái bánh hamburger , khoai tây chiên được hâm nóng trên lò sưởi bằng chảo nhỏ, thôi thì cứ thế . Chúng tôi ăn uống ngon lành bên ánh lửa hồng , vì chẳng còn gì để nôn nóng nữa , căn cabin trở nên thanh bình hơn trong tâm trí của chúng tôi .

Tiếng hát quen thuộc của Karen Carpenter trong nhạc phẩm “ For all we know .” từ chiếc radio xài pin nhỏ nhưng bây giờ thấy vẫn hay, mỗi lần nghe bài này là tôi nhớ về Đà Nẵng của những năm 70, 71 lúc ấy Carpenter rất nổi tiếng ở Việt Nam, còn tôi thì cũng rất trẻ . Ôi thời gian qua nhanh quá ! một chút hương xưa trở về qua tiếng nhạc .Dựa đầu vào thành ghé tôi để hồn mình chìm sâu trong ánh lửaĐang suy tư vẩn vơ bỗng có tiếng phone reng của hiện tại, tôi vội bóc máy, Andy đang ở đầu giường bên kia , anh hỏi thăm xem chúng tôi ra sao . Anh cho biết tin tức mới nhất của đài khí tượng dự báo tuyết sẽ ngừng rơi vào lúc tảng sáng , hiện tại quận lộ 95 xe ủi tuyết đã bắt đầu làm việc và rải muối trên mặt đường cho tan đá . Cứ thế họ sẽ tiếp tục làm việc cho đến sáng , tuy nhiên việc giao thông vẫn còn nằm trong tình trạng bế tắc và hạn chế tối đa . Anh nói sẽ giúp cho việc giải tỏa lối ra đường cái cho chúng tôi trong thời gian sớm nhất một khi điều kiện cho phép . “ Cám ơn Andy , hẹn gặp nhau ngày mai .” Tôi cúp phone thuật lại tin cho vợ. Một thoáng nhẹ nhàng hiện qua nét mặt rồi cô ấy tiếp tục trở lại với cuốn truyện đang đọc dở . Tôi nhìn đồng hồ bây giờ cũng đã hơn 9 giờ tối, lửa vẫn cháy bập bùng , căn phòng ấm cúng và thơm quá . Mùi củi quện cả vào trong chăn thật dễ chịu , để mắt vào cục báo động CO2 thấy đèn xanh

vẫn chớp tôi yên trí . Chiếc ghế sofa dài bây giờ đã được kéo ra thành giường ngủ , sửa lại gối tôi bắt tay lên trần suy gẫm lại chuyện trong ngày, vợ tôi cũng vừa thổi tắt hai cây nến , chỉ còn cây đèn dầu xa xa tỏa ánh sáng lờ mờ , nhạc classical nhẹ nhàng ru chúng tôi vào giấc ngủ, tôi thiếp đi lúc nào không hay , ngoài trời tuyết vẫn rơi.

Tiếng lách cách của các xô nước làm tôi thức dậy, vợ tôi đang tiếp tục lo lấy thêm nước để dùng cho buổi sáng , tôi lên tiếng “ chào buổi sáng “ vợ tôi quay lại nhanh nhẩu “ chào buổi sáng , anh coi kia tuyết đã hết rơi rồi , em vừa ở ngoài ấy vào.” Tôi nhòm người ngòai dậy nhìn qua khung kính trên cao của cánh cửa chính “ wow .. thế thì hay quá .” Vợ tôi tỏ vẻ vui mừng trông thấy , tin tức họ báo tổng cộng tuyết đã rơi khoảng 15 inches , nhìn đồng hồ tay bây giờ đã gần 8 giờ sáng, tôi xỏ vội đôi giày ông , mặc vào người chiếc áo lạnh lớn rồi mở cửa hông xông ra ngoài cùng lúc vợ tôi cũng theo đuôi tôi . Tuyết phủ kín tất cả mọi thứ nhìn đâu cũng chỉ thấy tuyết , tuyết lên đến tận đầu gối , không để mắt thì giờ chúng tôi trở lại vào trong mặc thêm áo , mũ khăn , găng tay v.v... để bắt tay vào việc xúc tuyết lấy lối ra , trước mặt nhà xong đến cửa garage cũng mất hơn nữa tiếng , “ thế cũng được rồi” vợ tôi ngừng tay vì đã thấm mệt và lạnh , cảm thấy không cần phải đi xa hơn nữa tôi bảo vợ tôi về cabin nghỉ cho ấm , còn tôi

vào garage đánh xe ra ngoài sân rồi cứ để cho xe nổ . Tuy không có nắng nhưng trời hôm nay trông sáng sủa hơn nhiều , cây cối vạn vật đều bao phủ một màu trắng của tuyết lẫn màu trong của đá . Giữa sân tôi thấy mình như đang đứng trước một bức tranh huyền ảo của thiên nhiên ...”Ồi đẹp quá...hơn cả tuyết vời” tôi lái nhái .

Chiếc xe ủi tuyết vừa ló diện ngoài sân trước vợ chồng tôi đã mở cửa bước ra , vui mừng chúng tôi chào anh tài xế, một thanh niên trẻ tuổi cũng vừa trên xe bước xuống .

- Chào ông bà buổi sáng , đây là quà của ông Andy .

Nói xong anh đưa cho hai vợ chồng tôi hộp giấy có đựng hai ly cà phê và hai cái bánh ngọt , không kịp để chúng tôi cảm ơn , anh đã vội vàng nhảy lên xe đi . Vợ chồng tôi vẫy tay giả từ , qua gương chiếu hậu tôi thấy anh cũng vẫy tay và nở một nụ cười thân thiện . Cảm ơn, cảm ơn những người bạn tốt của Marine on St croix.

Khóa xong cái công sắt chúng tôi gia từ trang trại , một chút vẫn vương với vui buồn lẫn lộn, “ sau cơn mưa trời lại sáng” .Rồi người ta cũng hướng về phía trước và tiếp tục , đó là sự thăng thấn của thực tế và mùa đông . Nhìn đâu cũng thấy cảnh dọn dẹp, tiếng máy ủi tuyết vang rền khắp nơi . Chiếc xe ủi lớn của quận nhà chạy trước xe tôi cũng đang rải muối xuống mặt đường . Họ thật là những người ‘ anh hùng xa lộ “đúng nghĩa .

Quận lộ 95 xe cộ qua lại vẫn còn thưa thớt , sáng thứ bảy bình thường cũng đã vắng . Tuyết được ủi thành từng đống cao, chạy dọc theo vệ đường như hai con đê trắng xóa . Tang chứng của trận bão tuyết hôm qua vẫn còn đây, thỉnh thoảng một vài chiếc xe nằm ụ sâu trong lè như những chiến sĩ vừa ngã ngựa , có chiếc chổng cả bốn bánh lên trời để rồi mọi người phải phân vân, lo lắng cho chủ nhân của nó .

“ Hy vọng là họ không sao “ vợ tôi bùi ngùi . Tôi nhìn vợ đầy thông cảm “ Ủ ! ...hy vọng thế .” đường về nhà còn xa , mùa đông của Minnesota cũng vừa mới bắt đầu .

Một ngày mùa đông

01/ 01 / 2009

TÔ LÂM

rượu biết chọn người

*Ừ ! thôi rượu biết chọn người
Cám ơn em có một thời chọn ta
Em từ cổ tích bước ra
Ta từ bão táp phong ba bước vào
Đất trời bày cuộc binh đao
Em về cổ tích - Ta vào lãng quên .
Ừ ! thôi rượu biết chọn người
Sá chi ta có một thời chọn em
Rượu nồng ngời uống thâu đêm
Tình nồng sao lại xa em suốt đời .*

Lê Đình Hạo

thương nhau lắm ...

cắn nhau đau

BBT : Bài viết được thành hình từ những emails đấu hót qua lại trên “văn đàn” ptggroups của các cựu học trò ptg. “Người nhật tin “ của ĐS 2009 góp nhặt những “mãnh vụ” này, ghép thành một bài thơ vui công hiến độc giả và cũng cho người đọc thấy được những nét đa dạng trong sinh hoạt của học trò ptg ...

Các cô cậu học trò Phan Thanh Giản rất thương nhau dù không chung lớp, chỉ chung trường . Mà ông bà mình đã nói : Thương nhau lắm, cắn nhau đau , do vậy các cô bé tóc dài đã cùng với các cậu tóc húi cua có một trận bút chiến rất vui . Phóng viên Phan Thanh Giản đã ghi lại như sau .

Một buổi tối đẹp trời đầy trăng sao , gió mát, hình như ngàn sao đã đến soi chiếu bên khung cửa sổ , say sưa ngắm nhìn cảnh đẹp của đất trời . Không biết đã uống bao nhiêu lon bia mà anh Dũng hưng hồn tuyên bố;

*Con trai , con rể cụ Phan
Người nào người nấy đang hoàng đẹp trai
Có duyên lịch sự đa tài
Cô nào có phúc mới chài được tui.*

Thơ gửi đi chưa được vài phút , thời đại điện tử mà , nàng Thanh Hương đã mau mắn đáp lời :

*Con dâu con gái cụ Phan
Cô nào cô nấy đảm đang mọi bề
Công dung ngôn hạnh khôi che
So bề tài sắc vượt xa nàng Kiều
Ôn nào vớt được tui tui
Kiếp xưa kiếp trước đã tu mấy đời.*

Thấy vui vui , anh Nguyễn Ngọc Điệp cũng hí hỏ khoe tài của mình và của bạn:

*Con trai con rể cụ Phan
Đa sầu, đa cảm đa đoan đa tình
Đa năng đa dụng đa tài
Đa ngôn đa sự ai bằng tui đây.*

Thiếu Lan , một bông hoa đẹp của trường ở tận xứ lạnh tỉnh nông Canada cũng xí xọn tiếp lời:

*Gái Phan Thanh Giản khỏi chê
Đa nhan đa sắc đa công đa tài
Đa văn đa học đa tài (tài tiền)
Shopping số một ai bằng tui đây !*

Quảng cáo gái Phan Thanh Giản như vậy là số dzách , là nhất rồi , các anh làm sao mà kịp đây . Nhưng chưa đủ đâu . Người đẹp Bích Liên ở thung lũng hoa vàng nhỏ nhắn xinh xắn còn bồi thêm vài dòng tuyệt chiêu như sau ;

*Anh ơi đừng có đèo bồng
Gái Phan Thanh Giản sát son một đời
Lấy em anh trúng số rồi
Anh còn than vắn thở dài làm chi
On sale anh chớ nhiều lời
Bé em Thanh Giản ba đời phước anh.*

Nàng Huyền Linh, ở xứ cao bồi Texas, may mắn tiếp lời :

*Giận mình kiếp trước quên tu
Cho nên mới lỡ chuyển đồ năm xưa
Em Phan Thanh Giản dễ ưa
Lấy em không được , ngậm ngùi tiếc thương .*

Nghe các nàng khoe khoang như vậy , các chàng đâu để yên cũng hiên ngang đáp lễ:

*Đàng hoàng những đấng mày râu
Hiên ngang đáp lễ mấy nàng cụ Phan
Bao giờ sóng vỗ mây ngàn
Thì em mới nghia ngang hàng cùng anh*

Cô giáo Thanh Hương đồng dạc tuyên bố rằng sống ở xứ Mỹ này các anh phải theo luật Mỹ, nhập giang tùy khúc, nhập gia tùy

tục . Do vậy các anh đừng mong chóng luật trần gian :

*Đùng đùng một đấng mày râu
Con trai con rể của nhà cụ Phan
Xuống đường biểu ngữ giăng ngang
Đòi quyền bình đẳng ngang hàng gái Phan
Ôn đòi chóng luật trần gian
Người già, con trẻ, chó mèo , tới ôn
Tôi xin ôn hãy bình tâm
Nghe lời tôi nhủ kéo mà hại thân.
Nhì Trời nhất vợ ba là gái Phan
Bốn năm sáu bảy vẫn chưa tới chàng
Đừng mong chóng chuyện viễn vông
Về nhà sợ vợ , phục tùng gái Phan*

Nghe các nàng khuyến cáo dữ dội như vậy, anh Điệp bèn vuốt đuôi:

*Anh đây đâu dám đèo bông
Vì em Thanh Giản muốn trồng cây si.*

Các anh trai đã nói vậy mà các nàng còn chanh chua móc thêm:

*Cây si anh dám mà trồng
Em đây nhỏ sạch không chừa cọng mó
Nhỏ xong vun lại một vòng
Nồi lửa đốt sạch cho chừa tội si.*

Huyền Linh cũng giọng cao bồi nhắc nhở các chàng trai :

*Con trai con rể cụ Phan
On sale mà chẳng biết thân phận mình
Còn đòi tính chuyện trồng si*

*Em đem nhỏ hết phơi khô để dành
Một mai đến phố San Jose
Bày ra đem bán một đồng mười ôn
Em mua em bỏ vào lồng
Xách về lồng rách, ôn rơi đầy đường
Ai qua xin rũ lòng thương
Lượm ôn đem đến hộp trường cho vui.*

Thủ quỹ Thanh Nhận thấy tội nghiệp kỳ kèo thôi mình lên giá cho mấy ông một tí , bán vậy rẻ quá . Bích Liên từ tốn giải thích , ngày xưa các cụ đã từng rao bán : Ba đồng một mớ đàn ông ...ngày nay tội mình on sale như vậy là nâng giá lắm rồi , cương quyết không thêm .

Bí quá các anh gọi điện thoại cầu cứu bạn bè chạy vào tiếp sức nhưng mà hỏi oi các anh nhìn thế cuộc thấy khó lòng thắng nên mặc dù thương bạn lắm nhưng cũng đành im tiếng, anh Hoàng Trọng Long đẹp trai biết điều đã nêu lên một nhận xét rất chí lý :

- Đánh trận bằng súng đạn tay chân thì con gái có thể thua chứ bút chiến thì làm sao mà thua được , nhất là con gái cụ Phan, tài sắc vẹn toàn . Cái gì chứ thi phú thì là nghề của các nàng, xuất khẩu thành thơ, thành ra anh đồng ý thua trước anh hùng hơn .

Thật đúng là anh hàng xóm tốt bụng của Huyền Linh, điệu nghệ hết chỗ chê .Anh Gia Hùng nhảy vào viết vài dòng tâm sự rất dễ thương và thật lòng như sau :

- Quá dữ ! quá dữ ! Lóng rày đi lang thang nhậu nhẹt mấy quán ở Bolsa, không vào quán nhà, chiều nay ế độ nên vào quán kiếm bạn hiền lai rai vài sợi , ai ngờ trong quán đã xảy ra một trận bão tố không kém gì bão Ike bên Houston . Tội nghiệp hai ôn Dũng, Diệp chống trả rất là can đảm không hổ danh trai Phan Thanh Giản , không như ôn Long “mù” (cho bỏ cái tật nịnh đầm mà còn bị kêu là Long Đui nữa cho đang đời he...he...he...).
Mấy nàng Phan Thanh Giản ơi, Gia Hùng hồng có biết làm thơ hãy chờ ta làm vài xì lấy trốn đã. Hai ôn Dũng , Diệp ơi đừng lo cứ chiến đấu đi, nếu mà thua trận thì có ta đây cũng mấy ôn chạy làng, tui chạy lẹ lắm he...he...he.. Cố gắng nghe hai chàng trai PTG đây can đảm :

Ngưỡng mộ , ngưỡng mộ

*Bích Liên ơi hỡi Bích Liên ơi
Biểu ta uống rượu thì ta uống
Làm thơ cãi lộn làm sao ta làm
Thôi đành công bạn chạy làng .com*

He...he...he..

Nàng kiều nữ Bích Liên đáp lời ngay trong vòng vài phút :

*Tui đây dù tính rất hiền
Nhưng không chịu nổi mấy chàng họ Phan
Suốt ngày đêm cứ lang thang
Chừ mới vào quán tưởng rằng ra oai
Nghe tên Hùng tưởng đâu hùng dũng
Nào ngờ đâu công bạn chạy làng
Thôi thì cứ chịu đầu hàng
Mấy O Phan Thanh Giản xin nhường một phen*

Nghe các nàng khoe mình hiền lành, anh chàng Diệp bèn trở giọng
năn nỉ , xin xỏ :

ptgyahoogroupshuicua.com

*San Jose thăm hỏi cô nàng
Mấy ôn em bỏ dọc đường hay sao ?
Biết rằng em nở lòng nào
Để ôn ở lại sao vừa lòng nhau .*

Anh Dũng , người chằm ngòi nổ cho cuộc chiến , lúc này mới đứng
đình góp lời miêu tả tình hình cuộc chiến và thành phần tham chiến:

*Sáng thứ bảy trời xanh ngọc bích
Ghé quán nhà kiếm mít ăn chơi
Đâu ngờ vừa mới tới nơi
Nghe ồn như chợ Cồn chiều ba mươi
Nàng Orchid tóc tai dựng đứng
Cầm con dao múa múa đâm đâm
Anh chàng rể của cụ Phan
Mặt mày tái ngắt râm ran kính cầu*

*Nàng Tazan đu qua đu lại
Miệng hú dài làm điếc hai tai
Huyền Linh và B 52
Cộng thêm Thanh Nhạn high five chúc mừng*

Nghe nhắc tên mình , Lữ Kim Liên mặc dù đang bận rộn với công việc bề bộn cũng nhào vô ứng chiến , đem B52 vào rải thảm liền:

*Sáng thứ bảy trời xanh ngọc bích
Ghé quán nhà kiếm mít ăn chơi
Ai ngờ vừa mới tới nơi
Mít thì đã hết hột rơi đầy bàn
Lan đem nấu cho trai rẻ nhậu
Linh Hương mời Dũng Diệp cùng xơi
Hai anh vui ních một hơi
Đạn kia đã hết , đạn hơi vụt xì
Bắn xối xả , anh em chạy trốn
Nhạn vội vàng chui xuống bàn ăn
Liên thì chẳng biết mần răng
Thôi thì kêu đại um ba lẩn cứu bồ
Hương Linh Nhạn Lan cười rúc rích
Rẻ, con trai chó có làm tàng
Dâu cung , con gái cụ Phan
Hè nhau nấu hột mây chàng xị lơ.*

Nàng Thanh Nhạn nghe nói mình bị chui xuống gầm bàn để hưởng trọn đạn hơi của mấy ôn nên la làng, Liên ơi mi có bị tâu hỏa nhập ma không mà bắt tau chui xuống đó . Ồ đúng rồi , tau thấy và nghe đạn xì nổ lộp độp nên hoảng hốt nói sai .

Các anh sau hai tuần chiến đấu đã mệt nhừ , lại thêm bị một trận đạn hơi nên đuối sức và xin hòa , tạm thời ngừng chiến để bảo hòa quân số . Các nàng Phan Thanh Giản dễ thương nên rất thương người , nhất là những người đã đuối sức , lại ngã ngựa nên gật đầu nhận lời , vì dù sao đó cũng là những người bạn đồng môn :

*Con trai, con rẻ cụ Phan
Ôn nào ôn này thiệt là lì gan
Thua thì hãy nhận mình thua
Gái dâu Thanh Giản tha cho phen này
Hoặc nhẹ nhàng như nàng Bích Liên
Mấy ông Phan đã mệt rồi
Thôi thì làm phước phen này mình tha
Xin thưa với mấy ôn là
Chanh chua nhưng vẫn thủy chung một lòng*

Tuy nhiên trước khi gác bút mấy ôn còn vót vát để khỏi mất mặt nam nhi :

*Con dâu con gái cụ Phan
Cô nào cô nấy thật là chanh chua
Khi thì nói thắng nói thua
Khi thì sóng lặng , gió mưa chẳng ngừng.*

Các anh gác bút chào thua thì phóng viên cũng đành gác bút ngồi chờ cuộc chiến khác để nhảy vào làm phóng sự .

Nói chung học trò Phan Thanh Giản rất thương mến trường lớp, thương mến những người bạn cùng chung một mái trường . Ngày ngày cùng ra vào chung một cổng trường không thương làm sao được, bởi vì cũng có nhiều lúc cùng chung trên một chiếc ghế , chiếc bàn , cùng học một thầy . Những chiếc bàn học của ngày xưa đã ghi dấu nhiều kỷ niệm khó quên . Mảnh sân chơi nhỏ nhắn đã gói trọn tâm tình của một thời thương nhớ , thời cắp sách đến trường .

Anh Dũng đã kết thúc cuộc tình thơ bút chiến bằng bài thơ rất cảm động , chứa đầy đủ những tình cảm yêu thương , gắn bó của học trò với trường xưa :

*Bốn câu thơ mà giang hồ nổi sóng
Nhưng sóng thần sóng của trường Phan
Con trai , con rể đàn hoàng
Con dâu, con gái không trường nào hơn*

*Nghe chàng Diệp , thôi mình ngưng chiến
Chẳng ai thua cũng chẳng ai hơn
Hơn thua thì cũng chúng ta
Một nhà vui vẻ , anh em xa gần*

*Vào web trường xem hoài hình ảnh
Nhìn các cô quây rất dễ thương
Bỗng dưng ta nhớ ngôi trường
Ngày xưa Hoàng Thị , nhiều đường em qua*

*Cám ơn em , người em Thanh Giản
Cám ơn người dâu rể trường Phan
Cầu cho em được bình yên
Cầu cho hạnh phúc thiên niên cùng người .*

Người nhật tin ĐS ptq 2009

phụ bản - hình chụp tại đại hội 4 Little Saigon -

ANH CÓ VỀ THĂM EM CHIỀU NAY

Thơ : Kim Thành
Nhạc : Mộc Thiêng

♩ = 84
Slow rock

The musical score is written in treble clef with a key signature of two sharps (F# and C#) and a 3/4 time signature. It consists of ten staves of music. The lyrics are written below the notes. Chord symbols are placed above the notes. The tempo is marked 'Slow rock' with a quarter note equal to 84 beats per minute. The score includes a double bar line with repeat dots at the end of the eighth staff.

D Bm G

Anh có về thăm em chiều nay ? Mưa

A7 G D C#7 A7

rất buồn mưa cứ bay bay Giữa ban ngày trời như sấm

G C#7 D G D

tối Một mối sầu chực sẵn đâu đây

Mưa rất buồn mưa rơi nghiêng nghiêng

G A7 G

Như dòng nước mắt khóc niềm riêng

A7 A

Khóc tình biên biệt tương tư Mã Khóc

G F# D

tủi thân ai dạ chẳng đành Anh hãy

A7 G A7 G

về thăm em chiều nay Đừng ngại đường xa mưa bay bay

Đôi tay mở rộng em chờ đây Mấy đoạn tơ chùng
 vương mắt cay Em đã nhủ lòng thôi vấn
 vương Trời đất không nương trời đất hành Manh áo rách tuom
 thêm toi tả Một mảnh trăng lu vỡ tan thành
 Vội lấy gương soi gương vẫn lành Thì ra chỉ tại
 em nhớ anh Tại em ngớ ngẩn đòi cho được Cái
 nợ trăm năm hết đoạn trường Mơ mãi mơ chi chuyện lạ
 thường Làm sao hái được gió muôn phương Nàng thơ đứng ngắm
 cười khúc khích Mưa vẫn mưa bay mắt vẫn cay...

Chords: A7, C#7, D, Bm, G, A7, D, C#7, D, A7, G, A, D

bài thơ

Răng Rừa

*Chi lạ rừa ! răng nhìn tui lạ rừa
Tui cứ nhìn lạ rừa có răng không ?
Sao không răng , anh cứ nhìn như rừa
Bạn tui nhìn , tưởng rừa chết tui răng ?
Bạn tui bảo , có răng rồi mới rừa !
Tui làm răng nói rừa , chứ không răng .
Như bữa nọ , trên đường tui đến lớp
Bị giật mình khi ngang quán bà BU
Nghe tiếng đếm , một hai và ba bốn
Làm tim tôi đập loạn xạ , xà ngẫu
Người như rừa làm răng tui không ghét .
Ghét anh rồi , không ngó biết làm răng .
Có một hôm mắc mớ chi không biết
Cứ theo sau lái nhãi gọi tên tui .
Làm ơn đidang ra xa một chút
Lỡ bạn trông , tui biết nói răng đây .
Răng nói được , khi song đôi như rừa !
Thôi được rồi , anh cứ việc theo đi*

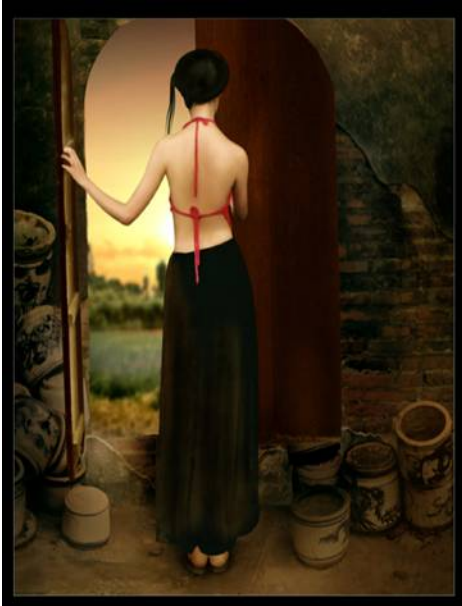

Tui sẽ im, làm thinh mà không nói
Lơ đãng nhìn mây trắng với cây cao
Mặt kên kên , đôi mắt huyền chớp chớp
Không thèm nhìn, thèm ngó chuyện chung quanh .
Đi như rứa được chừng đâu vài bước ,
Rất vô tình hòn đá nhỏ vướng chân
O chớ với , anh dơ tay đỡ vội
Đón O vào bờ vai rộng thương yêu
O bối rối , má đỏ hồng xinh quá
Lí nhí lời nhỏ nhỏ cảm ơn anh .
Và từ đó mình làm quen như rứa
Em không còn rứa rứa với răng rặng
Không còn la mắc chi nhìn tui rứa
Rứa tui nhìn , có mắc mớ chi không ?
Chuyện tình vui có răng rồi mới rứa
Có rứa rồi chẳng biết phải làm răng ?
Xưa yêu O vì chữ tình răng rứa
Suốt một đời tôi phải rứa với răng

TRẦN HUYỀN LONH

* bài thơ cảm hứng viết ra sau khi có cuộc phiếm luận “ Răng Rứa “ trên diễn đàn ptgyahogroups.com tháng 4/2009.

Lý Tiểu Lâm

đêm động phòng

Cách đây không lâu, giáo sư Trần Thanh Đạm kiến nghị : xin gọi môn tiếng Việt ở cấp tiểu học cũng như toàn bậc phổ thông là môn Văn .

- Thầy hoàn toàn tán thành kiến nghị của giáo sư Trần Thanh Đạm , vì nếu đổi tên môn Văn thành môn Tiếng Việt thì đây là quan điểm hết sức sai lầm . Vì Tiếng Việt thì em bé 18 tháng tuổi đã biết nói và mỗi ngày càng nói sôi hơn. Còn Văn thì vừa là ngữ , vừa là văn . Văn đây là câu chữ , là văn hoá , văn học , tất cả cái phong phú , tinh hoa đều bao gồm trong chữ Văn . Dứt khoát không nên đổi tên môn Văn thành môn Tiếng Việt , vì đổi như vậy là máy móc , dập khuôn, là thô thiển và rồi sẽ có thể gây ra hậu quả khôn lường .

Lúc sinh thời , giáo sư , học gia Nguyễn Văn Xuân đã tâm sự với nhóm cựu

học sinh Phan Thanh giản như vậy khi chúng tôi đến thăm thầy vào dịp tết . Thầy ngồi trên xe lăn , nhưng thầy vẫn sáng suốt , minh mẫn , thầy đọc cho Nguyễn Văn Quang - con trai thầy - đánh vi tính và gửi bài đi khắp nơi .

Chủ đề của Đặc San này : **NĂM MƯỜI LĂM NĂM NHÌN LẠI** ! tôi rất xúc động trước tình thầy , nghĩa bạn của Phan Thanh Giản mến thương . Nhiều bạn ở các trường khác thắc mắc : tại sao PTG năm nào cũng họp mặt ? Thầy trò học sinh PTG liên lạc thế nào để có Đặc san cho các buổi giao lưu thâm tình ấy . Ai cũng lão cả rồi , còn gì ? ! ? Tôi chỉ biết trả lời : có tâm huyết là làm được hết . Mà tâm huyết theo tôi nghĩ : trước tiên là biết lắng nghe, biết chịu thiệt thòi, chịu lép vế để cùng lo chuyện chung . Họa sĩ Ngọc Lý vẽ tranh biã chẳng nhận thù lao, các bạn gửi bài về chẳng có nhuận bút . Ban biên tập lo nhận bài , chọn bài, in ấn , xuất bản...chẳng có tài trợ hậu hĩnh... vậy mà ai cũng hăng hái nhập cuộc .

Cũng trong dịp tết thầy Xuân năm ấy , thầy dí dỏm vỗ vai tôi :

- Lý Tiểu Lâm, biệt danh thầy dành cho tôi , chừ ở đâu ? làm gì ? vợ con thế nào ?

- Thưa thầy : 1 vợ ba con, 1 dâu, 2 rể, 5 cháu ngoại, hai cháu nội , con vẫn ở chợ Mới Hòa Cường, làm nghề phụ vợ bán cơm bình dân.

* * *

Thời còn học Phan Thanh Giản, giờ Việt Văn của thầy Xuân, tôi là thằng con trai luôn hăng hái giờ tay và mơ mình sẽ là văn sĩ, thi sĩ đại tài trong tương lai . Sau khi được thầy giảng giải luật bằng trắc , gieo vần, chọn chữ trong thơ lục bát, thơ thất ngôn bát cúThầy gợi ý cho chúng tôi thi tác tại chỗ :

Một ngày nào đó, nàng ray rút tự tình :

*“ Nếu biết rằng em sẽ lấy chồng
Trời ơi người ấy có buồn không*

Thì bạn sẽ đáp lại thế nào ?

Thầy vừa dứt lời , tên ngốc tử ngồi cạnh tôi đã bi bô :

*Nếu biết rằng em đã có chồng
Anh về lấy vợ thế là xong
Vợ anh không điệu bằng em lắm
Anh lấy cho anh đỡ lạnh lòng ...*

Tôi đá chân nó : thơ tự đáy lòng mình, chứ không phải mượn lời người khác nghe mây ! Thầy gật đầu tỏ vẻ đồng ý và khuyến khích khi thấy tôi hăng hái giờ tay . Tôi tăng hăng , e hèm một lúc mà ý thơ vẫn đọng trong đầu, lời thơ vẫn nén trong tim. Thầy nhẫn nại chờ đợi, cả lớp như nín thở lắng nghe . Với cả hồn thơ tràn trào cảm xúc , tôi nhớ về em , về mối tình cam tôi chưa hề dám tỏ, mối tình học trò trong trắng, dễ thương mơ nhiều hơn thực . Vậy mà mới đây hai tuần, tôi nghe tin động trời : em sắp sang ngang !... Để gì tôi có dịp thả hồn thơ lai láng như giây phút thiêng liêng có một không hai này !

Tôi nắm chặt tay để lấy can đảm nhảm lại luật bằng trắc cho thật chính vận...tự tin tràn trề , tôi trao trút ý thơ ập ù tận đáy con tim đang rướm máu vì yêu :

*Nếu biết rằng em sắp lấy chồng
Anh về luyện võ Lý Tiểu Long
Mài thêm thanh kiếm dài 3 tấc
Xin huyết chồng em đêm động
phòng .*

Cả lớp cười lăn chiêng đồ đên, thằng này mút chuột, thành kia vỗ tay, thành khác đập bàn....Riêng thầy Xuân đến đứng bên tôi , như xót xa, như đồng cảm :

- Thầy biết con đã nói thật, rất thật với lòng mình.“ Lý Tiểu Lâm”oi . Trong tình yêu đại gì dùng luật rừng con. Sống trong đời sống cần có một mối tình để làm gì con biết không ? Để gió cuốn đi , Để gió cuốn trôi !

Tôi có biệt danh Lý Tiểu Lâm kể từ ngày ấy ! và mộng làm thi sĩ cũng lụi tàn theo năm tháng phôi pha .

LÝ TIỂU LÂM
Niên khóa 1961-1968

- Ông bố bảo đưa con: Xích con chó dữ lại.
Câu con hỏi: Nhà sắp có khách từ phương xa tới à bố?
Bố đáp: Không! Mẹ mày sắp từ mỹ viện trở về!

- Ông chồng đi làm về bắt chợt thì gặp vợ đang nằm với một người bạn thân. Ông rút súng bắn chết ngay thẳng bạn này. Bà vợ nói ngay: Cứ cái đà này thì ông sẽ mất hết bạn bè!

Khoảng lặng

Thanh Xuân

Có lẽ con người càng lớn tuổi càng hay nhớ lại quá khứ và những kỷ niệm trong quá khứ. Mình rất trân trọng những gì số phận mang lại cho mình. Dù điều hay hoặc điều dở thì mình cũng cố gắng để vượt qua những buồn đau, những khó khăn và phấn đấu tốt hơn. Mình vô cùng biết ơn những người thân, những con người đáng quý đã và đang đến với cuộc đời mình.

Nhớ... Vâng, mình nhớ... nhớ mãi một chiều thứ hai, mình được nghỉ dạy tiết thứ tư. Đang thư giãn ngắm nhìn những cây bàng thay lá muôn màu ở sân trường, bỗng một giọng nói trầm ấm vang lên bên tai:

- Cô Xuân có thể giúp tôi việc này được không ?

Tôi quay lại và nhìn thấy thầy Minh- Tổ trưởng tổ Văn- đang tươi cười với đôi mắt kính bị vỡ trên tay. Thầy giải thích: " Tôi phải ra hiệu kính bây giờ để thay mắt kính. Nhờ cô trông dùm học sinh lớp 9/2 hộ

tôi khoảng chừng mười lăm phút. "

Mình vội vàng bước lên thang lầu. Các em học sinh lớp 9/2 đang làm bài tập làm văn. Có tiếng xì xào, lao xao vang lên từ những dãy bàn cuối lớp. Mình lấy thước gỗ lên mặt bàn. Sự xôn xao dường như lắng xuống. Đúng mười lăm phút sau, thầy Minh xuất hiện bên cửa lớp. Thầy cảm ơn mình rồi đưa chiếc kính đeo mắt mới lên khoe với vẻ mặt thật hài lòng : " Mắt kính tốt thật, nhẹ và rõ. Tôi phải tốn mất ba mươi tám ngàn đồng đấy." Minh hỏi thầy về nguyên nhân kính vỡ. Thầy cười : " À ! Vừa rồi lớp ồn , tôi cầm thước gỗ mạnh lên mặt bàn...nào ngờ...thước không cầm lại cầm nhầm chiếc kính đeo mắt...thế là mắt kính bị vỡ đôi..."

Sự xôn xao vụt tan biến để nhường lại cho sự yên lặng , rất lặng , bao trùm lên toàn lớp học khi thầy bước lên bục giảng. Ánh nắng chiều xuân chiếu vào khung cửa lớp , soi rõ những dòng phấn trắng và cả mái tóc nhuộm màu của người thầy giáo.

Bên ngoài lớp , mình đã đi qua khoảng lặng đó thật nhẹ nhàng.

Và rồi.....Vâng , nhớmình lại nhớmãi nhớ cũng một buổi chiều thứ hai hôm nao cuối xuân năm 2009 này...bà chị từ Mỹ trở về đã trao cho mình một đôi kính lão màu tím tím thật đẹp, để trong chiếc bao cũng màu tím thủy chung thật lạ. Và rồi ...thật tình cờ mình cũng nói :

- Mắt kính Mỹ có khác , tốt dễ sợ ,nhìn chữ rõ ràng hơn kính của em mà đeo lại nhẹ ghê !

Bà chị đã cho mình sau khi bảo kính tốt lắm đó, kính chị vẫn đóng bảo hiểm hàng tháng gì đó.

Mình không hiểu , nhưng cũng chẳng hỏi , chỉ lẳng lặng theo dòng suy tư của mình và quên mất...một lời cảm ơn thường tình . Có lẽ chị cũng không để ý điều này (!) Riêng mình , đến tận bây giờ...mỗi lần đeo kính để nhìn giáo án mỗi ngày ,để đọc sách báo hằng đêm , để xem tin tức trên mạng mỗi trưa ...vẫn có những khoảng lặng (dù là thoáng qua) thật nhẹ nhàng.

Để làm gì(?)..., xin nhường khoảng lặng cho mỗi người...hoặc mượn lời của nhạc Trịnh để kết thúc vậy : ".....để gió cuốn đi....."

Thanh Xuân

Về Thăm Phố Hội

Hội An quê tôi có giòng sông nhỏ
Từng nhịp cầu thương nhớ nối liền quê
Ôm trên tay bao kỷ niệm tràn trề
Còi vọng tiếng thuyền về thôn xao bên .

Lữ khách phương xa chừng như vừa đến
Én chao nghiêng đôi cánh nhẹ thì thầm
Vẳng đâu đây buông khẽ tiếng chuông ngân
Đưa hồn khách chợt bồi hồi xa vắng.

Chiều Cửa Đại gọi dài hoa biển trắng
Tàu nhấp nhô theo sóng cuộn trùng khơi
Hàng phi lao trôi khúc nhạc không lời
Đèn Phố Hội tựa trăng treo đầu ngõ

Bước độc hành đưa tôi qua phố nhỏ
Chùa Cầu xưa mái mờ phủ rêu xanh
Khách dừng chân đây với cả lòng thành
Hương trầm thoảng níu chân người viễn xứ

Bát chè xanh ấm lòng đêm tâm sự
Cẩm Hà ơi ...! Anh thức trắng cùng em
Về Cẩm Kim cỏ ướt nhẹ sương đêm
Chân rộn rã bên hàng cau xanh ngắt

Trở về phố ánh đèn vàng hiu hắt
Giữa giòng sông khoan nhặt tiếng đò đưa
Phố cổ quê tôi tàn tạ sớm trưa
Chân rời gót nhưng lòng hoài vẫn nhớ ...

NGUYỄN DIỄN

Nguyễn Phước ptg 69

tâm tình viết vội ...

Tình cờ gặp lại người bạn xa quê hương trở về thăm Đà Nẵng . Thời gian thấm thoát qua nhanh, thế mà đã 40 năm , kể từ khi còn học phổ thông ở trường trung học Phan Thanh Giản Đà Nẵng . Tay bắt mắt mừng, hàn huyên tâm sự nhắc lại những kỷ niệm xưa thời đi học . Bạn bè người này , người kia , có người đã vĩnh viễn ra đi . Người ở đất nước này, người ở đất nước khác,... mỗi người mỗi hoàn cảnh, mỗi công việc khác nhau trong cuộc sống .

Thằng bạn nhắc lại, trước đây mày gầy, giờ thì thay đổi hẳn, mập ra , đầu lão hóa , mây ngồi bàn đầu vì nhỏ con, ngồi gập thẳng này , thằng kia v.v...Thời học sinh có nhiều dấu ấn kỷ niệm tình nghịch , nhất quỷ , nhì ma , thứ ba học trò Kể lại những thầy cô thân thương dạy cùng lớp, cùng trường . Thán phục trí nhớ của thằng bạn còn tốt thật !

Được thằng bạn báo tin , chuẩn bị kỷ niệm 55 năm ngày thành lập trường PTG và cho biết website của trường Phan Thanh Giản hải ngoại . Truy cập thấy lại những hình ảnh

bạn bè học cùng lớp, cùng trườngCó lẽ trí nhớ của mình không được tốt lắm, do đó có những người bạn, thấy lại hình ảnh là nhớ liền mặc dầu có nhiều thay đổi , có người không nhận dạng được, có lẽ vì khi mình đi học ít giao lưu . Biết được những thông tin từ những người bạn ở đất nước này, đất nước kia, biết được những sinh hoạt của lớp, của trường trong thời gian vừa qua .

Xin chân thành cảm ơn, cảm ơn tất cả những người bạn ở hải ngoại đã nỗ lực thiết kế và duy trì Website này để có những thông tin liên lạc cho những người bạn , mặc dầu mỗi người ở mỗi đất nước khác nhau.

Nhân ngày họp mặt kỷ niệm 55 năm ngày thành lập trường , vì điều kiện không thể đến tham dự được, tôi xin gửi đến tất cả các bạn những người học cùng lớp, cùng trường , những thầy cô cùng gia đình lời chúc sức khỏe , hạnh phúc . Chúc những gì tốt đẹp nhất và chúc ngày họp mặt kỷ niệm 55 năm thành lập trường Phan Thanh Giản hải ngoại thành công tốt đẹp .

BS NGUYỄN PHƯỚC

phố xưa ... tôi về

gã nhà quê PTH

Hắn và một số bạn bè ngồi trong quán cà phê vỉa hè , đối diện với sân vận động Đà Nẵng góc đường Đông Kinh Nghĩa Thục và đường Pasteur cũ , xéo xéo với đường Hùng Vương là phòng vẽ của Đào Ngọc Lý, nơi đây có thể là cái cổng phụ của sân vận động Chi Lăng mà bọn hắn ngày xưa đã ra vào để đá banh và tập thể dục, cái cổng chính trên đường Pasteur thì luôn luôn đóng chỉ mở ra khi có những trận đá lớn mà thôi . Sân vận động Đà Nẵng bây giờ đã xây lớn , đồ sộ không còn vẻ khiêm nhường của ba bốn chục năm về trước khi bọn hắn còn mài đũng quần ở trường Phan

Thanh Giản . Đà Nẵng đã đổi khác , đã lột xác thật sự không còn trầm tĩnh và yên lặng như ngày xưa . Bây giờ ở đâu trong mọi ngõ ngách của thành phố cũng có vẻ vội vã xô bồ , chật chội Xe gắn máy và những cái nón bảo hiểm giống như những người robot mang đi tất cả cái hiện hòa của thành phố thân yêu . Hắn nhớ lại, sau khi rời trường, vào quân đội , có điều kiện đi qua nhiều thành phố, sống ở nhiều nơi so sánh và hắn vẫn tự hào về Đà Nẵng , thành phố có con sông Hàn xinh xắn và những tà áo trắng nữ sinh mà mỗi khi tan trường tỏa ra nhuộm trắng cả một góc phố . Ngày đó ngoài trường Phan Thanh Giản còn có Hồng Đức, có Nguyễn Công Trứ hợp với Phan Chu Trinh đã làm Đà Nẵng có một nét đặc

biệt không một thành phố nào có được . Ngày xưa ngồi một quán cà phê trên đường Phan Chu Trinh hay Lê Lợi nhìn những tà áo dài quện lại nhau , dập dìu quần quýt khi tan trường không có gì thú bằng . Bây giờ thì đã hết , chỉ còn lại có một Phan Chu Trinh tồn tại, những tà áo trắng lẽ loi bị chìm lẩn trong thác người vội vã của Đà Nẵng hôm nay .

*Bên ni đứng ngó về bên nớ,
Chút nắng vàng rơi bỗng nhớ ghê
Em áo trắng phát phơ chi trong gió
Thuở học trò xao xuyến trái tim tôi*

Mười giờ sáng thứ ba , giờ làm việc nhưng phone qua phone lại một hồi cũng gom lại được 5, 6 thằng bạn cũ : Nguyễn Phước, Việt, Lý, Hảo, Diễm và hẳn quây quần trong chiếc bàn tròn . Ai cũng muối tiêu, bạc trắng cả rồi, vát vát vì trả nợ áo com . Ngồi điếm danh thằng còn, thằng mất, thằng lên voi, thằng xuống chó, ngoảnh mặt lại ... còn ai ... Cả một đám bạn PTG, giờ này mà vẫn còn ngồi lại với nhau nói cười rôm rả, Nguyễn Phước (Phước mèo) không còn gầy yếu nhỏ con như ngày xưa mà bây giờ lột xác to con, hút thuốc lá liên tục cho dù bây giờ là một bác sĩ giải phẫu, cuộc sống sung túc và giàu có . Ngọc Lý là một họa sĩ, một designer nổi tiếng ở Đà Nẵng với những công trình có thương hiệu, có tính cách quốc tế . Trần Đức Việt vẫn vậy hơn 30 năm ngồi quán amplifier, đời sống vẫn bình lặng như ngày nào . Phạm Đăng Hảo vẫn còn trắng trẻo giúp vợ bán bánh mì buổi sang đến 11 giờ thì tự do, thoải mái ăn nhậu và cuối cùng ngồi đây còn có Nguyễn Văn Diễm tức Diễm Rõ anh chàng này tương ngẫu, to con như ngày nào nhưng tâm hồn rất nghệ sĩ . Bằng một thời gian dài không gặp nhưng tôi vẫn nhận ra tụi nó, chỉ có Hảo và Lý là phải định hình một chặp mới nhớ ra . Ngày ở trường PTG, thằng nào cũng như thằng nào, bây giờ với thời gian, đời sống, mỗi người một khác nhìn lại mỗi thằng mỗi khác nhưng tụi nó vẫn còn ngồi lại, uống cà phê nhậu nhẹt, cho dù đẳng cấp xã hội có khác

Với Diễm, Lý, Phước, Hảo

Thắp hương cho thằng bạn vừa qua đời

Lai rai với những thằng còn sống, thêm Kim Vân

nhau , nhưng ngồi lại vẫn mày tao mi tớ , vẫn tình nghĩa gắn bó . Không ngờ qua một thời gian dài , cái tình PTG , cái yêu dấu của ngày tháng trung học đầu đời vẫn còn bền chặt đến thế , vẫn còn níu chặt cho đến bây giờ .

Hắn bâng khuâng nhìn ra góc đường Pasteur và Đông Kinh Nghĩa Thục , cái ngã tư mà ngày xưa thật vắng , thật yên lặng giờ đây náo nhiệt không kém đường Hùng Vương , buôn bán tấp nập , người xe nườm nượp , tìm đâu ra một góc yên lặng , một bóng mát tĩnh tứ dưới những rặng cây kiền kiền của Thống Nhất, Quang Trung năm xưa . Tìm đâu ra một cặp tình nhân quấn quýt , rụt rè dưới bóng râm của những tàn lá . Hắn để ý nhìn nhưng không thấy , muốn tìm nhưng không gặp , hình như thành phố này không còn dáng dấp yêu kiều, đáng yêu của mấy chục năm trước . Hắn chợt nhớ đến câu hát của một nhạc sĩ lưu vong : ‘ còn đâu hơi thở xanh xao mộng , ta mất em rồi , em biết không ?’ Nếu không có những thằng bạn thời thơ ấu ngồi trước mặt , có lẽ thành phố sẽ hoang vu lắm , nếu không có những kỷ niệm đã in dấu một thời thì hắn sẽ như người xa lạ đi về một phố xưa đã mất dấu chân quen.

Quỳnh Râu đang cười hay khóc đây ?

Nhớ ngày xưa hắn tản ngẩn đến nhà những người bạn cũ , lân la đến nhà những người quen cùng xóm , tản ngẩn tản

ngẩn nói không được mà im cũng chẳng đành , siết chặt tay nhau mà ánh mắt rung rung , cái vai âm tình lần cuối . “ Chiều này ra

khơi , t h o á n g thấy mắt em nhuốm buồn...” “ một lần cuối , một lần cuối cùng rồi thôi ...” . Biết có được gặp lại , xót xa đến tận cùng , nát ruột đến thâm sâu . Đưa đi , đưa ở , trùng dương mệnh mộng biết đâu bờ bến .

Sáu mươi vẫn còn nghệ sĩ

Vắng hẳn , bạn bè đã thâm hiểu một thằng nữa đã chia xa , là xa mù tăm biết bao giờ gặp lại . Nhớ những đêm giao thừa như một thông lệ ngồi nhậu bên nhau , một vài xì hà thủ ô rẽ tiền, ở quán ông già Tàu bán mì xào dòn trước rạp LIDO, nhìn phố xá một

ngày cuối năm đến khuya mới cả khật cả khường đèo nhau về, năm nay lại thiếu đi một thằng, một chiếc ghế bị bỏ trống, để dành cho hấn, cho ngày trở về. Và hấn đã trở về trong chiếc ghế trống đó nhưng lại vài thằng khác đã ra đi, ra đi về miền miền viễn... Sáng nay hấn đến nhà thằng bạn cùng lớp vừa mới qua đời năm ngoài, thấp cho nó một nén hương, hấn không dám ở lâu vì những ngấn lệ của Mẹ và vợ bạn đọng đầy nơi khóe mắt làm hấn cũng rung rung. Đành rằng mỗi người có một số phận nhưng tội nó đã ra đi quá sớm...

Chiều nay tụi hấn hẹn nhau nhậu ở quán Hồ Thiên Nga, một công trình của Đào Ngọc Lý, rất đẹp nằm bên bờ hồ thơ mộng có hoa sen nở... biết làm gì đây, một vài ly bia, nghe một vài giọng hát cho ấm cuộc đời... Có thêm Lê Phước Quỳnh tức Quỳnh Râu hiện đang phụ vợ bán cơm hến ở 295 Lê Duẩn, có Nguyễn Thứ tức Thứ Đen đang

Có thêm 2 người đẹp Thái & Nhung

làm nghề bảo vệ, có Phan Thục... Tụi hấn gặp nhau tay bắt mặt mừng, nói cười rôm rả, vui đùa thả cửa, không thủ thế, chẳng giữ kè, khỏi rào trước đón sau... bạn cũ thời trung học thêm chút men bia để những nỗi niềm chôn chặt đáy lòng có cơ hội tuôn ra, từ thời bao cấp với bo bo bột mì, cơm gạo, sắn khoai, vợ con, sinh kế.... Đến những thằng

bạn cũ, đến những bóng hồng mà một thời thâm lặng yêu thương.... Lần tới lại lai rai ở quán cây dừa hai ngoài Xuân Thiều, còn có thêm Kim Vân, người con gái một đời phụng

Farewell party, thêm Mỹ & Lê thị Sỹ

sự tha nhân, hăng hái, nhiệt tình và đầy áp tình nghĩa. Từ Việt Nam Kim Vân đã vận động, đã đóng góp nhiều bài viết rất có ý nghĩa cho Đặc San PTG, không những một lần, hai lần mà tất cả những số báo của trường đều có bài viết của Kim Vân. Không đòi hỏi, không kiêu cách, chân tình, đầu óc và đôi ngón tay đầy áp và thoăn thoắt với những kỷ niệm. Hình như những ký ức đã chất chứa đầy áp trong tim, trong bộ nhớ, khẽ đung tới là tự động bung ra, vỡ oà, thấm sâu và không bao giờ dứt. Đặc san 55 năm nhìn lại có thêm những cây viết mới như Trần Đình Hạnh niên khóa 1967, có Phạm Thị Loan (hoa khôi) của niên khóa 65, có Hoàng Mộng Giang (Nguyễn Văn Nam), Trần Đình Mân Quang (Trần Đình Khiêm) thuộc niên khóa 1961-1965.... tất cả là nhờ sự vận động, sự giao thiệp rộng rãi, nhiều bạn bè của Kim Vân. Bạn bè đúng nghĩa, bạn chí cốt là nhóm bạn cũ ở PTG thời trung học, hoạn nạn là chung góp, khó khăn là chia xẻ.

Một ngày, buổi trưa hấn lang thang đến quán bánh mì thịt nguội của Phạm Đăng

Hào , gần 11 giờ , tiệm cũng gần dọn dẹp , ngồi một lát Đào Ngọc Lý từ bên xưởng vẽ lội bộ qua trong trưa nắng tay xách chai rượu nho đen . Trưa nắng như vậy mà cũng lôi kéo được Diên Rõ và có thêm Hoàng Thị Thái ,

Diên rõ và bà xã

Trần thị Nhung .
 Hoàng Thị Thái thì nhớ mang máng chứ còn Nhung thì chịu .
 Ký ức mòn mỏi rồi , gần tới lục thập , sáu bó rồi chứ ít gì . Hẳn lại được đặt thêm cái tên là “ Gã nhà quê “ , cái gì cũng không biết , những bóng hồng , người đẹp của một thời PTG mà cũng không nhớ , mà đành lãng quên...
 Trưa nắng mà vui , có mấy thằng làm hết một chai rượu đỏ rồi thêm mấy round bia nữa , vui về đậm đà . Cùng một trang lứa, cùng chung một trường , một lớp dễ nói chuyện, dễ cảm thông , nhậu lai rai với vài lát chả lụa thế mà ngon, thế mà đậm tình , mà ray rứt , mà nhớ mãi không quên . Không ai đòi hỏi phải cao lương mỹ vị, phải nhà hàng sang trọng , chỉ cần một quán cóc bên vệ đường hay ngồi trải chiếu dưới sàn nhà lai rai vài sợi cho trọn nghĩa vẹn tình . Hẳn ngồi nghĩ đến những thằng bạn PTG bất ngờ gặp nhau trong trại cải tạo , hạt muối cắn đôi, củ mì bẻ nửa , con nhái tau bắt được trên bờ cỏ để dành cho mày đang sốt nặng , có chút protein sống qua ngày . Ngày trước quần xanh áo trắng, sách vở mùa thi , tình bè bạn , bây giờ áo tù tả toi , bữa khoai bữa sắn bao tử lép xẹp , lao động cực hình , mưa rừng gió núi ...ánh mắt gờ nhau , nghẹn ngào cảm thông .

Phước, Thứ, Quỳnh

Farewell Party , tụi nó bảo vậy rồi hẹn nhau đến nhà Phước mèo , ngôi biệt thự đẹp , đồ sộ bên kia sông Hàn , cả nhóm lại rôm rả chuyện trò như xưa . Có thêm Võ Thị Sỹ , nhóm Gió Hiên ngày cũ , Huỳnh Thị Mỹ ,

Món quà từ bằng hữu

may quá có cây đàn guitar của anh chàng thợ nề lãng tử đang sửa nhà cho Phước gác bên góc cửa . Buồn ngủ gặp chiếu manh , Diễm đệm đàn cho vợ hát , rồi lần lượt , lần lượt,Chất giọng không điêu luyện , không chuyên nghiệp nhưng vẫn mượt mà chân thật, đầy tình thân , thắm tình bằng hữu . Đêm nhạc bỏ túi đầy ấn tượng , trong khi bên ngoài trời đang mưa , cơn mưa đầu mùa là tả rơi để thấm ướt cho tình thân thêm bền chặt cho lần hội ngộChia tay tại nó tặng hẳn một bức tranh thư pháp với ngòi bút lãng tử , bay bướm của Đào Ngọc Lý :

*Ngoảnh nhìn lại cuộc đời như giấc mộng,
Được mất bại thành bồng chốc hóa hư không*

Mưa bay bay rồi trở nên nặng hạt , một mình phóng xe trên con đường vắng trở về khách sạn , nhớ lại những đêm mưa Đà Nẵng , thành phố xưa của thời thơ ấu nhiều kỷ niệm . Kỷ niệm là tả, rơi rơi , như ngày xưa đưa ai về trong đêm đông mưa rả rích :

*Ai ơi còn nhớ ai không ?
Đêm mưa một mảnh áo bông che đầu
Rạng ngày ai biết ai đâu
Áo bông ai ướt , khăn đầu ai khô ...*

Sài Gòn tháng tư , trời nóng như đổ lửa, thành phố như một cái lò nung , ngồi dưới những tàn cây râm mát của quán cà phê Star trên đường Duy Tân cũ - xé xé là hồ Con Rùa, một địa danh nổi tiếng trong năm 1976 đưa đến việc bắt giữ một số lớn văn nghệ sĩ miền Nam , xa một chút nữa là đại học Luật Khoa, về hướng Sài Gòn là nhà thờ Đức Bà với tường gạch đỏ rêu phong. Luật khoa đã không còn , không còn “người từ trăm năm về ngang trường luật”, không còn “ con đường Duy Tân cây dài bóng mát” mà một thời hẳn cũng đã lêu đêu vô ra giảng đường một thời gian không dài lắm . Hẳn ngồi chờ , chờ Phạm văn Tùng (Tùng con) , chờ Lý Kim Thanh, đã 40

năm chưa một lần gặp lại hai tên này, mới bắt được mỗi dây liên lạc. Tùng con, nhỏ xíu, ngày xưa đi học trên chiếc xe đạp đạp ngang cao gần bằng hân mà mỗi lần xuống xe chống chân muốn té, bây giờ có vẻ khá giả, là giáo

Với Tùng con, Lý Kim Thanh

su dạy Anh Văn của đại học Mở ở Sài Gòn, vẫn thể không già lắm so với thời gian 40 năm. Lý Kim Thanh, chàng công tử của trường PTG ngày nào vẫn còn bộ râu cố hữu, dáng mệt mỏi chán chường. Bị bắt làm tù binh trong trận chiến Hạ Lào, mấy năm tù ngoài miền Bắc, mười mấy năm lao động cực khổ để kiếm cơm, vất vả nên tàn phai. Một thời ăn diện ở Đà Nẵng, Thanh vẫn với nụ cười khinh bạc cho dù cuộc đời đã đổi, lúc tụi hân ăn mặc chải chuốt, giày vớ chững chạc thì hân vẫn còn mang đôi dép nhật gó mòn phân nữa. Bạn cũ sau nhiều năm tháng gặp ngày gặp lại, nhiều chuyện để nói, nhiều điều cần biết, nói mãi mà không hết chuyện. Tùng sắp bán nhà để đi Mỹ, Thanh sắp lên xe bông lần thứ hai, người yêu muộn màng ở KanSas, USA.

Hẹn nhau gặp lại ở một cái quán nào đó có chút men bia cho ấm đời. Đã thông báo thầy Văn, rồi có thêm người đẹp Thu Sương (tú tài 71) một đại diện Phan Thanh Giản tại Sài Gòn. Thu Sương từ Việt Nam nhưng cũng đã ủng hộ 50 dollars cho đặc san Trường cũ Gián xưa và mua 15 cuốn để gửi tặng bạn bè

đó đây. Ngưỡng mộ, ngưỡng mộ - Thầy Văn trông khoẻ hơn sau cơn bạo bệnh và tươi vui hơn sau chuyến công du sang Mỹ dự đại hội lần thứ tư của trường. Thầy vẫn vui vẻ, vẫn đẹp trai vẫn hoạt bát như ngày nào bên cạnh một số học trò cũ, tóc cũng đã lôm đôm bạc. Trong ánh mắt, trong nụ cười bắt gặp đâu đó niềm hạnh diện, niềm hạnh phúc, niềm vui có sự quây quần của đám học trò trong những năm tháng hoàng hôn của cuộc đời.

Thầy Văn và một số học sinh cũ tại Sài Gòn

Đà Nẵng, Sài Gòn đâu đó trên phố xưa, hân gặp lại những người thương yêu ngày cũ, gần gũi thân thiết. Cho dù trường Phan Thanh Giản không còn, nhưng thỉnh thoảng vẫn còn lác đác đó đây những khuôn mặt thân quen tưởng đã mất hút trong dòng chảy của cuộc đời.

gã nhà quê PTG

Cho những người bạn một thời PTG
Tháng 3/2009

và thơ
Khuyết đề

6 -

*Ngói đỏ
Trường xưa
Bóng hồng
Nhập nhoang
Một thời
Bè bạn
Kẻ mất
Người còn
Tình vẫn
Còn son
Ăn mòn
Ký ức*

*Nửa đời
Thao thức
Nửa đời
Rong chơi
Tiếng lòng
hay giọt mưa rơi
Tiếng đàn
hay tiếng gọi mời của
em./*

16

*Thương nhớ quá,
Hoa mướp vàng thuở dại
Cánh bướm xôn xao khuấy động tuổi học trò
Giọt nước mắt,
Chuồn chuồn cắn lồi lỗ rốn
Và dòng sông cứ bên lở bên bồi*

*Thương nhớ quá,
Tiếng sáo diều đồng dân
Khóc ngân nga theo ghé ngõ mỗi chiều
Chòm mây trắng
Bạc đầu theo tiếng mẹ
Giọng à ơi
Mật ngọt lắng bao điều*

*Em nhí nhảnh hồn ghen
Thời tuổi dại
Í chơi anh không chịu nghĩa vợ chồng
Ta khờ khạo
Giành đồ chơi trở lại
Giọng ru buồn
Con sáo đã sang sông*

*Tóc điểm bạc
Ta về thăm bến cũ
Dòng sông xưa
Vẫn bên lở bên bồi
Em lúng liếng nhìn anh
Ru cháu ngoại
Về đấy ư?
Cáo chết cũng quay đầu!*

*Lòng xao động
Không một lời trách móc
Hoa mướp vẫn vàng
Bướm trắng vụt lên ngôi
Ta khẽ hát tình ca thời trẻ dại
Em ru hời hợt cháu
Khóc xa xôi./*

Khuyết Danh

Ban biên tập Đặc San " một chặng đường nhìn lại "

Các bạn đang lật những trang cuối của đặc san 2009 , kỷ niệm 55 năm ngày thành lập trường Phan Thanh Giản Đà Nẵng, đây cũng là món quà lưu niệm cho kỳ đại hội lần thứ V tại San Jose của trường . San Jose, thung lũng hoa vàng lần này hân hoan chào đón những đứa con của trường từ khắp nơi tụ về : từ Canada xứ lạnh tình nồng, từ miền nắng ấm Cali, từ xứ

khí ho gà gáy Omaha , Nebraska đến Kansas đìu hiu hút gió, từ xứ cao bồi Texas đến miền biển tươi mát Florida đến vùng núi đồi xanh ngọc bích Washingtonvà từ xa xôi Việt Nam . Một lần nữa vui câu hạnh ngộ , tay bắt mặt mừng trong niềm hoan hỉ nối chặt tình đồng môn của một ngôi trường không còn nhưng không mất . Một ngôi trường của “ ngày xưa ấy “ và bây giờ vẫn hiên ngang, lừng lững hiện diện trong bầu trời sinh hoạt của cộng đồng người Việt tại hải ngoại và tại quê nhà . Từ Little Saigon 3 lần trong khuôn viên Miles Square, đến Seattle trong công viên Juanita Beach Park, và bây giờ đến San Jose, tại công viên Overfelt Gardens , chiếc banner mang tên trường Phan Thanh Giản Đà Nẵng đã phát phới

tung bay hàng năm là một hãnh diện , là niềm tự hào của một ngôi trường tư thực sinh ra trên một thành phố có dòng sông Hàn êm đềm chảy ra biển .

Đặc san Phan Thanh Giản “ 55 năm nhìn lại “ ra đời trong lần hội ngộ lần thứ 5 , đánh dấu một chặng đường 55 năm , một sinh hoạt kéo dài 20 năm từ lúc trường được khai sinh cho đến lúc bị bức tử . Đây là một kết hợp của những cây viết học trò gom góp những kỷ niệm về một ngôi trường , những tài liệu được góp nhặt từ Đặc San kỷ niệm 50 năm ngày thành lập trường phát hành trong nước, đến Đặc San kỷ niệm 50 năm thành lập trường phát hành tại hải ngoại , từ đặc san “ Trường Cũ , Dáng Xưa “ và cả trên trang Web của trường . Ban biên tập cố gắng thu thập những dữ kiện , tóm lược những ý nghĩ , những suy tư của bạn đọc, trình bày những sinh hoạt, những hình ảnh, những thành tựu , những tâm tình suy nghĩ của thầy trò PTG đó đây để người đọc có thể nhìn lại ít nhiều một chặng đường 55 năm mà nhóm chủ biên hoài vọng .

Cũng trong nội dung đó mà Đặc San lần này được quy tụ gần như 100% là những cây viết cây nhà lá vườn , không có những cây viết đã thành danh , cho nên văn từ tuy có mộc mạc, đơn sơ , giọng văn không được trau chuốt , gọt dũa nhưng đôi lại nó đã thật sự nói lên cái nồng nàn ray rứt , cái yêu thương nồng ấm , cái chất chiu kỷ niệm , những cái rất chân thật của những đứa con đi ra từ trong lòng trường mẹ. Từ quê nhà, ký ức tuôn tràn xuống mười đầu ngón tay, thoăn thoắt trên phím ngà vi tính qua không gian internet để đến với đặc san, chúng ta sẽ đọc được tâm tình của bà nội không còn nhìn rõ chữ phải nhờ cháu nội đánh bài giúp để gửi đi , chúng ta còn thấy được tâm tình thật tình người của một giáo sư người Mỹ dạy Anh Văn, 40 năm sau về lại Đà Nẵng đi tìm trường Phan Thanh Giản. Thật vui khi chúng ta gặp lại những kỷ niệm của một thời tưởng đã tàn phai theo năm tháng nhưng rồi đã sống dậy như một thoáng nhìn lại đáng yêu. Và cũng thật bất ngờ có một cậu bé rời trường lúc còn ở lớp mẫu giáo “ tiếng Việt của tôi chỉ đủ để giao tiếp hàng ngày , muốn diễn đạt sự yêu thương cha mẹ chỉ diễn đạt bằng một vòng tay ôm...” thế mà với sự giúp đỡ của mẹ , một giáo sư của trường đã viết một bài thật cảm động về thăm thầy cũ

Nhìn lại là một hồi tưởng, lui về quá khứ... Trong 20 năm hoạt động cho mãi tới bây giờ , người học trò nhỏ nhất nếu năm 75 học lớp 7 thì

bây giờ cũng đã gấp ghé 50 , và người học trò năm xưa lớn tuổi nhất cũng vào lứa tuổi 70 . Hai thế hệ cùng một mái trường đang đi dần vào lứa tuổi hoàng hôn , tóc đã điểm sương, cái tuổi đã biết nhìn về dĩ vãng ngậm ngùi tiếc nuối tuổi xuân qua . Đặc san 2009 , nhìn lại tâm tư của thầy trò , lược lặt những ý nghĩ về ngôi trường thân yêu mình đã theo học : thầy cô nhìn lại những thành tựu , học trò nhìn về những yêu dấu một thời . Chỉ đi ngang qua thôi “ *dù trường đã không còn nhưng vẫn quay đầu nhìn lại , thấy đâu đây bóng dáng của bạn bè , của thầy cô . Bây giờ người Nam kẻ Bắc , người lưu vong lạc xứ ...chỉ còn nhìn nhau qua kỷ niệm mà thôi ...* ” một cô học trò đã viết như thế . Rồi “ *Thế mà mình đã đến tuổi tri thiên mạng, hình như chỉ còn những nét đẹp còn đọng lại và cái xấu thì lu mờ hẳn đi. Có kẻ làm ông kia bà nọ, có kẻ nằm xuống vì chiến tranh, vì bệnh hoạn, vì già nua...Cho dù có những đổi thay dồn dập thế mà linh hồn trường Phan Thanh Giản vẫn còn đó, vẫn còn hiện hữu với thời gian* “ Và Đặc San cũng đã giới thiệu một số nhân vật, biểu trưng cho hàng ngàn học trò Phan Thanh Giản đã thành công, đã là những giáo sư Đại Học tại Hoa Kỳ, những thành tựu về xã hội, phục vụ tha nhân như sự hình thành của tượng đài tưởng niệm thuyền nhân, một công trình lịch sử , là một chứng tích sẽ được lưu truyền qua nhiều thế hệ trong đó có bàn tay của học trò Phan Thanh Giản Đà Nẵng.

Cũng như mọi lần đặc san được ra đời là do sự miệt mài làm việc nhiều ngày tháng của nhiều người, từ nghiên cứu bài vở, cô đọng, trình bày cho mạch lạc, liên tục. .. Chúng tôi ước mong đặc san sẽ được người đọc đón nhận và ủng hộ như đã có với đặc san Trường cũ Giảng xưa . Trong chuyến trở về quê nhà, cố gắng vận động bài vở và khi trở qua chúng tôi đã ôm theo được một số bài viết của thầy và của trò, xin thêm nhiều hình ảnh của ngày xưa cho đặc san được phong phú, cộng với nhiều bài viết của các bạn tại Hải Ngoại chúng tôi tin tưởng là đặc san sẽ thành hình , một lần nữa cảm ơn quý thầy, các bạn trong và ngoài nước đã đóng góp nhiều bài vở giá trị. Rồi tiền để in ? đó là nỗi băn khoăn không nhỏ, ngân quỹ của hội thì eo hẹp, tiền in ấn thì mất mõi nên phải lên trang web để xin, rồi gọi phone năn nỉ , có lúc gặp phải những từ chối nhẹ nhàng ... buồnNhưng thôi mặc kệ, có người vậy, có người khác, mình làm vì trường vì lớp , vì ân tình với kỷ niệm một thời. Thành thật cảm ơn Trần thị Huyền Linh một cộng tác viên đặc lực, từ đặc san Trường cũ Dáng xưa , tháo vát năng nổ , vận động bán báo , xin

quảng cáo, ủng hộ đã đem về cho hội hơn 1400 dollars lợi nhuận . Và hôm nay “ 55 năm nhìn lại” cũng thế , nhiều đêm ngồi trước bàn phím bấm bấm gõ gõ, lựa bài, có những bài gởi về không đầu , có những bài gởi qua email chữ “ la mã “, nhưng cũng cố gắng đoán, dịch lại để có một bài viết hoàn chỉnh, rồi lại phải xin tiền quảng cáo, tiền ủng hộ ...rồi kêu gọi mua báo ...Cho nên chúng tôi vẫn không bao giờ quên những cựu học sinh đã yểm trợ , quảng cáo, những ân tình bằng hữu, giúp cho đặc san có tài chánh để ấn hành , không có những yểm trợ đó, Đặc San rất khó thành hình, cho lên lần nào cũng vậy chúng tôi đã đưa tên các ân nhân vào trang đầu của đặc san như là một lời cảm ơn trang trọng. .

Và một lần nữa thành thật cảm ơn anh Peter Vũ , chủ nhà in đã hai lần nhận in đặc san cho trường PTG với số lượng nhỏ nhoi , lợi nhuận ít nhưng anh vẫn vui vẻ giúp đỡ gọi là giá văn nghệ cho một cơ sở non-profit . Và cảm ơn , cảm ơn tất cả bạn bè trong và ngoài nước đã khích lệ , yểm trợ . Cảm ơn Kim Vân đã email “ *câu nguyện hằng đêm cho đặc san được ra đời thành công hơn Trường cũ Dáng xưa vì đây là công việc khó khăn lắm.*” . Lần nữa cảm ơn Đào Ngọc Lý với hình bìa và phụ bản , chúng tôi nhớ mãi câu nói của bạn hiền “*đây là việc chung , phải làm bạn đừng ngại*” .

Và cuối cùng , xin các bạn bỏ qua nếu đặc san có quá nhiều khiếm khuyết, không vừa ý , và một lần nữa như lời nói đầu nếu bài viết của một số bạn không có trên đặc san thì lý do là vì nội dung trùng hợp với những bài khác, hoặc là không phù hợp với nội dung ĐS. Mặc dù ban biên tập có nhiều cố gắng nhưng làm sao tránh được sai sót , mong là chúng ta sẽ có nụ cười bao dung cho những khiếm khuyết đó.

Gởi lời chào tạm biệt ,

Ban Biên Tập ĐS 2009

mục lục

nhìn lại một chặng đường ...

mục lục 1 :

- 11 - *Lời Mở* - Ban Biên Tập.
14 - *Tâm tư gửi đến ngàn phương* - Ái Cẩm hội trưởng .
18- *Qui gia* - thơ Ái Cẩm.
19 - *Lá thư viết từ quê nhà* - Gs Lê Quang Văn.
22 - *Trường Phan Thanh Giản Đà Nẵng với vận nước nổi trôi* - Gs Võ Anh Dũng
24 - *Mùa phượng nở* - Thơ Vũ Mộng Ngọc.
27 - *Trường xưa bạn cũ* - Thơ Nguyễn Văn Nam.
29 – *Nhớ* - Thơ Võ Thị Sỹ.
31 – *Người tình và San hô* - Thơ Võ Thị Sỹ.
32 – *Nhớ trường* - Thơ Phạm Tắc.
33 – *Nhìn lại những tâm tình của quý thầy cô* - BBT
37 - *Thấp lửa yêu thương* - Nhạc Lê Khắc Lân.
39 – *Trung học Phan Thanh Giản* - Thơ Nguyễn Đức Lý.
40 - *Thơ Trường Xưa* - Nguyễn Đức Lý ..
41 - *Học trò Phan Thanh Giảnmột thời nhìn lại* - BBT
45 - *Phụ bản*
50 - *Trang thơ Vĩnh Tuấn* : Khác
51 - Ngày xưa hoàng thị
52 - Gặp gỡ
53 - *Phụ bản* : Đào Ngọc Lý
54 - *Nhìn lại ...Những thành quả giáo dục* - BBT
55 - *Nhìn lạimột vài gương thành công* – BBT
56 - *Trần Ái Cẩm và Đài tượng niệm thuyền nhân*
59 - *Tiến sĩ Trương Xuân Bình*
62 - *Tiến sĩ Trần Gia Phước.*
66 - *Nhà họa sĩ tài giỏi, nhà thiết kế nổi tiếng* - Đào Ngọc Lý.
68 - *Nâng bước chân hồng* - Leslie Nguyễn.
70 - *Nhìn lại ...Những sinh hoạt học đường* - BBT
77 - *Không còn nhưng không mất - hình ảnh sinh hoạt tại quê nhà* - BBT.
81 - *Nhìn lạihọc trò Phan Thanh Giản và cuộc chiến* - BBT
83 - *Nhìn lại ... PTG hải ngoại* - BBT

nhìn lại một chặng đường ...

mục lục 2 :

- 87 - Nhìn lại ... những hoạt động xã hội - BBT
91 - Nhìn lại ... thông tin báo chí - BBT
93 - Trường xưa trong thơ học trò Phan Thanh Giản - Trần Huyền Linh
104 - Bến Giác - Nhạc Nguyễn Ngọc Điệp
106 - Trang thơ Lê Cẩm Thanh - Hoa khế vương thành giếng.
107 - Bến Thu Giang
108 - Đoàn Tôi - Lê Cẩm Thanh.
109 - Phụ bản Đoàn và em.
110 - Tình bạn không biên giới - Gs Lê Quang Văn.
112 - Thơ : Về thăm phố thị - Lê Đình Hạnh.
114 - Về thăm thầy cũ - Võ Nguyễn Nhật Tân
120 - Trường xưa trong nỗi nhớ - Quỳnh Thư.
123 - Khi em đi xa anh không buồn nhưng lại nhớ - Thơ Thanh Xuân
125 - Trường xưa - Thơ Huyền Linh.
126 - Nhớ người - Thơ Mộc Thiêng
127 - Vương vấn - Thơ Mộc Thiêng
128 - Ngày Ấy....Bây giờ - Phạm thị Loan.
133 - Thương nhớ bạn - Nguyễn Văn Nam
134 - Khóc bạn - Thơ Nguyễn Văn Nam
135 - Một chuyến đi - Người Houston
137 - Nhớ người xưa - Thơ Vũ Mộng Ngọc.
139 - Nhớ mẹ - Thơ Lê Cẩm Thanh.
146 - Phụ bản của Ngọc Lý
147 - Có một tình yêu - Nhạc của Mộc Thiêng
149 - Góc thơ Lê Đình Hạnh - Viên đá và giòng sông.
150 - Thư tình chưa đủ nghĩa
151 - Tiễn.
152 - Giòng gió
153 - Tổ ấm ngày xưa - Ngọc Lý.
156 - Ân tình ngày cũ - Bài tường thuật của đại diện phụ huynh tại Đà Nẵng.

nhìn lại một chặng đường ...

mục lục 3 :

- 162 - Bài diễn văn khai mạc lễ phát học bổng 2008 của CHS Lê văn Duy.*
168 - Phụ bản
- 169 - Có Trầu mà chẳng có cau - Dây trầu không*
172 - Đồng giao - thơ Lê Đình Hạnh
177 - Cảm xúc mùa xuân – thơ Nguyễn Diễm.
178 - Xuân đến rồi anh - thơ Nguyễn Diễm.
179 - Gặp lại quê tôi – thơ Nguyễn Diễm.
180 - Tấm lòng thầy tôi – Trần Huyền Linh.
182 - Chờ em trước cổng trường – Thơ Nguyễn Ly.
185 - Sau một chuyến đi - Gs Lê Quang Văn.
187 - Mộng chiều xuân – thơ Tô Lâm.
193 - Tương Tư mộng. - Thơ TTTĐ
195 – Thơ trong đời sống - Tô Lâm.
200 – Góc khuất ngày xưa – Kim Vân
202 – Nguyễn Ly : Thơ Trường Tôi.
205 - Trang thơ Trần Đình Mân Quang : Ngẫu nhiên.
207 -Ta đi bóng lẻ
208 -Nhìn sao đêm
- 209 - Nguyễn Du - Nguyễn đình Chiểu : Tác giả và tác phẩm - Võ Kim Dung.*
212 - Nhớ mẹ – Thơ Lê Cẩm Thanh
217 – Thẹn thùng – Thơ HuyềnLinh
218 - Gửi gắm - Nhạc Nguyễn Ngọc Điệp
220 - Nhìn lại ,, 55 năm - một đời người
221 - Con quỳnh cô - Người họ Trần
226 - Giòng ký ức - Đỗ Xuân Quý
230 - Tình tự tuổi học trò - Thơ Đỗ Xuân Quý.
235 - Nhớ phố Hội - Thơ Lê Cẩm Thanh.
237 - Người tình của tôi – Lý Nguyễn.
240 - Chiếc Nhẫn cưới - Thơ Nguyễn Phi Hoàn.
242 - Tạp ghi - Nguyễn Phi Hoàn

nhìn lại một chặng đường ...

mục lục 4 :

- 246 - Công cuộc nhập cảng trực tiếp tại miền Trung** - Gs Trần Ngọc Tôn.
251 - Vườn thơ Hoàng Mộng Giang.
252 - Thoát Tục - Hư Vô
253 - Chẳng chút ngậm ngùi
254 - Hè và tuổi trẻ - Tô Lâm
258 - Gặp lại O tôi - KT.
261 - Chú Tư - Nguyễn Lý
264 - Phụ bản
265 - Đà Nẵng quán xưa có những giọt cà phê - Nhạc Nguyễn Ngọc Điệp
267 - Ru ta và em - Thơ Hoàng Mộng Giang
268 - Mỹ nhân da màu - Kim Vân
274 - Một ngày mùa đông - Tô Lâm.
280 - Rượu biết chọn người - Thơ Lê Đình Hạnh.
281- Phụ bản.
282 - Thương nhau lắm, cắn nhau đau - ptgahoogroups
289 - Phụ bản
290 - Anh có về thăm em chiều nay - Nhạc Nguyễn Ngọc Điệp
292 - Bài thơ Răng Rứa - Huyền Linh.
294 - Đêm động phòng - Lý Tiểu Lâm.
297 - Khoảng lặng - Thanh Xuân.
299 - Về thăm phố Hội - thơ Nguyễn Diễm
301 - Tâm tình viết vợ - Nguyễn Phước
303 - Phố xưa , tôi về - Gã nhà quê PTH
310 - Khuyết Danh và thơ Khuyết Đề
312 - Trang bài khép lại - Ban biên tập.
321 - Phần Quảng Cáo
-

**QUẢNG CÁO
NGOCLY**

DỊCH VỤ QUẢNG CÁO
TRANG TRÍ NỘI-NGOẠI THẤT
SHOWROOM - THIẾT KẾ - IN ẤN - ART GALLERY

VP1: 56 NGÕ GIA TỰ
Q. HẢI CHÂU, TP. HN
TEL: 0511.824839/ FAX: 866716

VP2: LÔ 3.85, 1-CM THÁNG 8
Q. HẢI CHÂU, TP. HN
TEL/FAX: 0511.698242

ngoclyadv@dng.vnn.vn - 0511.3824839 - 0913.403138

CƠM TẤM TRẦN QUÍ CẤP

nổi tiếng nhất Little Saigon

Độc Nhất Vô Nhị

Cơm Tấm - Tàu Hủ Kỳ

Mì Quảng - Bún Bò Huế

9607 Bolsa Avenue, Westminter, CA 92683

(góc Bolsa & Bushard trong khu Bolsa Mini Mall)

Phone : 714-839-3173

www.comtamtranquicap.com

Mở Cửa : 9:AM - 8:30PM - Nghỉ Ngày Thứ Năm

Ý VÂN Hotel

z21 - Trần Hưng Đạo - Sơn Trà - Đà Nẵng

- Soi mình bên giong sông Hàn thơ mộng.
- Không khí trong lành, thoáng mát,
- Tiện nghi, sang trọng , trang bị đạt tiêu chuẩn quốc tế.
- Đội ngũ nhân viên lịch sự, phục vụ chu đáo.
- Giá cả phải chăng.
- Free internet

<http://www.yvanhotel.com>

+84.511.3.936155 - 3936156 * email : hotelyvan@vnn.vn

A-1 Network

1047 E. Capitol Expwy
San Jose, CA 95121

KIM LIÊN LỮ

MONICA PHẠM, MBA

BRIAN PHẠM QUỐC BẢO

"One Family, One Goal"

KIM LIÊN LỮ

Realtor / Senior Loan Officer

(408) 518-2257

lukimlien@yahoo.com

MONICA PHẠM, MBA

Residential & Commercial Specialists
Senior Loan Officer

(408) 705-0919

monicapham@mail.com

BRIAN PHẠM QUỐC BẢO

Real Estate Agent

(408) 888-4216

phamquocbao@yahoo.com

**Excellent Team in
REAL ESTATE
and
MORTGAGE CONSULTING**

chúc mừng

HỘI NGỘ HỌC SINH P.T.G. ĐÀ NẴNG THÀNH CÔNG TỐT ĐẸP

西 貢 時 報

VIETNAMESE WEEKLY NEWSPAPER

SAIGON TIMES

9234 E. Valley Blvd., Rosemead, CA 91770

Tel: **(626) 288-2696** Fax: **(626) 288-2033**

Email: sgtimes@aol.com / Website: www.saigontimesusa.com

Hàng tuần đón đọc SAIGON TIMES

- *Tin tức cập nhật, nhanh chóng*
- *Bài vở phong phú*
- *Quảng cáo hữu hiệu*
- *Phổ biến rộng rãi*
- *Với sự cộng tác của các nhà văn
nhà báo danh tiếng*

*Trên 23 năm phục vụ
Cộng Đồng Việt Nam tại Nam California*

Chủ Trương: **ÁI CẨM - THÁI TÚ HẠP**

Mọi chi tiết về quảng cáo, xin liên lạc:

SAIGON TIMES - (626) 288-2696